

THE HISTORY OF THE UNITED STATES

124

11

1875

สารสาร ทางภาษา

ฉบับที่ ๑๕

เขมร - ไทย

บรรจบ พันธุ์เมธา

ท้องสมิต
ศ.ดร.ศุภเบรรักษ์ พันธุ์เมธา
วิทยาลัยศิลปศาสตร์

โรงเรียนทางรถ

เขมร

“ซีโกล์ ซีโกล์” ข้าพเจ้าร้องเรียกตามตึกตามอย่างที่เขาเรียกกันในพนมเปญ สามีดิฉันหอบหิ้วกระเป๋าเดินทางมาเทียบฟุตปาธ และไม่ต้องพูดจาว่าอะไร ข้าพเจ้าก็ก้าวข้ามรถ นั่งลงบนที่นั่งที่มีลักษณะคล้ายเก้าอี้คนเจ็บตามโรงพยาบาล แล้วนายตำรวจผู้คุมของห้องจัดการรถพาข้าพเจ้าไปรถม้าคันแยกมาแห่งหนึ่งแล้ว ทั้งข้าพเจ้าและคนขับยังไม่ได้พูดอะไรกัน แต่ถึงจะพูด ข้าพเจ้าก็คงพูดให้เขาเข้าใจไม่ได้เท่ากับจะใช้ภาษาเขมร อื่นที่จริงภาษาเขมรนั้น ข้าพเจ้าก็เคยเรียนมาจนตนเองคิดว่าพอจะรู้ๆอยู่บ้าง แต่เหตุใดในพอลองเขมรจริงๆ ความรู้ที่หนักแน่นใช้การไม่ยกได้ ข้ามตึกถาวร เริ่มตั้งแต่รถไฟมาพนมเปญที่เคี้ยวข้าพเจ้าไปนั่งในรถคันนี้เอง คิดจะตั้งชื่อผู้ติดตามสักงานหนึ่ง แต่เอ๊ะ จะบอกเขาว่าอย่างไร ในเมื่อข้าพเจ้ารู้แต่คำ ‘นาย’ ที่แปลว่าชาว ต้องอาศัยภาษาเขมรไปยิงคนข้างๆที่บังเอิญตั้งชื่อผู้ติดตามจึงพอรอดตัวไม่ต้องอด ข้าพเจ้าจึงเห็นแล้วว่าภาษาเขมรนั้นสำคัญและจำเป็นแก่ข้าพเจ้ายิ่งนัก โดยเฉพาะเวลาที่อยู่ในเขมร

ข้าพเจ้าเพ็ดนึกถึงเรื่องซีโกล์ในเช้าวันหนึ่งเมื่อไปพธางจนรถมาจอดนอกเขตเมือง เขมรในพนมเปญเมืองดึกแต่ มีถนนยาวจากเขตเมืองไปเขตถนนเด็ก มีถนนเด็กตัดกับถนนเด็ก แล้วจึงมีทางแยกแยกจากถนนใหญ่ ถนนสายนี้ชื่อ ซีโกล์เพราะสุดท้ายคือสุดท้ายแห่ง ซีโกล์ก็ชื่อของซีโกล์อีกแห่งหนึ่งแล้ว นายตำรวจผู้คุมพาข้าพเจ้าไปเฉยๆต่อไปไม่ได้ จึงถามรุ่นพี่

“ตรง เต๋อ” และเพื่อจะให้ ข้าพเจ้าเข้าใจ ข้าพเจ้าเข้าใจขึ้น เขาก็จะพูดกับข้าพเจ้าถึงหากจะไม่ให้เห็นท่าทางอะไร ข้าพเจ้าก็เข้าใจได้ว่า ‘ตรงไป’ เพราะเขามองหน้าข้าพเจ้าที่ ‘ตรง’ ที่ใช้ในภาษากรีกและละติน ซึ่งใช้ในภาษาเขมร แต่ทั้งที่ตรงนั้น เขาก็ใช้คำนี้ใช้ เพราะไม่ทราบว่าเขาใช้คำนี้ในภาษาอะไรจะเป็นทางตรงหรือคนตรง และนี่แหละที่ข้าพเจ้าก็คงออกเสียงอย่างไทยๆ นั่นแหละที่ทำให้เขาไม่เข้าใจเช่นกัน

หนทางที่ข้าพเจ้าต้องการไปนั้น เป็นทางตรงไป ไม่ต้องเดี่ยวทางไหนเลย

ตั้งอยู่ที่นั่น ออกอพยพหนารบตาแดงกึ่งหนึ่งๆ คือ
ไปดี คนขับชั๊กโกดไม่แน่ใจต้องคอยถามอยู่
เพราะคนขับชั๊กโกด "ใครคือ" จนกระทั่งรถมา
ถึงหน้าถนนที่ถนนเดียวบรมแมนาคตามาน ก็ยง
ของนั้นตามตัวว่า ตรงไปหรือ ถ้าเขาเพเจ้าไม่ร้อง
แต่... หากถั่วแกลงจะพาเขาไปตรงแมนา
เห็นคน... เห็นเขาพาเขาโดยฉวย สักแกลงจะกลับ
ก็... จึง หัวเราะแกลงถามว่า "บอกรือคือ"
(เสียงหัวเราะ) และเพื่อให้แมนาพาเขาจะต้อง
พาไป... ชัยหรือชวา เขาถั่วแกลงว่า
"เขา..." มีอีกเขาไปทางชวาทำให้รู้ว่า "สัปดาห์"
แปลว่า... อ้อ คงจะเป็นคำเดียวกับ สัปดาห์ ที่
เขาได้ฟังในวรรณคดีตนเอง ถ้าอย่างนั้น ชัยก็
ฟังเสียง... ก็โดยเราใช้เฉยๆ อย่างในเตตงพ่าย
ก็... ของสัปดาห์ของสัปดาห์ ฉัตรชัยประจำฝ่ายเฉยๆ
ซึ่งทั้ง... ที่ต้องดูว่าจริงหรือไม่ จึงหาทาง
ไป... ไปทางซ้าย เขาถั่วแกลงว่า "เซ่ง" และ
เสียง... ไปทางขวาของกรร จึงเป็นอันว่า
เซ่ง (เสียงเซ่ง) แปลว่า ซ้าย แน่
ทั้งนี้ทั้งนี้เขาจะไม่พูดอะไรกับเขาเลย เขาก็
ลง... ไป... ถึงที่หมายได้ถูกต้อง ถ้าเพียงแต่
ข้าง... ชัยชวาให้เขาเท่านั้น เขาพาเขา
ซึ่ง... แปลกใจไม่ได้ที่เห็นคนขับชั๊กโกด
ซึ่ง... แวดลวงของชัยชวาไปด้วย ได้มา
หนึ่ง... ถ้าผู้โดยสารนั่งไปนั่งๆเฉยๆ
หัว... แต่พาตรงไปเรื่อย ดังที่จะพาเขาพาเจ้า

ไปตรงแมนานั่นแหละ และยังถามบอกเขาว่าจะไป
ถนนอะไรคืออะไรด้วยแล้ว รับรองว่า เป็นหลง
ทางแน่ เพราะคนขับชั๊กโกดเหล่านี้ เป็นคนขับออกกรุง
พนมเปญ จึงรู้จักถนนและชื่อถนนไม่ได้ไปก็
เขาพาเขาทำไร่นัก เรื่องนี้เขาพาเขาออกเห็นใจพวก
ชั๊กโกด ที่จตุรัสชั๊กโกดทั้ง ๗๐ สายของพนมเปญได้
เพียงไม่กี่สาย ทั้งนี้เพราะชั๊กโกดแต่ละชั๊กโกดตาม
เขาพาเขาเห็นจากป้ายที่ติดไว้ที่ถนนมถนน ชัยก็
ยวด และถ้าออกเฉียงตามชั๊กโกดที่เขมรแกลงคง
จะฟังยากไม่ใช่เล่น อย่างเช่น อดัมเตจพระ
สุคนษมานบุญญ อดัมเตจตั้งหมายกัศร รุกชวดี
พระบาทมหากษัตริยานกัศร รุกชวดีอดัมเตจพระ
สุคนษราชิมคิปาน และครุอดพระบาทสุธอดเตจ
ชั๊กโกดเห็นจวนเพ่งตะเปลี่ยจวนจากฝั่งทะเลตะวันออก
เขมรเมื่อไม่นานมานี้เอง เขากำหนดลงไว้ในชื่อ
เสร็จเรียบร้อยว่า ถ้าเป็นถนนชั๊กโกดเรียกชั๊กโกด
(ออกเสียงจวิเหย) เป็นถนนใหญ่ เรียก มหาวิถี
ถนนมคินไม่เป็น รุกชวดี และถนนเดียวบรมแมนา
เป็น ตรวดี แต่เขาพาเขาเชื่อว่าคนเขมรเองคงเรียก
ชั๊กโกดอย่างเต็มยศไม่ได้ทุกคนไป เพราะฉะนั้นจึง
เห็นคนขับชั๊กโกดคอยชั๊กโกดคอยบอกหนทางให้ตลอด
เวลา แต่กตของระมคระวงที่จะไม่ยกมือยกไม้ขึ้น
โดยไม่จำเป็น มีฉนั้นแล้วคนขับชั๊กโกดจะจัดการ
เบนหัวรถเลยจวนทันที แม้อาจตรงนั้นจะไม่ทาง
เลยจวนไปไหนได้เสียก็ตาม ถึงหากเขาพาเขาจะเห็น
ถ้าการใช้ภาษาไม้ของเขาพาเขาพาจะช่วยตัวเอง

เรื่อง นิ่งเบญ

ได้ในยามที่พูดภาษาถิ่นไม่เรื่องเช่นนี้ แต่ถ่มมอ
 หดยต่อหลายครั้งที่ไม่ใหญ่ประโยชน์ตั้งมุ่งหมาย
 ทงนเพราะข้าพเจ้ายังไม่รู้จักถนนหนทางดีพอ จึง
 ไม่ทราบจะชี้ให้เขาไปทางไหน และก็ปรากฏว่า
 หดยบ่อยๆ เพราะชี้ไปทางโน้นทางนี้ไม่ถูกทาง
 ครึ่งหนึ่งข้าพเจ้าไปทางวัดพนมเบญญ์ ซึ่งอยู่
 บนเขาเตี้ยๆตรงเมืองพนมเบญญ์ และกล่าวกับ
 ว่า สือพนมเบญญ์ ได้มาจากวัดบนเขา ที่ย้ายเพิ่ม
 (เขาเรียกโค่นเพิ่ม) สร้างไว้ รอบๆเขานมถนน
 แยกไปใต้ ๒-๓ สาย แต่ดูสายมองดูคล้ายกันทงน
 ข้าพเจ้ามองดูแล้วไม่ทราบว่าสายไหนเป็นสายที่จะ
 มาถึงไฮ่เตดทพก จึงชี้ตั้งๆไปสายหนึ่ง และผล
 ของการชนนก็ปรากฏว่าชี้ใกล้พาออกมาไกลจน
 เกือบจะนอกเมือง คือถึงวัดประัง ทกำหนดเขต
 สำหรับฝรั่งอยู่ (พนมเบญญ์แบ่งเขตที่อยู่ออกเป็น
 สามเขต คือ เขตฝรั่ง อยู่สุดเมืองด้านหนึ่ง เขต
 เขมรอยู่สุดอีกด้านหนึ่ง และเขตจีนอยู่ใจกลาง
 เมือง ทำให้ได้ทำมาหากินอย่างสุขกายสบายใจ)
 ข้าพเจ้าอดอดันใจอยู่นาน ไม่ทราบจะทำอย่างไร
 จึงจะกลับได้ถูก พยายามบอกชื่อไฮ่เตดให้เขาฟัง
 หดยต่อหลายครั้ง เขาก็อึ้งไม่เข้าใจ ทนโตนั้น
 หนักหนามาถึงวัดอุณาโลม จึงอยู่ไม่ไกลจาก
 ทพกน และเขามาทชใกล้รู้จักแทบทงน ข้าพเจ้า
 จึงบอกไปว่า เตอวัดอุณาโลม คนขับชใกล้รับ
 รับทำอย่างยินดีก็ทราบความประสงค์ของข้าพ
 เจ้า พร้อมกันนั้นก็คล้ายกับว่า ข้าพเจ้าไม่บอก
 เดี่ยวแต่แรกว่าจะไปวัดอุณาโลม ไม่เช่นนั้นก็จะไม่

คของเสียแหวด เที้ยวหาอะไร และในครั้งนั้น
 ข้าพเจ้าก็คอยคิดว่าอุณาโลมเป็นชื่อที่ฝรั่งใช้
 ครึ่งหนึ่งข้าพเจ้าไปพริกภักดิ์ ซึ่งคนเขมรใช้ชื่อเป็น
 ภาษาเขมรว่า "ดาร์มนนัง" ทพกเห็นทงนนั้นได้
 เดชะใกล้ฟังไม่เข้าใจ จึงไปเขมรนั้นชี้ให้ไป
 ทานผู้หมอบชใกล้เป็นชื่อฝรั่งที่ moule มีชื่อ
 ฟังเป็น lycée เดชะพาข้าพเจ้าไปบ้านหลังหนึ่งซึ่งมี
 ครัว ต้องบอกชี้ให้กลับไปที่อุณาโลม และพอจะ
 มาระหว่างทางข้าพเจ้าก็ได้เห็นมีฝรั่งคนหนึ่งอยู่
 ใกล้จากถนนก็ จึงเป็นต้นตั้งที่หมอบชใกล้
 ข้าพเจ้าต้องดำมาก่อตั้งที่ถนนพุดไปรับ
 มาได้ ๒-๓ วันจึงได้ครูสอนภาษาเขมรให้ ก็ตั้ง
 ขอนชวยหาครู ก็เพราะได้เข้าเรียนแล้วผู้ทงนนั้น
 จะเรียนจากชวัดประจำบ้าน ใกล้เขาพุดพวก
 ชใกล้อย่างนั้นเห็นจะไม่ทงนการ จึงทำเป็นตั้งเรียน
 ดัด ยังโชคดีที่พระสุเมธาธิบดี สมมติสั่งหาครู
 แห่งประเทศเขมร ทรงแห่พาไปไม่ออกทงน
 เหลือจากนายแพทย์กิมสัน แห่งโรงพยาบาลสงฆ์
 และท่านผู้หมอบชเป็น ผู้รักดีที่ด้านทงนอย่าง
 จริงจัง จึงรับสอนให้ทุกคืนตั้งแต่ตอนดึกไป
 เต็มใจ แม้ว่าจะมีเวลาเรียนน้อยแต่เพียงวันละ
 สองชั่วโมง ก็ยังรู้สึกว่าได้ประโยชน์พอสมควร
 ที่สมใจที่สุด ก็คือ ได้มีที่ชใกล้ใช้ได้ตามใจ
 และนำสนใจทงนในค่านภททททททททททททททท
 แล้วข้าพเจ้าคงไม่รู้เรื่องอะไรที่สวนเขมร เดชะ
 ด้วยว่าไม่ได้พานักในบั้นแรกแต่จะคิดจะ
 บ้านไทยในอัสสัม และรัฐ

ในเขตเรียนภาษาเขมร ข้าพเจ้าข้างอยาก
 จะตีพิมพ์ได้หลายๆ และจดจำได้รวดเร็ว เพื่อจะได้
 นำมาใช้ได้ทันที ความต้องการ ทั้งที่ข้าพเจ้าเตรียม
 ไว้แล้ว ทั้งที่สอบถามคำที่ตั้งดีมาจะเป็นเขมรดัง
 นั้นหรือไม่ แต่เมื่อมาถึงจริงๆแล้ว ข้าพเจ้า
 กลับเห็นว่าคำเหล่านั้นยังไม่จำเป็นจะต้องรู้อีกเท่า
 ไรนัก ใช้ ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะคำที่
 ใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะนับแต่คนออกไปข้าพเจ้า
 จะใช้คำนี้ ใช้ได้เป็นประจำทุกวันในการเดินทางมา
 ตั้งแต่ออกเขตรัฐ โรงพยาบาลสงขลิ่งขงอยู่ห่างเมือง
 ถึง ๖-๗ กิโลเมตร เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงต้อง
 ใช้ได้ตลอดเวลาทั้งด้านบอกคำที่จำเป็นให้ คำแรก
 คือ ใช้ไปมาตลอดทั้งวัน เขาเรียกกันคือ เบ็ดโลก-
 ของ (เจ็ดพันแปดหมื่น) คำแพทย์ที่เราใช้
 เขมรใช้กันนั้น เขาหมายถึง โรงพยาบาล
 เขมร แทนนั้นจะต้องหมายถึงความว่า โรงพยาบาล
 นั้น ใช้ได้ทั้งหมดนั้น หากจะหมายถึงหมอแล้ว
 เขาก็จะพูด อย่างครบแพทย์ก็หมายถึงเป็นคนที่
 ด้งดีแล้ว (ออกเสียง โลก) เขาแปลว่า ท่าน
 ใช้ให้มันดังดังของหนักคือ ชาวเขมรเองไม่ทราบว่า
 คำนี้ ดังเดิมมาจากไหน ข้าพเจ้าจะคาดคิดหัด
 เสียหน่อยว่า โลก ในภาษาสันสกฤตแปลว่า คน
 เช่น อินทโธล สยามโธล (คนอินเดีย คนไทย) หรือ
 โลกพวักที่พูดกันทั่วไปใช้ได้ ข้าพเจ้าจึงบอก
 ถึงที่แห่งนั้นหมอกี่ด้าน รู้สึกว่าจะเป็นความรู้อัน
 โดดงถึงชาวเขมรเหมือนกัน แต่จะถูกตัดของ
 จะใช้ให้มันดังดังกันต่อไป
 นอกจากนั้นยังมีคำ ชิด (ออกเสียงชิด) และ

งดงามที่แท้จริง ได้ชื่ออะไรก็... (ออกเสียงเป็นหนึ่งๆ) และฉบับๆ ที่แปลว่า ชิด และ
 เร็ว แต่อาจเป็นเร็ว ในการเดินทางได้... เขมรด
 เร็ว มาพิกาศเดินทาง เขาใช้ เร็ว... ของ
 ยังเป็นคำใหม่สำหรับข้าพเจ้า... เหมือนว่าไม่เคย
 นี้ก็จะใช้โดย เพราะไม่เห็นความจำเป็น ข้าพเจ้า
 ไม่เห็นจำเป็นจะต้องรวบรวมไปทำไมกัน ในเมื่อ
 ไม่มีใครในเมืองเขมรเขารับรอนกันเคย ทุกคน
 ดำเนินชีวิตอย่างสบายๆ ข้าพเจ้าเคยพบเคยได้
 รับความสบายนั้นไปด้วย เห็นจะเป็นด้วยคนฟ้า
 อากาศเป็นใจด้วยดวงระมิง เขาดีมตาคนชน...
 เห็นห้องสว่างไว้ พระอาทิตย์ขึ้นสูงมากแล้ว...
 อากาศก็ร้อน นอนต่อไปไม่ได้ ต้องรับลูกชน...
 ว่าคงจะสายสัก ๘ โมง แต่ที่ไหนได้ เพิ่งจะหกโมง
 เท่านั้น เพราะฉะนั้น ถึงจะต้องไปถึงโรงพยาบาล...
 ก่อนแปดโมง ข้าพเจ้าก็ยังมิเคยเห็นคนมากมาย
 สำหรับที่ตึกสองคนด้วยสบายไม่เร่งรีบ...
 เหลือเวลาสำหรับชกิตให้ขับไปช้าๆ...
 ใจหายใจควาเวลาเดียวข้ามถนนหรือข้ามครึ่งทาง
 แยก ชกิตหนักอดคิดว่าท่านนายราชของ...
 ถึงแยกจึงไม่เห็นใครคอยชะลอฝีเท้าให้เขาจอดเลย
 ถ้าหากมีรถยนต์แล่นมาทางด้านข้าง เขาก็เบน
 หัวหลบ เขาก็ได้ตลอดมาได้จริง แต่ก็ยังมีมาก
 มายที่ตลอดมาได้ จึงเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน
 อยู่แทบไม่เว้นแต่ละวัน ข้าพเจ้ายังไม่อยากมา
 คุมค่ายที่เมืองเขมรนี้... จึงต้องพดคติบาจะรอดรอด
 ถึงแยกแล้ว... (ประหยัดแบบจ
 ระวัง) (อ่านต่อฉบับหน้า)

โสมรวิฑูรย์ทางภ เบมร

มีอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งข้าพเจ้าไม่สู้จะถูก
ใจนักก็คือ เรื่องคนขับชัโกลถบการณมาตาย
ข้าพเจ้าอยากจะบอกเขาเตือนเกินว่า อย่าได้ม
นตายเฉาที่ขับชพาข้าพเจ้าไป เพราะว่ามี
รถปรกแตะมันจะมาโดนข้าพเจ้าด้วย แต่ข้าพเจ้า
จะบอกเขาอย่างไรถูกแล้ว ต้องรอจนกระทั่งมี
โอกาสได้เรียนกับครู จึงสอบถามคำที่พูดกับ
เขาได้ คุณหมอก็มั่นสาธอนให้พูดว่า 'กมเส้ด้าะ
ตักม้อด' และอธิบายให้เข้าใจว่า เส้ด้าะแปลว่า
ทำให้ออกไป เช่น เส้ด้าะเคราะห์ แปลว่าทำให้
เคราะห์ออกไป มาจากคำแฐาะ แปลว่าแก้อย่าง
เช่นแก้ออกก็ใช้ได้ และบางที่ก็ใช้กับสรายเป็น
แฐาะสราย แปลว่าแก้อไขให้ลุดอง ส่วนตักม้อด
ที่แปลว่ามาตายนั้น แปลตามตัวว่า น้าปาก จาก
ม้อด แปลว่าปากแตะตักแปลว่าหน้า คำ ม้อด น
ข้าพเจ้าได้ยินชาวเขมรออกเสียงกันต่างๆ บ้าง
เช่น ม้อด บางเป็น เมอด ทงทเขียนเป็น มาด เรื่อง
การออกเสียงคำเขมรนั้น ออกจะเป็นเรื่องยาก
ลำบากโดยแท้ เพราะนอกจากอักษรวิธเขมรจะทำ
ให้คำที่สะกดอย่างเดียวกันออกเสียงต่างกันไปตาม

คุณสมบัติของพยัญชนะที่เป็นโสมร และโสมร
อย่างเช่น จาบ ออกเสียงว่าจัน แต่ จกต์ ตก
เสียงคล้ายกล่าวมาแล้ว ยังมีเสียงที่พูดอีกข้อแต่
ละคนออกเสียงต่างกันไปตามที่ควรตั้งหน้า เช่น
พระตะบอง เตียมเรียบ (เขียนเสียงตาม) ออกเสียง
พยัญชนะโสมรเป็นฮว แต่ชาวพนมเปญออกเสียง
เป็นโฮ ดังคำ คน (ฮ่อม) พระตะบองออกเสียง
เป็นทวน ที่ออกเสียงไปตามที่คนพูดที่
หนักในการออกเสียงของคนกั้นๆ เช่นคำ แพทย์
บางคนออกเป็น แบ็ค แต่ผู้รู้เข้ดักอักษรวิธ ก็กล
งว่าที่ถูกต้องต้องเป็น เบ็ค (เสียงเอาดั่งนี้จะเห็นเอง)
เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงต้องรับเรียนหรือตักเกินที่
เหล่านี้ได้ แต่ก็อักษระแหดะเทใช้ที่คนจะ ใช้ที่
หนักเกินกว่าไปตลอดเฉาไม นอกจากนั้น
ตามความสะกดและถนังปาก เช่นคำที่ ส ก
ก. สะกด ส่วนมากเขาไม่ออกเสียง ส ก ที่
กลายเสียงหนักเหมือนหนึ่งซึ่งแปลว่า ส ก
เช่น มดส (เปลี่ยน) เป็น มดะ ฮูส (ที่ในคำที่
ปลุก) เป็นดะ บรรดาผู้รู้ นักอักษรวิธที่ตัก
เกินที่พยายามที่จะออกเสียง ส หนักด้วย

ถูกสั่งตามหลัก แท้ก็หาสำเนาไม่ พุดไปๆตามตัว
ให้... ก็หายไปเช่นเดียวกับที่คนทั้งหลายเขาพูดกัน

นอกจากนี้ สระเขมรมหาดายเสียงที่หารูปสระ
ไทยถ่ายเสียงไม่ได้ในเวลาจับบันทึก เพราะไม่มี
เสียง สระนั้นๆ ในภาษาไทย เช่น สระเอา มีตัว
สะกดจ เมื่อมากับพยัญชนะโอฆะ (ก.ข.จ.ฉ.ญ.
ด.ต.ถ.ท.น.ด.) ออกเสียงครึ่งออก ครึ่งโอ เพราะ
คนทั้งปวงที่ฟังได้ยินเป็นออ บางที่ได้ยินเป็น โอ
จึงเข้าใจผิดออกเอาเสียงที่ใกล้เคียงที่สุด เสียงโอ
เสียงหนึ่ง และบางเสียงที่เขียนเหมือนภาษาไทย
ถ้าเข้าใจคิดว่าคงออกเสียงเหมือนกัน จึงพูดอย่าง
โหลๆอยู่ตลอดเวลา แต่เมื่อปรากฏว่าเขาฟังไม่
เข้าใจ จึงต้องสอบถามว่าเสียงที่ถูกเป็นอย่างไร
และบอกที่ข้าพเจ้าก็ทราบได้เอง เช่น วันหนึ่งข้าพเจ้า
ได้เห็นใช้ช่วยเปิดหน้าต่างให้ ข้าพเจ้าบอกเขา
ว่า เปิดของพวก เขาสังเกตจากมือขวาของข้าพเจ้า
จึงไปจัดการเปิดให้ พร้อมกับถามให้แน่ใจว่า
โอ-ก็ เสียงเออของเขาคือเสียงของไทยใหญ่
และไทยคำดี ในคำที่เขียนด้วย โอ ไม่มีจ ใน
ภาษาไทยภาคกลาง ข้าพเจ้าต้องหัดออกเสียงอยู่
ตลอดเวลาเพื่อจะให้เสียงคล้ายของเขา แต่ครั้นมา
ฟังคำที่ใช้กันกันในภาษาไทย เช่น เจริญ (แปล
ทำ มาก เขียนเจริญ) และเกิด ข้าพเจ้าก็อดที่จะ
ออกเสียงอย่างไทยไม่ได้อีก ทั้งยังรู้สึกกระตาค

ปากด้วยที่ระอออกเสียง ให้ผิดแปลกไปกว่าที่เคย
เห็นจะเป็นด้วยเหตุที่ยังมีออกเสียงให้เหมือน
เขมรไม่ได้นั่นเอง ทำให้คนขับขี้ออกหัวเราะไม่
ได้ เมื่อได้ยินข้าพเจ้าพูดกับเขาว่า กมเดีวาคือ
มีวัด เขาคงไม่คิดว่าข้าพเจ้าพูดกับเขาจริงๆเพราะ
ปรากฏว่า เขาคงถ่มน้ำลายคือไปโดยไม่มีเอาใจใส่
ยังข้าพเจ้าแถมท้ายว่า ใ้ส้มโกกรัก (ส้มปรก)
เขายังขันหนักขึ้น จนทำให้ข้าพเจ้าอดจะหัวค้อย
ไม่ค่อยถ้าจะพูดอะไรกับเขานัก ความจริงคำ
'ส้มโกกรัก' นั้นเสียงนำขึ้นจริงๆ ไม่ทราบว่ามี
ความสัมพันธ์กับคำ 'ส้มปรก' ของเราหรือไม่
ข้าพเจ้ารู้สึกตัวเองตกอยู่ในฐานะลำบากขึ้น
ทุกวันๆ เพราะอ่านออกจกจะพูดให้เขาฟังไม่รู้เรื่อง
แล้ว ยังฟังเขาพูดไม่เข้าใจเสียอีก ข้าพเจ้าเคย
นึกว่าพูดลำบากกว่าฟัง เวลาเรียนภาษาฮินดี ข้าพ
เจ้าฟังเขาเข้าใจก่อนพูดได้ อยู่ไปนานๆข้าพเจ้าฟัง
เขาเข้าใจราว ๘๕% แต่พูดให้เขาฟังเข้าใจได้ไม่
ถึง ๕๐% แต่เมื่อมาเรียนภาษาเขมร ข้าพเจ้าก็กลับ
รู้สึกว่าการพูดไม่ลำบากเท่าฟัง เพราะพจนานุกรมประ
โยคอย่างไทยๆได้ แต่เวลาเขาพูดมา ความไม่
เคยคุ้นกับเสียง ทำให้นึกไม่ถึงว่าเขาพูดเรื่องอะไร
และศัพท์ที่ใช้ในภาษาประจำวันยังไม่พอใช้จึงยาก
จะเข้าใจได้ตลอด เพราะฉะนั้นบางทีก็เสียใจที่
ไม่เข้าใจว่าเขาพูดอะไร ทำให้หมดสนุกและเสีย

วิไล นิมิต

ไม่ตรึงไปด้วย มีอยู่คนหนึ่งเขาเจ้านางชโกดไป
ตามถนนมณเฑียร คนขับเขากำตงตนเค้นเรือกร
ยন্ত্রทบทคนตาย เขาจึงเล่าให้ข้าพเจ้าฟังไปตลอด
ทาง ข้าพเจ้าจับได้คำหนึ่งว่า เถลยะ ซึ่งแปลว่า
ตก ข้าพเจ้าเดาเอาว่าคงมีใครตกลงมาจากกร
ยন্ত্র เพราะเขาพูดคำว่า 'ถาน' ด้วย และเข้าไปที่
รถเมดซึ่งกำตงแอมอยู่ข้างทาง (ถาน คือรถยন্ত্র)
นอกจากนกไคยนคำ ขางเกวราย (ออกเสียงคาง
กรวยหรือโกวไร ทั้งจริงเป็นเสียงครึ่งๆไม่ไรทั้ง
ฮอ หรือ โย แท้ๆ เพราะฉนั้นบางทจึงไคยนมาง
คนออกเป็น ฮอ บางคนออกเป็น โย) ซึ่งแปลว่า
ข้างหลัง ข้าพเจ้าออกเดาใจแทนคนขับชโกดที่
พูดคำเหล่านี้ว่าย่นยาว คิดว่าข้าพเจ้าคงจะฟังว
เรื่อง แต่แล้วข้าพเจ้าฟังเข้าใจเพียง ๓ คำเท่านั้น
จนกระทั่งมีคนเขาเจ้านางยังไม่รู้อย่างเดียว เหตุ
ผลตกใจ ผู้เคราะห์ร้ายนั้นจึงถูกรถยন্ত্রทบทจนหัว
บแบนอยู่กลางถนน ต้องใช้เดาเรื่องและประวัติ
ปะติดปะต่อเอง ผิดถูกอย่างไรไม่ทราบ คุงก็ไม่ได้
กับคุงหนึ่งเงยบในถ่มยักอน

เรื่องเหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้าออกจะสับสนหวงในการเรียน
พูดและฟังภาษาเขมร เห็นว่าเวลาเพียงเล็กน้อย
เท่านั้น คงจะเอาได้ไม่แน่ จึงได้หันมาสนใจกับเรื่อง
อ่านเขียนให้มากยิ่งขึ้น เมื่อมาถึงพนมเปญได้ไม่
กี่วัน ข้าพเจ้าบังเอิญไปได้เห็นหนังสือพิมพ์เขมร
เข้า ต้องอ่านตรึงใจจนจนเป็นนกง ทั้งยังจำต
อักษรเขมรได้และอ่านออก ทั้งยังพอเข้าใจได้บ้าง

แม้ว่าจะมีศัพท์ที่ยังไม่ทราบความหมายของ
หลายศัพท์ก็ตาม ข้าพเจ้าจึงเกิดความคิดที่จะ
หนังสือพิมพ์หรือหนังสืออื่น เป็นแบบเรียนหาได้
ผลทันที รู้แต่นำมาใช้ได้ทันที แต่ว่าหนังสือพิมพ์
เขาขายกันที่ไหน ก็จริงข้าพเจ้าเคยเดินไปบนที่ขาย
แล้ว แต่จะไปอีกในคราวหลัง ไร้ที่ทางจะบอก
ชโกดอย่างไร นักขับได้ทำหน้าที่ของตนดี
ที่ข้าพเจ้าอ่าน เขียนว่า ตำราพิภพ จำที่วิชา
คำนี้คงจะไม่มาทางอ่านเป็นแน่อย่างอื่น ไม่ได้บอก
ชาวพม่าเขมร แต่ผิดคนคิด ข้าพเจ้าถามผู้ใดได้ยิน
๓๐ คนถึงได้ถามที่ทมิฬชาวเขมรเขมร แต่ไม่มี
รู้จัก เป็นอันช้อไม่ได้ในเวลานั้น ต่อจากนั้นไป
ครั้นจึงทราบว่าเขาออกเสียง ข้าพเจ้าไม่คิด
เดาว่าจะออกเสียงอะไรไปเสียเลย ข้าพเจ้า
ไม่คิดเดาว่าจะออกเสียงอะไรไปเสียเลย
คำนี้เป็นคำใหม่ทมิฬเขมรแท้ๆ ข้าพเจ้า
แซด' คนส่วนมากยังใช้คำเก่าอยู่ เพราะ
เสียงง่ายกว่า แต่ทมิฬที่พูดโดยฉพาะก็ใช้คำ
เห็นจะไม่มีวิธีอื่นนอกจากไปใช้เดา เพราะ
ฉนั้นแล้ว ยังจะต้องเดาซึ่งกันซึ่งหนังสือพิมพ์
แต่เดชะชื่อออกเสียงผิดๆที่ทมิฬเขมร
เหมือนกับไทย เช่นหนังสือพิมพ์ที่
ประชาชน ออกเสียงเป็นประจักษ์ที่ในไทย
เจียน ข้าพเจ้าทมิฬก็ออกเสียงผิดๆ
ไม่ได้ ก็เลยไม่ได้เรียกชื่อคนเขมร
ก็ต้องเรียกอย่างไทย ชื่อคนก็เห็นเดาได้
พระตะบองคนหนึ่ง พูดไทยได้ ฉะนั้น

แต่ฝรั่งนี่ พูดว่า ส้มบรณ แต่ถ้าไปถามหาควับ
ถามเขา เขาจะไม่รู้จักเลย เพราะชื่อออกเสียง
เปลี่ยนเพราะ ซ้อมไม้ ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะเสียง ซ้อมไม้
นี่คงยังไม่เปิดอกเกินสำหรับคนไทยจึงต้องขอ
ถามเขาเรียก เป็นไทยๆว่า ส้มบรณ ตลอดไป

คนที่เห็นรูปลักษณะภาษาเขมรมาแต่ต้น เคย
รู้อาษาภาษา เขมรเป็นภาษาหนึ่งในตระกูลภาษา
อินโด-จีน คำที่ไม่มีการแทรกพยางค์คนศัพท์ กลาง
คืน ที่ใช้คำที่ใช้ ประกอบด้วยพยัญชนะผสม
อันเดียวเช่น ควบเป็นส่วนใหญ่ แต่ก่อนแปลกที่
ส่วนหรือเปลือยออกเสียงควบกล้ำอย่างเต็มที่ไม่ ทำ
ใ้ใช้คำที่ออกเสียงอย่างนั้นไม่ใช้ของง่าย คน
จึงเห็นภาพของภาษาเขมรที่ต่างออกไป ถ้าหาก
ไม่ใช้คำเหล่านี้ และรู้ว่าศัพท์นอกเสียง
เสียงที่ออกไม่ดังก็คงพูดผิดๆถูกๆอยู่ตลอดเวลา
อย่างนั้นแหละ เขาใช้ตัวอักษร แต่คนส่วนมากออก
เสียงไม่ได้ออกเสียง ซารเทานัน เวลาเรียนกับคุณ
เขมรกันนั้น ข้าพเจ้าจึงต้องขอให้เขียนคำทุกคำ
ไว้ลงในสมุดเล่ม เพื่อจะได้จำได้ว่าเขียนอย่างไร
เพื่อไม่ให้นึกอะไรได้ว่าเป็นคำเดียวกัน มีอยู่หลาย
ที่พอจะเห็นว่า ข้าพเจ้านำคำในหนังสือไปตามความ
หมาย แต่ถูกใจจากผู้สอนว่า คำนี้เคยเรียน
ไปแล้ว จึงถึง ข้าพเจ้าก็จำได้ว่าคำใดได้เรียนไป
และมีคำอื่นที่ผิดๆและวิธีใช้อย่างไรบ้าง แต่
เมื่อฟังหรือเห็นออกเสียงอย่างหนึ่ง ข้าพเจ้า
อดนึกถึงคำที่เขียนและอ่านตรงตามรูปที่เห็นไม่ได้
จึงคิดว่านี่เป็นคำแปลกใหม่ที่ยังไม่เคยเห็น เช่น ครู

สอนมาว่า เจ็ย แปลว่า เป็น โดจเจ็ย แปลว่า เช่น
แต่เมื่อเห็นตัวเขียน เขาเขียน เป็น ซา และดูจซา
อย่างนั้น ข้าพเจ้านึกไม่ถึงว่ามันจะเป็นคำเดียวกัน
ร.คงจะเป็นเสียงยากในภาษาเขมร อยู่เหมือน
กัน เมื่อเห็นตัวสะกดจึงไม่ออกเสียงเลย เช่น การ
เป็น การ ี่ ดำ เป็น ซาร์ นคร เป็น โนกร ี่ ซ่า
พยัญชนะอื่น ก็ใช้ว่าจะออกเสียงได้ชัดเจนกับทุก
คน เช่น ปว่า ที่แปลว่า ห้า เป็นเสียงที่ออกดังมาก
สำหรับแม่คำและคนขับซิกเก็ต เพราะเท่าที่ผ่านมา
ไม่มีใครออกได้ชัดเจนตามตัวเขียนนั้นเลย ข้าพเจ้า
ถามแล้วถามอีกอยู่หลายครั้งเพื่อให้แน่ใจว่า ที่เขา
พูดว่า แป้ม นั้นหมายถึงปว่า เพราะฉะนั้นเมื่อจะ
ต้องติดต่อเกี่ยวข้องกับเขา ข้าพเจ้าก็จำเป็นต้อง
พูดกับเขาว่า แป้ม แทนปว่า เพื่อให้เป็นที่เข้าใจง่าย
และสะดวกรวดเร็ว คุณหมอก็มั่นใจปรารภเล่นข
ว่า คนที่อยู่ในพนมเปญเป็นพวกที่ผสมปนเป มา
จากที่ต่างๆทั่วเขมร ทั้งยังมีญวน จีน ซึ่งไม่อาจ
จะออกเสียงภาษาเขมรได้ถูกต้องชัดเจน ภาษา
พนมเปญจึงได้ไปหมด ถือเป็นมาตรฐานไม่ได้
ต้องสังเกตเอาเองว่าที่เขาออกเสียงอย่างนั้น เขา
เป็นคนมาจากถิ่นไหน ถ้ามาจากเขตที่ใกล้ลาว
เสียงก็ผิดไปอีกอย่างหนึ่ง ใกล้ญวน ใกล้ไทย ก็
แปลกไปอีกอย่างหนึ่ง ข้าพเจ้าได้ยินแม่คำบางคน
พูดคำว่า ร้อยหนึ่ง ว่า มะโฮย แทนที่จะเป็น มะ
โรย (ร้อย คือ ร้อย มะ เป็นคำย่อจาก มวย
แปลว่าหนึ่ง)

(อ่านต่อฉบับหน้า)

เสียงรบกวนทางภาษา

เบนจามิน - โท

[เริ่มฉบับที่ ๓๑]

การจะเกี่ยวข้องกับคนซบซู่โกลดและแมคคา
ชายของ ข้าพเจ้ายังจะต้องรู้ค่าตัวอีกค่าหนึ่ง
คือค่า แกม (ออกเสียงแถม) ซึ่งเขาแปลว่า
ทองหรือเพิ่ม มาแรกๆข้าพเจ้าอดชมไม่ได้ว่าคน
ซบซู่โกลดในพนมเปญน่ะแท้ ให้อาราคาเท่าไรก็พอใจ
ไม่ร้องเอะอะขอค่าโดยสัจธรรม เพราะเห็นข้าพเจ้า
เป็นคนแปลกหน้า ทงบางทีให้เขาคิดราคาเขาเอง
เขาอดบคดลอกมากจนข้าพเจ้าต้องเต็มใจออก และ
เขาก็ชอบคนที่ข้าพเจ้า บ่อนแถม ให้เขา (แถม
แปลว่ามากจนเกินไป บ่อนแถม ก็คือทำให้มากจน
หรือเพิ่มเต็มใจ) แต่อยู่ไปนานๆ ข้าพเจ้าได้พบ
บ้างเหมือนคนที่ขอค่าโดยสัจธรรมเพราะพายุแรง
หรือแดดจัด แต่บางทีก็ไม่เห็นผลจนข้าพเจ้าต้อง
ว่าเขาบ้างว่า โอโมมเฮย (=พอเหมาะแล้ว ค่าเดียวกับ
ลมมอสม) เขาก็เคยหัดเพราะไม่ตอบว่าอะไร
จึงจะพอจนออกจากราคาข้าพเจ้ามาขยันทหลายอันจน
หายแปลกหน้าไปแล้ว แต่บางคนร้ายกว่านั้น คือให้
เงินไบละ ๕ เหรียญแก่เขาในราคา ๓ เหรียญ และ
เมื่อยอมแถมเสียก็มี อ้างว่าหนทางโกลด เพราะ

ฉนั้นข้าพเจ้าจึงต้องแดงเงินย่อยไปเรื่อยๆเวลาไป
ตลาด เพื่อจะได้ไม่ต้องมเร่ร่อนขอเงินกับซบซู่โกลด
เงินเขมรที่ ใช้กันราคาต่ำสุดเห็นจะเป็นธนบัตร
ไบละ ๕ เหรียญ ร้อยต้นตองคือ ๕๐๐ หรือ ๕๐๐
๕๐ เซนต์ ซึ่งไม่เห็นใช้กันไรได้นอกจากใช้
ขอทาน แต่ว่าจริงแล้วกับเขา ๑๕ ลวดของ
เราเท่านั้น แต่กระนั้นจนเมื่อเหรียญหนึ่งกึ่งบาท
ที่ผู้คนใช้เพียงเหรียญเดียวเขาก็นับ ขอเงินค่า
ซื้อหนังสือเขาเรียก แพลโตนด ได้ถึง ๕ ผล หนึ่งบาท
โกลดถึง ๒ กิโลเมตร ซบซู่โกลดเขาคิดเพียง ๑๐ เหรียญ
เท่านั้น และข้าพเจ้าต้องแถมให้เป็น ๕๐ ทุกครั้ง
แต่ถ้าในเมืองพนมเปญไม่มีรถเร่รถราง คนจึง
ต้องใช้ซบซู่โกลดกันมาก เขาเคยบอกข้าพเจ้าว่า
อันหนึ่งๆเขาหาได้ถึง ๓๐๐ กว่าเหรียญ ค่าอาหาร
การกินของเขาอันหนึ่งไม่เกิน ๕ เหรียญ และ
อาหารสำคัญยังถวาระข้างอื่นที่พอจะโกลดทุกคนต้อง
กิน ชอบกิน พอใจกิน ก็คือ สร่า (เห็ด) และข้าว
อย่างถูกคอกคือคอกโกลด นวดตอเมว ที่ชาวเขานับ
กระบอกถวมานางขายอยู่ทุกหนทุกแห่ง แล่นหนึ่ง

ราคา... และตามท้องถนนตรงที่
กมต. โดยชาย... กับกรมช่างเขียนกับปลาร่าง
หรืออย่างชาย... แต่บางทีเขาก็ขายแต่ชาวเจ้า
แปดๆทั้ง... ได้หมดตนคงเรียงเป็นแถวอยู่ริมถนน
รองมารีเดม... ตลาดใหม่กลางกรุงพนมเปญ... ไม่
ทราบจนจะ... ให้ไปกินกับอะไร

ของโบราณของชาวเขมรอีกอย่างหนึ่งเห็นจะ
เป็นอะไร... และดูก็ตายโคม... กับเกลือพริก
ไทย... ไม่ว่าจะเดินไปทางไหน... มักจะได้เห็นแม่ค้าใส่
กระโปรงชาย... และมันหนักหนักหน้อยๆหรือรอย
บางครั้งถ้าต้องการใช้เค็มต้มแล้ว... ก็จะขึงมา
ซักกั... ราคาก็ขายใช้เค็มในตาด... มี
แต่ไรของขงคอบขงหงส์... ที่จริงนอกไปจากนี้
อาจหาซื้อได้ในตลาดคนแทบทุกอย่าง... ทั้งอาหาร
แห้ง... หมู... กุ้ง... ปลา... ผัก... ผงไม้... ขนม
นม... ไก่... หมู... ให้... กอขงขาม... เครื่องสำอาง
ผ้า... เสื้อ... ผ้า... กระเป๋า... และ... รวง... เจ้า
บวกร... แต่เพียงเจ้าทาง... ไม่ค่อยได้ทำอะไรขายที่ไหน
ทำ... โดยเดินคนเดียว... ที่เขาเจ้า... ไม่ค่อยได้ซื้อ
อะไรมากนัก... สั้นมากมักซื้อผลไม้... นานๆทีหาซื้อ
พริก... มะนาว... ไปใช้ช่วยปรุงรสอาหารบ้าง... แต่
นานไปก็หมดไปเลย... ไม่ยกมพริกสดเม็ดเขียวๆกิน
มัน... พริก... และบางทีก็คือนข้างจะแห้งด้วย
ราคา... ไม่ค่อยได้... ไปเรียก... เมรัจ (พริก-

ไทย) ... มะเต๊ะสี (พริกขี้หนู) ... ยับๆ... ไม่
ทราบ... ไร่... แม่... (ราคา...)
มะนาวของเขาก็คงมีนามากอยู่... แต่ราคาไม่แพง
ด้วย... โดยนชื่อมะนาวที่เรียก... โกรจ... นมา... แล้วนักถง
มะกรูด... แต่บรรดาต้นไม้ทุกชนิดเขาเรียก... โกรจ...
(เช่น... กรจ) ... หากต้องการบอกชนิดต่างๆจึงจะ
เต็มชื่อเขาข้างท้ายอีกทีหนึ่ง... เช่น... โกรจ... (ส้ม
เกลี้ยง) ... โกรจ... (ส้มจีน) ... และ... โกรจ...
(มะกรูด)

ข้าพเจ้าไม่ชอบซื้อผลไม้อย่างอื่นเท่ามึงคิด
เพราะ... และ... เก็บไว้ได้หลายวันไม่เสีย... แต่
ข้าพเจ้าก็ต้องไปเรียน... หรือ... ของเขา...
เขาไม่ได้ขายเป็นชั่งเป็นกิโลหรือเป็นร้อย... แต่ขาย
เป็น... (คือ... ๓๐) ... หนึ่งราคาเคยสูงถึง
๓๕... แต่ไม่ต่ำกว่า... ๓๐... ข้าพเจ้าคิดว่า...
ยาวนานกว่าราคาข้างแพงจริง... แต่เมื่อซื้อจริงๆแล้ว
ก็ปรากฏว่าราคาไม่เต็มเท่า... เพราะ...
เขา... ให้... ผล... หนึ่ง... ก็คือ... เขาขายกันเป็น
โหลๆ... เขาจะไม่... หนึ่ง... หรือ
อย่างไรก็ไม่ทราบ... ขน... หนึ่ง...
หมด... คน... ไป... ของเขา... ไม่ได้... เขาก็
ให้เองบ้าง... หนึ่ง... หนึ่ง...
เพียง... หรือ... หนึ่ง... และ...
คน... เขา... หนึ่ง...

ไปโรงเรียน

ถึงบุคคลมั่งคั่ง พวกเขามุ่งมั่นที่จะหาเงิน
ที่คิดว่าจะมากมายหลายชนิดบอกไม่ถูกว่าเป็นเช่นใด
อะไร ทั้งสองเขาบอกจากใจแต่เพียงข้อเดียวคือ
สาวยกแก้ว (มะม่วงแก้ว) เวลาซื้อเขามักชอบให้
ชดเชยกัน ซึ่งเขาเรียก มก (คูนึ่ง) แล้วเขาก็จะ
เลือกดูที่ขนาดเท่ากันตามที่เขาคิด เสมอเกีย
(เสมอกัน) ให้ และข้าพเจ้าจะบอกแก่เขาให้เลือก
ชนิดที่ เร่ง (เร่ง=แข็ง) สักหน่อยด้วย เพื่อจะได้ไม่
บดจนหักพัง เพราะแม่ค้าเขาไม่ค่อยระวังมือ
งานนัก ขุนนอร์ (ขุน) ของเขมรรักกันดีและราคา
แพงกว่าเสียแต่กันแต่เอตตรอนไม่มากนัก
ความขี้ให้หายเห็นชัด มีแต่น้ำมันหมองซึ่งจำเป็นต้อง
ใช้แค่จุดไฟเล็กน้อยๆ พลไม่ถึงกับปลิดแต่
ปัดร้อน

ข้าพเจ้าข้างอยากจะได้ของ นมบอญจิกหน้ายา
(นมข้นหน้ายา บอญจิก แปลว่าบ่อน) ของเขา
เสียแต่ยเกินไป แต่ว่าจะไปยื่นก้นกกลางตลาด
กระไรอยู่ จึงได้เคยเห็นคนอื่นเขากันกัน คือขนม
จันทเรียกนมบอญจิกนั้น สักก้อนข้างตลาดสักหน่อย
แต่นายชานกัตนและสัดคล้ายคองกับชกไทย เขา
ใช้ผักหลายอย่างรวมทั้งถั่วสดกับถั่วแห้งคนกัน
เต็มพริกเต็มมะนาวเขาเอง คุณหมอกิมล้านบอก
ว่าพเจ้าว่าอาหารเขมรแท้ๆ นั้นใส่ปลาแห้งแทบทุก
อย่าง แม้นแต่ต้มยำ และตักเกวียง ที่เป็นอาหารจก
ของเขา ก็ทำใช้กับไม้ ถั่วก็ได้ปลาแห้งกับปลา
แห้งแทน เพราะฉะนั้นคนกินปลาแห้งไม่เป็น จึงต้อง
ระวัง ปลาแห้งของเขมรที่เรียกว่า ปูร้อฮอก เป็น

ชนิดธรรมดา ที่เขาจะขูดเอาไปรมเอ็ง รมจน
จนขาวแห้งแล้วจึงเอาไปทอดเป็นแผ่น ๆ ตักมาเป็น
ปืดคอกกบกว้า จะโรยเอาถั่วแดงแห้งหรือเกลือ
จะเผาก็ได้แต่ต้องเผ่าให้แห้ง ๆ เวลาจะกิน
จึงจะนำมาน้ำให้สุกอีกครั้งหนึ่ง คอยหมั่นคนด้วย
คางแพรวผัดเรียงเห็นว่ากว้ากินขบกว้าได้ จะโยชน์
มากไม่แพ้กินปลาดุก เพราะปลาดุกมีไขมันที่
ให้มันไม่เป็นโรคคอพอกและท้องมาน และยังมี
คุณค่าอีกเช่นในทางอื่นด้วยก็คือ ทำให้มีไขมัน
ได้กินผลดีเป็นเครื่องแกงต้มเครื่องจก

คำว่า ผัก ในเขมรมีถึง - คำคือ โรบอย บอน
จระ และ บอนแล แต่ใช้ในที่ต่างกันไป ถ้าเป็น
ผักแกงเรียก บอนแล ผักจกเรียก บอนจระ
และผักแกงเรียก โรบอย ชื่อผักเหล่านี้ทั้ง
คล้ายกับของเราเช่น ผักชี เรียง จี และ มะระ
เข็ญ มะระ ย่าน มะระยะ ส่วนใบเทศนั้นเรียก
เส็ดกิดติมกรอฮอบ ซึ่งแปลว่าใบเทศเหมือนสังคัง
เพราะกรวดสีคม แปลว่า แดง คำหอมที่เราใช้
จึงน่าจะไม่ใช่หอม ที่ตรงกันข้ามกับเขมร เพราะ
ปกติแล้วคนกินจะบ่นกันเต็มอกว่า หอมแต่กลิ่น
ไม่หอมเลย คืออย่างหนึ่งที่ไม่ทราบว่ามีใครเป็นเจ้า
ของมันแน่ ก็คิดว่า ป้า ซอฮานาบริเวณหนึ่ง
แถวเข็ญ ญา ออกเสียง ญอม เท่าที่ได้ดู
หมอกิมล้านอธิบายวิธีทำเส็ด ก็รู้สึกว่ามันจะ
สู้รบด้วยกัน และว่าพเจ้าได้มีใบจางสังคังเขมร
ชนิดที่จกนั้น ไม่ทราบว่าจะตรงกับที่เขมรเรียก
เขมร ญอม เขาใช้ได้ดกดีมีผลกับผักอื่นๆ

จะหัดปลัดหินฝอยกับขมิ้นหนึ่ง พรรณเดียว
ก็เพราะว่า หากแต่ความกตัญญูเหมือนใน แดง
คราวนั้นคนมาตีมันลงมาจากป่าฝรั่งจะลด
ค่า มันปลัดใช้เขาใช้มาปลัดจน ซึ่งเขานิยมกิน
หนักว่าเป็นปลัดชนิดดี มีรสอร่อย แต่กลิ่นของมัน
ดี เห็นจะผลญ่ามันแพ้ว ได้กลิ่นแรกข้าพเจ้า
จึงยกชวงก แต่เมื่อคิดจะต้องปลัดกตัญญูใจ
เลยหนอย ครั้นเขาปากไปแล้ว ความแรงของ
กตัญญูปลัดหายไป กตัญญูกลายเป็นเอร็ดอร่อย
คือรสชาตที่หอมเปรี้ยว เค็ม หวาน และเผ็ด ถูก
ปากถูกใจจนในหนึ่งประจวบ มีท่านผู้ใหญ่หรือ
คนแก่แล้ว เมื่อปรารภเรื่องต้นตอของอาหาร
ประเภทนี้แล้ว ข้าพเจ้าก็เห็นสมควรยกย่อง
หรือว่า ข้างบน เพราะฉะนั้นขอได้เก็บความจริงข้อ
นี้เป็นเครื่องพิจารณาด้วย

แต่สิ่งที่มีชื่อว่าเป็นอาหารไทยแท้ ก็คือขนม
ไทยชนิดต่างๆ เพราะเขมรเองพากันเรียกกันว่า
จิ้มเนยเค็ม (ของกินไทย) ทั้งชื่อขนมแต่ละ
อย่างก็เป็นชื่อไทยอยู่ เช่น เหยียบ (เหยียบ คือ
รองเหยียบ) วอย (ผ้อหรือของ เขมรออกเสียง ฝ ฟ
ไม่ได้ พัดปิ่นต์ ต้องเป็น หวดดีปิ่น) กรอบขไนร์
(เมตขนม กรอบ=เมต) จ้องเฮวเต๊ะ (จวนกะทิ)
นมโก (กะโก) โดปอวี สังขยา (สังขยา
สีทอง) ต่อมเนย สังขยา (ข้างเหนียวสังขยา)
เป็นต้น เราออกกันจิ้มเนยเค็มเป็นขนมมีราคา
แพงกว่าขนมอื่นๆ แต่ก็มีคนนิยมกินกัน สดจนมาก

มักมานั่งกินกันที่ร้านชาวจีน ซึ่งเขาจะเอาข้าวไปต้ม
ให้หอมถึงอร่อย และรวมกับของอื่น ๆ ก็อร่อยยิ่ง
อีกด้วย ข้าพเจ้าใคร่จะลองข้างเหนียวสังขยาของ
เขาดีกครั้ง จึงไปบอกความประสงค์แก่เขา เขา
ชายซึ่งเป็นผู้หญิง และมีผู้ชายเป็นคู่ชาย ถามว่าจะ
ต้องการเท่าไร ข้าพเจ้าตอบเขาไม่กล้าว่าต้องการ
ซื้อเพียงห่อเดียว จึงส่งเงินให้เขา เขาก็ยกและ
ได้ข้างเหนียวมาห่อโตม้วนเดียว มาทราบภายหลัง
ว่า ต้องบอกเขาว่า ก่ออยู่จับ เขาถึงจะรู้ว่าห่อ
หนึ่งหรือสองห่อ ข้าพเจ้าสงสัยว่าเวลาหมักข้าง
เหนียวเขาลงไม่ได้ได้กะทิ เวลาหั่นขี้ดห่อ เขาก็
วางทางกะทิใส่ๆลงไปข้างเหนียวจนโผล่ แต่
ก็คิดว่าขี้ดที่ใส่จะเยียดไปหมดเพราะมันไม่ทันกดใส่
ลงบนข้างเหนียว วิธีชาติจึงเป็นข้างเหนียวจัดๆ
เหมือนไม่ได้ใส่หน้าตาดี ว่าที่จริงชาวเขมรคงไม่
ชอบอาหารหวาน ขนมทุกอย่างจึงมักจัด แม้
ขนมฝรั่ง เขาก็ทำชนิดหวานไม่มากนัก ต้อง
สังคนเซฟโต้ ให้หวานนุ่มแฉิมๆ (ขนมหวานๆ)
มาให้ แต่เขมรมีความคิดต่างกับคนไทยอย่างหนึ่ง
คือ ขนมที่ไม่หวานเราเรียกว่าเค็ม แต่เขมรเรียก
ว่าจัด คนชายเขมรมักกรอขมิ้นมาให้ข้าพเจ้าฟัง
ว่า พวกครีมแครกเกอร์เป็นอย่าง ซ้ำบ (ซ้ำบ)
คือเป็นชนิดจัด แทนที่จะว่า ไปร ที่แปลว่าเค็ม
คำว่า ซ้ำบ ที่แปลว่าจัดนี้ นำไปใช้กับถั่ว เป็น
ถั่วดำป ซึ่งหมายถึงยาจัดใช้ไม่มีผลออกด้วย

[ยังมีต่อ]

เสียงร่ำไห้ทางภาษา

เขมร-ไทย

[เริ่มลงบันทึก]

เรื่องอาหารเขมรเท่าที่ข้าพเจ้าทราบ เห็น
 จะมเพียง ที่ไม่ว่าเรื่องของเขาออกไปก็ว่าน
 เพราะไม่ใคร่รู้จักเคยคุ้นกับชาวเขมรถึงกับจะได้ไป
 กินอาหารในบ้านของเขา นึกแต่ด้วยอดเดี๋ยวใจ
 ไม่ใคร่มาเขมรทั้งที ไม่มีโอกาสรู้จักชาวเขมร
 ไม่ได้ศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ตลอดจนขนบประเพณี
 ของเขา ที่จริงใช้ว่าข้าพเจ้าจะไม่สนใจใคร่รู้ หาก
 แต่ไม่สืบโอกาส ถ้าจะพูดไปแล้วต้องถือเป็นโชค
 เคราะห์หมิ่นดาสให้มีอันเป็น แด้วกต่างกับเจ้า
 หน้าทีกระทรงต่างประเทศที่สถานทูตเขมรโทรเลข
 ให้มารับที่สถานพินมเบญญ แต่พูดตามจริงจะเรียก
 ว่ากต่างยังไม่ถูกนัก เพราะข้าพเจ้าทราบภาย
 หลังว่า ไม่มีใครมารับข้าพเจ้าเลย โทรเลขของ
 สถานทูตมาถึงพอดีกับเวลาที่มีการเปิดยন্ত্রรัฐบาล
 ใหม่ หัวหน้าแผนกเพิ่งมารับงานได้๒-๓วัน เสมียน
 ผู้รับโทรเลขคงเห็นข้อความในโทรเลขไม่สำคัญ
 จึงเก็บเข้าแฟ้มเฉย ไม่รายงานให้ผู้ใดทราบ ผิด
 คชข้าพเจ้าต้องมานั่งเคืองดวงอยู่กลางสถาน
 พินมเบญญแต่คนเดียวในเวลาสามคดง ๒๐.๑๐ น.เศษ

ข้าพเจ้าไม่อยากจะโทษว่าเป็นความผิดของ
 ใคร นอกจากเป็นความเคราะห์ร้ายของ
 ที่จะต้องมาประดัมเหตุการณ์อันไม่ได้คาดฝัน
 และดูเหมือนเหตุจำเพาะหน้าครั้งนั้นจะเป็นการ
 ท้ายความเก่งกล้าสามารถของข้าพเจ้าด้วย
 ข้าพเจ้าจะเมธีเหตุร้าย ๆ ทำนองนั้นมาทาง
 หลายนหนักแต่ก็ตาม แต่ยังไม่เคยมีครั้งใด
 รัดอกขญเฉยเท่าครั้งนี้ ความเก่งและความ
 เก่งไม่มีเหลืออยู่เลย ข้าพเจ้ารู้สึกหนาวสั่น
 กับจะจับไข้ทั้งที่เหงื่อออกอยู่ท่วมตัว ในเมื่อ
 ตัวเองมาคกอยู่ในที่เปล่งกลิ่นแต่สภาพม
 ชาญรู้แน่ออกว่า จะไม่มีใครเขาช่วยข้าพเจ้า
 ถ้าหากข้าพเจ้าพูดให้เขาเข้าใจไม่ได้ด้วย
 ะไร ขณะนั้นมาในรถไฟ ข้าพเจ้าก็เห็น
 ภาษาเขมรของข้าพเจ้าใช้การไม่ได้ ทั้งฟัง
 ก็ยังไม่เข้าใจสักคำ ยิ่งคิดยิ่งเดี๋ยวใจที่ไม
 ใจเลยว่าจะมีคนมารับฉันไม่ได้เตรียมหา
 อื่นเมื่อได้ แม้ถึงหนที่โยยอยู่ไหนก็ไม่
 ถานมา แต่อย่างนั้นพอแล้วจะดี ยศกับ

ไว้ในเวลาที่สั้นน้อยเงิน ทั้งค่าเบี้ยคือ คนที่จะไป
พักที่ใด จำเป็นหยุดหากนึกคิดว่าพอจะพอ
แล้วค่อยไปได้อีก โดยเฉพาะกุดกักรแบกกระเบา
อันหนักไม่ ให้ไปนอนที่ใดให้ถึงหน้าสถานี เข้ามารถ
จะมีแท็กซี่ที่ส่งมา พอจะพาเราไปขึ้นรถไฟ
ไปใช้เงินหนึ่ง ตามที่ข้าพเจ้ามาเรื่อยๆแต่ไม่มาตาม
ที่ตั้ง แต่ที่นั่นคงไม่เห็นใครที่หน้าตามบอก
เป็นทีไรเลย หรือจะหน้าตาเป็นอะไรอีกไม่
ด้วยท่าทีที่หน้าวังแดง มีคนน้อยไม่เต็ม
สามคน

เมื่อไปถึง โขงไทยคนหน้าไม่ไหว จึงได้
บั้งเดียวมีสักคนอยู่ นั่งรถไฟได้ ความหมายกล่าว
ชื่อตามเรื่อง เดินมาจากรุงเทพมาประจำทำ
ราชการทาง ทางนี้ มาในรถไฟขบวนนี้ด้วย
นางขี้ต้อย ไปตามรถขึ้นรถของจากหน้าสถานี มา
เดินหาพ่อที่หน้ารถขบวนนี้ดูบ้าง สอบถามได้ความ
ว่าไม่มีใครลงรถ จึงช่วยจัดการเอาข้าวของ
ขึ้นรถไฟไว้รอที่หน้าให้ด้วย แต่เมื่อมาถึงหน้า
สถานี ก็มีคนสักคนไม่มีแท็กซี่สักคน เพราะถนน
ไม่ใช้พอต่อรถแท็กซี่ มีแต่รถรางประหลาด
จอดรอเป็นแถว ข้าพเจ้าเห็นแถวของน้อง
นางขี้ต้อยไม่ตกใจ ก็จะไปช่วยนางไว้ นายเขื่อง
ผู้ว่าราชการเมืองก็ไปรถขบวนนี้รถขบวนนี้หนทาง คง
หนักอีกไม่มี ตัวข้าพเจ้าได้ลงมาขอยุ่ในหนึ่งสี่คน
แห่งวามรทชาติพาเรามาไปช่วยกันตั้งอยู่ที่ไหน

เพราะฉะนั้นแทนที่จะได้ไปพักที่เต๊นท์ 1-2 คน
อันหรือหรือ จึงกลับต้องไปพักที่เต๊นท์จนวางตัว
แห่งหนึ่ง ซึ่งเต๊นท์ก็โดนไฟใช้ไป นายเขื่อง
รับของมาเป็นเงินเต๊นท์ให้ไปนอนที่เต๊นท์แห่งหนึ่ง
ในพนมเปญ

การมาพักที่เต๊นท์นั้น ออกจะเป็นเรื่อง
นอกเหนือแผนการแต่ความคืบหน้าข้าพเจ้าที่เดิน
เพราะฉะนั้นจึงไม่ได้เตรียมตัวเตรียมใจไว้รับกับ
เหตุการณ์และสิ่งต่างๆที่ยังไม่ได้เตรียมมาก่อน
เลย ก็คือความวิฤตภัยนั้น ข้าพเจ้าคิดแต่เอาตัวมา
เขมรรู้แต่ภาษาเขมรอย่างเดียวพอ หากได้ไม่พอ
ไม่พอไปที่ไหนภาษาจีนมีประโยชน์อย่างยิ่งเสมอ
เพราะคนจีนมีอยู่ทุกหนทุกแห่ง ทั้งในเขมร คน
จีนยังมีค่าสำคัญ นายแพทย์อเมริกันเล่าว่า เมื่อ
ก่อนได้ตั้งรกราก คนจีนตั้งค่ายเป็นกองร้อย
ทีเดียว เพราะฉะนั้นไม่แปลกที่เห็นคนเขมร
ตั้งขบวนรถเป็นภาษาจีน ทั้งๆที่คนไทยเขมรด้วย
เป็นเงินไทย เหตุผลในเรื่องนี้นอกจากว่าคนจีนมี
อำนาจเป็นร้อยฝรังแดง ก็ยังมีกองทัพหนึ่ง คือ
คนเขมรบางคนอยากจะได้เงินให้ให้หายพียงค่า
รถไฟเพราะเงินทองจางลงแล้ว แต่คงคิดว่าซื้อรถไฟ
เขมรคนซื้อเงินนาย จะเห็นว่ามีรถเขมรไปไม่ช้ากว่า
ตั้งเขมรมาใจก็ภาษาจีนแล้ว ก็คงคนเขมรที่ไปตั้ง
เขมรละเงิน เขมร กัมพูชา หรือ สิบสองปันนา เขมร
หรือ พม่าดี เป็นต้น

บันทึก

นกถึงเรื่องภาษาจีนแฉกแปลก ทคนไทยกับ
 คนจีนอยู่ใกล้ติดกันมาแต่ไหนแต่ไร แต่เหตุใด
 คนไทยจึงไม่ค่อยรู้ภาษาจีน ข้าพเจ้าเองก็เช่นกัน
 ภาษาอันคิดเรียนไต่ทัง ยืนค บาด ดันดังฤด พม่า
 เขมร ญวน ลาว แต่ถึงภาษาจีนกลับไม่คิด
 เรียนไต่บ้างเลย และการที่รู้ภาษาแต่ใจต้องถาม
 คำกัหาได้มีประโยชน์แต่อย่างใดไม่ เพราะไม่พอ
 ใช้ในการทำความเข้าใจกัน และที่จริงแล้วภาษา
 แต่ใจไม่สู้จะมีประโยชน์นักในแถบนี้ ด้วยว่าเขา
 ใช้ภาษากวางตุ้งกันเป็นพัน ขณะที่ข้าพเจ้าข้าง
 อกยากให้มีปฏิหารียะไรสักอย่าง ดลบันดาลให้
 ข้าพเจ้ารู้ภาษาจีนขึ้นมาในทันทีเพื่อว่าจะได้ใช้พูด
 กับใครๆในไฮเตงนี้ให้รู้เรื่องบ้าง โดยเฉพาะกับ
 นายบ๋อยจีนประจำห้องที่ก่าตั้งมาจัด ชูระให้อย่าง
 วุ่นวาย และพูดภาษาอะไรที่ข้าพเจ้าฟังไม่เข้าใจ
 เลยสักคำ ได้ยินทางเสียงแฉ่วๆ เตาเอาว่าคงจะ
 เป็นภาษาฝรั่งเศส ข้าพเจ้าเลยตอบโต้ไปต้องถาม
 คำเท่าที่พอจะนึกได้ในขณะนั้น แต่ว่าภาษาฝรั่งเศส
 ของข้าพเจ้ากับของเขาคงจะเป็นภาษาคนละท้องถิ่น
 กัน จึงปรากฏว่าพูดไปแล้วเขาก็ไม่เข้าใจภาษา
 ของข้าพเจ้าเช่นเดียวกับข้าพเจ้าไม่เข้าใจเขา ดู
 เหมือนจะมเพียงคำเดียวที่พูดกันแต่ต่างเข้าใจกัน
 เป็นอันดี คำนั้นก็คือ oui (คำรับในภาษาฝรั่งเศส
 ตรงกับ yes)

พนมเบญญ์ในคืนแรกมาถึงนี้ ข้างร้อนอบอ้าว
 ไม่ผิดกับเมืองพาราณสี แต่ความร้อนจากดินฟ้า
 อากาศยังไม่ทำให้ทุกข์ทรมานเท่าไรนัก แม้ว่า

การได้มัทพอกในคืนนั้นจะช่วยให้บรรเทาความวิตก
 กังวอลไปได้บ้าง ซึ่งข้าพเจ้าอดชอบคุณนายเมอง
 มิได้ที่เป็นธุระช่วยจัดทำให้ แต่ก็ยังมีมอณาต
 ยาวเหยียดอีก ๓๕ วัน ที่ข้าพเจ้าจะต้องอยู่ในเขมร
 และจะต้องได้เรียนภาษาเขมรตามแผนการที่
 แล้วข้าพเจ้าจะไปหาใครในเรื่องธุระเหล่านี้ ทั้งเจ้า
 ถึงกับนอนมือก่ายหน้าผาก ไม่ทราบจะจัดกับ
 ตัวเองอย่างไรในฉวันรุ่งขึ้น ยังนับเป็นเคราะห์
 ด้หายพากันห้วงโยไปจัดการ หอดจดหมายนำตัวเข้า
 เผื่อล้มเต็กลงตั้งหมายกแห่งกัมพูชามาให้ไว้โดยมี
 และจดหมายฉบับนี้ได้มาเป็นเครื่องขลุ่ยขลุ่ย
 ให้ข้าพเจ้ารอดพ้นความลำบากทั้งหลายแห่งที่
 เพราะล้มเต็กลงตั้งหมายกทรงเมตตาคจัดหาผู้
 ชูระให้และทุกอย่างสำเร็จลงด้วยความเร็ว
 และระหว่างต้องถามวันที่ข้าพเจ้าต้องติดต่อ
 สถานที่ทำงานของรัฐบาล ทั้งแต่กระทรวง
 (ต่างประเทศ) กระทรวงศึกษา มาถึง กรม
 ธรรมการ (ฉฉฉฉฉฉ) ข้าพเจ้าได้ศัพท์
 คำหนึ่ง ซึ่งพอได้ยินก็เข้าใจความหมายได้โดย
 จำได้ไม่ลืม คำนั้น คือคำ 'จ่า' แปลว่า คอ

ก่อนจะมาเขมร ข้าพเจ้าตั้งใจไว้ว่าจะ
 อยู่ในหอพัก หรือถ้าไม่สะดวก อาจจะไป
 ครอบครวัเขมรสักครอบครวัหนึ่ง เพื่อ
 จะได้มีโอกาสพูดภาษาเขมรกับชาวเขมร
 ได้เข้าใจและพูดได้เร็วขึ้น แต่ครั้นได้มา
 หน้าที่ เขากถามข้าพเจ้าว่าต้องการอะไร
 กลับตมหนักถึงเรื่องนเดี่ยต้นนี้ คอบเขาไป

ของครูสอน ภาษาเขมร ให้เด็กคนหนึ่งเท่านั้นเป็นพอ
สักหนึ่งวัน ถ้าข้าพเจ้าช่วยตัวเองได้ ข้าพเจ้าทำได้
จนกระทั่งนอนหลับแต่อย่างใดไม่ และเพื่อไม่ให้
ข้าพเจ้าเกิดใครๆ ข้าพเจ้าจึงยินดีพำนักในโฮเต็ลจน
ต่อไป เพราะฉะนั้นมาเขมรแทนที่จะได้รู้ข้อความ
เป็นของเขมร ข้าพเจ้ากลับได้รู้ข้อความเป็น
ของตอตอพุดนธรรมของจีน ซึ่งข้าพเจ้าอยากจะ
หาให้ทราบ โดยเฉพาะเรื่องโฮเต็ล เพื่อประโยชน์
แก่ผู้ที่จะได้เดินทางไปเที่ยวพนมเปญสักวันสองวัน
ข้าพเจ้าจึงให้ข้าพเจ้า จดการเปลี่ยนแปลงที่พบให้
ลงในโฮเต็ลอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งจะต้องกล่าวกันว่า
สิ่งเหล่านี้จะ มีอันตอตอๆ ทำให้ข้าพเจ้าใจไม่
สงบใจกลัวว่าราคาห้องจะแพง ถ้าหากเป็นห้อง
ธรรมดา (หรือห้อง คือ ห้อง) มาทราบภายหลังว่า ตอ
แปลว่า ดี ก็ได้ ไม่ได้แปลว่าดีอย่างเดียว
และนี่ห้องตอของเขาน่าจะ ๑๕๐ เหรียญก็
จัดทำโฮเต็ล คือมีห้องนอนอยู่ในห้องด้วย และใน
ห้องนั้น เป็นห้องนอนกับห้องนั่งเล่นขนาดใหญ่พอ
สำหรับ ๒ คน เห็นทีว่าคุณจีนช่างไม่เห็นความสำคัญของ
ความสะอาด แทนที่จะมีห้องน้ำอยู่ในห้องมาด้วยกลับ
ไปอยู่ตอของอีกข้างนอก เขาจึงต้องถามกันเองว่าจะ
เอาโฮเต็ลที่ไหนดี นี่ของมันเป็นอย่างไร มีของกิน ก่อ
ตั้งที่โฮเต็ล คนไทยมาอยู่เขมรเคยได้ใช้ราชาศัพท์
ทุกที และเขาก็มาใช้เป็นราชาศัพท์เช่นบางคน
เคย มีที่ที่ต่อธรรมเนียมของเขมร ไม่ว่าใคร
ก็ใช้ได้ ทั้งกับตัวเองก็ได้ใช้กับคนอื่นและเห็นเขมร
ได้เดิมนักที่เขมรทั่วไป แปลกก็แต่คำว่าคำๆ

ของเขา เช่นคำ กบด (หัว) ไทยกลับมาใช้เป็น
คำห้ามไปเสีย และคำธรรมดาของเรา เช่น ย่าง
กลับกลายเป็นราชาศัพท์ในเขมร เขาใช้คู่กับคำ
เด็ดๆ เป็น เด็ดจยง ใช้สำหรับกษัตริย์กับพระ
พุทธเจ้าเท่านั้น เพราะฉะนั้นเรื่องนี้จะพอทำให้
เห็นไม้ครทางภาษาระหว่างเขมรกับไทยได้ชัดเจน
แต่บางทีไม่ตรงกับพจนานุกรมซึ่ง จนบอกไม่ได้ว่า
ใครยืมใคร ข้าพเจ้ากับนายแพทย์กิมसानคง
ได้เคยกับบ่อยๆ ในเมื่อต่างฝ่ายต่างยืนยันว่าคำ
นั้นๆ เป็นคำเก่าแก่ใช้กันมานานนักแล้ว อ่าง
เช่นคำ บังคน เป็นต้น นายแพทย์กิมसानยืนยันว่า
เป็นคำที่มาจากแต่โบราณ ไม่น่าจะเป็นภาษาไทยที่
หมายถึง บังไม่ให้คนเห็น ข้าพเจ้าจึงถามว่า ถ้า
อย่างนั้นแยกได้ใหม่ว่า คน แปลว่าอะไร เหมือน
อย่างคำอื่นๆเช่น คม คัด ทม ทุกคำมีความหมาย
และเมื่อได้ บัง เขา ได้ช่วยขยายความหมายให้เด่นชัด
หรือ แปลว่า 'ทำให้' นายแพทย์กิมसानยังไม่อาจ
ยืนยันความหมายของคำนี้ได้ แต่ถึงอย่างไรก็ยัง
เป็นเรื่องที่ไม่ใครยืนยันได้แน่ๆ เหตุใดคำไทย
กับคำเขมรจึงมีใช้ตรงกันมากมายนับเป็นร้อยๆคำ
อย่าง เช่น คำว่า ช้าง อย่าง ตาม โรงของทั้งบาง
คำก็เป็นคำที่จำเป็นใช้ในภาษา และเราก็อำเรามใช้
มานานแล้วเหมือนกัน เช่น คำว่า คิด เป็นต้น เขมร
ออกเสียง กิด คัดยซาอเห็นอ และใช้ในความ
คิดเงิน คิดเลข ก็ได้ด้วย ที่น่าสังเกตคือในภาษา
ไทยใหญ่และคำที่ไม่มีคำในใช้ ใช้ชื่อเจอ (ใครใจ)
แทน จะพิจารณาให้ถ่องแท้ (อ่านต่อหน้า ๕๕)

ไมตรีทางภาษา - ต่อจากหน้า ๒๙

สิ่งเดียว พิหรณาในภาษาถิ่นของไทย และภาษา
 ในกลุ่มของ เขมรด้วย จึงออกจะเป็นเรื่องที่เขมร
 เองก็ได้ออกมา (พวกหัว) อยู่ไม่น้อยทีเดียว กว่าจะ
 จะเห็นเป็นโพธิ์แต่จะคำ เห็นจะต้องใช้เวลาดำเนินไป
 แต่เรื่องภาษานำพวกหัวยิ่งกว่า มาอยู่
 ใจเสียในทันทีจนพระองค์คุณชน ข้างเจ้าก็ต้อง
 มกอยู่ใจก็จนกว่านั้นอีก เรื่องยุ่งที่สุดก็คือขอ
 อาหาร ได้เพียงคนรับใช้เข้ามาถามว่าต้องการจะ
 หนีอะไร ที่ให้เสียก็ไม่มีอาหารขาย แต่เขาจะไป
 จัดหาซื้อมาให้ ราชเจ้านั่งกินอาหารต่างๆที่ควร
 จะกินในอาหารเช้า และนี่ก็ไปพร้อมกันด้วย
 ฟ้าได้ ๕๐๐ ต่อใจโยกโยก (ถ้างคงแปลว่าข้าวต้ม
 หนู) กินแล้วเขา (ที่นี้เรียกได้เป่า) จึงตั้งไป
 และเป่ากรูว่า เขาเราใจ จึงได้สิ่งที่ต้องการมา
 ไปในวันต่อจากราชเจ้านั่งตั้งตั้งตั้งตั้งตั้งตั้ง
 ไป ตลอดทั้งที่อยู่ในเขมรจึงไม่ได้สั่งอาหารเช้า
 ๑๕๐๐ หรือ ๑๕๐๐ จะอยากสั่ง ก็ไม่ทราบจะสั่งว่า
 อะไร จึงเป็นอันที่ปัญหาที่ยากได้เสียได้ และที่
 ๑๖๐๐ ๑๖๐๐ ทั้งเป็นอาหารเขา กินแล้วอดไม่
 ๑๗๐๐ ๑๗๐๐ เหนาะจะเป็นอาหารเช้า แต่เท่าที่
 ๑๘๐๐ ๑๘๐๐ คนในหมมเบญ โดยเฉพาะชาวเขมร
 ๑๙๐๐ ๑๙๐๐ พวกที่กินเป็นอาหารเช้ากันแทบทั้งนั้น เขา
 ๒๐๐๐ ๒๐๐๐ ๒๐๐๐ ๒๐๐๐ ๒๐๐๐ ๒๐๐๐ ๒๐๐๐ ๒๐๐๐
 ๒๑๐๐ ๒๑๐๐ ๒๑๐๐ ๒๑๐๐ ๒๑๐๐ ๒๑๐๐ ๒๑๐๐ ๒๑๐๐
 ๒๒๐๐ ๒๒๐๐ ๒๒๐๐ ๒๒๐๐ ๒๒๐๐ ๒๒๐๐ ๒๒๐๐ ๒๒๐๐
 ๒๓๐๐ ๒๓๐๐ ๒๓๐๐ ๒๓๐๐ ๒๓๐๐ ๒๓๐๐ ๒๓๐๐ ๒๓๐๐
 ๒๔๐๐ ๒๔๐๐ ๒๔๐๐ ๒๔๐๐ ๒๔๐๐ ๒๔๐๐ ๒๔๐๐ ๒๔๐๐
 ๒๕๐๐ ๒๕๐๐ ๒๕๐๐ ๒๕๐๐ ๒๕๐๐ ๒๕๐๐ ๒๕๐๐ ๒๕๐๐
 ๒๖๐๐ ๒๖๐๐ ๒๖๐๐ ๒๖๐๐ ๒๖๐๐ ๒๖๐๐ ๒๖๐๐ ๒๖๐๐
 ๒๗๐๐ ๒๗๐๐ ๒๗๐๐ ๒๗๐๐ ๒๗๐๐ ๒๗๐๐ ๒๗๐๐ ๒๗๐๐
 ๒๘๐๐ ๒๘๐๐ ๒๘๐๐ ๒๘๐๐ ๒๘๐๐ ๒๘๐๐ ๒๘๐๐ ๒๘๐๐
 ๒๙๐๐ ๒๙๐๐ ๒๙๐๐ ๒๙๐๐ ๒๙๐๐ ๒๙๐๐ ๒๙๐๐ ๒๙๐๐
 ๓๐๐๐ ๓๐๐๐ ๓๐๐๐ ๓๐๐๐ ๓๐๐๐ ๓๐๐๐ ๓๐๐๐ ๓๐๐๐
 ๓๑๐๐ ๓๑๐๐ ๓๑๐๐ ๓๑๐๐ ๓๑๐๐ ๓๑๐๐ ๓๑๐๐ ๓๑๐๐
 ๓๒๐๐ ๓๒๐๐ ๓๒๐๐ ๓๒๐๐ ๓๒๐๐ ๓๒๐๐ ๓๒๐๐ ๓๒๐๐
 ๓๓๐๐ ๓๓๐๐ ๓๓๐๐ ๓๓๐๐ ๓๓๐๐ ๓๓๐๐ ๓๓๐๐ ๓๓๐๐
 ๓๔๐๐ ๓๔๐๐ ๓๔๐๐ ๓๔๐๐ ๓๔๐๐ ๓๔๐๐ ๓๔๐๐ ๓๔๐๐
 ๓๕๐๐ ๓๕๐๐ ๓๕๐๐ ๓๕๐๐ ๓๕๐๐ ๓๕๐๐ ๓๕๐๐ ๓๕๐๐
 ๓๖๐๐ ๓๖๐๐ ๓๖๐๐ ๓๖๐๐ ๓๖๐๐ ๓๖๐๐ ๓๖๐๐ ๓๖๐๐
 ๓๗๐๐ ๓๗๐๐ ๓๗๐๐ ๓๗๐๐ ๓๗๐๐ ๓๗๐๐ ๓๗๐๐ ๓๗๐๐
 ๓๘๐๐ ๓๘๐๐ ๓๘๐๐ ๓๘๐๐ ๓๘๐๐ ๓๘๐๐ ๓๘๐๐ ๓๘๐๐
 ๓๙๐๐ ๓๙๐๐ ๓๙๐๐ ๓๙๐๐ ๓๙๐๐ ๓๙๐๐ ๓๙๐๐ ๓๙๐๐
 ๔๐๐๐ ๔๐๐๐ ๔๐๐๐ ๔๐๐๐ ๔๐๐๐ ๔๐๐๐ ๔๐๐๐ ๔๐๐๐

เดี๋ยวดีได้รบ ถ้าแปลตามตัวหมายถึงข้าวแฉกแฉก
 สด เดี๋ยวดี (เขียน ดี) คือ สด ได้รบ คือข้าว
 ปลูกกับอาหารต่างๆ เช่นข้าวแฉกแฉกหรือข้าวแฉก
 หมายถึงรวมกันคือ ของกินเล็กๆน้อยๆ
 ส่วนอาหารเช้าที่เขาเรียกบายปรัก (ข้าวเช้า)
 นั้นเขากินกันในตอนกลางวัน กัดบจากทำงาน
 ตอนเช้าแล้วจึงจะมากินที่บ้าน และกินกันเป็น
 อาหารหนักเดียวทีเดียว กินเสร็จก็นอน บ่าย ๒ โมง
 จึงจะตื่นไปทำงานตอนบ่าย เวลานอนของเขาอน
 กันจริงๆ ไม่มีใครออกไปไหน ร้านขายของก็มัก
 จะปิด เพราะฉะนั้นใครไม่นอนก็ต้องอยู่ในที่ของ
 ตน จะออกไปติดต่อกับใครก็ได้ประโยชน์อะไร
 เพราะไม่มีใครมาติดต่อกับ ชัดในเขมรจึง
 เหมาะสำหรับผู้ชอบนอนกลางวันเป็นอย่างยิ่ง
 คนเขมรคงจะได้แบบอย่างฝรั่งเสีย ในตอน
 บ่ายจึงไม่เห็นค่อยกินข้าวกิน หากจะกินก็เป็น
 เหล้าและเบียร์ไป คนจีนที่มามีญาติจึงเปิดร้าน
 ขายเครื่องดื่มประเภทนี้ และมีเครื่องดื่มเหล้า
 สารพัดขาย รวมทั้งได้กรอก ดับ หมมแหม แชนด์
 วิช ปรุรงรต์ต่างๆได้ด้วย แชนด์วิชในเขมรเขา
 ไม่ใช่ขนมปังสด แต่ใช้ขนมปังอบด้วยเครื่องจน
 กรอบร้อนแล้วจึงทานยี่ได้ต่างๆ รดชาติแปลก
 ดกกว่าที่เคยกิน
 อาหารเย็นเขาเรียกบายโดงแยจ (ข้าวเย็น)
 คงจะกินกันในบ้านเป็นส่วนใหญ่ มีผู้บอกข้าพเจ้า
 ว่า ถ้าวันที่ ๒๐ ต้องไปเดิน ร้านอาหารต่างๆจะ

ง่ายเพราะไม่ค่อยมีผู้มาอุดหนุน แต่ถ้านั้น
 ใดๆเดือนจะมีผู้คนคับคั่งทีเดียว และเห็นจะจริง
 อย่างนั้น ในตอนปลายๆเดือน ถนนหนทางไม่สู้
 จะมีคนเดินไปมามากเท่าในวันต้นเดือน จึงเห็นพอ
 จะสรุปได้ว่าพวกมีเงินเดือนคงจะใช้จ่ายฟุ่มเฟือย
 ไม่ได้ตลอดทั้งเดือน และการไปกินอาหารตาม
 ร้านนับเป็นเรื่องฟุ่มเฟือยมีใช้น้อยทีเดียว เพราะ
 ารกินแต่ละครั้งจะต้องเสียเงินนับเป็นร้อยๆ
 เหยียดกันไป อาหารฝรั่งสำหรับมือเย็นคนหนึ่งๆ
 จะต้องเสีย ๕๐ เหยียดเป็นอย่างน้อย ทั้งนี้ไม่คิด
 ค่าผลไม้และเครื่องดื่ม และอาหารจกนครั้งหนึ่งๆ

แม้จะกินเพียงคนเดียว ก็ไม่น้อยไปความ
 ไม่ค่อยมีโอกาสได้ไปกินอาหารตามข้างนอก
 นับว่าค่าครองชีพไปได้มาก แต่อาหาร
 โยต์ดีข้าพเจ้าก็ไม่ได้มีอะไรกินนอกในจาก
 ซึ่งได้ชื่อภาษาเขมรมาจากคุณหมอกง่าพ
 เรียก นายตั้ง ยังเพราะหัดทคนรับ
 ทำให้ได้รับความสะดวกเรียบร้อยเสมอมา
 (อ่านต่อฉบับหน้า)

แก้วคำพิดี คำว่า ค้อมเนบ ในเรื่องไม่ทราบ
 เขมร-ไทยฉบับที่แล้ว จักยกชื่อเขมร ค้อมเนบ

เพื่อนหญิงโปรดจำให้แม่น

ถ้าท่านประสงค์มาหาพบเป็นอิสระมีรายได้ ได้ทั่วไปในประเทศ ดังเช่นศิษย์เก่า
 เขมรรับสมัครเรียนที่นารีศิลป์วิทยาลัย ๒๓๗ ราชดำเนิน ผ่านฟ้า พระนคร

วิชาประดิษฐ์เครื่องแต่งกายสตรี อาจารย์ประกาศนียบัตรคะแนนชั้นเยี่ยมจากวิทยาลัยชั้นสูงระ
 ช่างตัดเสื้อกรุงปารีส โดยประทับตราของสมาคมและจากวิทยาลัยกรุงโตเกียว สอนสร้างแบบ, คัดผ้าแบบ
 แต่งเสื้อ, เย็บและออกแบบตามหลักสตรระโอบิตพิสดาร นับแต่เครื่องแต่งกายเด็กผู้ใหญ่จนชุดพิเศษตามโอกาส
 ง่ายเร็ว ค่าเรียนถูก ถ้าเสร็จแล้วทำอาชีพได้จริงจัง

วิชาทอหวด รัดตะโพก อาจารย์ประกาศนียบัตรจาก ร.ร. ของอาจารย์ ร.ร. วิชาพิพิธภัณฑ์ฝรั่งเศส
 ร.ร. ของสมาคมช่างตัดเสื้อกรุงปารีส แบบสอนรับรองจากคณะกรรมการสันนิบาตครูฝรั่งเศส ยกทรงแบบมีแขน
 ทรงใหญ่ ทรงเล็ก แม่ลูกอ่อน รัดตะโพกแบบธรรมดา หูยมีครรภ์ และอื่นๆรวม ๔๐ แบบ เรียนเดือนเดียวได้
 ของต่างประเทศ มีแบบส่งตรงจากปารีส

วิชาตัดผม อาจารย์ประกาศนียบัตรจากวิทยาลัยสอนวิชาชีพของสำนักงานกลางช่างตัดผม กรุงปารีส
 อนุ เย็น ขอยผมด้วยกรรไกร มีดโกน เชื้อหน้าสับตามแต่ตลาอ็อกสั่งจากปารีส

วิชารักษาความงาม อาจารย์ประกาศนียบัตรจาก ร.ร. ที่ตั้งขึ้นตามกฤษฎีการัฐบาลฝรั่งเศส
 แต่งตามหลักวิชา นอกนั้นสอนวิชาทำตึกตา ดอกไม้ หมอน ลักโหม

ก่อนเรียนที่ใดโปรดชมหลักฐานและขอระเบียบการที่ นารีศิลป์วิทยาลัย ของ
 โรงแรมสุริยานนท์ ผ่านฟ้า พระนคร

เสียงหัวเราะทางภาษา

เขมร

เริ่ม

พูดถึงอาหารจันทน์แดง นบวรดชาคตไม่
 แพ้กรุงเทพฯ ซ้ำบางอย่างดูเหมือนจะอร่อยกว่า
 เพราะอาหารสด เช่น กุ้ง ปลา นมสด
 ส้มบริณี และสดจริงๆ มาจากแม่น้ำและทะเล
 ส่วนอาหารปรุงนั้นไม่ผัดกวนก จะผัดกวนแต่ข
 ก็น เช่นเขาไม่ตั้งนิยมนกน้าส้มกน เขานิยม
 มะนาวมากกว่า เวลาไปกินก๋วยเตี่ยวตามร้าน จึง
 มักจะเห็นเขามะนาวทนเป็นชนเล็กๆ ได้จามไว้ให้
 ส่วนพริกนเขาใช้พริกข่าพริกขี้หนูในปลา พริก
 เขมรเผ็ดไม่ใช่เผ็ดทีเดียว แต่แรกข้าพเจ้าสงสัยว่า
 ทำไมคนทกนก๋วยเตี่ยวแดงจึงต้องเรียกหาขนม
 หวาน เมื่อได้มากินเองแดงจึงรู้ว่าเพราะมันเผ็ด
 ถ้าไม่คบคยของหวาน เห็นจะต้องเค้นร้อนทจน
 ทวายไปอกนาน เส้นก๋วยเตี่ยวทโดยมากเขาใช้
 เส้นเดกนน มดกษณะคล้ายเส้นก๋วยเตี่ยวทนบร
 คือเส้นนมแต่ไม่เบ้อย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงอยาก
 จะกล่าวว่ ก๋วยเตี่ยวในพนมเปญเท่าที่ข้าพเจ้าได้
 ต้องมาออกจะมรสขจนอร่อยอยู่ไม่น้อยเลยทีเดียว
 ส่วนเนื้อสัตว์ได้ประกอบนน บางวันเป็นกุ้ง บาง
 วันเป็นปลาหมัก บางวันเป็นเครื่องนหมู ที่ข้าพเจ้า

รู้ตองนกเพราะกนกันแทบทกวัน แต่ตองไปไ
 เกิน ๓๐.๓๐ น. จึงจะไดกน ทงนเพราะเขาทกน
 เป็นอาหารเขาดงกต่างเด้อ คนนทนทงนในสทก
 ในการทำหม เพราะฉะนั้นเส้นขนมจ้มนรสจ้ด
 แปรต รปร่วงก็ประหลาด คือเป็นเส้นใหญ่ๆ เกิน
 เท่าก๋วยเตี่ยวเส้นใหญ่ และที่แปรตมกนก็แปรตม
 ข้าพเจ้าจะทนโตมตามได้กคย บะหมี่หน้าหมดก
 กยใช้สดๆ วยหน้ามาค่างมกช ใบหอมจ้กน อวต
 เหล่านขมดะ & แรยญถ้าชายตามร้านเล็กช แต่
 ถ้าชายตามร้านอาหารใหญ่ๆ ราคาจะขึ้นเป็น
 ๒ แรยญ ทงนไม่คิดค่าทป แต่ค่าเป็นงพิดแปรต
 พัสตวาร์ มีเครื่องปรุงมากกต่างจะถึง 10-12
 แรยญได้ (ราคา ๑-4 บาท) กอวเดอขมดงราคาหน้า
 จานหนึ่งซึ่งใส่ทงไข่และหมหรือเนอ ราคาก็ไม่ค
 กกว่า ๑๐ แรยญ แต่ว่าออกจะเป็นก๋วยเตี่ยวราคาหน้า
 ชนิดแปรตอย่างที่ไม่เคยได้ตมรสราตือทงนใน
 บ้านเมืองของเรามาก่อนเลย
 พูดถึงเรื่องอาหารแล้ว พนมเปญออกจะมรส
 จริงๆ เพราะไม่ว่าจะผ่านไปทางไหน จะตองได้
 เห็นร้านอาหารเรียงรายอยู่ตามถนน ทั้งร้านข้าว

เทพก็ฉิว มีรักเป็นชายเป็นข่าง หมวยข่าง ชายข้างคิม
กิมเต็ง ขานน้ำข่างและผลไม้ ล้วนมากคือ
๕๖ กอหม่าไซงท และเสนาแรงใจ ดูจะเป็นของ
ไปดของ จนขันน้ำใจ โดยเฉพาะในยามร้อนเช่น
นี้ งามพลาหที่ว่ามีราตรีมากมายนอนหลับ
มากที่เริ่มกันไปดองถนน ข้าพเจ้าเคยเดินไป
เห็นบ้านหมวยข่างตรงกรมถนนแห่งหนึ่ง แถง
ของแทมกัถงนะ หมวยข่างกะหวี ออกอย่างหนึ่ง
คล้ายตมกัถง เห็นทีจะเป็นแกงแบบเขมร แต่ดอยมี
ตาพรหมตาหนึ่ง เห็นเป็นไก่ แต่เขาจะกินกับ
ข้าวต้ม ข้าพเจ้าไม่ได้อาณา คือเป็นอาหารที่
ทำกิน แต่ใช้กินไม่ได้ เพราะไม่ทราบจะไป
หัดกินที่ไหน นอกจากนั้นก็ยังมีแกงอาหารแห้ง
ในนี้ ล้อให้ตมกัถงอาหารลัดคล้ายในตมกัถง
หมวยข่าง มีบ้านอยู่ตรงมากมาหลายครั้งคนนานับ
แต่ตมกัถงวัน กิมเต็งนั้นคล้ายของตมกัถง เพราะ
เห็นทีได้ ไม่ค่อยมีอะไรและฝัน แม้จะมีผ้าใบ
คลุมไปโลงทุก แต่จะว่านตมกัถงหน้าร้านประดับ
ประดาด้วยตาเขมรชนิดต่างๆ ประการให้ผู้ชาย
รู้ว่ามีอะไรมาบ้าง กิมเต็งเขาช่างใหญ่โตจน
ดูไม่ห่างเป็นตมกัถงไม่ได้ ดูดีชอบอาหาร
กิน ก็มีตาเขมรให้ของหลายร้านคือยักกัน
ตั้งพักทางของ ตมกัถงนี้เรียกว่า หมวยข่าง คน
แต่ว่าไม่อร่อยเหมือนที่เห็นในกรุงเทพฯ เห็นจะเป็น
เพราะเขาได้ไปปรุงรสของคนไทยคือ ไม่ได้
ใส่หม่ากัถงในหมวยข่าง และใช้เนื้อดอกแทนหมวยข่าง

แต่อาจเห็นหมวยข่างหรือที่เราเรียกว่าขนมจีนญอน
นั้น เด็ดละเอียดและนุ่มเช่นเดียวกับ กิมเต็ง
เขาขายบนหอยเป็นแบบๆ คือเขาจัดเส้นขนมจีนใน
ใบตองแผ่นใหญ่ แม่แม่ใจเต็มใบตองนั้น แล้วจะ
เนื้อดอกตมกัถงบนเส้นขนมจีน ผักกอกมาให้รสหวาน
คนญอนช่างชอบกินผักสดเสียจริง ไม่ว่าจะกิน
อาหารประเภทใด ใช้ผักแกล้มได้ทั้งสิ้น แม้แต่
ขนมเบองกัถงก็กินกับผัก ที่เราเรียกว่าขนมเบอง
ญอนนั้น เห็นจะได้มาจากญอนแน่นอน ข้าพเจ้า
บังเอิญไปพบเขาในตมกัถง เห็นลักษณะเหมือนขนม
เบองญอนของเรา คือเป็นแป้งบางดีเหนียว ห่อ
ด้วยอกและกะทิ จึงชื่อมาดอง เขาขายแผ่นหนึ่งถึง
๕ เหรียญ แต่ว่าค่าผักกว่าห้าเหรียญ เพราะเขา
ขยำให้มาห่อใหญ่ทีเดียว น่าชมช่วยทำให้รู้สึก
ดีขึ้น แต่กระนั้นตมกัถงของเราดีกว่า เพราะกัถง
ของเขา เขาใช้กัถงผัดต่างๆ ไม่ได้ปรุงรสแต่อย่าง
ใด ถ้ามีข้อดี คนขายบอกว่าไม่มีข้อดีเพราะ เขา
เรียกกันว่าหมวยข่าง (ขนมญอน) หมวยข่างเป็นท
มาของคางมา เบอง นอชง เพราะญอนได้มีออก
เลี้ยง น. สังกัดเป็น ง.

ญอนเห็นจะเป็นคนช่างกิน หรือจะเป็นคน
ช่างขายก็ไม่ทราบ จึงรู้จักทำขนมต่างๆ มากมาย
หลายอย่าง นอกจากที่กล่าวแต่ดอยยังมีขนมที่ได
แบ่งผลสมกับดอยแดงใส่พมพทอด มีการตั้งประดับข้าง
หน้าออกที่หนึ่ง อย่างที่เราเรียกกันว่าขนมดอกจอก
เพราะพมพรูปเหมือนดอกจอก แต่ดอยมีค่า

วิไล นานะวิไล

บันทึกมณฑลขณะคล้ายขนมไข่นกกระทาเป็นที่สุด
แต่ของเขาเข้าในนาคะที ข้าพเจ้าจำชื่อไม่ได้ว่าเขา
เรียกอย่างไรแน่ ส่วนข้าวต้มมัดและข้าวต้มมัดใต้
หรือบะจ่างนั้น มณฑลขณะอย่างเดียวกับที่ขายใน
เมืองไทย ข้าพเจ้าเสียดายที่ไม่มีโอกาสลองอาหาร
ญวนเหล่านี้ได้ทดลอง แต่ถึงอย่างไรข้าพเจ้าก็กล่าว
ได้เต็มปากว่าอาหารญวนแท้ๆดังกล่าวแล้วนั้น หาได้
มีรสอร่อยเท่าที่เรานำมาคิดเปลี่ยนแปลงเสียแล้วไม่ คง
ขนมเบื้องนั้นเป็นตัวอย่าง

เมืองพนมเปญนั้นช่างไม่ผิดกับกรุงเทพฯ เลย
ก็ตรงที่ไต่ย่นเสียง แม่น้ำ พอค้า ร้องขายอาหาร
ขนมและผลไม้ยุดตลอดเวลา ทุกเช้าข้าพเจ้าต้อง
ลืมตาตื่นด้วยเสียงร้องขายอะไรอย่างหนึ่ง ฟังดู
คล้ายจะขายขนมปัง ขนมปังที่เห็นจะเป็นแบบฝรั่ง
แข็งออก จึงมณฑลขณะเป็นก้อนยาวๆแทนขนมปัง
ป้อนคล้ายที่กินกันในบ้านเรา ในตอนเย็นๆจะเห็น
คนจีนได้รถเข็นมาขายตามริมแม่น้ำและหน้าโรง-
เรียน เป็นขนมปังชนิดเต่งยาว เหมือนไม้ตะพด
แต่วัดได้ด้วยหม้อหรือ ใส่น้ำจืดญวน ตัดเป็น
ท่อนๆราคาจ่อม เห็นจะเป็นของลูกใจพวกเด็กๆ
จริง จึงขายดิบขายดี ข้าพเจ้าก็คิดอยากจะลอง แต่
ไต่ย่นว่าเป็นได้กรอกญวนก็ออกไม่แน่ใจ กัดจะ
ไปโดนไส้เนื้อจ้อเขา บางวันมีผู้หญิงญวนมายัด
เยียดให้ข้าพเจ้าขอเนมของเขา เขาห่อมาเป็นห่อๆ
เช่นเดียวกับเนมของเรา ทั้งวิธีทำและรสก็เป็น
เช่นเดียวกับญวน จึงทำให้ข้าพเจ้าแน่ใจได้ว่า เนม
ของเขาเห็นจะเป็นคำเดียวกับ เนม และคำ
ไทยฉันไม่ได้เรียกเนมว่า เนม เขาเรียกกันว่า
หมุดส้ม ทัวไป แม้ไทยใหญ่และไทยคำก็เรียกเช่น

เดียวกัน ไต่ย่นว่าคำจ่า เขมรบ้านนี้ ก็เห็นคำ
ญวนอีก คำ ในที่นั้นหมายถึงส้มและอีกได้เห็นหม
และอาหารเช่นปลาจ่านญวนกม เรียกคำจ่าจื่อ (คำ
คือปล หมายถึงปลับนเอง) ข้าพเจ้ายังไม่ได
ลองเอง จึงขยนิยไม่ได้ว่าเหมือนกันที่ไต่ย่นหรือไม่
นอกจากนี้ยังมีเต้าช้อย ซึ่งร้องขายกันทั้ง
คนจีนและคนญวน ข้าพเจ้าลองหนัดแล้วแล้วไม่
คิดจะลองอีก เพราะกินแล้วกระอักกระอ่วนพิกล
คิดว่าเขาไม่ใช่หาลัง เขาใช้เพียงน้ำทอดทอด
แดง ที่ละลายขึ้นๆราคาคงไปบนให้ชวยแบบ
เต้าช้อยแห้ง แต่ก็เป็นของกินราคาถูกก็ถือว่านะ
เหรียญเดียว (๓๐ สัต.) เท่านั้น และขนมประเภท
ราคาเหรียญเดียวจนกมออกหลายอย่าง ข้าพเจ้า
เพิ่งจะทราบว่าคนญวนก็ชอบกินข้าวเหนียวเหมือน
กัน ก็คือเมื่อไปเห็นเขาขายขนมอย่างหนึ่ง ไม่
ทราบชื่อ มีข้างเหนียวคล้ายกับข้าวเหนียวขาว
(ดูเหมือนจะไม่โตมัน) มีน้ำตาลทรายผสมกับงา
กับมะพร้าว ใสได้เป็นหน้าข้าวเหนียว แล้วบ่อ
ด้วยแป้งไม่ผิดกับข้าวเกรียบขาวบ้างมีผู้
กินเห็น
ขนมแปลกอย่างหนึ่ง แต่ที่แปลกไปก็ที่ที่คือ
กดยับัง แต่เขาไม่ได้ปรุงเป็นตักๆแต่ทำหรือ
อย่างเขมร เขาหั่นกดยับับนเห็นเป็นแผ่นๆ
เสี้ยก่อน แล้วจึงเรียงแฉกกดยับให้ติดต่อกันเป็น
แผ่นกลม ตากแห้งแล้วจึงนำมาคั้นเป็น 4 เส้น
ปึงขายทอดเสี้ยว เสี้ยวละเหรียญหนึ่ง หรือปึง
ร้อนๆกดยับับนจะกรอบและหวาน กินไปก็ดี
เหมือนกัน ขณะกินนั้น ข้าพเจ้าอดนึกถึงตัก
มานะอดคำหะของคนญวนไม่ได้ที่พยายามที่จะช่วย
ให้เป็นแฉกบางอย่างนี้ เขาช่างหันไต่ย่น

กระตัก ผมแล้วหนึ่งครั้งด้วยไม้กลัก แล้ว
จนได้ถึง 4 เหวแล้ว ส่วนคนเขมรปรังกลด้วยเสียบ
ไม้พระ ไม้พระมีแก้วมณี ๖ ลูก และ ๖ ลูกนั้น
ราคาแพงกว่าเสียบแก้วที่หนึ่ง
คนที่พนพนไปอยู่กินกับมะนาวกันจริง
แต่ไม่ทำอะไรเลยไปอยู่รับ ในอาหารคาว เขายัง
กินหมักกินหมักกิน หมักอีกด้วย แต่ว่าผม
กินไม่อด เรือเดินด้วยน้ำ เขามือที่ที่แปลกกว่า
ของเขมร คือแทนที่จะใช้เท้าตบมาในน้ำชากาแพให้
เรือวิ่งก็หันหน้าเขาเสีย เขากลับหันหลังได้น้ำคาวเอา
เรือถล่มนอน ตามที่เขมรเขมรมีใบแถวได้น้ำคาว
จากเรือเขมรอะไรไป แต่ทำไมยังมีช้อน ต้องใช้
ช้อนที่เพื่อนทาสฝากไป ก็ให้ผมมากินที่หลังเห็น
มีเรือเขมรไป ไม่เห็นกิน การรงกาแพค้ายัน ที่
เขมรกับทาสฝากที่เรือ (กานแพกับน้ำแข็ง) นั้น
ก็ฝากก็อก ก็ทำไมมีช้อนกินเป็นสำคัญ เขาชง
กาแฟก่อนกินก่อนดื่มแก้วหัววงได้น้ำแข็งลงไป
แต่ใช้ไม่ได้ไม่กิน ทาสฝากดื่มก่อนออกมาข้าง
นอก เพราะฉะนั้นกาแฟหนึ่งเป็นกาแฟที่ไม่เย็น
ทาสฝากชงกาแฟให้กินกัน ก็คงชงน้ำแข็งเค็ม
กาแฟหนึ่ง และที่ฝากอีกอย่างหนึ่งคือ หยอดคุด
นั้นหมักไว้ใช้สำหรับอยู่กับหน้าหนาว หรือ นายคุด
ที่หนึ่ง ที่ซึ่งกาแฟนั้นที่หนึ่งและไม่ได้หมัก เขา
จะไม่ใช้ของคุด จักรกไฟหนึ่งใช้ชดแทน ซึ่ง
ที่หนึ่งคุดกาแฟนั้นหรือคุด คุดคุดด้วยหยอดคุด
ไม่ได้ แต่ที่ช้อนที่มีไว้ใช้กินกาแฟนั้น ก็ใช้ประ-
โยชน์ของคุดได้ คุดคุดใช้แทนแก้วสำหรับ
เขมรคุดน้ำเสีย เขาก็กินในหมักนั้นจึงดูไม่แปลก
อะไร มีคุดนั้นแล้วคุดน้ำหนึ่งช้อนก็กินได้ตามตำพัง

เรียกเมื่อไรจึงจะมา บางทีก็เป็นที่น่ารำคาญที่จะ
ต้องคอยคนเดินพามาคิดเงิน เพราะถึงเจตนา เขา
จะต้องไปเรียกพวกผู้หญิงให้นำมัดได้จางดังกะดี
มาให้ เมื่อให้ค่าที่ปักให้กับผู้หญิงนั้น แต่แรก
ข้าพเจ้าไม่เข้าใจวิธีการ ออกส่งด้วยว่าผู้หญิงนั้น
ไม่ได้ทำอะไรให้สักหน่อย เหตุใดจึงจะเป็นผู้ได้รับ
ทิป มาทราบภายหลังว่า เขาเอาค่าที่ปักนั้นรวมได้
กองกลางไว้ ถึงเดือนจึงจะนำมาแบ่งคนละเท่าๆ
กัน ค่าที่ปักนั้นแหละที่ทำให้ราคาอาหารแพงขึ้นโดย
ไม่จำเป็น และถ้ากินตามร้านอาหารใหญ่ๆ เขายัง
คิดค่าภาษีออกร้อยละ ๓๐ อีกด้วย เพราะฉะนั้นแม้จะ
กินอาหารราคาถูๆ ถึงเวลาจ่ายเงินก็มักจะเกิน
กว่าที่กะไว้เสมอ จึงต้องคิดเผื่อเรื่องเหล่านี้ไว้
โดยเฉพาะผู้ติดตามเหล่านี้ด้วย

การกินเหล้าคุดออกจะเป็นของธรรมดาสำหรับ
คนในพนมเปญ คุดเหมือนจะกินกันได้ทุกเวลาทั้ง
เช้า กลางวัน เย็น ขณะนี้รัฐบาลออกกฎหมายห้ามการ
ขายเหล้าในวันพระ คงจะทำให้ได้มีการพักผ่อน
เหล้าได้บ้าง แต่กระนั้นก็ยังได้ยินว่าร้านใหญ่ๆบาง
ร้านยังขายในวันนั้นได้ เพราะผู้ซื้อต้องการ แต่
ถึงแม้ว่าคนเขมรจะกินเหล้ากันตลอดเวลา ข้าพเจ้า
ไม่เห็นมีการทะเลาะวิวาทกัน โดยเฉพาะในหมู่คน
งาน คนขับชกโกด หรือ ชาวบ้านทั่วๆไป ทั้งนี้ใช้
ว่าข้าพเจ้าจะไม่มีโอกาสได้เห็นด้วยตาตนเองเสีย
ทั้งหมด แต่ถึงจะคิดในหนังสือพิมพ์ก็ไม่ปรากฏข่าว
หรือจะเป็นเพราะหนังสือพิมพ์ของเขาไม่ค่อยมีข่าว
ก็ไมทราบ หนังสือพิมพ์ของเขามักแต่ความเห็นเต็ม
ไปหมด ฉบับหนึ่งๆจะมีข่าวเพียงเรื่องเดียวเท่านั้น
(อ่านต่อฉบับหน้า)

โรงเรียนทางกาย

เขมร

พูดถึงหนังสือพิมพ์เขมรแล้ว ข้าพเจ้าก็อด
 รู้สึกว่าเป็นสิ่งจำเป็นขาดไม่ได้ ยิ่งอยู่เขมรนานจน
 ดเหมือนนกของกาหนังสือมากจน ทงนเพราะการ
 ที่ต้องอยู่ในห้องในโฮเต็ลอันมีบริเวณจำกัดจนดะ
 คังหลายๆ ชั่วโมงนั้น ไม่ใช่สิ่งที่น่าเพลิดเพลิน
 อย่างใดเลย ทั้งการที่ไม่มีโอกาสได้สนทนาปราศรัย
 กับผู้ใด และไม่มีโอกาสได้ออกไปเที่ยวเตร่ที่ไหน
 ทำให้มีเวลาว่างมากมาย วันหนึ่งๆ ถ้าหากเวลาดึก
 เวลาค่อน เวลาคอนออกปไปเรียนหนังสือ และเวลาที่
 เวียนด้วยตนเองแล้ว ก็ยังมีเวลาเหลืออีก ๑๖ ชั่วโมง
 ซึ่งข้าพเจ้าไม่ทราบจะทำอย่างไรจึงจะหมด
 สิ้นไปได้ ดูช่วงชีวิตกับเวลาอยู่บ้าน ที่ต้องทำงาน
 แข่งกับเวลาอยู่เด็มอ และขณะที่ต้องทำงาน
 ข้าพเจ้าเคยนึกอยู่บ่อยๆ ว่าถ้าหากได้มีเวลาว่างจริงๆ
 เพียงไม่กี่วัน ข้าพเจ้าจะทำงานที่อยากจะทำให้ได้
 เไรเรียบร้อยทีเดียว แต่ครั้นมาบัดนี้ มีเวลาเหลือ
 เพื่อ ข้าพเจ้ากลับทำอะไรไม่ได้แม้แต่อย่างเดียว
 ที่ทำไม่ได้ ไม่ใช่ว่าไม่มีความสะดวกสบายในโฮเต็ล
 พูดถึงความสะดวกแล้วนับว่าดีเป็นที่ถูกใจ คือที่

น้ำไหลไฟสว่าง คนรับใช้หรือที่เรียก นื่องกรรณ
 โภกได้ดังใจ ทั้งยุงก็ไม่มี ข้าพเจ้าอยู่ถึงขั้นห้า
 ยุงบินชนมาไม่ถึงจึงทำให้สะดวกแทน ไม่ต้อง
 เขย็นหนังสือไปปลงตามทะเลทราย แต่ทำโฮเต็ล
 จีนเขาไม่ได้มีไว้เพื่อให้คนเราประกอบกิจการ
 งาน โดยเฉพาะงานที่ต้องใช้สติปัญญาและสมาธิ
 ข้าพเจ้าจะมาถือเอาห้องพัก เป็นสำนักศึกษาชั้นต้น
 หรือชั้นเรียนอะไร จึงทำไม่ได้ คับโฮเต็ลไม่ได้
 ตระเตรียมสิ่งทีต้องการไว้ให้ และสิ่งทีจำเป็นต้อง
 การนั้นหาใช้สิ่งอื่นใดไม่ คือความงัวเงียบงบทั้งตนเอง
 จะเป็นธรรมเนียมของโฮเต็ลจีนเสียทีได้
 ว่าจะต้องไม่เงียบ ไม่ว่าจะเบียดโฮเต็ลในจังหวัดต่าง
 แต่เดี๋ยง หากความเงียบงบไม่ได้เลย เสิ้งนั้น
 ต่างๆ นับแต่เดี๋ยงพูด เดี๋ยงคุย เดี๋ยงตาโตน เสิ้ง
 ตากรองเท้า เสิ้งซาทกั่ม ตลอดจนให้คนจับ
 ดี่ขอ ซึ่งมทงทมาพักบรรเลงเองและที่นี้ผู้มา
 จ้างบรรเลงให้ฟัง ทงนไม่รอนทงเพียงทีต้องมาจาก
 โรงภาพยนตร์ใกล้ๆ นั้นด้วย นอกจากนั้น เสิ้งมเสิ้ง
 ประหลาด ซึ่งจะมีให้โดยนทุกคืน สันหลัง

ตั้งใจเขียนให้ได้อีกไม่ได้จนครบ
 ของที่... ก็นั้นเป็นชาย แต่งตัวดี
 หุ่นกรอกรฝรั่ง... สมองเท่าหนึ่ง เดินผ่าน
 ไม่ทรมานที่เนื้อที่ฝึก... กว่าจะรู้คงหลายวันว่าชาย
 หุ่นกรอกร... เคียงกระดิ่งเป็นต้นญาติญาติ
 ในตัว... มีมากมายหลายคน
 ชายที่ใจดี... ผู้เดาเดาว่า
 เขอกรอพวกที่... ในการนัดขึงนัก
 เพราะคน... ๒๕ เหรียญ
 ไป... สักมาหมอนอด
 ทาน... ที่
 ของรอก... อีกว่าให้เดี่ยวความมาตรฐาน
 ของหอ... แต่คิดว่า
 ตามไป... เห็น
 ที่... จึงจะได้เห็นจากเจ้าของ
 ไซ้... ไม้ว่า
 จะเห็นใจ... จึงนับเป็น
 กรอกร... หมอนอดของคน
 ทาน... ฝรั่ง...
 สนั่น... ให้
 เริ่ม... เป็นคารข่อย
 แล้ว... เพราะพวกนี้...
 เงย... ไม้ว่า...
 ใจ... ฝรั่ง...

บรรเลงได้ดี... ใจเสียจน
 ใจแล้ว... ถ้าได้มา
 พงษ์... คืออาจจะนำไปแต่งเพลงไทยได้
 ดึกเพลง... รู้ดีกว่าคนจีนจะเคยคุ้นและพอ
 ใจเสียงต่าง ๆ... จึงไม่ได้
 ยืนเคียงด้วยว่าต่อชานกัน...
 เสียงต่าง ๆ...
 หึงซง... ในเรื่องทุกเรื่อง
 หมด

เมื่อทำอะไรอื่นไม่ได้...
 หนังสือ... เพราะเรื่องได้
 คดอตนหาไม้โตง่ายนัก...
 พดถึง... ไม่มักขาย ตาม
 ร้านหนังสือ...
 ทขณะคนเขมรกำลังเคยเรียนภาษาอังกฤษกัน
 แมกกาซีน...
 จากจีนแดง...
 ของจีนแดงในกรุงเทพฯ...
 กำกับ...
 ขบขบไม่ภาษาอังกฤษ...
 ภาพก็ไม่เข้าใจเรื่องราว...
 หนังสือภาษาจีน...
 หนังสือเกี่ยวกับอะไร...
 หนังสือจีนไม่ออกแล้ว...
 แมกกาซีนภาษาอังกฤษ...

วิมล พันธุ์

หนังสือ ข้าราชการคนใดจากทบวงกรมของ USIS และ British Council ที่พอจะยืมหนังสืออ่านได้บ้าง แต่ไม่ทราบว่าจะอยู่ที่ไหน

ความจริงการสืบเสาะสถานที่ต่างๆนั้น ข้าพเจ้าได้ช่วยตัวเองอยู่ตลอดมา เริ่มแต่มีหนังสือแนะนำเรื่องประเทศเขมร และเมื่ออยู่ได้ ๒-๓ วัน ข้าพเจ้าก็ไปขอแผนที่พรมเบญจมาศได้แผ่นหนึ่ง ทำให้ได้รู้ชื่อถนน และกระตึกทางถูกว่าจะไปทางไหน อย่างไร และเมื่อมีเวลาว่างในตอนเย็น ข้าพเจ้าก็ออกเดินสำรวจตามถนนต่างๆ ทั้งถนนใหญ่ ถนนเล็ก ถนนชวชย เพื่อจะได้รู้จักชื่อถนน และสถานที่ต่างๆ และในโอกาสเดียวกันข้าพเจ้าก็ได้ฝึกการอ่านภาษาเขมรไปพร้อมกันด้วย แต่กระนั้นก็ยังมึนงงตามกอดหลายแห่งที่ข้าพเจ้ายังไม่พบเช่น British Council เพิ่งมาได้พบเมื่อวันสุดท้ายที่จะได้อยู่ในพรมเบญจ ส่วน USIS นั้นข้าพเจ้าได้มาพบโดยบังเอิญ แต่ว่าห้องสมุดมีได้ยืมหนังสือเพียงเล่มเดียวเท่านั้น แต่ไม่ต้องเสียเวลาหาต่อไปอีก เพราะเจ้าหน้าที่นั้นชอบใจ เห็นเจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งแล้วข้าพเจ้าก็ไม่ออกว่าเป็นชาติอะไร แต่ข้าพเจ้าก็พูดคุยกับเขา และเขาก็ตอบมาเป็นอังกฤษเช่นเดียวกัน และเมื่ออธิบายจบเขาดูตามข้าพเจ้าเป็นอังกฤษว่า เป็นไทยหรือพม่าเป็นต้น เป็นอันหมดปัญหาที่จะไปสงสัยว่าเราเป็นชาติใดอีก ข้าพเจ้าก็เลยพูดภาษาไทยด้วยความสบายใจ และได้ทราบว่าบรรดาเจ้าหน้าที่ทำงานกับอเมริกันในเขมรส่วนมากมาจากประเทศไทยทั้งหมด บางคนเรียกตัวเองว่า เขมรไทย คือเป็นชาวพระนครของไทยไปอยู่ในประเทศไทย และถือ

สัญชาติไทยในปัจจุบันนี้ ^{นักดงกมทวนหน้า} ว่าเป็นไทยหรือพม่าเป็นต้น ทำให้ข้าพเจ้าสงสัยตัวเองไม่ได้ว่า หน้าตาข้าพเจ้าจะแสดงความเป็นชาติต่างๆได้หลายชาติ เพราะเองอยู่ในเมืองไทย คนไทยว่าข้าพเจ้าหน้าเป็นเขมร ครั้นได้ตั้งชื่อเรียกพวกเขมรเขกกลับว่าหน้าข้าพเจ้าเป็นตึก ครั้นได้พบเจ๊กที่ไซเต๋น เขาเข้าใจว่าข้าพเจ้าเป็นพวกตึก (แต่จริง) เพราะได้ยินข้าพเจ้าพูดภาษาแต้จิ๋ว ๓-๔ มา ๒-๓ คำ มาบัดนี้ข้าพเจ้ากำลังจะไปอีก แต่จะพูดไปทีจริงแล้ว ก็คือความจริงด้วยว่าใครเป็นชาติอะไร จึงพรมเบญจเป็นทั้งหมดของชนหลายชาติ ยิ่งไปกว่านั้นเองได้ยกย่องขึ้น แต่หน้าแปลกที่เขมรตอนแรกนั้นที่ เป็น เขมร ทั้งที่ข้าพเจ้าอยู่ในไซเต๋น ไม่พบอะไรสังเกตจากเครื่องแต่งกายหรือหน้าตาได้พบ และคนเหล่านั้นก็อยู่นอกเมืองออกไป ไม่ค่อยจะได้เห็นคนกรุงเทพฯ ไปมาได้บ่อยนัก ที่เห็นพระตะบอง ก็ไม่น่าแปลก เพราะแผนที่ที่ข้าพเจ้ามีขณะที่ข้าพเจ้าเดินไปตามถนน มีตึกนั้นที่หรือ ๒-๓ คน เห็นข้าพเจ้าแล้วอุทานว่า เห็นเขมรไทย (ผู้หญิงบางกอก เมือง เป็นคำเดียวกับ นางเขียน นาง อานเนียง ใช้เรียกผู้หญิงได้ ตั้งแต่เห็นเด็กหญิงเล็กๆขึ้นมา)

ห้องสมุด USIS อยู่ในที่ที่เขมรถือโอกาสกันมหาวิทยาลัย แต่แม้กระนั้นก็ยังรู้สึกท้อแท้ใจไม่ได้เต็มที่นัก เพราะคนไม่ค่อยได้มาใช้ และเห็นจะเป็นด้วยเหตุนี้เอง ห้องสมุดจึงมีได้ใช้ตลอด ๒ วัน โดยเฉพาะเมื่อครางมงานหลวง 25 พฤษ

เรื่องราว มีอยู่หลายเรื่องทำให้ไปต้องใช้หอสมุด
แห่งชาติของเขมร ดู ข้าพเจ้าเคยคิด เพราะ
ใจยังไม่ได้ดีพอแล้ว หันมาหนังสือฝรั่งก็แต่งทั้ง
นั้น เห็นหนังสือเปิดให้ข้าพเจ้าเห็นหนังสือไทย
หนังสือไทย เห็นหนังสือ "อนมานราชชน"
เล่มแรกก่อน ดูชื่อ หนังสือตั้งทรงโปรดเป็นหนังสือ
ชุดอักษรธรรมไทย ในบรรดาหนังสือ เห็นจะมีคน
เพียงคนเดียว แต่ที่ข้าพเจ้าระแวงว่า ในหอสมุด
แห่งชาติของเขมร มีหนังสือเขมรก็เต็ม ข้าพเจ้า
ตรวจดูไม่ได้ เพราะไม่ทราบ เทาที่ได้เห็นม้วน
อักษรอักษร และภาพของม้วน แลพิมพ์เป็นตัวไทย
และที่เขียนในใบตัว เขมร มีอยู่ในสมุดกรอกฉบับหนึ่ง
ข้าพเจ้ายังมีหนังสืออักษรกับสิ่งจารึกของเขมรมา
ด้วยได้เล่มหนึ่ง ชื่อว่าหนังสือให้ท่านจหนักว่า
อักษรมาของเขมร และถ้าหากได้หนังสือเดิมประ
โยชน์หาไปอ่านในกรุงเทพฯ ก็มีหนังสืออ่านต่อไปได้
ได้บ้างที่เห็นตามถิ่นที่ ถัดจากคือห้องที่จัดไว้
ซึ่งมีหนังสืออักษรเขมรบ้าง หนังสือแบบแปลไทย
ภาษาไทย 4 เล่ม และมีเพียง ๑๘ เล่มเท่า
นั้น ในกรุงเทพฯ ก็มีนักศึกษามาใช้หอสมุด
เห็นดังนี้ เห็นหนังสือไม่มีหนังสือ ข้าพเจ้าเห็น
ไม่สมควรจะนำเรื่องนั้นมา จึงต้องเลิกความ
คิดที่จะนำเรื่องของพวกนี้ และหันไปหาเรื่องอื่น
อันเป็นสิ่งที่ควรสนใจของหอสมุดเขาเอง
ในหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ กึ่งจะจัดออก
ฉบับใดทุกฉบับ และกรออ่านหนังสือช่วยให้ย้อน
ความสนใจอันดีของหนังสือต่าง ๆ ไปได้
มากทีเดียว

หนังสือพิมพ์เขมรมาได้นับว่ามากเป็น
หลายร้อยเล่ม

หนังสือเขมร มีทั้งที่เป็นวรรณคดีและประวัติ
วรรณคดี แต่ดูเหมือนจะเป็นหนังสือที่คัดลอกมา
เป็นหนังสือเรียนเสียมากกว่า และไม่ได้หนังสือ
มีคุณค่าสักกับการจัดทำเป็นภาษาเขมร - ฝรั่ง
และอังกฤษ ซึ่งมีประโยชน์กว่าหนังสือที่เขียน
เพียงภาษาเขมร (หัตถ์ภาษาเขมร นเขียน คือ นยาย
แปลว่าพูด) เหมือน ๆ ทั่วเหมือนผู้เขียนหนังสือ
นั้นๆ จะไม่เคยอยู่เขมร ไม่เคยรู้ว่าคนที่มาพำนัก
ในเขมรจะต้องการวัดค่าอะไรบางอย่างที่เป็นชีวิต
ประจำวัน เช่นในหมวดคำที่เรียกชื่อสิ่งต่างๆ
ของบ้านนั้น มีชื่อทุกห้องหมด นอกจากห้องส้วม
และชื่อสิ่งของฝรั่งก็หมดทั้งเสื้อ นาดัม นาด้า
แคน้าคางไม้ยกมี ข้าพเจ้าต้องใช้คำญานว่า เคื่อง
อยู่ดูขนาดกว่าจะทราบว่าเป็นเขมร ใช้ศัพท์ ชำร่า
ในบทความเหล่านี้แทบจะประโยคที่จำเป็น ถัดม
ประโยคที่จำเป็นคือ สรรพสิ่งต่างๆ แปลว่าแม่หม้าย
คือหญิงสามีตาย และนกที่พวกเคื่องพูดกัน
ต่างๆ แปลว่านกฟ้าปราคือพ่อแม่ตาย และอื่นๆ
คล้ายกัน ข้าพเจ้าไม่ทราบว่ามีรวมรวมเห็นจำเป็น
อย่างไรจึงแต่งประโยคเหล่านี้ได้ ข้าพเจ้าเชื่อ
เหตยเกินเหตุว่า ต่อให้พูดภาษาเขมรไปสักกี่ปี
ข้าพเจ้าคงไม่มีโอกาสได้พูด ประโยคที่กล่าว
นี้เสียเช่นเคยกับประโยคดังจามในประจำ ที่คนไทย
สอนให้ฝรั่ง และฝรั่งผู้เรียนไม่เคยได้ใช้สักครั้ง
การพิมพ์ภาษาของกฤษณะกานัน ไม่เอาหนังสือ
ภาษาอะไร ย่อมสะดวกแก่ข้าพเจ้าทั้งนั้น เพราะ
ทำให้รู้เรื่องเข้าใจง่าย และได้ศัพท์ไปพร้อมกัน
ด้วย แต่ว่าหนังสือเขมรที่งานไม่มากนัก ข้าพเจ้า
จึงจำเป็นต้องฝึกฝนการอ่านภาษา (อันดั่งหน้า ๑๖๖)

ไมตรีทางภาษา-ต่อจากหน้า ๒๙

เมื่อได้ฟังเรื่องราวอันหนึ่งต่อ. ชมรดอันๆ ถ้า
 บางทีมีเด็กที่ขึ้น ที่มีภาพประกอบและมีเรื่อง
 ลมๆอยู่ด้วยแล้ว มันเจ็ดละอันก็ขมออกไม่น้อย
 เห็น... ก็ทำใจเขาไว้ด้วยไม่ได้ตามร้านขาย
 มีคนหนึ่งชื่อ... เขาก็ถามเขา... ซึ่งกันมาวัด
 จากเขาจะมีโอกาสได้รู้ถึงความคิดเห็นของชาวเขมร
 ซึ่งมองโลกที่เห็นได้... เขาก็... เขาก็...
 ...ไม่ได้ออก... เขาก็... เขาก็...
 ...เพราะฉะนั้น... เขาก็... เขาก็...
 ...ด้วยว่ากว่าหนึ่งเดือน... เขาก็... เขาก็...
 ...เมื่อคราว... เขาก็... เขาก็...
 ...รับเข้ามาดูคอยอ่าน... เขาก็... เขาก็...
 ...ก็จะได้เห็นในหน้าหนึ่ง... เขาก็... เขาก็...
 ...จึงไม่ทราบว่ามี... เขาก็... เขาก็...
 ...ถ้าไม่ได้เห็น... เขาก็... เขาก็...

หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย คีตกอง ปรากฏอยู่ในภาพ
 ของกรมโฆษณาการที่ติดอยู่หน้าประตูในพระราชวัง
 คงไม่มีโอกาสได้ทราบเรื่องราวโดย เมื่อข้าพเจ้า
 ดองชื่อหนังสือพิมพ์มาอ่านดูหลายฉบับด้วยกัน
 ทั้งประชาธิปไตย มาตุภูมิ เอกภาพ กัมพูชา และ
 ประชาชน ก็เห็นได้ชัดว่า หนังสือพิมพ์เขมรไม่เห็น
 ชาว รูป และ เรื่องอ่านเล่นเป็นสำคัญ หนังสือพิมพ์
 ทั้งฉบับจึงมีแต่บทความ บทความความเห็นเต็มไปหมด
 ความเห็นนั้นทั้งความเห็นทั่วไปและความเห็น
 เฉพาะกิจวิจารณ์การบริหารงานของรัฐบาล เช่น
 การที่บริหารราชการ ด้วยเหตุผลต่างๆ รัฐบาลรัฐ
 หรือไม่ โรงเรียนที่พึงควรได้รับการซ่อมแซม
 และควรระมัดระวังการแทรกซึมของคอมมิวนิสต์
 หรือไม่ ดังนี้เป็นต้น

(อ่านต่อฉบับหน้า)

เรื่องของอาจารย์ไอริน - ต่อจากหน้า ๑๗

โดย
 มก
 ตั้ง
 ๕

จ้อย : อาจารย์หมายความว่าอย่างไรคะ ?
 ฉิม : ถ้าหากมีใครจะไปเที่ยวฮ่องกง. เช่น เป็นหญิงมี
 ชายสักคนหนึ่ง เขาอาจจะต้องการเธอไปด้วยเป็น
 เพื่อน.
 จ้อย : อย่างนั้นคงจะมีน้อยเหลือเกิน. อาจารย์มีความคิด
 ตั๋วอีกไหมคะ ?

ไขปริศนาทาง

เบญจ

ครั้นใกล้งานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ ในหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ พุทธศักราชในเขมร และเหตุการณ์สำคัญๆ ที่หยิบยกขึ้นมาเตือนใจประชาชน ทั้งยังมีบทความขอร้องประชาชนให้ให้ที่อยู่แก่ชาวชนบทเดินทางมาชมงานฉลองในกรุงพนมเปญ และตั้งหนังสือพิมพ์แทบทุกฉบับจะต้องมี กติกาข้อถ้อยคำหรือจดหมายประชาชน ซึ่งต้องน้อมมากเป็นความคิดเห็น และบางที่คำหึงคิดเขียน หรือไม่ก็แก้ไขข้อสงสัย สำหรับการโฆษณา นั้นไม่ดูจะมีมากนัก ผู้ที่สนใจในการภาพยนตร์ จะไม่เห็นโฆษณาใดๆ ในหนังสือพิมพ์เลย เห็นจะเป็นเพราะการโฆษณาตามท้องถิ่นๆ เช่น คิดบ้ายตามต้นไม้ และซึ่งผ้าโฆษณาขวางถนนทำได้สะดวกกว่า การโฆษณาในหนังสือพิมพ์จึงไม่จำเป็น ข้าพเจ้าบังเคยไปเห็นช่องโฆษณาเล็กๆ แห่งหนึ่ง เขียนว่า ฤกษ์งามบาด เห็นแล้วอดอยากรู้ต่อไปไม่ได้ว่าเราโฆษณาเรื่องอะไร เพราะคำ ฤกษ์งาม ถ้าแปลตามตัวอักษรจะแปลว่า รากมะพร้าว (ฤกษ์-ราก งาม ออกเสียง โดง = มะพร้าว) และเสียงของคำนั้นตลอดจนข้อความในโฆษณาที่บอกว่ามียานยนต์ชนิดโรด (ฆ่า

โรด) ได้ ทำให้รู้สึกว่าจะเป็นรถคันที่วิ่งด้วยตัวเอง ต้องนำไปให้นายแพทย์กิมดำหนุ จันทวนา นายถึงโรคติดต่อจริง ที่มณฑลพนมเปญ เพราะโรคติดต่อชนิดนี้ลักษณะเหมือนรากมะพร้าว (ตามตามเชื้อของเขมร) ข้าพเจ้านึกได้ครั้งตา restong ในปทานุกรมแพทย์ของมลายูที่แปลให้หา ไรท์กินจุมจากข้างใน ไม่ทราบ ว่าทั้ง restong ฤกษ์งาม และโรคติดต่อจะเป็นคำเดียวกันหรือไม่ สันหลัง มาต (ออกเสียงบัต) แปลว่า หาย ยืนท่า แปลว่า ทำให้หายคือรักษา แม้หายก็ทำหนังสือ มาตมะไต วันหนึ่งข้าพเจ้าเดินไปเห็นเด็กกำลังร้องไห้สอนใจแม่อยู่ เพราะเดินไม่ไหว แม่อยู่ให้ระแวงแล้ว ก็พูดว่า บัด บัด ค่อยกับจะตามว่า ตามแล้วหรือ แต่คุณหมอกิมดำหนุว่า ถ้าเห็นใช้คำเช่นนี้แปลปิดอบ เช่นเด็กร้องไห้จะให้แม่อยู่หรือ สอนพูดว่า บัด บัด ซึ่งคงจะให้หมายว่า ตามแล้ว ตามร้องไห้เสีย ข้าพเจ้าจึงได้คำใหม่ๆ ในรูปอักษรหรือเสียงนี้เอง ข้าพเจ้าถามคนแต่งอักษรเหล่านั้นว่า ภาษาเขมรในหนังสือพิมพ์อะไรเป็นหนังสือใดหรือ ไม่ และคำตอบก็บอกว่าจะมีต่อไป เพราะผู้ทำ

ทหารคือคนพวกนี้แหละเรียนมาก่อนแล้วแต่
 ในหนังสือที่รับจากคุณต๋อง พระภิกษุสงฆ์พวกเดียวกัน
 ที่ทำที่โศกได้เรียนภาษาเขมรตลอดเวลา จึง
 มีภรรยาหลายคนแล้ว เขาก็เจ้าจึงคิดไม่ผิด
 ที่ใช้วิธีสอนแบบนี้ และผลของการใช้
 วิธีนี้คือพิมพ์เรียนที่เขมรเรียนเอง ทำให้การ
 เรียนของเขาน่าสนใจและสนุก ทั้งอ่าน (ในใจ)
 เขียน และ แปล

ความจริง การสอนอักษรเขมรนั้นไม่ได้
 ยากนัก เพราะมีอักษรหลายตัวเหมือนอักษรไทย
 ได้แก่ ก ข ค ด ม น ร รเ อ แต่มี ๒-๓ ตัวที่มองดู
 แล้วเหมือนกับเป็นตัวอื่นคือ ค และ ต แต่เสียงที่อ่าน
 ออกได้เสียง ๓๓ ไม่หลายเป็นเสียง ต และ พ ไป
 เพราะฉะนั้นการที่จะสอนเด็กชั้นต้นอยู่นาน กว่า
 สิบสองหรือสิบห้า ปีก็ยังไม่รู้เรื่องรูปไม่ได้ ออก
 เสียงอะไรใหม่ๆ และถ้าบริหาร จัดเอา เคารด
 ๑๘-๒๐ ปีนี้ การเรียนอักษรเขมรก็ทำไทยว่า บริหาร
 ทำอะไร การอ่าน การเขียน เป็นของตนเอง และการที่ บ.
 รูปได้เรียนออกเสียงเป็น บ.ก็ได้ ป.ก็ได้ เพียง
 ได้มีครูสอนแทน ทำหนังสือวางบนหรือข้างล่างคือ
 อักษร เป็น น ี ร ๐ ๐ (จำ: ตระคำที่มรูปสระข้าง
 ฝน) คำอื่นที่พิมพ์เหมือนกัน ขอมเป็นเรื่องทงที่ยัง
 และหากใครยังไม่เข้าใจ ผู้เขียนคนไทยอยู่ไม่น้อยที่
 ได้เห็นว่า จ. อักษรสังเกตุ เครื่องหมายไว้ให้ เพื่อ
 จะได้ออกเสียงและทำให้ ความหมายให้ถูกต้องเช่น
 ๒๓-๒๔ (๒๓) และ ๒๕ = เมีย (๒) แม้กระนั้น

ชาวเขมรต้องสอบกับผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา ที่
 ชาวเขมรใจหรือที่ออกเสียงอยู่นั่นคือของหรือไม
 เพราะฉะนั้นจึงเหมือนว่าในการเรียนภาษาเขมร
 จะต้องใช้แรงงานในการตรวจตรา ทำความเข้าใจ
 และจดจำมากโขอยู่ แต่เรื่องเหล่านี้จะไม่ร้ายเท่า
 กับที่ภาษาเขมรใช้พยัญชนะควบกล้ำมากมาย และ
 วิชาเขียนคำเหล่านี้ตายเทวนาคร์ คือต้องให้พยัญ
 ษณะตัวใดตัวหนึ่งมาเพียงบางตัว แล้วตั้งให้เห็น
 ว่าเสียงออกมาไม่เต็มที่ วิชาของอักษรเทวนาคร์ใช้
 ลดทวนพยัญชนะตัวหน้าเสียงข้างหนึ่ง แต่บางตัวก็
 กำหนดรูปใหม่แทนเสียเลย เขมรก็ใช้วิชาเช่นเดียว
 กันนี้ ฉะนั้นพยัญชนะต่งหนึ่งๆแทนที่จะต้องจำแต่
 เพียงตัวมันเอง ยังต้องจำเมื่อแม่ไปจนถึงนมของ
 มันที่เรียกว่า สก เพราะพยัญชนะหลายตัวมีรูปร่าง
 ทงคล้ายกัน แต่ต่างกันเพียงทนม (ส่วนหยัก
 หยักบนหัวอักษร) ก็มี เท่านั้นยังไม่พออย่างจะต้องจำ
 ไปถึง คน ที่เรียกว่า เขมร อีกด้วย และภาคที่ควบกล
 ๒ มื่อไรคล้ายๆกันก็ยังไม่ยากนัก แต่หน้า
 เป็นเช่นนั้นไม่ มีพยัญชนะอยู่ ๒๐๐๐ กว่าตัว ก ข
 ค ๗ ฌ ๓ พ ๓ ๓ และ อ ๓๓๓๓ เหมือนกับตัว
 นอกนั้นแล้วตัวที่ควบกล้ำมาไม่เหมือนกันเลย ฉะนั้น
 เรียนอักษรเขมรเพียง ๓๓ ๒๓ จึงต้องจำรวมกัน
 ไม่ต่ำกว่า ๕๕ รูป ชาวบางท้นนอกจากใช้ตัวพิมพ์เอง
 ที่เรียกอักษรเขมรเรียงดังกล่าวมาแล้ว ยังมีการใช้
 อักษรขอม ที่มีวิชาเขียนประดิษฐ์ประดับงดงาม
 กว่า จึงต้องกลับไปดูวิชาเขียนอักษรขอมเทียบ

วิจารณ์ พิมพ์ครั้งที่ ๗

อก แม้ว่าจะไม่ยากเพราะคล้ายคลึงกัน แต่ก็น
ไม่พ้นเรื่องจำ ถ้าหากจะแข่งขันเขียนอย่างไม่
ต้องจำ ก็เชื่อได้แน่ว่าจะไม่ได้อะไรเลยจากภาษา
เขมร

รูปสระกัมหลายรูปที่ไม่เหมือนกันกับของ
เรา เช่นรูปสระเอา ที่ชาวเขมรบันทึกเสียงเป็น เออวี
สำหรับคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ โฆษะเช่นในคำ
เทอวี (ไป) กล่าวคือ เสียงพระตะบองเป็น เออ
แต่พนมมเบญ เป็น ออ ชาวเขมรไม่ทราบว่าจะใช้
เสียงไหนดี จึงเขียนได้อย่างนั้น นอกจากนั้นก็ยังมี
รูปสระอวิ สระเอยที่มรูปร่างต่างกับของเรา เขา
อ่านไม่ได้ จึงจำกัดการออกเสียงให้โดยออกถึงจะ
อ่านหนังสือออกและอ่านได้คล่อง แต่ที่ชาวเขมรพูด
กันคือของนั้น ชาวเขมรหมายถึงอ่านในใจเท่านั้น
ทั้งนี้เพราะออกซวัชเขมรออกจะพิศดารอยู่มาก ที่
ต้องมีพยัญชนะโฆษะและอโฆษะ และพยัญชนะทั้ง
ต้องประเภทที่อาศัยอยู่ของคนตามคำฟังไม่รวมกวน
ใจ อย่างในบัดนี้ถึงยุคแล้ว ก็คงจะไม่มีปัญหา
แต่ความจริงไม่เป็นเช่นนั้น การเขียนพยัญชนะโฆษะ
หรืออโฆษะกระทบกระทั่งกันไปถึงระดับที่เกาะมากับ
พยัญชนะอื่นๆด้วย ภาษาเขมรจึงต้องมีสระไว้ขาด
ถ้าไปผสมกับพยัญชนะอย่างหนึ่งก็ออกเสียงอย่าง
หนึ่ง เช่นถ้าสระผสมกับพยัญชนะโฆษะจะต้องแจก
รูปเป็น โก (ค) เกย (กา) กิ (คิ) กี่ (คี่)
กู (คู) กู (คู) ฯลฯ ถ้าเป็นพยัญชนะโฆษะจะ
ต้องแจกเป็น ก (กอ) กา เกะ (กิ) เกย (กั)
โกะ (กุ) โกว (กู) ฯลฯ พังดังเถิดว่าไม่ว่าจะ
เป็น ก หรือ ค ตามกฎเขาจะต้องออกเสียงอย่าง
เดียวกัน จะต่างกันแต่สระเท่านั้น เช่น กน ต้อง

ออกเสียง กอน กุน จึงจะเป็น กม และถ้า ตน
ต้องเป็น โทน และคน เป็น กน แต่ถ้า ตจจกมา
กับ ต. แล้ว เวลาออกเสียงก็จะเป็น ต.
เช่น กลา (กตา) เป็น กลา ซึ่ง ต. กับ ก. เป็น ก.
เช่น เกร็อง เป็น เกร็อง คง แม้แต่ ฝ. ก็เช่นกัน
ตามกฎต้องออกเป็นเสียง ปอ แต่ที่คนเขมรทำกัน
คนมักจะออกเสียง ป. เป็น ผ. หรือ ฝ. เช่น แปลก
เป็น แผลก ปลอม เป็น พลอมไป เรื่องการออก
เสียงภาษาเขมร ชาวเขมรจึงไม่ชอบออกเสียง
เพราะไม่มีโอกาสได้ฝึกฝนเขียนพอ ต้องใช้จดตา
มากกว่าจำ เวลาต้องการใช้จึงนึกไม่ใคร่ทันหา
เสียงที่แท้จริงเป็นเสียงอะไร ทั้งหนังสือจึงไม่ได้
กำหนดไว้ในรูปเสียงออก เช่นสระ อ เป็นกัน ฝกับ
มักเขียนรูป อ แต่เวลาออกเสียงแล้วออก
เสียงเป็น อ หรือเออะแล้วแต่พยัญชนะ ต่อ ต
พยัญชนะอโฆษะ อ กลายเป็น เออะ เช่น อิม อิม
เอิบ หง เป็น เหง บิด เป็น เมิด และจะกลายเป็น
เป็น อ สำหรับพยัญชนะโฆษะ เช่น อริ เป็น อริ
จาร์ก เป็น จาร์ก คิด เป็น กิด ได้หนังสือพิมพ์
ค้นคำของ ศึกษา เป็น ศึกษา มชึกษา เป็น มชึกษา
ที่ใช้ในภาษาไทย ด้วยการที่เขาไม่กำหนดเสียงออก
ในรูปเอง ทำให้การออกเสียงยากขึ้น เช่นคำ
ออกเสียง มิน (ไม) ตามรูปเขียนแต่ที่จริงมัน
จนกระทั่งได้ยินแม่ค้าออกเสียงกันตามตลาดว่า
มิน ชาวเขมรจึงต้องแก้ไขการออกเสียงของตนเอง
และกรออกเสียงที่ถูกต้องตามพยางค์ได้จริง
ชาวเขมรจะพูดสบายชน คือคนอื่น ๆ สำหรับเขาที่
ตามที่ชาวเขมรต้องการได้
พูดมาถึงเพียงนี้คงทำให้ผู้ที่คิดค้นภาษาไทย

เขมรแทบหมดความสนใจคนเดียวเพราะ
 ไม่เห็นมีอะไรนอกจากความดำมาก โดยเฉพาะที่
 จะต้องท่องจำ ข้าพเจ้ารู้สึกตัวว่าไม่อาจจะจับเข่าที่
 ครองไหน เป็นรูปได้ว้ายากทั้งนั้น เป็นต้นว่ารูป
 ตรีเพณียชนะโต ๆ ที่มีรูปต่างกับของเราเป็นของ
 ยาก เพราะไม่มีแบบของเราเปรียบเทียบ แต่ก็มี
 รูปร่างเหมือนของเราแล้วออกเสียงคนละอย่าง ก็
 หนักว้ายากอีก เพราะอาจจะจำดับต้นปนปนกันได้
 เพราะฉนั้นเรื่องของภาษา ถ้าไม่รักและไม่สนใจ
 จริงจังก็ไม่ใช่ว่าจะเรียนได้สะดวกสบายเลย
 แต่จากความง่ายของภาษาเขมรก็มีอยู่ไม่น้อย โดย

สเยตฺตฺเรสฺสํฐายค ,

ไตรเวตฺตฺเรสฺสํ ,

โธล ,

ฉกจฺจฺญ ,

ลยเวทค ,

อุทฺเตสฺสํ - อุ ทาตฺตฺยจฺยเวทค ชาติวาทฺส

ทฺตฺตฺตฺยเวทค หัตถคฺคฺคฺยเวทค ใฝลอุทฺเตสฺสํ - อุ

ทฺตฺตฺยเวทค ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ

ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ

ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ

ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ

ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ

ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ

ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ

ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ

ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ ใฝลอุทฺเตสฺสํ

เฉพาะสำหรับผู้เรียนที่เป็นคนไทย เพราะรูปประโยค
 ละเอียดคล้ายคลึงกันเหลือเกิน จนดูเหมือนว่า
 เพียงแต่ถอดออกมาเป็นตัวอักษรไทยเท่านั้น คน
 ไทยก็จะเข้าใจได้แทบทุกประโยคทุกตอน ดังตัว
 อย่างที่ข้าพเจ้านำมาแสดงให้เห็นต่อไปนี้

ข้อความนี้คัดมาจากพระสนทกถา ขององค์อุปวราช
 สิ้นแห่งประเทศกัมพูชา ในพิธีรับพระบรมสารีริกธาตุ ตั้ง
 ที่นำส่งแก่ศกคือการใช้สรรพนามต่างกันตามชั้นของบุคคลใน
 ตอนที่ทรงรับสนทกถา ตลอดจนสรรพนามที่ใช้แทนพระ
 องค์เองว่า ชนมุพระกรณา เมื่อทรงกล่าวถึงสมเด็จพระ
 สัจจนามกและพระเถรานุเถระ อันเป็นแบบอย่างที่ดีแก่
 คนสามัญจะกล่าวกับพระภิกษุสงฆ์ก็ควรใช้คำเดียวกัน นั้นแทน
 ผม หรือศิษย์

สมเด็จพระสังฆนายก

พระเถรานุเถระ

ทรง (คำเดียวกับ ข คงหมายถึงเจ้านาย)

เอกอัครม (พญาท่าน)

อัสโลก (ท่านทั้งหลาย)

ขณุมพระกรณา ขณุมมานเหตุที่ขริภีบียง
 ขลังรคณนปี่มาน อพิกิตคิยสฐิไถลกล
 แฉลขณุมพระกรณา ขณุมบานททวลกนงไถง
 มหานกขตตฤกสเนะ โฉยบิเพญกิจจ ๑ ควร
 จาริกษาออกขระมาสทุกกนงปรวตติสาสตรบส
 ปรเทศกมพูชา คอถารเวรจุนยางอุพาริกจเพะ
 ปรชาชาตินุพระสารีริกธาตุ ในพระสักยมุนี
 โคตตมะบรมคร แฉลบานตราสฐิงนุญเชยชม
 ท่างปวงโฉยปรไฟจเพะพระองค์ชาสาสตา
 จารยในเทวดานิ่งมนุสสท่างพาย เฮยแฉล
 ชาติเคารพ ทบุชารบสปรเทศเบิงซาองเวงกาล
 มกเฮย ฯ (อ่านต่อหน้า ๑๐๘)

ไวยากรณ์ภาษา - ต่อจากหน้า ๓๓

แปลตามตัวอักษรได้ความอย่างนี้:-

ข้าพเจ้ามีใจเฝ้ายามอย่างแรงกล้า หาคำผิด
จากเกียรติยศอันดีค่าที่ข้าพเจ้าได้รับในอันมหานัก
จักฤกษ์นี้ โดยบำเพ็ญกิจหนึ่ง คอว จารึกเขียนอักษร
ทองใส่ในประวัติศาสตร์แห่งประเทศกัมพูชา คือ
การเจตนาถวายอย่างอุทิศจำเพาะพระราชชาติ ซึ่ง
พระบรมสารีริกธาตุแห่งพระสังกมุนีโคตมบรมครู
อันได้ตรัสรู้ซึ่งไญยธรรมทั้งปวงโดยประไพเจ้าเพาะ
พระองค์ เป็นคำสัตตจารีย์แห่งเทวดากับมนุษย์
ทั้งหลาย แลแต่ที่เบ้นท์เควพบชาวของประเทศไทย
เป็นเวลายาวนานมาแต่แล้ว

ที่แปลข้างต้น ข้าพเจ้าแปลคำต่อคำ บางที
จะฟังยากสักหน่อย เพราะรูปประโยคเป็นแบบ
ภาษาบาลี พดเป็นไทยสั้นๆก็เพียงว่า "ข้าพเจ้า
ยินดีขงที่ตรึงเกียรติยศสูงส่งมาประกอบกิจอย่าง
หนึ่ง ซึ่งได้แก่การมอบพระบรมสารีริกธาตุแห่ง
พระพุทของคัมภีร์ทรงศรีพระธรรมอันประเสริฐ
และเป็นคำสัตตาทงของมนุษย์และเทวดา กับทั้ง
เป็นทีเควพบชาวของเรามาจนแล้ว ให้แก่
ประชาชนชาติเขมร" แต่ไม่ว่าจะแปลอย่างเขมร
หรืออย่างไทย ก็เห็นได้แน่ชัดอยู่อย่างหนึ่งว่า คำ
ที่ใช้ในภาษาเขมรนั้น มีอยู่หลายต่อหลายคำที่คน
ตาเรา เพราะว่าเราเองก็ได้ใช้คำเหล่านั้นอยู่เสมอ
มาแม้กระทั่งบัดนี้ ข้าพเจ้านับแต่เดิเห็นมถิง ๑๖
คำ (ไม่นับคำบาลีสันสกฤต) ในข้อความข้างต้น

ที่แปลข้างต้น ข้าพเจ้าแปลคำต่อคำ บางที
(อย่าง) ขลัง (ขลัง) เกว (โตม) มีเพ็ญ
(มีเพ็ญ) คอว จีเฆาะ (จีเฆาะ) โห (=ใน ที่
เราใช้เป็นราชาศัพท์ เช่น พระ สัมพันธ์ โห และ
บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และหมายถึง แห่ง เสด
เสด็จกลับ) ตราตี (ตราตี) มีเงาะ (มีเงาะ)
ท้างพาย (ท้างพาย) เเว (เว) ที่ (ที่) โถง
ขญม มาสปรไท (ใช้ในอรรถคดี) ส่วนคำเขมร
ที่เวไม่รู้จัก (ซึ่งที่ข้าพเจ้าเห็นแต่แปลไว้ใน
ข้าง) มีเพียง ๒๕ คำเท่านั้น และนอกนั้นเป็นสันสก
สันสกฤตที่ต่างฝ่ายต่างมีใช้ด้วยกันอีก ๓๐ คำ
เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงคิดว่า ถ้าในภาษาไทยเราน
ภาษาเขมรอย่างใ้ทุกคำพอตัวได้ไม่ยากนัก แต่ถ้
ให้ออกเสียงด้วย เห็นจะเข้าใจยากมากถ้าจะจับ
คำของเขาได้ ถ้อยคำที่ข้าพเจ้าเขียนมาเหล่านี้ ซึ่งก็
เห็นกันอยู่แต่จ้วว่าไม่ยากเมื่อเป็นสันสกฤตอยู่ใน
กระดาษ แต่ถ้าให้ฟังจากปากชาวเขมรเองจำพว้
เขื่อนาคงฟังเข้าใจไม่ถึง ๕ เปอร์เซ็นต์

คำแปลศัพท์เขมรข้างต้น

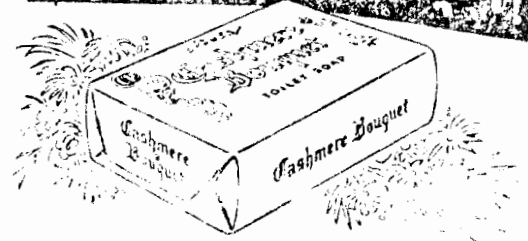
ริเกบ	- อัมเอม
รก	- ทา
ตุ (ออกเสียงปุม)	- โห
ปาน	- โถ
อพี (ออกเสียงอ้อมบี)	- ทก

แสบ	-	ซ่ง
ทวาท (๑๐๓เสียงทวาท)	-	รับ
ทหุง (๑๐๓เสียงทหุง)	-	ใน
ไทอง	-	วัน
ทุก (๑๐๓เสียงทุก)	-	ใส่
ทวน (๑๐๓เสียงทวน)	-	ของ
ทวน	-	ทวาท
ทวน	-	ซ่ง
ทวน (๑๐๓เสียงทวน)	-	แห่ง
ทวน (๑๐๓เสียงทวน)	-	เป็น
ทวน	-	แล้ว
ทวน	-	เรา
ทวน	-	ยาว นาน
ทวน (๑๐๓เสียงทวน)	-	มา
ทวน	-	ซ่ง อัน
ทวน	-	จะ กับ
ทวน	-	ท่าน
ทวน (๑๐๓เสียงทวน)	-	หมด

สิ่งใดหมด ก็ใช้ได้
(อ่านคอร์ดับหน้า)

เพลงไทย โน้ตตั้งภาษาเขมร-ไทย โนมับ
ที่ ๑๑๑ หน้า ๒๕ มรดกศิลปะ จากต่าง คอสติน
ชาว โกลีนาทอ้อย รอดเกเป็น โกลีนาทอ้อย
หน้า ๑๑๑ มรดกศิลปะ จากบท คอสตินชาว
หน้า ๑๑๑ โนมับ รวด แก่เป็น ใน ประำ
หน้า พระราชวัง

สบู่หอม
Cashmere Bouquet
เป็นของขวัญที่ดีที่สุด

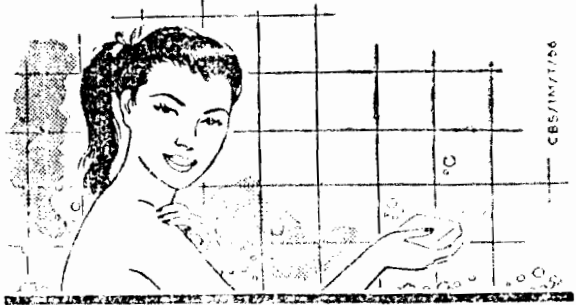

สบู่หอม
Cashmere Bouquet
เป็นของขวัญที่ดีที่สุด

สบู่หอมชนิดต่างประเภตต่างชนิดเดียว
ที่มี
กลิ่นหอมชื่นใจเป็นพิเศษที่ทำให้อายรัก

สบู่หอมแคชเมียร์ โยเกต์ เป็นสบู่หอมชนิดเดียวที่ทำให้
ผิวของคุณระ่มเยื่อ..... สบู่ที่นุ่มนวล สบู่ เพื่อ
รักษามันให้สะอาดด้วยตนเอง และมีกลิ่นกรุ่นมนต์จิตซาอ
ไหลหลง.....

ใช้สบู่หอมแคชเมียร์ โยเกต์ เลือกตัวนี้!

ไขปริศนาทางภษา

เขมร

ที่จริง เรื่องยากในภาษาเขมรนั้น ถ้าหาก
ได้เรียนไทรศอด และฝึกฝนกันอย่างจริงจังแล้ว
ปัญหาหนักงหมดไป แต่ว่าเวลาข้าพเจ้ามีน้อย
จึงต้องเรียนเขาจำเพาะที่จะมาใช้เป็นประโยชน์
ในภาษาไทยเท่านั้น และก็ได้รับแจ้งแปลกใหม่มา
หลายประการ ที่สำคัญก็คือการใช้คำคำเดียวกัน
ในความหมายที่ผิดเพี้ยนกันไป ข้าพเจ้าสงสัยอยู่
ตั้งแต่แรกที่ไคยินเขาร้องเรียกบ๋อยในร้านอาหารให้
นำ "กันแซง" มาให้ ว่า กันแซงนี้ เขาจะหมาย
ถึงอะไร จนกระทั่งเห็นบ๋อยถือ กันแซง มาวางไว้
ให้ตรงหน้า จึงรู้ว่า กันแซง ที่เราใช้เป็นราชา
ศัพท์ว่า ร่องไห นั้น แท้จริงคือผ้าเช็ดมือนั่นเอง
คำนี้จะแปลว่าผ้าเช็ดหน้าก็ได้ ทรงพระกันแสง คือ
คือผ้าเช็ดหน้า และคงจะอาการอย่างนั่นเอง ที่
มาที่ทความเสียดเยยว่าร้องให้ ผ้าเช็ดมือเขมรม
ลักษณะไม่ผิดกับผ้าเช็ดหน้า คือเป็นผ้าคาดรัดคาด
ทอทงผืน เขาชุกกับผ้าปลีโตะ กันแซงจะหมาย
ถึงผ้าเช็ดตัวก็ได้ แต่ว่าต้องเพิ่มคำ เพราะไคยิน
ไปด้วย เป็น กันแซงเพราะไคยิน แปลตามตัวคือ
ผ้าของอว เห็นจะเรียกตามลักษณะที่เป็นขนๆของ

ผ้าเช็ดตัวที่เหมือนอวด้วยเครื่องแต่งตัว เราจะ
เป็นส่วนเดียวกับที่เราเรียกว่า ผ้าเช็ดตัว นั่นเอง
ส่วน สไบ ของเขานั้น ก็มีลักษณะที่ต่าง
เป็นผ้าห่ม แต่จะเป็นผ้าสำหรับทำอะไรก็ได้ ใฝ่
ลักษณะบางอย่างคล้ายผ้าบ้านกั๊ดอัน ทั้งนี้ ไม่นาน
ว่าความหมายในเขมรกลายไป หรือเพี้ยนก็พอ
เรามาใช้ผิดความหมายเดิม ร้างที่เห็นได้ชัด
ผ้าในตาดหลายหน และได้เห็นเขาซื้อทอ สไบ
กัน ซึ่งคือผ้าบ้านนี้เอง คุณหมอกิมฮัน บอก
ในบัจจุบันนี้ คนเขมรใช้คำ พูปาน (ตรงจาก
ผ้าบ้านของไทย) ซ้อมเข้าไปด้วยเป็น สไบทอปาน
เพื่อให้รู้แน่ว่าเป็นชนิดไหน ผู้หญิงเขมรที่อยู่อยุ
ยังใช้ผ้าบ้านกั๊ดต้องคอยทอไป โดยที่เขมร
ออกจากบ้าน ไปซื้อหรือไปทอ คงจะต้องเป็นเครื่อง
แต่งกายที่ดูภาพ ส้อมเดือนพระผ้าไหมนึ่ง ผ้า
ลูกไม้บ้าง ขณะนั้นมักจะใช้ผ้าในคอนนี้ทอ ถัด
คล้ายเสื้อกั๊ดเย็บแขนยาว ครั้นเมื่อจะเอาตัว
ส่วนผู้หญิงส่วนนั้นส่วนมากได้เสียดอกที่รแพน
พอง ตัวสั้นแค้เขมรขิด และเอวรัดเข้ารูป ที่ใช้
ตัวยาวกว่าเขมรขิดก็บ้าง แต่ส่วนนี้เห็นทั้งกรม

คิดเผื่อกันหมด และไม่ว่าจะเป็นหญิงสาวหรือ
ผู้ชาย ก็หมกมุ่นด้วยกัณหา ชนค้ำ ท้าด้วย
คำตักยิว หนึ่งมีดอกมันพร้าวบ้าง เดียนบ้าง
จับเท้าไม่หวานที่ผู้หญิงเขมรนิยมนุ่งผ้าดำ และ
เห็นผ้าตักยิวหนัก ทนทาน และเป็นมันด้วย
จริงใช้แปดกัณหาทำขึ้น หรือว่าเพราะนิยมแพรวคำ
สุวรรณ ซึ่งผ้ากันนุ่งผ้าไปหมดทั้งเมือง แต่ถึงจะ
เป็นกันก็ยังไม่เลิกตาม การที่ผู้หญิงเขมรใช้
แปรวคำยิวหนักทำไป ย่อมเป็นการส่งเสริมอศ-
สาศนกรรมที่เขมรทำกันอยู่ บางคนยังใช้เสื้อดำ
อีกกัน ก็คงเห็นนิยมบรรพตาก็มี ทศตแปด
ออกไปถือสารทศมา แขนยาว คล้ายเสื้อจันทน์
สีหมากเป็นพวกผู้หญิงที่มาจากชนบท (ทราบ
สภานะกรหา เวศนาศาสตรวิศยวาทอย่างนี้ เป็นเสื้อ
ผู้หญิงชอง) ข้าพเจ้ามาเขมรขณะใดทุกข
ฉากรับเป็นใจจึงทศนกลายเป็นผู้หญิงเขมรไป
ได้อีกหนึ่ง หอเตี้ยจาก จีน อินเดีย และ
จีนเป็นสีดังกระดาษ ข้าพเจ้ามาเห็นผู้หญิงเขมร
หนึ่งสีเสื้อก็ทำไม่ต่างเขมร ทำให้อึดถึงความ
จริงใจอันมีที่ด้วย ว่าจะหาชื่อชนเขมรกลับมา
มีกันทั้ง เพราะเชื่อว่ามาถึงที่แถวคงจะมีที่เลือก
มาก และ รวดตาจะลุดกว่าที่ชายในกรุงเทพฯ มา
หนึ่งก็ให้พออยู่ให้สบายจนแล้ว จึงออกเที่ยว
เที่ยว แต่ไม่มีขายตามร้านที่ชายของที่ระลึก
นั้น ข้าพเจ้าจึงคิดว่าจะขาดคราว ถ้าเขาดู

เขาตอบว่าผ้าชอนอย่างนั้น ผู้หญิงในกรุงเทพฯ ไม่นิยม
นุ่งกัน พวกที่ชอนใช้คือผู้หญิงชนบท และต่อมา
ข้าพเจ้าไปได้พบร้านขายชอนเขมรในตลาด ก็ออก
จะรู้สึกจริงตามคำกล่าวนั้น เพราะได้เห็นผู้หญิง
ชนบทมาเลือกชอนที่ตลาดเวลา ที่ให้ซื้อรู้สึก
แปลกไม่ได้ ผู้หญิงพนมเปญทราบกันบ้างหรือไม่
หนอว่า ผ้าที่พวกเขาไม่นิยมนุ่งกันนั้น เป็นของดี
มีราคาอยู่ในกรุงเทพฯ บางชนิดราคาแพงยิ่งกว่า
ของไทยเสียอีก

ในพนมเปญมีร้านตัดผมอยู่มากมายหลายร้าน
ทั้งร้านฝรั่ง จีน และญวน แต่ร้านเขาเช่น
คำว่า อุดสก ใต้ที่กระจกหน้าร้าน (แปลว่า ตัดผม
อุดเป็นคำเดียวกับ อุด ที่แปลว่า รัศ มีว่าดังได้
ที่ใช่ความร้อนเปลี่ยนแปลง ใช้ อุด นี ทงหน)
ความจริงถึงจะไม่ตัดหัวหนึ่งร้อยไว้ ทุกคนก็พอจะรู้
ได้ว่าเป็นร้านอะไร เพราะเขามีรูปผู้หญิงแต่งแบบ
ผมแปลก ๆ ไว้ให้ดูซึ่งเหมาะสำหรับไม่รู้หนึ่งร้อย
มีบางบ้านที่อยู่ตามทางที่ข้าพเจ้าผ่านไป โรงพยา-
บาลสงฆ์ ตัดรูปสุนัขไว้หน้าบ้าน ข้าพเจ้าอดคิด
ไม่ได้ว่าช่างเหมาะสำหรับข้าพเจ้าผู้ยังอ่านดอยมี
เขมรไม่คล้องเสียจริง เห็นแล้วรู้ได้ทันทีว่าฉัน
ไม่ต้องเพิ่งอ่านตัวอักษรให้เสียเวลา ซึ่งกว่าจะ
รู้เรื่องก็จะตกเป็นเหยื่อแก่สุนัขเดียวกันแล้ว เมื่อ
มีร้านตัดผมอยู่มากมายอย่างนี้ ถึงไม่ต้องบอกก็
ได้ว่า ผู้หญิงเขมรตัดผมกันทุกคน ข้าพเจ้าจึง

เรื่อง นุ่งนุ่ง

ไม่มีทางทราบว่ามีหญิงสาว ๆ เชมรมหยิกตาม
ธรรมเนียมบ้างหรือเปล่า แต่สำหรับผู้หญิงวัย
๕๐ ขึ้นไป ซึ่งส่วนมากจะหมดศรัทธาแล้ว เห็นได้ชัดว่า
หยิกด้วยแทบทุกคน เพราะฉะนั้นจึงเหมือนว่า
ผู้หญิงสูงอายุในเขมรได้หมดทรงออเดรียกันทั้งหมด
ส่วนผู้ชายนั้นผมหยิกแน่นอน บางคนก็หยิกอ
เล็กน้อย บางคนก็หยิกชมวดหนา ข้าพเจ้าเห็นอยู่
ทั่วไปจนเจนาตา จะเห็นคนผมหยิกสักจำเพาะผู้
ไม่ใช่เชมร หรือไม่ใช่เชมรแต่เท่านั้น แต่หน้า
แปดกที่เมื่อกลับมาถึงบ้าน กลับได้เห็นผู้ชายไทย
ผมหยิกเป็นเชมรไปหมด ข้าพเจ้าเองเชื่อว่าคน
เชมรเองคงไม่ยึดกับการที่ผมหยิกนัก คนแก่ ๆ
หรือคนตามชนบทจึง โทนหัวกันเสียเป็นส่วนมาก
เวลาออกไปนอกเมืองจึงมักจะเห็นแต่คนหัวเกดถึง ๆ
จะว่าต่างเตรียมตัวเพื่อจะบวชในคราวงานฉลอง
๒๕ พุทธศตวรรษก็คิดจะผิดไป เพราะว่ามีมากมาย
นัก ทั้งส่วนมากเป็นคนแก่ด้วย

ส่วนที่เราเคยได้ยินกันว่าคุณเชมรมักจะปาก
แบะกว้าง แบบที่เห็นจากพระพุทธรูปนั้น ข้าพเจ้า
คิดว่าคนเชมรตระกิดเห็นจะเลื่อมใสเข้าไปเสีย
หมดแล้ว เชมรในปัจจุบันส่วนมากจึงไม่ค่อยเป็นเช่น
นั้น นานๆจะเห็นสักคนหนึ่ง ยังผู้หญิงแล้วจะไม่
ปรากฏเลย ข้าพเจ้าได้เห็นรูปเทวดกษมองค์หนึ่ง
ในพิพิธภัณฑ์พนมเปญ เห็นแล้วอดคิดใจในความ
งามของเทวดาไม่ได้ ความงามที่ปรากฏแก่ตา
ข้าพเจ้านั้น ไม่ได้เกี่ยวข้องกับศิลปะในการสร้าง
แต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะข้าพเจ้าไม่มีความรื่นเริง
ศิลปะเลย ข้าพเจ้าจะยกคุณธรรมมาดู และรู้สึก

จากปรากฏทรงหน้าตา ~~ตลอดจนตามรูปร่าง~~
ที่ปรากฏในโบหน้าว่า สวยกับอายใจ ยิ่งทำให้
ข้าพเจ้าอดคิดไม่ได้ว่า ผู้หญิงเขมรโพชนัยโบราณ
โดยเฉพาะในสมัยที่สืบสืบต่างราชวงศ์ที่ขึ้นมา
คงจะสวยงามน้อยทีเดียว แต่พูดเช่นนั้น ก็ไม่ใช่
ผู้หญิงเชมรในปัจจุบันจะหาตัวอย่างไม่ได้ ข้าพ
เจ้าเชื่อว่าคุณจะมามีอายไม่น้อยเหมือนกัน แต่หน้าตา
ไม่มีโอกาสจะได้พบ เพราะผู้หญิงเขมรกลัวอาย
ผู้หญิงอินเดีย คือไม่ค่อยมาเดินไปมาอยู่ตามถนน
แม้ตามร้านขายของก็ไม่ค่อยได้เดินหน้า ก็ได้เห็น
มีแต่หญิงจีนกับญวนเท่านั้น แต่ที่ ~~ดูน่า~~ น่า
ออกไปทำงานนอกบ้าน ก็จะมีเห็นท่าแต่ ภาว
จันและเย็น แต่คงไม่ดังมีมากนัก ในที่ท่าเรือ
แห่งหนึ่งๆ เห็นผู้หญิงเขมรมานั่งเล่นแต่เช้าถึง
คนเท่านั้น

การแต่งตัวดีตามฉันจะยังมีหมิ่นที่พอใจ โดย
เฉพาะในทางราชการ ในสมัยก่อนนครแห่งการ
ในงานพิธีบุญ พ.ศ. ๒๕๐๐ จึงกำหนดไว้แต่คนเก่า
ทงกษัตริย์ สตรี กษัตริยา และ มหารั ๓๐๐๐ คน
ตำแหน่งเท่าเทียมกัน จะคือแต่งตามพระเสด็จ
และสมพฤ (ออกเสียงซอมมีวล แปลว่าผ้าห่ม)
ดีตามฉัน (ใช้คำว่า พลันตามใจ) ส่วนเสื้อใช้
เสื้อขาว แต่ส่วนเครื่องทองรอบพระรัตนัน เห็นจะ
ไม่ต้องกล่าวถึง เพราะไม่ว่าเครื่องใส่สีไหน คง
กันยวมเครื่องพระรัตนันทุกคน ~~อยู่คู่อุปการ~~
นิยมเครื่องทองมากกว่ารัตนันอื่น ๆ ~~ตามบ้าน~~
ทองจึงมีแต่เครื่องทองทำเป็นแบบต่าง ๆ ของชาว
กันาคู แต่ว่าค่าไม่ถูกนัก ก็ที่ ~~ซึ่งถูกที่สุด~~ ไม่ใช่

คนดู ใช้เครื่องบรรณาณเหตุอัน แม้มชายเขมร
ที่ได้ออกตัวก็ เมื่อข้าพเจ้าเดินทางมาในรถไฟ
จากโกลไปหาท่านเบญญ เห็นผู้ชายเขมรได้ถ่าย
หรือถ่ายรูป จึ่งบอกอยู่ในใจว่าเขาคงจะชอบจาก
กรรมมา พากลองชมบ้าง แต่เกรงพอดสูดอากาศ
จะตรึงและต้ออแต่ภาษาจ้งได้มาแต่เสียเอง
แต่ก่อนผมเห็นพญอยู่หลายจนเขาได้เห็นผู้ชายเขมร
ก็ใส่สร้อยข้อมือออกไป ข้าพเจ้าจึงรู้ว่าตัวเอง
เทก็เอง ข้าพเจ้าชอบผู้ชายเขมรได้หนุ่มทั้งใหญ่
และเล็ก นิยมใส่สร้อยข้อมือหรือจะใส่แค่ฐานะข้าพ
เจ้าก็ไม่ทราบได้ บางคนทำเป็นแผ่นทองสลักขอไว้
ด้าน ข้างหน้าอกมีด้านหนึ่ง เป็นสายสร้อย
เส้นเล็กขนาดเท่าหัวเข็มกรงเทพาบางคนใช้กัน
ส่วนสายสร้อยคอก็เป็นสร้อยเส้นเล็กๆเช่นเดียวกัน
ถ้าจะพูดการแต่งตัวของผู้ชายเขมรแล้ว
โดยทั่วไป ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีในชนิด (ทั้งไม่พูด
ถึง การแต่งเครื่องแต่งตัวที่ดี ซึ่งมักจะแต่งตาม
อย่างของคนในเมือง) คงแต่งในกับผ้าขาวม้า หรือ
เทหาก็มีแต่ในของอย่างหนึ่ง) ทางเมืองทรง
แปลกๆอย่างไประเทศเข้ามาในเขมร ข้าพเจ้า
จึงรู้สึกว่ามีอย่างสะอาด หรือว่าจะเข้ามาแล้ว
เขาก็ไปเครื่องใช้ ข้าพเจ้าไม่ทราบ แต่เดี๋ยวอายุ
ของทั้งๆ มีหลายของมีคน เป็นท่นมกันแพร่
ไปตาม ข้าพเจ้าก็ไม่ทำงานก็ได้เสียเช่นนี้ ข้า
พเจ้าก็ไม่ได้คิด จะีสร้อยเท้าแบบไหนก็ได้ คง
แต่สร้อยเท้าที่มีหินพวงมมา ร้อยเท้าเบ็ดสั้น
นี่ได้พอ ร้อยตามวิธีของเขาคะ คงจะเห็นว่า
ที่ติดกลิ้ง หวังเห็นผู้โดยส่าง

วิถีไปบางคนเมื่อตั้งก้าวรอน ก็ถอดเสื้อออกหนึ่ง
ตัวเปลือยผองคม ตกเบเนชวอคือสระสระดงกตมายค
พุดมาถ้งตรงน ข้าพเจ้าเห็นคนได้ดั่งคำภาษา
เขมรที่ครันผู้ชอนบอกความหมายมาให้ และอธิบาย
ว่าเขมรใช้ต่างกับภาษาไทย คำนั้นได้แก่คำ สรณุก
(ออกเสียงสรนุก) และสบาย ถ้าข้าพเจ้าจะต้อง
การใช้ในความหมายของชีวิตคือสระดงกตแล้ว
ข้างคั้น ข้าพเจ้าควรจะใช้คำ สรณุก แทน สบาย
เพราะสรนุกของเขมรแปลว่า ง่ายสระดงกตบาย
เช่นถ้าทำงานที่โหนด งานไม่ค่อยมีทำ มีเวลาว่าง
มาก ก็ต้องเรียกว่างานนั้นสรนุก ถ้าจะพูดว่า
หนึ่งสรนุก ตามความหมายเขมร จะต้อง
หมายความว่า หนึ่งสรนุกง่าย หรือไม่กี่ตัวใหญ่
ย่านสระดงกตบาย เพราะฉะนั้นคำสรนุกหรือสรนุก
ที่ได้พบในวรรณคดีไทยบ่อยๆจึงน่าจะดีว่า
บางแห่งอาจจะหมายความตามความหมายของ
สรนุก อย่างในเขมรบ้างก็ได้ เช่นในลิลิตพระดอ
ที่ว่า ประชากรเกษมสุข สันถกัถรรณี พระนคร
ศรีหรือโยชยา ฯลฯ ส่วนที่ใช้สระนุก เช่นบ้างตัว
กตบถบายสรนุก นั้น เห็นจะไม่ใช่เจตนาของกวี
ที่จะยกย่องคติแปลงเสียงให้เปลี่ยนไปเพื่อความ
ไพเราะของเสียงในวรรณคดี หากแต่คำเดิมมี
เสียง ร. คอยอยู่ก่อนแล้ว เช่นเดียวกับคำ สรด ที่
ใช้ในความ 'สัด' เช่นคือสร้อยข้อมือบ้าน สรดร้อย
กันหา (พระดอติดิต) คำนี้เขมรใช้ เสเราะสี (เขียน
สรส์) แปลว่า 'สัด' แต่ในปัจจุบันชาวเขมรออก
เสียง ร. คอยไม่ได้ชัดเจน ถ้าไม่ใช่คนมีความรู้จะ
ไม่ได้ยินเป็น สรนุกเลย คงเป็น (อ่านต่อหน้า ๓๐)

ไมตรีทางภาษา-ต่อจากหน้า ๓๗

ด้วย บท เท่า นี้ แม่ ร. ที่ ไม่ ใช้ ว. ควม ก็ ออก ได้
 อกเห็น นี้ แต่ ท ที่ จะ ออก ได้ เป็น ล. อย่าง
 ใหม เห็น ก กับ มี ช. ไป ก็ มี ค คุณ หม อก ก มี ด้าน
 ี นี้ เห็น เพราะ อิ ทร พ ด คน จ ัน ที่ ออก ได้ ย ง ว. ไม่ ได้
 อก เห็น จริง ผิด ไป อย่าง นี้ แต่ ข ่า พ เจ้า แย ง ว
 ัง ไม่ ใช้ เพราะ ค ร จ ัน แต่ พ อ ก เด ีย ด ตาม ช ร ร ม ค า
 าน พ ัน จ ึง จะ ออก ได้ ย ง ว. ไม่ ได้ ก็ ยัง ออก เป็น ได้ ย ง ล.
ได้ แต่ ที่ จะ ดู ได้ จะ กล าย เป็น ช. ไป ถ้า ไม่ ใช้
อิ ทร ิ พ ด ง ก า น นี้ ช ่า จะ เป็น เพ ื่อ น บ้าน ทาง
ป ระ ท ส ก ์ ก ็ อ น นี้ ย ง ว. เป็น ช. ทุก คำ ไป

ส่วน ด บ าย นี้ ก ด บ ห มา ย ง ง ด น ก ว ่า เร ิง บาง ที่
ก พ ด ก ัน ว ่า ส ร น ก ด ช ด บ าย ข ่า พ เจ้า ได้ ย น เขา พ ด ก ัน
ก ง เร ื่อ ง มา เท ย ว เม ื่อ ง ไทย ค น หน ง เด า ก ง เขา ค ิน
แ ด ะ เบ ด ง ได้ ย ง ออก มา ว ่า เขา ค ิน ส บ บ าย แ ฉ า ะ ส
ข ่า พ เจ้า พ ัง ใน ค อ น แ ร ก ไม่ เ ้า ใจ ว ่า เขา ค ิน ด บ าย
อ ย ่าง ไร จ น ส ด ท ่า ย นี้ ก ได้ ก ง ค อ ว า ห มา ย ช อง ด บ าย
ใน ภ า ษ า เข ม ร จ ึง ท ร า บ ได้ ว ่า เขา ค ิน นี้ น ด น ก ม าก
เพ ร า ะ มี ด ัง ส ำ ร า ด ั ค ็ แ ป ล ก ๆ ม าก ช น ิ ด เพ ร า ะ ฉ น ั
ก ว า พ ด แ ด ะ พ ัง คำ ที่ เ ห ม ี อ น ก ับ เร า แต่ ไม่ ได้ แ ป ด
อ ย ่าง เด ีย อ ก บ เร า น จ ึง เ ็น เร ื่อ ง ที่ ค อ ง อ า ค ัย ก าร

ปู่ สอริโมน

สบู่พิเศษที่ผลิตได้ใหม่จากเยอรมัน

ช่วยทำให้ผิวสะอาด หมดกลิ่นตัวที่สกปรก ฆ่าเชื้อโรคที่ติดตัว

ช่วยให้ผิวสดชื่น เปล่งปลั่ง
 เยียบสดใส มีเสน่ห์
 ต่ายผิวเด็กอ่อนนุ่มสรว

บริษัท สอริโมน จำกัด

ไม่พอหรือจะใช้ โลกต้องแตะฟังเข้าใจว่าเมื่อไหร่จะให้หมวของ
ไทย เนื้อไม้ให้มาอย่างเขมร บางทีเปิดบิตต้นซักในสมองไม้ตัน
ก็ถึงกับงงๆ ไม่เข้าใจความหมาย

อีกที่ สงาย ในเขมรอีกคำหนึ่งก็แปลได้ทั้งเสียตายและเสียใจ
ในหนังสือ ข้าพเจ้า ไปยัง โรงพยาบาลแห่งนี้ แต่ท่านผู้สอนเกิดกลัวจะคบ
มีผู้เข้าเฝ้าทูลหางสนหาพระเจ้าไม่ได้ และจะโทษศัพท์บอกก็ไม่ทัน
จึงแยกกันข้ามเจ้าเข้า สงาย ที่อยู่สอนให้ไม่ได้ ข้าพเจ้าฟังแล้วคิดถึง
อยู่หาเหตุผู้พูดจะหมายความว่าเสียตายหรือเสียใจ แต่เท่าที่เห็นและ
โลกพอรับที่ ข้าพ เจ้าไม่คิดว่าคุณหมอกิมด้านจะเสียตายที่ไม่ได้สอน
ก็ตกกระป๋องเป็นเสียดีตามแบบภาษาฝรั่ง ก็ยิ่งจะพูดฟังได้ แต่กลับเป็นใน
บรรทัดนี้ว่าบทเพลงของเขาที่ว่า แสงนอยแสงนสตาย นน เห็นจะตรง
ตามนี้มากันให้ตายของไทย คำ เสียตาย ของเราน่าจะคิดว่าจะมา
จากสันตติที่ไปลงกันว่าเสียเปล่า หรือจะมาจาก สตาย ของเขมร

ซึ่งคำ สรมา อีกคำหนึ่งซึ่งเขมรแปลว่า ส่งสาร ก็ได้ ไพเราะ
อ่อนหวานก็ได้อีก หรือ คิดถึง ผมนถึงเรื่องเก่าๆที่ผ่านมาแล้ว ก็ได้
แปลได้หลายอย่าง โดยจะหมายเขมรมาอีกหลายอย่างเพื่อเก็บใจพิจารณา
ด้วย ในวรรณคดีไทย มีความชัดเจนขึ้น เขมรก็จะมีความ
นึกถึงนัยแห่งนึกถึงจริง และใช้ในความหมายต่างกันไปบ้าง เช่นคำ
จนใจจนใจ ที่แปลว่าว่างใจ ได้เช่นเดียวกัน แต่ต้องมีลักษณะ
ของหัวใจ และโดยนัยแต่งเพลงหรืออย่างใดอย่างหนึ่ง แต่งคิดถึง
ผู้ที่มีคนหรือสิ่งใดที่ปรารถนาด้วย แต่ถ้าเกิดความทุกข์ทรมานจากใครไป
แล้ว เขาใช้ **สลดสาเหตุ**

หรือใช้คำอื่น ก็ถาวรซ่อนความหมายเหมือนกันใจเขาค
ที่นั่น **อุโยคะ**จะเป็นความนิยมอย่างยิ่งของเขมรเพราะมีคำเช่น
งกนงน เด่น แลวยแลว หมายถึง ฟังไป ถ้าเป็นกตถนหอมคือ
เกอโธลแลวยแลว ก็ต้องหมายความ หอมฟุ้ง หรือจะใช้กับชื่อ
เชอโรต **เกอโธลจะกาอโอบแลวยแลว** ก็ต้องแปลว่า ชอเสียงหอม
เปลือไป แต่ทั้งนี้เป็นกตถนอาหารกตบไซ่ ฉลุฉลุ แต่ด้วยมีคำ

ที่แปลว่าใช้กับคนกับเคยในภาษา
ไทยอีก เช่น เสงยมสงิม ที่
หมายถึงว่า เงียบเฉย ไม่ซ่าง
พูด หรือ สงมเสงยม ที่แปลว่า
ก็ตายก็ไม่เออะตรงตรง เช่น
เป็นต้น

(อ่านต่อฉบับหน้า)

ผมนงอก

จะทำให้ดูแก่เกินควร

หากกำจัดผมที่งอกออกเสีย
ได้แล้ว ท่านจะกลับมาชื่นชม
ผมที่มีเสน่ห์อันใหม่อีกครั้ง

เฮนโนล HENNOL

ผลิตภัณฑ์สุขภาพ
ที่ทำให้ผมงอกกลับมา
ใหม่พร้อมด้วยวิตามินดี
วิตามินเอ และวิตามินซี
สามารถขจัดผมที่งอกออก
ได้โดยไม่ระคายเคือง

เฮนโนล มีชนิดน้ำมัน ชนิดครีม
และชนิดเจล

เฮนโนล ไม่ต้อง
ใช้กับผมอีกต่อไป - - -

มีจำหน่ายทั่วไป

สำนักงานขาย
บริษัท ลอยยาเอชเอ็มไทย
เลขที่ถนนสุขุมวิท โทร. 21940
ซอย 10 ถนนสุขุมวิท 10/1

ไวยากรณ์ทางภ เขมร

คำคำในเขมรที่ไวยากรณ์ความหมายคล้ายกัน
 มาชงนกันเขาทานองนยงมอกมาก และบางคำเรา
 ยืมมาใช้ทั้งคนเดียวก็เคย เช่น เซรียตเซรีย (ออก
 เสียงเจรียตเจรีย) ที่เขมรแปลว่า แทรกแซง นั้น
 ก็คือคำ เสียดแทรก ในภาษาไทยนั่นเอง เซรียต
 เขมรแปลว่า ไล่ของลงไปในที่ที่ไม่มีช่องว่างเลย
 ส่วนเซรียตนั้นคือไล่ของลงไปในที่ที่มีช่องว่างอยู่
 บ้าง แต่ช่องเล็กมากต้องดันลงไป หรือคำ ตริวิ
 (ออกเสียงเตรีวี) ที่แปลว่าคิดอย่างรอบคอบ ก็
 มาจาก ตริ กบ วิ ที่แปลว่าคิดและคิดอย่างหาข้อ
 ทาง และคำ เรยราย (ออกเสียงโรยเรย) ที่
 แปลว่าเรยราย เกิดออกจาด ก็มาจากศัพท์เรย
 กับราย ที่แปลคล้ายกัน คือ เรย แปลว่าตกลง
 หรือตรงกับไปรยในภาษาไทย เช่น เรยสรว
 เรยพกา ก็คือไปรยข้าวเปลือกไปรยดอกไม้
 เอง ส่วนรายแปลว่าตกลงจาด และถ้าต้องการ
 ให้หมายความ่า ทำให้ร่วง ทำให้หล่น ต้องลง
 อุปสรรคข้างหน้าเป็น ปวงโรยปวงเรย หรือจะ
 ลงเพียง ป เป็น ปราย ก็ได้ ใช้ในความเดียวกับ
 ไบรย เช่น ปรายลาช คือไปรยข้าวตอก แต่น่า

แปลกที่คำไปรยไม่มีใช้ไวยากรณ์ จังหน้าสร้อย
 คำไปรยจะเป็นคำที่แต่งขึ้นในภาษาไทย โดย
 อาศัยหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว ๑๖๐ ราย ๑๖๐-
 ๑๖๑ รวได้ เรย ก็น่าจะตรงกับเด็กรากัน และลง
 ด้วยแนวเทียบเอง จึงว่าที่กิดคำอุปสรรคกันนี้
 ในภาษาไทยอีกหลายคำ คือ ปด (ทำให้หลุด จาก
 ป+ด) และปด (ทำให้ดี จาก ป+ด) เพราะ
 ฉะนั้นจึงทำให้ข้อเข้าใจผิดได้ว่าคำเหล่านี้เป็นคำ
 เขมร แท้ที่จริงในภาษาเขมร ยังมีคำดังต่อไปนี้
 เรื่องคำคำว่าเป็นคำเขมรมีอยู่ ๒๐ เพราะ
 เราเชื่อว่าคำที่มอกขรคองว่า รานัน ไม่น่าจะเป็น
 คำไทยแท้ ถ้าไม่ใช่ภาษาสันสกฤตก็ควรจะเป็น
 เขมร และมีคำอยู่หลายคำ เช่น จัน เปรี๊ญ และ
 ตลาด ที่รูปร่างชวนให้คิดว่าเป็นคำเขมร ทั้งยัง
 ไม่ได้ใช้เหมือนกันในภาษาคำอื่น ๆ ต่อ เปรี๊ญ ใช้
 ส้ม และ ตลาด ใช้ กาด (มีคำในภาษาที่เรียกขาน
 เช่นเดียวกับไทยได้) คังน กับเมื่อสองบรรดาเขมร
 ดูแล้ว กัดบปรากฏว่าคำเหล่านี้มี ๑๐๘ คำในภาษา
 เขมรเลย เขมรใช้ คำ ในความว่าเปรี๊ญ ๑๐๘ คำ
 ในความว่าขยัน (จากอุปสรรค มาลี) และ ตลาด

ใช้ว่า พหุวิ จึง ต้องดบดงรถคันต่อไปว่า คำเหล่านี้
 นี้เป็นคำที่มาจากไหน หรือจะเป็นคำไทยที่แต่งขึ้น
 ในภาษาไทย ภาคนามและภาคใด มีคำบางคำ
 ที่มีเสียงหรือตัวอักษรเหมือนกัน แต่เปลี่ยนออกไป เช่น
 สมอ สมอ แปลว่า แข็ง เป็นคัน ถ้าต้องการ
 ทนทานถึง สมอหรือสมอต้องใช้ว่า ขั้วรถบาล
 ๓๐๐ ๓๐๐ หรือ ๓๐๐ มีดมอง ต้องใช้ว่า ขั้วรถบาล
 ๓๐๐ ๓๐๐ หรือ ๓๐๐ คำนี้หาความหมายที่ซ่อนเร้น
 อยู่จริง พบที่ มา เช่นคำ ขโมย คุณหมอกิมด้าน
 ก่อร่างต้องเป็นคำเดียวกับ กมวย หรือ ชมวย ที่
 แปลว่า เขียว หรือแปลว่า ลูกน้อง ก็ได้ คนที่โดย
 สรรพในเรือนหรือที่เรือ ก็เรียก กมวย เหมือนกัน
 และคำนั้น โทณกมวยเจียร คือ ลูกน้องโจร ถ้า
 เป็นตัวรับหน้าใจเรียกว่า เมเจียร เม ในภาษาเขมร
 หมายถึง ผู้เป็นใหญ่หรือหัวหน้าก็ได้ แม่หรือผู้หญิง
 ก็ได้ เช่น เมงขย คือ แม่หม้าย แต่ เมทาพี
 เมทง ต้อ แม่ทัพนายกอง หรือ เมโทษ คือ นาย
 ตาน (โทษ จาก คย แปลว่า คำน)

แต่ที่ที่เราสังเกตคำที่มีใช้เขมรว่าเป็นคำ
 เขมร หรือ สันนิษฐานว่าเป็นเขมรไว้ก่อนนั้น ยัง
 ไม่ใช่เรื่องแปลกเท่าที่เรารู้จักคำที่ใช้อยู่ทุกเมื่อ
 นี้คือคำที่แท้ของไทย แล้วมีที่ที่จริงหาใช้คำไทยไม่
 เช่น คำว่า เลิก แปลว่า ยก ดังตัวอย่างว่า เด็กเล็ก
 ๕ ๖ หรือ ๗ ขกเด็กเป็นคำเขมรอย่างแน่นอน หรือ
 คำว่า เมิก ที่แปลว่า เม็ด ก็เป็นคำเขมรเช่นเดียวกับ
 ก้น เมิกพาร คือ เมื่งประตู เมื่กบั้งออก คือ

เปิดหน้าต่าง นอกจากนั้นก็ยังมีคำ นก คัด ตาม
 ช้าง คง ทน และ โทณ ที่เรารู้ใช้ทุกวันนี้ ทั้งรูป
 ร่างและเสียงก็ชวนให้เชื่อเหลือเกินว่าเป็นคำไทย
 แต่ครั้งดบดกับภาษาไทยถิ่นอื่นๆ โดยเฉพาะพวก
 ที่อยู่นอกประเทศไทยที่ไม่มีโอกาสจะได้รับอิทธิพล
 ภาษาเขมรเข้าไปในภาษาเลย ถัดไปปรากฏว่า เขา
 ไม่ได้ใช้คำเหล่านี้ทุกวันนี้ บางคำไม่มีไทยสักถิ่นใช้
 (นอกจากภาคกลางกับภาคใต้) เช่น คำว่า ทน
 เขาใช้ อุด บ้าง ยาบ (ยาก) บ้าง และคำว่า โทณ
 (เขมรเขียน เถาร อ่าน โท) บางถิ่นใช้ ชุด บางถิ่น
 ใช้ ถา บางถิ่นใช้ แถ และบางถิ่นใช้ ไซ่ ดังน
 คำประเภทนี้ยังมีอีกมาก ซึ่งการดบดเทียบกับ
 ภาษาไทยถิ่นต่างๆ จะช่วยพิจารณาได้มาก ว่าคำ
 ใดเป็นคำเขมรที่ไทยยืมมา และคำใดเป็นคำไทยที่
 เขมรยืมไป เพราะมีอยู่มากมายหลายคำที่เขมร
 เองก็ยอมรับว่าเป็นคำใหม่ที่ได้รับจากไทย เช่นชื่อ
 สี่บางส์ ใต้แก่ เขียว (น้ำเงิน) ใบทอง (เขี้ยว)
 และเหลือง และคำเรียกจำนองนับตั้งแต่ ๑๐ ไปจน
 ถึงร้อย เขมรใช้ เขมเข็บ แถเข็บ ย่าเข็บ และ
 เรื่อยไปจนถึง มวยรย (ร้อยหนึ่ง) และ พันหนึ่ง
 ก็ใช้มวยพาน ส่วน มวยเมิน มวยแซน มวยเจียน
 (เขียนมวยตาน) ก็คือ หนังสือ หนังสือหนังสือ
 ด้านตามลำดับ ที่จริงในสมัยโบราณ คำนับตั้งแต่
 ๓๐-๕๐ เขมรคงใช้คำเขมร ทั้งนี้ตามคำกล่าวของ
 อาจารย์ถนัด ทงคำวรรณ ที่พบว่าในศิลาจารึก

บรรณานุกรม

อันเก่าแก่ครั้ง พ.ศ. ๒๓๗๐ ซึ่งจุดพบที่จังหวัดนคร
 สวรรค์ ใช้คำ ปราศคือบปี ในความว่าห้าสิบสอง
 ไม่ได้ใช้ ฮ่าเซิมบี่ อย่างในปัจจุบัน ด้วยกาที่ต่าง
 ยืมคำกันหรืออย่างหนึ่ง ทั้งเขมรและไทยจึงไม่อาจจะ
 ปฏิเสธไมตรีทางภาษาอันแนบแน่นนี้เสียได้ กล่าว
 กันว่า ภาษาไทยแพร่หลายเข้าไปอยู่ในเขมรมาก
 ที่สุด ในสมัยพระเจ้านโรดม ผู้เคยประทับอยู่ใน
 ประเทศไทยเป็นเวลานานในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระ
 พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และโปรดของไทยๆทุก
 อย่างรวมทั้งศิลปะทุกชนิดและภาษาไทย และพระ
 องค์เองมักจะทรงใช้ภาษาไทยอยู่เสมอ ด้วยเหตุนี้
 จึงทำให้คำเขมรบางคำหายไปกลายเป็นคำไทยขึ้น
 มาแทน เช่น ชื่อคน ล้มบัว (คนไม่มีดอกคล้าย
 กะถิน) ไม่ค่อยมีผู้รู้จักแล้วในทุกวันนี้ รู้จักกัน
 แต่ชื่อกะทุมเทศ และคำเตรยเชิงสังกอร์ (ปลาแห้ง
 ผัด แปลตามตัวว่าปลาเชื่อมหน้าขาด) ก็ไม่ใช่กัน
 แล้ว ต่างนิยมใช้คำ เตรยผัด (ปลาผัด) แทน ทั้ง
 บรรดาชื่ออาหารที่ได้มาจากไทย ดังที่เรียกว่า
 จิ้มเนยเขมร นน กังกรกษาใจ แต่ออกเสียงตาม
 ความสะกดและตามหลักเกณฑ์ของเขมร เช่น
 ขนมครก ก็เรียก นมโกระก และนาพริก (ขนมจัน)
 ก็เรียก ตักนำพริก เป็นต้น

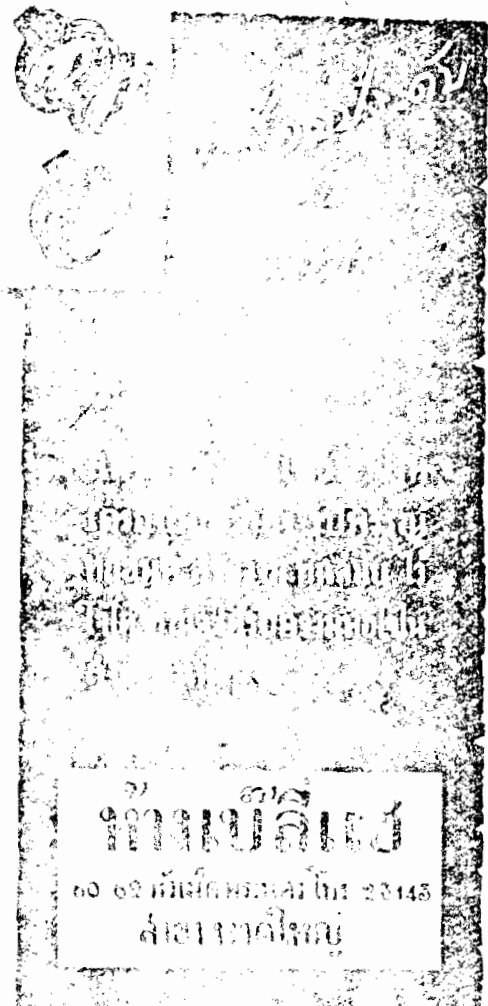
ไม่แต่คำที่ใช้จะพ้องพจนกันดังกล่าวแล้ว ความ
 คิดที่จะใช้คำเหล่านี้ก็ยังคงกันอย่างยากที่จะ
 อธิบายได้ว่า เป็นไปเพราะรูปลักษณะของภาษา
 แต่จะฝ่ายหรือเป็นเพราะได้ความคิดจากกันและกัน
 เช่น คำ เบิก ที่แปลว่า เบ็ด ดังกล่าวไว้ข้างต้น

จะใช้ เบิกอกาส ที่แปลว่า เป็ดโกลบ ก็ได้ หน
 ที่แปลว่า ไก่ จะใช้ให้หมายถึง ไก่ โธ ก็ได้ หรือ
 ไก่ ที่เป็นอดีตก็ได้ รมส (อ่าน โรมาส) แปลว่า
 ของ ใช้ได้ทั้งเป็นนามและบุรพพท เช่น นางเรียน
 โรมาส แปลว่าท่าของหลังแก้ออกกชาติ และ
 โรมาสสี่ขลวน แปลว่ารถตัว (รถน ถ้อ ถัว)
 หรือ รก (ออกเสียงโร) แปลว่า ทา จะใช้ทา
 ของ หรือโค้งเข้าหากัน หรือทาที่ในร่มไม้ก็ได้ กั
 ทั้งต้น และบางที่แปลออกมาต่อคำจะได้ตาม
 ตรงตามภาษาไทยเป็นอย่างดีด้วย เช่นอันหนึ่ง
 คนยามเฝ้าประตูโรงพยาบาลสงฆ์ตามบ้านเจ้าว่า
 เรียนเพียชาเขมรคอดณาเสอเซม แปลตรง
 ตามศัพท์ก็ได้ว่าเรียนภาษาเขมรถึงไหนไปแล้ว
 (เตอว=ไป คอด (เขมร) แปลที่ ถึง นา-
 ไหน และเฮย คือ แล้ว) หรือนางทำเขาใช้ว่า
 เฮาเฮย เฮาเคยต (เฮา แปลว่าเรียน เต็มใจ แปล
 ว่าอีก) แปลเป็นไทย ได้ความที่ เรียนแล้ว
 เรียนอีก เพราะฉะนั้นคำสองเสียงออกไม่แล้ว
 การเรียนภาษาเขมร ก็ไม่มากเท่าที่ควรจะเป็น
 เพราะเพียงแต่รู้จักพท์เท่านั้นพูดกันเข้าใจแล้ว
 และยังรู้จักพท์มากเท่าไร ก็ยังพูดได้สองและฟัง
 เข้าใจได้ดีเท่านั้น คนเขมรที่ใช้นภาษาไทยจึงรู้
 ได้เร็ว เช่น นายแพทย์กิมด้านเรียนภาษาไทยเพียง
 สัปดาห์พระตะบอง ก็สามารถพูดไทยได้ทั้งที่ต่อมคำ
 ด้านอนและหน้าเสียง ทั้งเข้าใจได้ทุกตัวคอดณา
 หากไม่บอกว่าเป็นเขมรที่ไม่เคยเห็นหน้ากัน
 ไทยเลยแล้วคงไม่คนไทยคนไหนทราบ ข้างหน้า

ติดต่อเชลยตัว ถิ่นหากได้รู้ภาษาเขมร พ้นเข้าใจจะ
ออกเสียงได้ ข้อเจเนียงดังที่หนึ่ง โนศีของทนาย
แพทย์ก็มีสำหรับภาษาไทย ถ้าพระเจ้าจะขึ้นดีหน้าน้อย
ไม่ แต่ข้าพเจ้าก็ เห็นแต่ตัวคงไม่มีทรงเป็นไปได้
เพราะ การเขียนภาษาที่มีชื่อคืออย่างภาษาเขมรจะ
ต้องใช้เวลาสักมากน้อยอย่างจริงจริงเป็นมีทุก
ที่ข้าพเจ้ากล่าวเช่นนั้น ก็เพราะภาษาเขมรมี
ระเนียบม การใช้ตัวคำ ทั้งการใช้คำราชาศัพท์
และการใช้คำสามัญอย่างไม่มีผิดกับของไทย
การใช้ใน ทุกห้องทั้งต้องอาศัยการฝึกฝนและใช้
อย่างอื่น ผู้มีรศก่า ก็นับเสีย ก็คือขงคำคำ
การใช้ สาม ภาษาของบุคคลคือ คำ เช่นถ้า
เป็นตหนักน้อย และผู้ใหญ่กับเด็ก มักใช้คำ
กันหมย (กันหัว) แต่การใช้ภาษาธรรมดาทั่วไป
ใช้คำ นี้ แต่ที่จะให้สภาพอันงดงาม ต้องใช้
ไทย นี้ คำที่ ตรงกับสิ่งที่เป็นกันหรืออาหารต้อง
เปลี่ยนไปคำ นี้ ไร่มไทย แทนนาย ถ้าเป็นคำ
สุภาพที่ผู้หนึ่งจะพูดกับผู้หนึ่ง ต้องใช้ ไตทวล
เช่น แปลตรงๆ ก็คือ รับประทาน (ไตทวล แปล
ทำกิน) นี้ คำที่จะเชิญให้ไปเชิญรับประทาน
ต้องใช้ มีซา อนุกรกันก็ตั้งใช้ กรอยก และ
ถ้าเป็นเจ้าหน้าที่ก็ใช้ ไร่ม ไสย ไร่ม ไสวย (อ. ไม่
ออกเสียง) ซึ่งตัวส่วนนี้เอง และอาหารต้องใช้
กรอนาสไร่ม (จากสังเวจ อ. ไม่ออกเสียงเช่นเดียวกับ
กิน) ส่วนตัวที่ขึ้นใช้คำกัน และอาหารเป็น
จึงขึ้น เช่นได้ตัวกับไทยไร่ม นอกจกจากยังมีคำ
สำหรับพหุ นี้ คำสำหรับใช้คำๆ ออกไป เช่น

คำกลองๆ คำกรวดนั้น คือ ขนุน แต่ถ้าผู้หนึ่ง
พูดกับผู้ใหญ่ต้องใช้ ขนุนบาท ถ้าพูดกับพระภิกษุ
ต้องใช้ ขนุนพระภิกษุ บางที่พูดกับ ขนุน
เป็น ขนุนกอนา คำนี้ใช้ได้ทั้งหญิงชาย ตรงกับ
กระหมหรือคติน แต่คำหญิงกรบาทพระเจ้าอยู่หัว
ต้องใช้คำแทนตนเองว่า ขนุนมจาส คำว่า มจาส
(ออกเสียงมจ่า) แปลว่า เจ้า เมื่อจะกล่าวถึง
พระเจ้าแผ่นดิน ต้องใช้ว่า พระภิกษุชาวมจาส
ชีวิตเลือดบุง (อ่าน เป็ระภิกษุเจ้าเจ็ด
เลือดบุง) แปลตามตัวว่า พระภิกษุเป็นเจ้าชีวิต
เหนือหัว ในสุนทรภะที่สมเด็จพระอมรินทราบ
ราชนิเวศน์ ทรงแต่งรายงานเกี่ยวกับพระราช
พิธีมณีนี ๒๓๐๐ ถวายพระเจ้าสุธรรมมุนี มีคำ
ต้นตงนคือ สุมพระราชทานกราบบงคมทูล พระ
ภิกษุชาวมจาสชีวิต สุมทรงทราบเกรงมลออง
ฐิติพระบาท
(สุม ออกเสียงโสมแปลว่า ขอ เกรงม แปล
ว่า ได้)
ส่วนคำแทนองค์สมเด็จพระอมรินทราบราชิน ใช้
พระบงคม แทน ขนุน เรื่องเหล่านี้จึงไม่ใช่เรื่อง
ที่กระเรียนรู้และใช้ให้ถูกต้องได้ง่ายๆ เลย คำว่า
บางคำยังกลายความหมายไปในทางดีและเลวตาม
เวลา เหตุการณ์และสถานที่อีกด้วย เช่นคำ อัญ หน้า
หน้าคำ ขนุน เป็น อัญขนุน เคยเป็นคำดี ใช้เพื่อทูล
พระเจ้าแผ่นดินก็ได้ แต่มาบัดนี้ อัญ คำเดียว กลาย
เป็นคำหยาบไม่เดียงแล้ว ใช้ในความหมายว่า กุเลย
ที่เขย คำ ตรพาก ก็ยังใช้อยู่ (อ่านต่อหน้า ๑๐๗)

ในสมัยก่อนพระธรรม... เป็นที่เคารพ...
 ชาติไทย กตัญญู...
 พนมเป็น...
 และท่า...
 บทบาท...
 มี...
 แล้วนี่เอง...
 แต่...
 จะ...
 บุคคล...
 ชื่อ...
 ไม่...
 ผู้...
 การ...
 ข้าง...
 ชาติ...
 ชาติ...
 ชื่อ...
 ฐาน...
 โด...
 โด...
 ใจ...
 ฐาน...
 อก...
 อก...
 อก...

๑๐ ๑๑ กันยายน ๒๕๑๓
 สำนักพิมพ์...

กับ ช ในภาษาสันสกฤตและสันสกฤตได้ทำยชอด้วย
 ความหมายอย่างเดียวกัน คำนี้เรียกเงรที่
 ดึกมาแต่อดีต แต่ถาเป็นพระที่ดึกมาแล้ว เขาเรียก
 ปอนตติ หรือคำาเวก กตฺยเนนออนตติ ซึ่งเป็น
 คำาหยาบไปอีก

ถ้าหรบคำาที่เรียกผู้ชายส่งตายกวาน ถาเป็น
 ภาษาหงส์อไซดาเวียม (พ) กมี จะบอง (พ
 ขายแก่กว่า) กมี เวลาที่กวาวรรณคดีของเขมร
 จึงต้องเข้าใจเรื่องเหล่านี้ด้วย เช่น คำาที่เรียกผู้หญิง
 นนมไซไตตงมากมายน จะใช้นนมละของกได้ นอน
 เนียงกได้ หรือแกวปโตกได้ (หมายถึงแกว
 แรกผิต) คำา แกวปโตก นี้ อาจไซกบเด็กกได้
 เพราะมีลักษณะอ่อนนุกเหมือนต้นไม้แรกผิตใบ แต่
 คำาสมเด็กว่าอ่อนนุกน่ารัก จะไซ ซาดู (อ่อน) และ
 ควโรยสรพัญ (ควรให้รัก=น่ารัก) ไม่ได้ ต้อง
 ไซคำา เกลาะ (แปลว่าออบ) ในมือพุดถึงอ่อน
 และไซอาเถระก(ชอ)เมื่อจะพุดถึงน่ารัก อย่าง

เดียวกับที่เราไซว่า น่าเกดิมตให้ตั้ง คำาให้จรมไซ
 เรียกเพอนด้วยกัน คำาธรรมดไซ ช้อมพัญ (ซึ่ง
 ได้จากสรพัญที่แปลว่า รัก) (ซึ่งทำเอาไซในอวิภค
 แก่ชาวเขมรไม่ได้) คำาว่ารักของชาวตังเป็นคำา
 ยาวตง ๓ พยางค์ และขอเหลี่ยมก็ยากไม่ไซตง
 ผิตกับคำานในภาษาอ่นๆ เนียงว่าเขมรได้ไปเนียง
 ทำให้เป็นคำาที่พุดพวาเพอนกันไม่ได้(จะมั่ง) แต่
 ถาได้สนิทสนมกันมาก ไซ รักคอง (ออกเสียง ๓๓๐)
 ถ้าหรบเพอนชายด้วยกัน ส่วนหรบชายหญิงด้วยกัน
 เขาไซมรัก ออกเสียง เมรัยยะ
 (อ่านต่อฉบับหน้า)

แก้คำาผิด ในศตวรรษที่ ๒๒๖ ปศนพศกจกทชน
 ในเรื่องไมตรีทางภาษา หน้า ๓๖๖ คตคณัทท บงทอที่ ๕ หน้า
 จากลาง คำาว่า "พณ" หรือ "นี่นัทจวิธอตอระอวงน
 เรผะ ซึ่งไม่มีรูปในภาษาไทย ถาจะเขียนเหมือนในมอระเป็น
 พรณ แปลว่า ส จาก วรณ ในสันสกฤต
 หน้า ๓๐. คอลัมน์ขวา บงทอที่ ๕ หน้า ๓๖๖ คำา
 "เถาะสี" แก่เป็น ณะสี เขียน ณาส แปลว่ามาก

สัมลยแห่งชีวิต—ต่อจากหน้า ๙

- ๑. หวงว่าจรมความสุ่มมาก
- ๒. ท่านเคยสัดวาทานชอบไวบ่างหรือไม่
- ๓. ไม่มีเคย
- ๔. มีแต่ไม่ใคร่ชอบมันมาก
- ๕. มีหนึ่งตอหรือมากกว่านั้น และรักมันมาก
- ๖. ถาท่านจะเด็กภรรยา หรือ ส่าม หรือค
 หนัน ท่านจะเด็กคนเช่นไว
- ๗. คนจน

- ๘. ตพอสมควรใน
- ๙. ต้องตอเศษเตอ
- ๑๐. ท่านมความรุดก
 พนอง ซึ่งขณะนทานอย
- ๑๑. ไม่สู้จะรักเท่าไร
- ๑๒. รักพอประมาณ
- ๑๓. รักมาก
- ๑๔. ท่านมเพอนสนัท

ไวยากรณ์ทางภ เขมร

เท่าที่กล่าวมาแต่ก่อน เป็นเรื่องการใช้คำ
ซึ่งเป็นเพียงส่วนน้อยทีเดียวในการใช้ภาษา ส่วน
สำคัญยิ่งกว่านั้น น่าจะได้แก่เรื่องการเรียง
แต่งคำที่จะต้องมีวิธีการเปลี่ยนแปลงคำกริยา
หรือคุณศัพท์ให้เป็นคำนาม เช่น เสด็จ แปลว่า เสด็จ
แลบง แปลว่า การเสด็จ เสด็จ แปลว่า อยู่ ถิ่น
แปลว่า ที่อยู่ สัต (อ่านเซ็ด) แปลว่า หงุดหงิด และ
สนิด (อ่านเสนิด) แปลว่า หงุดหงิด สรวาย แปล
ว่า เพราะ ร้อง (เช่นบ้ายสรวาย คือช่างร้องไม่
เกาะกัน) สรวาย แปลว่า ความเพราะแบบบาง
แต่บางคำที่ปรองแต่งคำไม่ได้เปลี่ยนแปลงหน้าของคำ
กลับทำให้คำนั้นมีความหมายว่า 'ทำให้' หรือ
มีกระนั้นทำให้คำนั้นมีความหมายเด่นชัด เช่น
ฎัจ แปลว่า ชาติ ผดัจ แปลว่า ทำให้ชาติ คือคิด
ตรง เป็น ฎัจ แปลว่า ทำให้ตรง เช่น ฎัจเออ
แปลว่า ทำให้ไม่ตรง หรือ ลง แปลว่า ลง ปรอง
แปลว่า ซ้อมผมหรือส้อม ตามตัวอย่างข้างต้น
จะเห็นวิธีปรองแต่งแบบต่างๆ ซึ่งดูเหมือนเราผู้ยม
คำเขมรมาใช้จะไม่รู้สึกหนัก เพราะเราใช้คำที่
ตัวเร้าปรองแล้ว คำบางคำที่เมื่อเปลี่ยนรูปแล้ว

จะต้องเปลี่ยนหน้าหรือเปลี่ยนหน้าของ
กลับลงหน้าและความหมายเดิมอยู่ ^{ถึงแม้ คำ}
สำออง และสำอองจะดอรูปและกษยณห์ที่
เป็นคำนามในเขมรแล้วก็ตาม แต่เขาก็มีวิธี
เหล่านี้เป็นกริยาได้ในภาษาไทย ^{ทั้งนี้เพื่อ}
สะดวกยิ่งกว่าอื่น แต่ก็ ^{โดยมากจะ}ใช้
แจ้งชัดว่าเป็นคำนาม จะเติม ทาร ตาม ^{ใช้}
ลงไปข้างหน้ายักทำให้ ^{วิธี} ใช้คำเหล่านี้
ต่างกันออกไปกับที่ไว้ในภาษาเดิม
ความจริงเรื่องแรกตรงนี้ออกจะมีของ
ธรรมดาสำหรับคำที่หนึ่ง เพราะ ^{ต่อ} ที่สทอ
จากภาษาหนึ่งมายังอีกภาษาหนึ่ง ^{มี} มาก
กริยาได้ให้ตรงตามเดิมได้ ^{ถ้าไม่} เปลี่ยนรูป ^{ก็} มี
จะเปลี่ยนเสียง หรือเปลี่ยนหน้าของ ^{เรื่อง} เดิม
นั้นแทบจะไม่ต้องพูดถึงแล้ว ^{เขา} ออกเสียงคำที่
ยืมเขมรมาใช้มีเสียงใดไปอย่างไร ^{เพราะ} คำนั้น
จะเห็นได้ว่า คำเขมรที่ ^{ใช้} มี ^{ออก} เสียง
เป็น ๒ ประเภทด้วยกัน คือ ^{ประเภท} เดิมหรือ ^{ออก} เสียง
ตามที่เห็นจากคำเขียน และ ^{อัน} ไปตาม ^{แบบ} ของ
เรา เช่น ขจ (จ็ด) ^{เพราะ} เขมร ^{อัน} แทน ^{อัน} ขจ

แต่ถ้า ออกเสียง เสียง แทนส์ตัน ล้วนประเภท
ที่ของนั้น ออกเสียงตามเสียงเขมร ถ้าเพราะคำที่
ออกเสียงได้สะดวกและไม่ขัดหู เช่น ขนง เรา
ออกเสียงตาม เขมรว่า ขนง แทนจะ เป็นขนง
(ตำหนง ที่แปลว่าคือไม่มีใช้ในเขมร) และ ถนม
นั้น ถนม ไม่ใช่ ถนม ตามคำเขียน

ตัว ๒ ใช้นั้น บางทีเราก็ต้องเปลี่ยนแปลง
ตาม ตาม สะกด เหมือนกัน เช่น เสียง จ. สะกด
เมื่อเราออกเสียงเป็นเมกตามระเบียบของเราแล้ว
เราก็มักจะใช้ จ. สะกดด้วยทีเดียว เช่น คำ ขลาจ
เป็น พจนานุกรม (หรือหรือจะปลุกที่มคอแคบ) เป็น
ชวด เขมร (จ) เป็น ชมด หรือ จ. สะกด
ก็เช่นเดียวกัน เพราะรวมภาษาเขมรก็ไม่มีออกเสียง
จ. แต่ไทยจัดไว้ให้ใช้ เราจึงเปลี่ยนตัว
สะกดให้เป็น จ. ด้วย เช่น พจนานุกรม (เขียน)
เป็น เมก กฤษณะ เป็น พจนานุกรม (แปล) เป็น คัด
ออกใช้ ในวรรณคดี คำมคม แต่ที่ จ. ได้ก็มี
เช่น พจนานุกรม ที่แปลว่า พจนานุกรม สำหรับเสียง ร. จ.
นั้น เราก็ต้องออกเสียงได้ใหม่แก่กัน แต่หน้าแปลก
ที่คำเขมร ร. จ. สะกดหลายคำกลายเป็น ญ.
สะกดในภาษาไทย แทนที่จะเป็น น. เช่น สราด
(แปล) เป็น สราญ เวียล เป็น เวียญ สกาล
หรือ สกาล ที่แปลว่า รุกต์ เครื่องกำหนดให้ เป็น
สังคัม (ซึ่งจะเขียนหรือเขียน สังขาน ในความว่า
สังคัม) จะมีที่เขียนสังขานในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี

หนึ่งว่าอาจเป็นเพราะ ต. ในภาษาเขมรเขียนคล้าย
ญ ของเรา จึงทำให้เกิดเข้าใจผิดเช่นนั้น แต่
ก็ยังมีคำที่สะกดด้วย ร. และ น. ในเขมร ถนง
เป็น ญ ในไทย คือ สรวเสี เป็น สรวเสีญ และ
เจรม เป็น เจรียญ

พ้นจากเรื่องรูปและเสียงแล้ว ก็ถึงความ
หมาย มีอยู่หลายต่อหลายคำที่ความหมาย
ที่เราใช้ในภาษาไทยกลายเป็นไปจากเดิม บางคำก็พอ
ค้นหาเหตุที่กลายเป็นเช่นนั้นได้ แต่บางคำก็ออกจะ
ยากยิ่งนักยาก เช่น ถนง เขมรใช้แปลว่าข้าม
แต่เราไม่ได้ใช้ในความนั้น และ จำลอง ที่เขาแปล
ว่า พจนานุกรม เช่น มนุสส์จำต้องหมายถึงคนแจวเรือ
(ที่พายข้ามฟาก) หรือใช้บอกแบบ เช่น จำลอง
สาม เราใช้ในความว่า ถนงแบบ และ สรรวจ
ที่เราใช้ว่าตรวจสอบ เขมรหาเคยใช้ในความนั้น
ไม่ เขาหมายถึง ทำให้แหลมคียบเหต จากสรวจที่
แปลว่า แหลม หรือคำกรุง (ออกเสียงปรง)
เขมรก็ได้ให้ความความถึงตกแต่ง หรือผสมให้
เข้ากันอย่างที่ใช้ในภาษาไทย แต่เขาใช้หมายถึง
เตรียมไว้ ตระเตรียม เช่น ปรงเปรียบอาหาร
คือตระเตรียมอาหาร (ไว้รับแขก) หรือจัดให้เป็น
ระเบียบเรียบร้อย เวदान์เขมรซึ่ง กกรรมการจะ
บอกผู้เข้าแข่งขันว่า ปรง จึงแปลว่า เตรียมตัว
หรือในการปลูกบ้านสร้างเรือน เขาก็จะต้องเอา
ไม้มา ปรง บนพื้นดิน เพื่อกะรวปเรือนและเครื่อง

วิไล นิมิต

ประกอบเสียก่อน ปรัง โทษจึงหมายถึงการ
เตรียมเครื่องประกอบเรือนตามแบบบ้านที่คงการ
ตัวคำ ปรัง (จากปรัง) ออกเสียง บ่อมริง ก็ม
ความหมายคล้าย ปรัง คือ เตรียมการ เตรียม
พร้อม ไม่ได้หมายความว่า เจริญรักษา หรือทำให้งอก
งามอย่างของไทย

คำบางคำความหมายยังคงเดิม แต่เรานำมา
ใช้ในที่แคบจำกัดกว่าของเขมร เช่น บิ เปญ (ออก
เสียง บ้อมเบญ) ที่แปลว่า เต็ม นน เขมรใช้ได้
ทั้ง บ้อมเปญการกุศล บ้อมเปญโปรเตสแตนต์
(ประเทศ) ซึ่งแปลว่า ทำใหม่มากขึ้น อดหนุน
บำรุง เพิ่มเติม หรือจะใช้ในความธรรมดาว่า
ตะตักบ้อมเปญเปียง ก็ได้ แปลว่า ตักน้ำให้เต็ม
โอ่ง แต่ไทยใช้ตามความหมายแรกเพียงความ
หมายเดียว คำว่า เญาบ ก็เช่นกัน เขมรใช้ได้ทั้ง
เป็นกริยาที่แปลว่า ตาม คิดตาม และเป็นบุรพบท
ที่แปลว่า ด้วยหรือโดย เช่น เญาบออจาบ แปล
ว่าด้วยความเจ็บปวด หรือ แต่งเญาบ ก็ตรงกับ
แต่งโดย ที่ชอบใช้กันในภาษาไทย และถ้าใช้
แจกเญาบญ จะต้องหมายความว่า หมาคิด
ตัวเมีย แต่ถ้าใช้กับคน เช่น เสวยเนะโดยขญม
จะต้องแปลว่าหญิงนรกตอบฉัน ส่วนคำ เญาบสาร
นั้น แปลว่า ตามไปด้วย ขออาศัยไปด้วย เช่น
เดียวกับที่เราใช้ว่า ขอโดยสาร เพราะฉะนั้น
โดยสารจึงไม่ต้องเสียเงินค่าโดยสาร นานแพทย
กิมฮานอดแปลกใจไม่ได้เมื่อได้ยินว่า เมืองไทยมี
รถโดยสาร แต่ผู้โดยสารกลับต้องเสียเงิน ถ้าหาก

หรือตามความหมายของคำในภาษาไทย ในภาษาเขมร
แต่ ผู้โดยสารควรจะได้อีกฟรี ว่าจะถูก
นอกจากนี้ ระเบียบที่ไทยเอาใหม่ใช้ใหม่
ความหมายนั้นก็ต่างแล้ว ก็ยังมีคำออกประ
เภทหนึ่ง ซึ่งเราใช้ในความหมายที่เขมรใช้สำหรับ
กว้างขวางให้แคบลง เช่น คำ เญาบ ที่เขมรใช้
หมายถึง เต็มๆไป เราจะต้องการแสงดวงอาทิตย์นั้น
พิเศษก็ใช้ดวงนั้น เญาบอจาบ แปลว่า กระจ่าง
แจ่มใส พราย แสงดวงพราย เราจะใช้แสงดวง
ศัพทได้ เช่น ไปเจียเขมา ก็แปลว่า เจียเขมา ก่อน
แลงก็อบเขมาจ แลง ที่เขมรใช้ แต่ในภาษาไทย
โรมด หมายถึง เจริญรุ่งเรือง เพราะฉะนั้น
การกลายของภาษาเขมร คำต่างๆ ที่กล่าวแล้วนี้
จึงเป็นเรื่องของชนชั้นที่รับราชการ ส่วนในคำ
เขียนแล้วและคำที่พูดกันมาแต่ต่าง ๆ ที่ที่ในทั้ง
เขมรคงจะใช้คำเดียวกัน แต่เขาได้มีความหมาย
เป็นเช่นเดียวกันเสมอไปนี้ ซึ่งก็มีทั้งภาษา
สันสกฤตที่ต่างฝ่ายต่างยืมคำเดียวกันมาใช้ ยืมมา
แปลก ที่ต่างออกเสียงต่างกันแล้วใช้ใหม่ต่าง
หมายต่างกันออกไป
ตัวอย่างในเรื่องนี้ก็ได้ยกคำ เญาบ เญาบ
เสียง เญาบ และความหมายที่ ใช้ในเขมร เขาใช้
หมายถึง เญาบอย่างในภาษาไทยและที่เขมรเดิมไม่
กลบหมาย ถึง ฟัง ต้องใช้ เญาบได้สนิทจนเขมร
ของเขมรใน ภาษาเขมรนั้น ฟังเขาก็คิดตัวคำ
แยกแยะ โดยเฉพาะที่ปรากฏในหนังสือของ
นรินทร์ทิพย์ ใช้ตัวเจ้าดังดังนี้ คำ เญาบ เญาบ

บทต่อไป เริ่มจากกิ่งโพยม ยืนหน้า และบาท
ที่สามที่ แขนงวิญญูชฺชโธม แมกเมจ ใต้แม่
กัษากะแปง แมกเมจ ในที่ตามภาษาเขมรว่า
กิ่งกัษะ เมฆะ-สนธะแปงกัษะ แมกเมจ คือกิ่งไม้
กิ่งกัษะที่พุ่งกับกิ่งโพยม ในบาทที่สอง และ
หรือว่า ในที่ที่ขยทว่า กัษะกับกิ่งฟ้า ฝักหนึ่ง
นางโธม เป็นการแสดงความสามารถของกวีใน
การตั้งสรรหาคำมาใช้ไม่ให้ซ้ำกันในที่ทั้งสาม
แห่ง และที่เกี่ยวกับความหมายว่า แขนงวิญญูช
ชฺชโธม วิชาที่กิ่งกัษะ ใต้แม่เหน็ด

นอกจากนี้ยังมีคำ บารอม (เขียน บารมฺ) ^{๕๕}
ที่พบในข้อนี้ด้วย ปรวย (เขียน พรวย) เป็น
ปรวย นรอน แปลว่าเป็นทุกขกลุ่มใจ เชื่อกัน
ว่า ต้นโพยม ได้มาจากภาษาบาลี แต่ความหมาย
ตรงกันข้ามไม่ทัก ความหมายเดิมเสียแล้ว และถ้า
พิจารณาคำที่ปรากฏนี้ ใช้อยู่ในวรรณคดีของเรา
ซึ่งตรงกับตอนหนึ่ง เช่นที่กล่าวในลิลิตพระลอว่า
ลออว่านารอนกระเด็น แม่มีอันพรั่งเข้า ดอราช
สีกัษะดังงันท์ ^{๕๖} ลออว่านารอน หรือทว่า เขียว
ลออว่านหรือ นรอน ขอญอ้อยอย่างบารมฺ
อ้อรอน ^{๕๗} กัษะหรือว่า ความหมายของบารมฺ
ในที่เหล่านี้ น่าตรงกับความหมายของ บารอม
ลออว่านหรือ นรอน เป็นทฤษฏี กังวอด หรือขยค
หากกัษะที่แปลว่า ไม้แรกตามรูปคำและความ
หมายลออว่านหรือ นรอน ในต้นลิลิต

เรื่อง ทฤษฏีของภาษาบาลีต้นลิลิตเข้าสู่
ภาษาไทยโดยทฤษฏี ออกจะเป็นเรื่องธรรมดา
ที่นักภาษาศาสตร์เราไม่ค่อยได้คำนึงถึง ข้าง

นักไปเสียว่าคำบาลีต้นลิลิตที่มากจายรมไปมาก
แล้วนั้น เป็นคำไทยของเราเองเสียอีก ตัวอย่าง
ในเรื่องนี้คือ คำ บิด ที่เขมรก็มีใช้ เขมร เขียน
บิต ออกเสียง เบ็ด ข้าพเจ้าเคยนึกสงสัยเมื่อสอบ
เทียบภาษาคำตัดและภาษาไทยใหญ่ว่า ภาษาทั้งสอง
นี้มีคำ เบ็ด เหมือนภาษาไทยภาคกลาง แต่คำ
บิด นั้นหาได้มีใช้ไม่ ถ้าใช้ในความว่า บิดประต
เขาจะใช้คำ หีบ ตรงกันหมด จนเมื่อได้เห็นคำ บิด
ในภาษาเขมร และได้สอบเทียบกับภาษาไทยถิ่น
อื่นๆจนแน่ใจได้แล้วว่า ไม่ใช่คำไทยแน่ เพราะ
ไม่มีไทยถิ่นใดสักถิ่นที่ใช้คำนี้ จึงคิดว่าน่าจะเป็น
คำที่ยืมมาจากเขมร แต่แล้วกลับไปไม่เห็นในภาษา
บาลี มีทหะ แปลว่าวางไว้ข้างบน คือ บิด และ
เขมรเองก็นัยนว่าเป็นคำที่เขมรได้มาจากภาษา
บาลีออกหนึ่ง จึงต้องถือว่าคำนี้เป็นคำบาลีที่เราได้
มาจากภาษาเขมร รูปร่างหน้าตาที่เคยเปลี่ยน
แปลงไปทางเขมรด้วย คำ สน ที่เขียนช่อคนไม้ก็
ทำนองเดียวกัน คุณหมอกิมด้านเชื่อเหลือเกินว่า
คงเป็นคำเดียวกับ สรล (ออกเสียง สร้อย) ของ
เขมร และในมหาชาติคำหลวง กัษะที่จุดพณ กัษ
กัน กัษะกล่าวได้ว่า เแดงแดงกัษมันช้อย สรล สยด
สร้อยว่าเพยดม แต่เมื่อเหลือบไปดูคานาภาษาบาลี
ข้างหน้าก็จะเห็นเขียนได้ว่า กุทชา สรลา นีปา
และ สรลา นน แปลตรงกันทั้งในบาลีและต้นลิลิต
ว่า ต้นต้นชนิดหนึ่ง ฉะนั้นจึงไม่ข้อสงสัยอีกเลย
ว่า เขมรจะไม่ได้คำนี้มาจากบาลีต้นลิลิต และ
ไทยเองก็คงจะได้มาด้วย ซึ่งข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าได้
มาโดยตรงหรือได้ผ่านทางเขมร (อ่านต่อหน้า ๔๓)

ไวยากรณ์ภาษา - ต่อจากหน้า ๓๓

สิ่งที่ของคนต่างย่อมคำขาดต้นสักฤตมาใช้และ
 หนักแต่ตรงที่ใหม่ใช้ในปัจจุบันนี้ จะเห็นว่าที่
 ธรรมก็ยังมีอยู่มาก เช่นคำ ประธานาธิบดี รัฐ
 มนตรี ชื่อกระทรวงบางกระทรวง ฯลฯ แต่ที่ต่าง
 ที่ใหม่ใช้ตรงกันมากมาย เช่น พรรคการเมือง
 เทศบาล คณะปราชญ์ ผู้แทนประเทศ ใช้ปฏิบัติ และ
 ของราชการแทนเป็นกลาง บางคำที่หา
 คำที่ตรงกันพอเหมาะๆไม่ได้ ก็ต้องใช้คำเขมร
 มุกใหม่ เป็นคำเขมรแท้ๆก็มี เป็นคำเขมรผสม
 กันเขมรก็มี เช่น การบัญญัติ แปลว่า การ
 ออกเสียง (บัญญัติ แปลว่าทำให้ออก) ส่วนการ
 เลือกสรรในที่นี้ การสรรเสริญ (จาก เสรี แปล

ว่าเลือก) หรือ การเบาะเนียด ก็ได้ (เบาะแปล
 ว่า โยน หรือ ทิ้ง เนียด แปลว่าบดหรือสับสากสอต
 เคอร์ก็เรียกเนียด) และยังมีคำ บุญยอาวูช
 ในความว่า ตดอาวูช เช่น บุญยอาวูช ก็
 คือบุญยการตดอาวูช สำหรับปริมาณนั้น ใช้คำ
 เดียวกันกับเรา แต่ถ้กระเบิด ใช้ว่า คราบแบก
 (ออกเสียง กรีบแบก) แปลตามตัวว่า เม็ดแตก
 แต่ก็ยังมีบางคำที่ยังใช้คำภาษาฝรั่งอยู่ก็มี เช่น
 ทาหวาน-ซิวัด คือทวารและพดเวียน ส่วนคำ
 เขมรนั้นยังใช้ไม่ยุติกัน บางคนใช้ กำจรวดเหาะ
 บางคนใช้ พระจันทตุจ (พระจันทร์ดวงเล็ก)
 บางคนใช้ ตาราเหาะ (อ่านต่อฉบับหน้า)

สบู่ สอริโมน

สบู่พิเศษที่ผลิตได้ใหม่จากเยอรมัน

สบู่ สอริโมนบำรุงผิวพรรณ เหมาะสำหรับสุภาพสตรี ผู้หญิงและผู้ที่ไม่แต่งตัว

ช่วยได้ผิวสตรีน เปลี่ยนปลั่ง

เรียบสตรัส มีเสน่ห์

ตล้ายผิวเด็กคนหนุ่มสาว

บริษัท สอริโมน จำกัด

เสียงสระทางกร เขมร

ภาษาเขมร ยังมีคำประสมทำนองดังกล่าว
 แลวนอกมาก จนดูเหมือนว่า รูปลักษณะภาษา
 แต่ดั้งเดิมที่มองการปรับปรุงคำด้วยการแทรกเสียง
 อี หรือ อาน อย่างคำ สออง เปน สำออง หรือ
 เกิด เป็น กำเน็ด นั้น ได้ก่อกลายหายสูญไป
 หมดแล้ว เมื่อต้องการจะสร้างคำใหม่ จึงไม่มี
 ใครคิดจะนำวิธีการเช่นนั้นมาใช้ แต่กลับใช้คำ
 การ หรือ ความ (เขมรใช้เส็จกัต แปลว่า
 ความ) นำหน้าคำที่ต้องการ ตามแบบภาษาไทยที่
 เป็นภาษาคำโดด หรือแม้คำกริยาที่เช่นกัน มีอยู่
 หลายคำที่ไม่มีรูปเปลี่ยนแปลงเมื่อต้องการจะแปล
 ว่า 'ทำให้' ข้าพเจ้าถามคนหมอกิมฉานว่าถ้าเช่น
 นั้นจะทำอย่างไร จึงจะได้ความหมายตามต้องการ
 ก็ได้รับคำตอบว่า ได้คำ เทวอโอย ที่แปลตรงๆ
 ว่าทำให้ (เทวอ=ทำ โอย=ให้) ลงไปข้างหน้า
 เท่านั้นเอง จึงนับเป็นวิธีการอันสะดวกง่ายดายยิ่งนัก
 โดยเฉพาะแก่ผู้เรียนที่เป็นคนไทยอย่างข้าพเจ้า
 เพราะเป็นวิธีการเดียวกับภาษาไทย เพราะฉะนั้น
 เมื่อเห็นลักษณะภาษาเขมรในปัจจุบันนี้แล้ว ข้าพ
 เจ้าอดสงสัยไม่ได้ว่า จะไม่ใช้เขมรพวกเดียวกัน

กับเขมรเมื่อเกิดแปรหรือไปเที่ยวหาแล้ว ทรง
 เพราะเขมรในทุกวันนี้ได้มีรูปภาษาเป็นภาษาติด
 ต่ออย่างเขมรในสมัยโบราณไม่ ฤกษ์ก็มีนาม
 ลักษณะเหมือนภาษาคำโดดแทบทุกแห่งที่โดย
 ฉะนั้นเวลาที่ข้าพเจ้าให้แต่เรื่องแต่จดเขมรเป็น
 ภาษาเขมร ข้าพเจ้าจึงรู้สึกหนักใจใหม่และแปล
 เป็นเขมรไปคำต่อคำ คุณหมอกิมฉานดูแล้วก็ไม่พัก
 ท้วงประการใด หมายความว่าพอที่ได้ใช้ว่าเขมร
 เข้าใจได้ แต่ก็มีอยู่บางแห่งที่ดูเขมรก็เหมือนกัน
 ได้ว่าเป็นคำภาษาไทย ไม่รู้เขมร เช่นที่ที่ ๓๓๓
 ที่กล่าวข้างบนนี้ ข้าพเจ้ารู้สึกไปขอเรียน
 ซึ่งที่จริงแล้วในภาษาเขมรจะต่อใช้ที่ ขวางไป
 ขวางเอเนอ แปลตามศัพท์ก็คือ เขมรดังกล่าว
 ข้างบนนี้ เพราะฉะนั้นเมื่อเขียนหรือเขียน
 เช่นนี้แล้ว ก็จำเป็นต้องรู้ศัพท์ของทุกที่ที่เขียนใช้
 กันในภาษาอีกด้วย จึงจะรอบรู้และสามารถที่จะ
 ษาได้อย่างจริงจัง แต่ในเวลาของข้าพเจ้ายังมีข้อ
 เสียเหลือเกิน อีกไม่กี่ปีก่อนจะต่อเรียนที่
 ไปแล้ว ทั้งในขณะที่ยังงานตลอด ๒๕ ปีหลังสงคราม
 โศกเศร้ามา ผู้คนในชนบทไม่ออกนอกบ้านกัน

คนแทนไปให้ อันทำกรงาน ต่างคนต่างคอย
 วิชาหนังสือ มีติดก่อนไปจนถึงเจ็ดวัน และนั้น
 นกหรือ วันหนึ่งนางนอนแน่นสุดด้วย ในระหว่างนั้น
 ข้าพเจ้าจึง ได้ละมือนอกมาได้เรียนดมาเสมอ เพราะ
 มารวัน ไร่ของขาดหยุด ข้าพเจ้าก็ต้องหยุดไปด้วย
 และ ครั้นเวลาของเขมรก็ออกจะแปลกที่คนทำ
 งานเองก็ไม่ทราบงานจะหยุดวันไหน เวลาใด ที่
 ใดเวลาใดนั้นก็หมายความว่า บางวันอาจจะหยุด
 ครึ่งวันเช้า และบางวันหยุดครึ่งวันบ่าย แต่โดย
 รวมออกหากเห็นการหยุดครึ่งวันแล้ว เขานิยมหยุด
 ครึ่งวันเช้า เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเองจึงคาดไม่ถูก
 ว่าวันใดจะหยุดในวันใดจะไม่ได้เรียน ด้วยว่า
 เก่งๆก็เห็นจะมีถึงโรงพยาบาลแล้ว หรือไม่ก็
 ปล่อยให้ไว้รับโทษจากคุณหมอกิมसान ฉะนั้น
 ก่อนหน้าที่จะไปโรงพยาบาล ข้าพเจ้ามีถามคนเฝ้าว่า
 อยู่มากมีกี่คนหรือ (อยู่หรือไม่) และวันหนึ่ง
 เขาตอบว่า เกษมณ ข้าพเจ้าได้ยื่นคำค้น ไม่ทัน
 ฟังก็ไปก็ติดที่ตมอยู่ข้างใน แต่แท้จริง
 คุณหมอหรือไมก็ คนที่เขาบอกใช้ว่า เขามีนมก
 เหว ในที่นั้นแหละ ยัง ก็ไป อยู่ ก็ได้ ข้าพเจ้าจึง
 ถึงของจัดทำตามเขาไปกับคำที่ความหมายเหมือน
 กันคือไปก็ แต่จะได้ไม่เข้าใจอะไรผิดๆ เช่นที่
 แล้วว่า แต่ที่นางรับข้าพเจ้าถาม จึงไม่ทราบ
 ว่าเป็นอย่างไร เพราะว่าเขมรหรือว่าเป็นคำที่

ใช้ได้เช่นเดียวกับหนังสือและพระราชส คคือ
 เมื่อคุณหมอยังไม่มา ข้าพเจ้าได้ขอเจ้าหน้าที่เขา
 ไปหนึ่งที่โต๊ะคุณหมอย่างที่เคย และเจ้าหน้าที่นั้น
 พูดว่า นิมนตร

ในระหว่างงานอดอง ๕ พุทธศตวรรษ ข้าพ
 เจ้าได้หยุดเรียน ๒-๓ วัน จึงถือโอกาสไปชมงาน
 กับเขาด้วย ในตอนเช้ามีตักบาตร ทางการทำที่
 ได้ไว้ให้ละมือนอกมาตรงสวนจบา (สวนดอกไม้)
 ซึ่งเป็นสวนสาธารณะ มีถนนตัดล้อมรอบ และสุด
 ข้างหนึ่งจรดสถานีรถไฟ และอีกข้างหนึ่งจรดถนน
 เตียบแม่น้ำ แม่น้ำนี้จะจัดไว้กว้างขวางพอ แต่หน้า
 ของมาตักบาตรก็ยังมีมากมายตั้งตามถนนที่ตัด
 หนตัดไปออกไปอีก พระภิกษุผู้รับบาตรแต่ละองค์มี
 อาหารเต็มตักบาตร ดูวอกกับว่าพุทธศาสนิกชน
 พนมเบญทกคนจะพากันมาตักบาตร ทอดนมได้วัน
 เดียว ทั้งยังมีผู้มาจากชนบทต่าง ๆ ของประเทศมา
 ร่วมอีกด้วย ได้เห็นความเต็มใจศรัทธาในพุทธ
 ศาสนา ในพระมหากษัตริย์ของประชาชนชาว
 เขมรแล้ว ข้าพเจ้าไม่คิดว่าเขมรจะเปลี่ยนการปก
 ครองเป็นแบบชายได้ง่าย ๆ ดังความมุ่งหวังของ
 นักการเมืองบางคน ก่อนที่จะเดินทางมาเขมรมัน
 ที่มาเที่ยวเขมรวันสองวัน บอกแก่ข้าพเจ้าว่า เห็น
 พวกถูกจับที่รัฐบาลเขมรอนุญาตให้ถือสัญชาติ
 เขมรได้เป็นอันมาก แต่งตัว (อ่านต่อหน้า ๖)

๒๖๖ ๖๖๖ ๖๖๖

ไมตรีทางภาษา - ต่อจากหน้า ๙

บริภาษคนโดยเปิดเผยว่าเป็นพวกนิยมตชชิตั้ง ซึ่ง
 พึ่งคู่ออกจะนำวิกฤตสำหรับประเทศเรา เพราะเขมร
 กับไทยอยู่ใกล้กันแค่มือเอ้อม แต่ข้าพเจ้าฟังไม่
 ถนัดแน่ว่าเครื่องแต่งตัวที่เห็นเด่นที่หมวกก็ปนหม
 ดกษณะเด่นอื่นได้อีกหรือไม่ เมื่อมาถึงพนมเปญ
 ข้าพเจ้าเห็นคนสวมหมวกเกือบอย่างคนรุ่นหนุ่ม
 บ้านเรานิยมใส่กันเวลาไปทัศนาวจร ตามถนนหน
 ทางมากมา ซึ่งข้าพเจ้าไม่คิดว่าเป็นที่สวมหมวก
 อย่างนั้นจะนิยมตชชิตั้งทุกคนไป ข้าพเจ้ารอ
 หาโอกาสจะถามใครสักคนจนกระทั่งได้มารู้จักกับ
 ญาติคนครึ่งเขมรเข้านคนหนึ่ง จึงถามเขาถึงเรื่อง
 เขาตอบว่า คงไม่จริงแน่ เพราะอย่างคัวเขา ก็หา
 ใช้นิยมตชชิตั้งไม่ เขายังให้ความเห็นต่อไปว่า คง
 จะมีแต่คนที่คบกับคนตชชิตั้งนี่ เป็นที่คั่นหนึ่ง
 ส่วนอีกที่คั่นหนึ่งนั้น คือ มีผู้ถนัดถึงผู้หนึ่งทั้ง

จากพระมาทำงานกับอเมริกา ที่ตชชิตั้งก็ติด
 นิยมฝ่ายซ้ายเสียแล้ว เพราะทำงานที่ฝรั่งเศส เงินตั้ง
 ได้ฟังที่คั่นหนึ่งถึงตชชิตั้ง ข้าพเจ้าอดคิดไม่ได้
 ว่าเงิน ออกจะเป็นตัวการใหญ่ โห้ท่าทีไรตชชิตั้ง
 ขาดหรือเป็นแดง แต่อย่างไรก็ตาม รัฐไทยนร
 ถิ่นโยมมาขอหย่ากรัศภาน ก่อตชชิตั้งในกลางอาร
 เคืองครวั เพราะตชชิตั้งจะเป็นชาวเขมรในตนเอง
 รัฐบาลไม่ยุ่งด้วย หนังสือพิมพ์ฝ่ายซ้าย ทั้งที่ออก
 ในประเทศหรือข้ามแดนก็มีอยู่ บางขาดก็อดอ่าน
 เบียดเบียน เมื่อครั้งนั้น รัฐมนตรีไปนอกตชชิตั้ง
 หรือเมื่อครั้งใจอินโดมาเยี่ยมประเทศเขมร ทั้ง
 บรรชาชนและรัฐบาลก็กระตือรือร้นมองมาแต่เพียง
 ข้าพเจ้ายังได้มีโอกาสเห็นภาพตชชิตั้งนั้นที่
 โชษณาของรัฐบาล แต่จะอย่างไรก็ตาม ภาพตชชิตั้ง
 ขยับย่นราชสันตติภาพตชชิตั้งไว้ส่วนหนึ่งพอเพียง

ทุกเพศทุกวัย จนกระทั่งไปเยี่ยม
 เยียนราษฎรตามชนบทต่าง ๆ ซึ่ง
 คิดไว้คู่กันกับสภาพตชชิตั้งแตกต่าง
 ประเทศต่างดาวนั้น จึงยังเห็นใจ
 เห็นหน้าใจระดมใจได้ตชชิตั้ง ซึ่งตชชิตั้ง
 และคงรักคิด โห้ตชชิตั้งใจตชชิตั้ง
 เพียงไร ทั้งตามตชชิตั้งตชชิตั้ง
 ศาสนา ความตชชิตั้งโห้ตชชิตั้ง
 ตชชิตั้ง งานที่ใช้กรพวกตชชิตั้ง
 คดถึงตชชิตั้ง โห้ตชชิตั้ง ตชชิตั้ง
 ว่า ก็คือจะระดมตชชิตั้งส่วนมาก

เก็บถนอม *Landline* สานไม้สอย

จำนวนย่นเวลาในประเทศไทยหรือทวีปแล้ว ตชชิตั้ง
 ลอชทม ทยนทน ออณูมวอล เบื่องตชชิตั้งไม่ตชชิตั้ง
 ไม่ตชชิตั้งพลทตชชิตั้งยอชชิตั้ง ตชชิตั้งด้วยตชชิตั้งตชชิตั้ง
 ใจตชชิตั้ง ใจตชชิตั้ง และทำให้ตชชิตั้งตชชิตั้ง

/อรณูมวอล

‘อณูมวอล’ : 1545 ถนนพระราม 4 สามย่าน
‘ไทยสงวน’ : ‘แต่สกชชิตั้ง’ ถนนข้างมอชชิตั้ง ไซบ่ใหม่

‘อณูมวอล’ คือตชชิตั้งที่ใจตชชิตั้ง... ใจตชชิตั้งใจตชชิตั้งใจตชชิตั้ง

นั้นฉันจึงอธิษฐานอยู่กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์มา
 ค่ำค่อนคืนแต่ฉันบรรพบุรุษ ฉันน่าจะกลายเป็นคนอื่น
 ไม่ได้โดยมรดก แต่ฉันจะถูกบังคับให้เป็นอย่างอื่น
 ก็คงไม่เป็นไป เพราะความไม่รู้ไม่เข้าใจ หาใช้นิยม
 ฉันยอมโตมแพ้งริงไม้ แม้แต่การปกครองแบบ
 ประชาธิปไตย ที่ไร้อำนาจจะเป็นที่เข้าใจกันแจ่มแจ้ง
 ใต้อาณาจักรของราชินีแห่งกรุงหงตหงตพระทัย
 ทุกสิ่งทุกอย่างเปิด 'ตำรา' ให้ราษฎรสั่งผู้แทนมา
 ออกมาเห็น และจัดการเกี่ยวกับนโยบายของ
 รัฐมนตรี ทั้งที่ในขณะนั้นโดยเฉพาะผู้ที่มา
 จากชนบท พูดไม่ได้เรื่องได้ความ และที่สำคัญ
 คือ ไม่รู้เรื่องอะไรเลย เพราะฉะนั้น แม้แต่พระ
 องค์จะทรงสน เป็นนักประชาธิปไตย อย่างแท้จริง
 ฉันเองพอจะ ๓๐๐ ปีจากราชบัลลังก์มาสมัครเป็นผู้
 แทนราษฎร ครั้นได้รับเลือกตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี
 แล้ว ก็พร้อมทำคุณให้เหมือนราษฎรสามัญ
 ราษฎร ๑๐๐ ล้านคนไปทำงานเป็นกัน แต่ประชาชน
 ก็ไม่ยอมล้มเจ้า เพราะองค์เคยเป็นเจ้าองค์ของเรา
 เมื่อใดที่องค์ยอมล้มของพระองค์ หนึ่งคือพวก
 คือใช้ราชาธิปไตยบ้างเต็มยศอยู่อย่างเคย และแม้
 ว่าพระองค์จะ เสียดไปหาเลี้ยงเลี้ยงผู้แทนราษฎร
 ๕๗ ผู้คนพลั้งปากไม่ได้จะมาเผ่นหนีหนีหนี
 ๕๗ ล้านไปอยู่ ๕๗ ล้านของแต่จะหาได้ตามมีตามเกิด
 ๕๗ ล้านที่ แฉกในภาพโฆษณาที่กล่าวแล้ว
 ฉะนั้น ข้าพเจ้า ๕๗ ล้านก็เห็นอำนาจเขมรที่จะรู้เรื่อง
 และเข้าใจ การปกครองและการปกครองแบบ
 ประชาธิปไตยนั้น ความจริงที่ได้มีการศึกษา
 ๕๗ ล้าน

(อันคือฉบับหน้า)

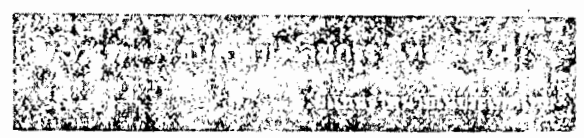
ตาบ

ไม่ว่าที่ไหน หรือโอกาสใด
 ผู้ใช้ "ตาบ"
 ย่อมได้เปรียบเสมอ

ระวังเสมอที่ "ตาบ" นี้!

TABU
 the "forbidden" perfume by Dana

เสียงของทางรถ

เขมร

รายการที่นำคนเดินและออกกวดกรโคจรที่ดู
 ของงานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษของเขมร เห็นจะ
 ได้แก่การรุดกำลัง (พด) ที่ชวนจับในคอนคำ
 ทุกคนสนุกสนานและพอใจที่จะไต่ยืนเสียงอันดัง
 บังบึง แดงปรากฏเป็นไฟสีต่างๆไปต่างๆแคว้น
 ชนในท้องฟ้า ที่พกข้าพเจ้าอยู่ไม่ไกลจากชวนจับ
 นึก เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะไม่เดินไปกับเขา
 ด้วยก็อดเห็นและไต่ยืนเสียงไม่ได้ ยิ่งในตอนเช้า
 หน้าที่พระเจ้าอยู่หัวสุวามฤตและพระราชินีจะเสด็จ
 ลงทรงบาตร ข้าพเจ้าก็อดขืนมาเดินไปกับชาว
 กัมพูชาที่ท่องพนมเบญจด้วย ทั้งนี้เพราะเสียง
 ก่าจรวดดังตามชนตงแต่ ๕.๐๐ น. ขณะที่ทุกคน
 กำลังหลับนอนเป็นสุขอยู่บนที่นอน และถึงแม้
 ข้าพเจ้าจะไม่มีการเตรียมตัวของไปได้บ้าง ข้า
 พเจ้าก็ทนต่อไปอีกไม่ได้ และเชื่อใจไม่ว่าใคร
 ทัชชียโดยเสียงก่นวบกอนเสียงประโกลน กงพบนอน
 พังอยู่ไม่ได้เช่นเขมรกัน จึงนั่งบนที่นั่งรถที่พาไป
 ได้ทันขอชมและดูอากาศตอนเช้าของกรุงพนมเปญ
 ตั้งแต่พระอาทิตย์ยังไม่ขึ้น

นอกจากมีการเดินรถในคอนแต่แล้ว ยังมี
 มีการไปถวายสักการะพระบรมสารีริกธาตุ ทั้ง
 การมอบกันตั้งแต่ในวันเป็นศรัทธาผู้มีมัทธม
 โรงเรียนต่างๆเดินแถวกันไปชมพนมเขมรที่นคร
 ที่กำหนดไว้เป็นวันๆ ข้าพเจ้าก็อดจะไปให้สักการะ
 จำต้องที่สร้างขบวนไว้เพื่อพระบรมสารีริกธาตุ
 ให้คนได้มาสักการะที่วัดกษัตริย์รังหนึ่ง แต่เห็นผู้ชน
 เมืองแน่นทุกครึ่ง จนเหมือนว่าเวลาจัดขบวนที่ไม่
 โอกาสให้หน้าจะไม่เห็นพระบรมสารีริกธาตุ ข้าพเจ้า
 เลิกความคิด ได้แต่เดินชมสถานที่บริเวณงาน ซึ่ง
 จัดให้มีการแสดงศิลปวัตถุในทางศาสนาตามผนัง
 พวงที่ปลูกขึ้นไว้อย่างงดงาม ไม่ทราบนว่าจะ
 เป็นเพราะราชเขมรไม่ค่อยได้สะสมของเก่า หรือ
 เจ้าของทองแหนไม่ยอมให้นำมาตั้งแสดง ซึ่งที่
 ข้าพเจ้าเห็นดังไม่สะสมมา ไม่น่าสนใจ มีแต่ภาพ
 ผนังห้องที่เขียนด้วยสี เป็นภาพพุทธประวัติต่าง
 ต่างๆ ที่ออกจะแปลกๆ ที่จำแปลกกว่าที่เห็น
 เป็นเพราะฉนั้นคุณค่าของศิลปวัตถุที่แสดง
 และคุณค่าของศิลปะที่แสดงในภาพนั้นที่ทำได้

ดูหมิ่นกับสาคร และที่น่าทึ่งออกอย่างหนึ่งก็
สิ่งหนึ่ง ของบุคคลทุกคนที่ปรากฏในภาพนั้น
กลายเป็นเงาของชาวอินเดียไปทั้งหมด หากดู
เป็นเขมรไม่ได้เลย จริงอยู่แม้ว่าภาพพุทธประวัติจะ
เป็นภาพที่รวมกันอินเดีย และพระพุทธรูปเองก็เป็น
ชาวอินเดีย แต่ความที่ภาพที่สร้างขึ้นมาด้วย
จินตนาการของผู้เขียน ผู้เขียนจะไม่สร้างขึ้นมา
จากที่ตนเองเห็นหรืออย่างไร และข้าพเจ้าไม่เชื่อว่า
ชาวเขมรทั่วไปจะยอมรับความจริงข้อนี้ เพราะ
ไม่ว่าจะเห็นเขมรหรือชาติอื่นใดคงอดไม่ได้ที่จะเชื่อ
เอาใจเอาใจ พระพุทธรูปเป็นชนชาติเดียวกับตน แม้
จะอินเดียนอก ความจริงอย่างไร ก็คงจะไม่ยอม
เชื่อด้วยง่าย ๆ และถึงจะยอมเชื่อว่าพระพุทธรูป
เป็นชาวอินเดีย ก็คงจะอดนึกหน้าตาให้เป็นแบบที่
ตนเองเห็นอยู่ไม่ได้

สิ่งที่น่าสนใจสำหรับข้าพเจ้ามีอยู่เพียงเท่านั้น
ข้าพเจ้าถามชัด ๆ คุณเพียงไม่ถึงชั่วโมงก็หมดจด จนทำ
ในครั้งนั้นว่า ชาวชนบทเขมรที่ออกเดินทางมาขัง
เมื่อสองวันก่อนที่นำขังอยู่นานถึง ๓๐ กว่าวันนั้น คุณ
อะไรกันบ้าง คงจะถือโอกาสชมบ้านชมเมืองไป
ด้วยละคะมิ้ง ข้าพเจ้าเองก็เพิ่งได้มีโอกาสไปชม
วัดพระแก้วของเราในระหว่งวันเอง แม้ว่าจะวัดพระ
แก้วที่วัดพระแก้วเมืองพระราชวัง แต่ว่าไม่มีพิธี
ธรรมาภิบาลที่สมแต่อย่างใด ทั้งขณะนั้นยังจัดให้

เป็นที่พักสำหรับชาวชนบทที่มาร่วมงานบุญฉลอง
๒๕ พุทธศตวรรษ การเข้าออกจึงจำกัดไม่ได้ และ
ถึงอนันต์ มีความสะอาดเรียบร้อยเป็นต้น ก็ยังจำกัด
ไม่ได้เลยทีเดียว จึงดูเป็นที่น่าเสียดาย เข้ามาเดิน
ในบริเวณวัดพระแก้วของเรา ก็ไม่มีคอกกับกาดังเดิม
อยู่ในวัดพระแก้วของเรา เพราะแปลนการก่อสร้าง
เกือบจะเป็นแปลนเดียวกัน มีหอพระนาค หอระฆัง
เจดีย์และระเบียงโดยรอบ จะต่างกันก็แต่ขนาดที่
เล็กกว่าของเรามาก และคิดปะการก่อสร้างที่มี
แบบแผนของฝรั่งเข้ามาปนอยู่บ้าง ไม่ทราบว่า
แต่งเติมขึ้นภายหลังหรืออย่างไร และที่ต่างกันมาก
ก็คือการดูแลรักษา ภาพรวมเกี่ยวกับท่วงท่า
ทรวดทโรม ดัดกลดออกจนเกือบจะไม่ออกว่าเป็นภาพ
อะไร แต่แม้กระนั้นก็ยังเห็นได้ในบางแห่งว่าผู้เขียน
ภาพในสมัยก่อนได้รักษาลักษณะความเป็นเขมรไว้
ในหน้าตาทำทาง และใส่ชีวิตจิตใจของชนชาว
เขมรลงไป ภาพนั้นไม่น้อยทีเดียว

ข้าพเจ้าปรึกษา นายแพทย์กิมตันดูว่ายังมี
ได้อีกบ้างในพนมเปญที่ข้าพเจ้าควรจะได้ดูก่อนเดิน
ทางไปประเทศญวน คุณหมอก็กถามข้าพเจ้าถึง
โจรยจของว่ามาได้ข้ามไปแล้วหรือยัง ทนหมอบาน
พอกจามอยู่ด้วย ได้ยินคำว่าจามข้าพเจ้าก็ทึ่ง
ความจริงคุณหมอก็ได้เคยพูดถึงครั้งหนึ่งแล้ว เมื่อ
พูดถึงคำ จะกัจาม ที่แปลว่า (อ่านต่อหน้า ๑๐๑)

วิไล วิไล

ไมตรีทางภาษา - ต่อจากหน้า ๙

พอจะ ๕๐ แบบจาม คือแจวเรือกตแจวเพื่อให้เรือ
แล่นเร็ว ๕ จาก แจก แปดอ่า แทง (เขียนจาก)
แต่ข้าพเจ้าไม่ได้สนใจคิดว่าพวกจามได้ศูนย์ข้อต้น
แต่ก็ไม่แฉว หัวไม่อย่างมีจามอยู่ในเขมรอีกเป็น
ทั้งหมด ไม่น้อย พวกจามได้เคยเป็นใหญ่ครอบ
ครองดินแดนแถบนี้ โดยเฉพาะที่เป็นประเทศญวน
ทั้งหมด ภาษาจามที่เขาขงรึกษาได้ได้จึงเป็นที่มา
ซึ่งใจเขาจะให้มีความรู้เกี่ยวกับภาษาเขมรและ
ภาษาใดบ้าง เพราะภาษาเหล่านี้อยู่ในตระกูลเดียวกัน
กัน จากเจ้ากรุงศรีอยุธยาอยากจะได้ไปพบชน
ชาติตามเหล่านั้นบ้าง นับเป็นเคราะห์ดีที่ได้รู้จัก
กับเขมรอันมีดั่งถิ่นเขมร ซึ่งรับเอาคำเป็นตามให้
เพราะพูดได้หลายภาษา ทั้งเขมร ฝรั่งเศสและ
อังกฤษ การสอบภาษาจามจึงพอได้ความรู้มา
บ้าง เท่าที่จะทำได้ในเวลา ๕-๖ วัน

โจรของวอ แปลตามศัพท์ แปลว่า แหตม
แหม ของทาบแปลว่าพาย หรือปลาดเล็กปลาน้อยเช่น
ปลาช่อน ส่วน โจรย แปลว่า แหตม ที่จริงโจรย
ของวอ ไม่ใช่แหตม แต่มีลักษณะเป็นเกาะกลางน้ำ
อยู่ในท่าเรือพนมเปญ มีเรือนครวัดตั้งข้ามฟาก
ถนนตั้งริมเรือนครวัดทำศิรวิราช แต่ด้วยเหตุที่
มันที่เรืออยู่คนเดียว คนที่อยู่ทางด้านอื่นห่างจาก
ที่เรืออยู่ก็มักจะต้องอาศัยรถเป็นพาหนะ ททาวเรือ
ซึ่งจะจอดคนโดยสารอยู่เป็นอันมาก รถที่ใช้
อยู่ที่นี่คงจะจามอยู่ ๒ ประเภทเท่านั้น ประ
เภทหนึ่งใช้รถ ตะเฆาะ รถจักรยายน ๓ ด้อชนิดไม่มี

ประทุน และอีกชนิดหนึ่งได้แก่รถม้า รูปวิ่งคล้าย
ตุ๊กตาของอินเดีย แต่ไม่มีที่นั่งทางด้านหลัง
ลักษณะที่แปลกกว่ารถม้าที่อื่นๆ ก็คือต้องใช้ยางรถ
ย่นครวัด เจตนาจึงไม่กระเทือน ดังตำราแต่มี
เท่านั้นที่จะต้อง ออกแรงมากกว่าจะพาเราไปถึงที่
หมาย ข้าพเจ้าเห็นรูปร่างแปลกจังต้องนั่งดู ซึ่งก็
ได้ประโยชน์ที่คนขับรถมาได้ช่วยเป็นธุระให้เดิน
นับตั้งแต่พาไปพบคนสำคัญๆ ในหมู่บ้านนั้น เพื่อ
เล่าหาผู้มีความรู้ในเรื่องภาษาจาม ท้ายที่สุดมีคน
แนะนำให้ไปหาหะยมัด ชาเด ชาโตมาน ครูผู้สอน
อยู่ที่โรงเรียนสำหรับนักเรียนชาตจามในหมู่บ้าน
นั้น

โรงเรียนตั้งอยู่ในบริเวณสุเหร่า เป็น
เรือนไม้เล็กๆเช่นเดียว มีห้องเรียนและทั้งโรงเรียน
ก็มีครูอยู่เพียงคนเดียว เมื่อเรามาถึง เป็นเวลา
เกือบ ๑๕.๐๐ น. โรงเรียนใกล้จะเลิกแล้ว คนขับ
รถม้าพาเราไปหาครูชาโตมานจนพบแล้วจึงกลับ
กิมเฮงอชิบายให้ครูชาโตมานฟังเป็นภาษาเขมร ว่า
ข้าพเจ้าต้องการอะไร ข้าพเจ้าฟังไม่เข้าใจทุกคำ
ว่ากิมเฮงพูดว่าอย่างไรบ้าง แต่เมื่อพูดจบก็
ปรากฏว่า ครูชาโตมานตื่นตื่นเป็นพิเศษที่จู่ๆก็มี
คนจะมาเรียนภาษาจามด้วย เห็นมากด่าดอกรับ
ข้าพเจ้า แล้วกรับตั้งนักเรียนให้ท่องบทเรียนที่
เขียนเป็นภาษาอาหรับบนกระดานดำ นักเรียนท่อง
ปากเปล่ากันดังแซดแซอยู่ครู่หนึ่ง แล้วจึงเตรียมตัว
กลับบ้าน นักเรียนทั้งหมดก็เรียนพร้อมกันในห้อง

เกิดตกกันแต่เช้า ข้าพเจ้าไม่รู้ภาษาของเธอจะ
 พยายามหัดพูดได้ เด็กเหล่านี้รู้ภาษาเขมรทุกคน จน
 ข้าพเจ้าคิดว่า ภาษาจากคงจะอยู่ไปไม่ได้ นานอีกสัก
 เท้าได้นัก เพราะในขณะนี้ไม่มีใครที่ใครของดาว
 ข้าพเจ้าจึงถามกันเคย ฉะนั้นเมื่อไม่เข้าใจไม่นานก็
 ๖๖ ข้าพเจ้าได้มาชาวจากจึงได้ไปเชิญผู้รู้ภาษา
 ภาษามลายู ให้มาสอนภาษามลายูและ
 อังกฤษให้ เวลายุติที่โรงเรียน นักเรียนจึง
 หัดอ่านหนังสือสำหรับ เรียนภาษามลายู จนดู
 เหมือนว่าภาษาจากจะมีได้ใช้พูดกันที่บ้านเท่านั้น
 และถ้าจะพูดกับคนอื่นก็ต้องใช้ภาษาเขมร
 เป็นพื้น ภายหลังจากนั้น ข้าพเจ้าจึงเทียบศัพท์
 ภาษากันจน และมลายู เพื่อให้เห็นความแตกต่าง
 ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐ ๑๐๑ ๑๐๒ ๑๐๓ ๑๐๔ ๑๐๕ ๑๐๖ ๑๐๗ ๑๐๘ ๑๐๙ ๑๑๐ ๑๑๑ ๑๑๒ ๑๑๓ ๑๑๔ ๑๑๕ ๑๑๖ ๑๑๗ ๑๑๘ ๑๑๙ ๑๒๐ ๑๒๑ ๑๒๒ ๑๒๓ ๑๒๔ ๑๒๕ ๑๒๖ ๑๒๗ ๑๒๘ ๑๒๙ ๑๓๐ ๑๓๑ ๑๓๒ ๑๓๓ ๑๓๔ ๑๓๕ ๑๓๖ ๑๓๗ ๑๓๘ ๑๓๙ ๑๔๐ ๑๔๑ ๑๔๒ ๑๔๓ ๑๔๔ ๑๔๕ ๑๔๖ ๑๔๗ ๑๔๘ ๑๔๙ ๑๕๐ ๑๕๑ ๑๕๒ ๑๕๓ ๑๕๔ ๑๕๕ ๑๕๖ ๑๕๗ ๑๕๘ ๑๕๙ ๑๖๐ ๑๖๑ ๑๖๒ ๑๖๓ ๑๖๔ ๑๖๕ ๑๖๖ ๑๖๗ ๑๖๘ ๑๖๙ ๑๗๐ ๑๗๑ ๑๗๒ ๑๗๓ ๑๗๔ ๑๗๕ ๑๗๖ ๑๗๗ ๑๗๘ ๑๗๙ ๑๘๐ ๑๘๑ ๑๘๒ ๑๘๓ ๑๘๔ ๑๘๕ ๑๘๖ ๑๘๗ ๑๘๘ ๑๘๙ ๑๙๐ ๑๙๑ ๑๙๒ ๑๙๓ ๑๙๔ ๑๙๕ ๑๙๖ ๑๙๗ ๑๙๘ ๑๙๙ ๒๐๐ ๒๐๑ ๒๐๒ ๒๐๓ ๒๐๔ ๒๐๕ ๒๐๖ ๒๐๗ ๒๐๘ ๒๐๙ ๒๑๐ ๒๑๑ ๒๑๒ ๒๑๓ ๒๑๔ ๒๑๕ ๒๑๖ ๒๑๗ ๒๑๘ ๒๑๙ ๒๒๐ ๒๒๑ ๒๒๒ ๒๒๓ ๒๒๔ ๒๒๕ ๒๒๖ ๒๒๗ ๒๒๘ ๒๒๙ ๒๓๐ ๒๓๑ ๒๓๒ ๒๓๓ ๒๓๔ ๒๓๕ ๒๓๖ ๒๓๗ ๒๓๘ ๒๓๙ ๒๔๐ ๒๔๑ ๒๔๒ ๒๔๓ ๒๔๔ ๒๔๕ ๒๔๖ ๒๔๗ ๒๔๘ ๒๔๙ ๒๕๐ ๒๕๑ ๒๕๒ ๒๕๓ ๒๕๔ ๒๕๕ ๒๕๖ ๒๕๗ ๒๕๘ ๒๕๙ ๒๖๐ ๒๖๑ ๒๖๒ ๒๖๓ ๒๖๔ ๒๖๕ ๒๖๖ ๒๖๗ ๒๖๘ ๒๖๙ ๒๗๐ ๒๗๑ ๒๗๒ ๒๗๓ ๒๗๔ ๒๗๕ ๒๗๖ ๒๗๗ ๒๗๘ ๒๗๙ ๒๘๐ ๒๘๑ ๒๘๒ ๒๘๓ ๒๘๔ ๒๘๕ ๒๘๖ ๒๘๗ ๒๘๘ ๒๘๙ ๒๙๐ ๒๙๑ ๒๙๒ ๒๙๓ ๒๙๔ ๒๙๕ ๒๙๖ ๒๙๗ ๒๙๘ ๒๙๙ ๓๐๐ ๓๐๑ ๓๐๒ ๓๐๓ ๓๐๔ ๓๐๕ ๓๐๖ ๓๐๗ ๓๐๘ ๓๐๙ ๓๑๐ ๓๑๑ ๓๑๒ ๓๑๓ ๓๑๔ ๓๑๕ ๓๑๖ ๓๑๗ ๓๑๘ ๓๑๙ ๓๒๐ ๓๒๑ ๓๒๒ ๓๒๓ ๓๒๔ ๓๒๕ ๓๒๖ ๓๒๗ ๓๒๘ ๓๒๙ ๓๓๐ ๓๓๑ ๓๓๒ ๓๓๓ ๓๓๔ ๓๓๕ ๓๓๖ ๓๓๗ ๓๓๘ ๓๓๙ ๓๔๐ ๓๔๑ ๓๔๒ ๓๔๓ ๓๔๔ ๓๔๕ ๓๔๖ ๓๔๗ ๓๔๘ ๓๔๙ ๓๕๐ ๓๕๑ ๓๕๒ ๓๕๓ ๓๕๔ ๓๕๕ ๓๕๖ ๓๕๗ ๓๕๘ ๓๕๙ ๓๖๐ ๓๖๑ ๓๖๒ ๓๖๓ ๓๖๔ ๓๖๕ ๓๖๖ ๓๖๗ ๓๖๘ ๓๖๙ ๓๗๐ ๓๗๑ ๓๗๒ ๓๗๓ ๓๗๔ ๓๗๕ ๓๗๖ ๓๗๗ ๓๗๘ ๓๗๙ ๓๘๐ ๓๘๑ ๓๘๒ ๓๘๓ ๓๘๔ ๓๘๕ ๓๘๖ ๓๘๗ ๓๘๘ ๓๘๙ ๓๙๐ ๓๙๑ ๓๙๒ ๓๙๓ ๓๙๔ ๓๙๕ ๓๙๖ ๓๙๗ ๓๙๘ ๓๙๙ ๔๐๐ ๔๐๑ ๔๐๒ ๔๐๓ ๔๐๔ ๔๐๕ ๔๐๖ ๔๐๗ ๔๐๘ ๔๐๙ ๔๑๐ ๔๑๑ ๔๑๒ ๔๑๓ ๔๑๔ ๔๑๕ ๔๑๖ ๔๑๗ ๔๑๘ ๔๑๙ ๔๒๐ ๔๒๑ ๔๒๒ ๔๒๓ ๔๒๔ ๔๒๕ ๔๒๖ ๔๒๗ ๔๒๘ ๔๒๙ ๔๓๐ ๔๓๑ ๔๓๒ ๔๓๓ ๔๓๔ ๔๓๕ ๔๓๖ ๔๓๗ ๔๓๘ ๔๓๙ ๔๔๐ ๔๔๑ ๔๔๒ ๔๔๓ ๔๔๔ ๔๔๕ ๔๔๖ ๔๔๗ ๔๔๘ ๔๔๙ ๔๕๐ ๔๕๑ ๔๕๒ ๔๕๓ ๔๕๔ ๔๕๕ ๔๕๖ ๔๕๗ ๔๕๘ ๔๕๙ ๔๖๐ ๔๖๑ ๔๖๒ ๔๖๓ ๔๖๔ ๔๖๕ ๔๖๖ ๔๖๗ ๔๖๘ ๔๖๙ ๔๗๐ ๔๗๑ ๔๗๒ ๔๗๓ ๔๗๔ ๔๗๕ ๔๗๖ ๔๗๗ ๔๗๘ ๔๗๙ ๔๘๐ ๔๘๑ ๔๘๒ ๔๘๓ ๔๘๔ ๔๘๕ ๔๘๖ ๔๘๗ ๔๘๘ ๔๘๙ ๔๙๐ ๔๙๑ ๔๙๒ ๔๙๓ ๔๙๔ ๔๙๕ ๔๙๖ ๔๙๗ ๔๙๘ ๔๙๙ ๕๐๐ ๕๐๑ ๕๐๒ ๕๐๓ ๕๐๔ ๕๐๕ ๕๐๖ ๕๐๗ ๕๐๘ ๕๐๙ ๕๑๐ ๕๑๑ ๕๑๒ ๕๑๓ ๕๑๔ ๕๑๕ ๕๑๖ ๕๑๗ ๕๑๘ ๕๑๙ ๕๒๐ ๕๒๑ ๕๒๒ ๕๒๓ ๕๒๔ ๕๒๕ ๕๒๖ ๕๒๗ ๕๒๘ ๕๒๙ ๕๓๐ ๕๓๑ ๕๓๒ ๕๓๓ ๕๓๔ ๕๓๕ ๕๓๖ ๕๓๗ ๕๓๘ ๕๓๙ ๕๔๐ ๕๔๑ ๕๔๒ ๕๔๓ ๕๔๔ ๕๔๕ ๕๔๖ ๕๔๗ ๕๔๘ ๕๔๙ ๕๕๐ ๕๕๑ ๕๕๒ ๕๕๓ ๕๕๔ ๕๕๕ ๕๕๖ ๕๕๗ ๕๕๘ ๕๕๙ ๕๖๐ ๕๖๑ ๕๖๒ ๕๖๓ ๕๖๔ ๕๖๕ ๕๖๖ ๕๖๗ ๕๖๘ ๕๖๙ ๕๗๐ ๕๗๑ ๕๗๒ ๕๗๓ ๕๗๔ ๕๗๕ ๕๗๖ ๕๗๗ ๕๗๘ ๕๗๙ ๕๘๐ ๕๘๑ ๕๘๒ ๕๘๓ ๕๘๔ ๕๘๕ ๕๘๖ ๕๘๗ ๕๘๘ ๕๘๙ ๕๙๐ ๕๙๑ ๕๙๒ ๕๙๓ ๕๙๔ ๕๙๕ ๕๙๖ ๕๙๗ ๕๙๘ ๕๙๙ ๖๐๐ ๖๐๑ ๖๐๒ ๖๐๓ ๖๐๔ ๖๐๕ ๖๐๖ ๖๐๗ ๖๐๘ ๖๐๙ ๖๑๐ ๖๑๑ ๖๑๒ ๖๑๓ ๖๑๔ ๖๑๕ ๖๑๖ ๖๑๗ ๖๑๘ ๖๑๙ ๖๒๐ ๖๒๑ ๖๒๒ ๖๒๓ ๖๒๔ ๖๒๕ ๖๒๖ ๖๒๗ ๖๒๘ ๖๒๙ ๖๓๐ ๖๓๑ ๖๓๒ ๖๓๓ ๖๓๔ ๖๓๕ ๖๓๖ ๖๓๗ ๖๓๘ ๖๓๙ ๖๔๐ ๖๔๑ ๖๔๒ ๖๔๓ ๖๔๔ ๖๔๕ ๖๔๖ ๖๔๗ ๖๔๘ ๖๔๙ ๖๕๐ ๖๕๑ ๖๕๒ ๖๕๓ ๖๕๔ ๖๕๕ ๖๕๖ ๖๕๗ ๖๕๘ ๖๕๙ ๖๖๐ ๖๖๑ ๖๖๒ ๖๖๓ ๖๖๔ ๖๖๕ ๖๖๖ ๖๖๗ ๖๖๘ ๖๖๙ ๖๗๐ ๖๗๑ ๖๗๒ ๖๗๓ ๖๗๔ ๖๗๕ ๖๗๖ ๖๗๗ ๖๗๘ ๖๗๙ ๖๘๐ ๖๘๑ ๖๘๒ ๖๘๓ ๖๘๔ ๖๘๕ ๖๘๖ ๖๘๗ ๖๘๘ ๖๘๙ ๖๙๐ ๖๙๑ ๖๙๒ ๖๙๓ ๖๙๔ ๖๙๕ ๖๙๖ ๖๙๗ ๖๙๘ ๖๙๙ ๗๐๐ ๗๐๑ ๗๐๒ ๗๐๓ ๗๐๔ ๗๐๕ ๗๐๖ ๗๐๗ ๗๐๘ ๗๐๙ ๗๑๐ ๗๑๑ ๗๑๒ ๗๑๓ ๗๑๔ ๗๑๕ ๗๑๖ ๗๑๗ ๗๑๘ ๗๑๙ ๗๒๐ ๗๒๑ ๗๒๒ ๗๒๓ ๗๒๔ ๗๒๕ ๗๒๖ ๗๒๗ ๗๒๘ ๗๒๙ ๗๓๐ ๗๓๑ ๗๓๒ ๗๓๓ ๗๓๔ ๗๓๕ ๗๓๖ ๗๓๗ ๗๓๘ ๗๓๙ ๗๔๐ ๗๔๑ ๗๔๒ ๗๔๓ ๗๔๔ ๗๔๕ ๗๔๖ ๗๔๗ ๗๔๘ ๗๔๙ ๗๕๐ ๗๕๑ ๗๕๒ ๗๕๓ ๗๕๔ ๗๕๕ ๗๕๖ ๗๕๗ ๗๕๘ ๗๕๙ ๗๖๐ ๗๖๑ ๗๖๒ ๗๖๓ ๗๖๔ ๗๖๕ ๗๖๖ ๗๖๗ ๗๖๘ ๗๖๙ ๗๗๐ ๗๗๑ ๗๗๒ ๗๗๓ ๗๗๔ ๗๗๕ ๗๗๖ ๗๗๗ ๗๗๘ ๗๗๙ ๗๘๐ ๗๘๑ ๗๘๒ ๗๘๓ ๗๘๔ ๗๘๕ ๗๘๖ ๗๘๗ ๗๘๘ ๗๘๙ ๗๙๐ ๗๙๑ ๗๙๒ ๗๙๓ ๗๙๔ ๗๙๕ ๗๙๖ ๗๙๗ ๗๙๘ ๗๙๙ ๘๐๐ ๘๐๑ ๘๐๒ ๘๐๓ ๘๐๔ ๘๐๕ ๘๐๖ ๘๐๗ ๘๐๘ ๘๐๙ ๘๑๐ ๘๑๑ ๘๑๒ ๘๑๓ ๘๑๔ ๘๑๕ ๘๑๖ ๘๑๗ ๘๑๘ ๘๑๙ ๘๒๐ ๘๒๑ ๘๒๒ ๘๒๓ ๘๒๔ ๘๒๕ ๘๒๖ ๘๒๗ ๘๒๘ ๘๒๙ ๘๓๐ ๘๓๑ ๘๓๒ ๘๓๓ ๘๓๔ ๘๓๕ ๘๓๖ ๘๓๗ ๘๓๘ ๘๓๙ ๘๔๐ ๘๔๑ ๘๔๒ ๘๔๓ ๘๔๔ ๘๔๕ ๘๔๖ ๘๔๗ ๘๔๘ ๘๔๙ ๘๕๐ ๘๕๑ ๘๕๒ ๘๕๓ ๘๕๔ ๘๕๕ ๘๕๖ ๘๕๗ ๘๕๘ ๘๕๙ ๘๖๐ ๘๖๑ ๘๖๒ ๘๖๓ ๘๖๔ ๘๖๕ ๘๖๖ ๘๖๗ ๘๖๘ ๘๖๙ ๘๗๐ ๘๗๑ ๘๗๒ ๘๗๓ ๘๗๔ ๘๗๕ ๘๗๖ ๘๗๗ ๘๗๘ ๘๗๙ ๘๘๐ ๘๘๑ ๘๘๒ ๘๘๓ ๘๘๔ ๘๘๕ ๘๘๖ ๘๘๗ ๘๘๘ ๘๘๙ ๘๙๐ ๘๙๑ ๘๙๒ ๘๙๓ ๘๙๔ ๘๙๕ ๘๙๖ ๘๙๗ ๘๙๘ ๘๙๙ ๙๐๐ ๙๐๑ ๙๐๒ ๙๐๓ ๙๐๔ ๙๐๕ ๙๐๖ ๙๐๗ ๙๐๘ ๙๐๙ ๙๑๐ ๙๑๑ ๙๑๒ ๙๑๓ ๙๑๔ ๙๑๕ ๙๑๖ ๙๑๗ ๙๑๘ ๙๑๙ ๙๒๐ ๙๒๑ ๙๒๒ ๙๒๓ ๙๒๔ ๙๒๕ ๙๒๖ ๙๒๗ ๙๒๘ ๙๒๙ ๙๓๐ ๙๓๑ ๙๓๒ ๙๓๓ ๙๓๔ ๙๓๕ ๙๓๖ ๙๓๗ ๙๓๘ ๙๓๙ ๙๔๐ ๙๔๑ ๙๔๒ ๙๔๓ ๙๔๔ ๙๔๕ ๙๔๖ ๙๔๗ ๙๔๘ ๙๔๙ ๙๕๐ ๙๕๑ ๙๕๒ ๙๕๓ ๙๕๔ ๙๕๕ ๙๕๖ ๙๕๗ ๙๕๘ ๙๕๙ ๙๖๐ ๙๖๑ ๙๖๒ ๙๖๓ ๙๖๔ ๙๖๕ ๙๖๖ ๙๖๗ ๙๖๘ ๙๖๙ ๙๗๐ ๙๗๑ ๙๗๒ ๙๗๓ ๙๗๔ ๙๗๕ ๙๗๖ ๙๗๗ ๙๗๘ ๙๗๙ ๙๘๐ ๙๘๑ ๙๘๒ ๙๘๓ ๙๘๔ ๙๘๕ ๙๘๖ ๙๘๗ ๙๘๘ ๙๘๙ ๙๙๐ ๙๙๑ ๙๙๒ ๙๙๓ ๙๙๔ ๙๙๕ ๙๙๖ ๙๙๗ ๙๙๘ ๙๙๙ ๑๐๐๐

แปรงฟันเพียงครั้งเดียว
 ด้วย

ยาสีฟันคอลเกต
 ทำให้ปากของท่านหอม
 รักษาฟันของท่าน
 และป้องกันฟันผุดีเลิศ

ถูกแล้ว, แปรงเพียงครั้งเดียวด้วยยาสีฟันคอลเกตผสมสารกัดจะทำให้ปาก
 ของท่านสะอาดมีกลิ่นหอม และสดชื่น ถึงถึงสิ่งจรรโลงหรือนานกว่านั้น-เป็น
 การสนับสุนนความดีเราจึงคำนึงถึงคุณของท่าน

เด็กจวบกระทั่งจะเข้าเรียน และเมื่อตอน
 ของวัยฟันคอลเกต ด้วยเหตุนี้เองเรา
 จึงแปรงฟันเป็นประจำด้วยยาสีฟันคอล
 เกต ยาสีฟันคอลเกตทำให้ฟันขาวเป็นเงางาม การคอลเกตช่วยป้องกัน
 ฟันผุและป้องกันกลิ่นปากให้สดชื่น และคุณเองก็ จะรู้สึกดีกับฟันที่สะอาดและสดใสใน
 ๘๐๘/๗๕/๗๖๖

ใช้สวมหัวแบบเด็กออกกระดุมเม็ดเดียว แขนยาว
จกข้อมือ ส่วนขน กิ่งขนดำกรอมขนเช่นเดียวกับ
กัน คงจะเป็นหญิงชาติจามนี้ละกระมังที่ให้
แบบอย่างการสวมเสื้อดำและขนดำให้ผู้หญิงเขมร
และนอกจากขนกับเสื้อแล้วก็มีผ้ามัดคอหมวก ซึ่ง
ข้าพเจ้าเห็นเขาใช้ผ้าขาวบ้าง ผ้าขาวม้าบ้าง คลุม
ผม และคาดชายไปข้างหลัง ผ่านเรียกเป็นภาษา
จามว่า กะมา ส่วนเขมรเรียก กวอมา

ตามประวัติคำศัพท์กล่าวถึง ชนชาติจามนี้แต่
เดิมทีคงมีพวกอื่นมาตั้งถิ่นฐานเมืองมาจกอินทรี
และได้มาตั้งบ้านเรือนอยู่ในแถบนี้ แต่มาบัดนี้พวก
จามต่างถิ่นกับถือคำสอนต่างดั่งตามดั่งกันทั้งต้น ความ
เป็นอื่นคงจะหมดสิ้นไป ไม่มีเหลือแม้ในรูปร่าง
หน้าตา พวกจามแต่ละคนมีผิวเหลืองอย่างประ
หลาด ทั้งจมูกก็ไม่โด่ง มีแต่ตาเท่านั้นที่ใหญ่ แต่
ก็ไม่เล็กเท่าตาพวกอินทรี หน้าตาของชนเผ่าจาม
จึงมีลักษณะแปลกไม่เหมือนใคร แม้แต่เขมรที่อยู่
ใกล้ริศกันมาเป็นเวลายาวนาน ก็มิได้บอกข้าพเจ้าว่า
เราคือชนนี้กว่าผู้หญิงชาติจามด้วยทั้งผิวพรรณ
และหน้าตา ข้าพเจ้าเองยังไม่ได้เห็นหน้าตาดังนั้น
ไม่ได้เดิมนัก เมื่อวันทีครุษาโตมาเชิญให้มาที่บ้าน
แม้จะอนุญาตให้เข้าไปได้จนถึงหลังบ้าน ก็หาได้
พบผู้หญิงสาวแต่สักคนไม่ แต่เห็นแต่ที่มามาทำบด
อยู่ข้างหลังบ้านประตูเพื่อแอบดูข้าพเจ้าเท่านั้น เขา
คงจะยังถือว่าข้าพเจ้าเป็นแขกแปลกหน้าจึงยังไม่
ยอมให้ลูกหลานออกมาพบปะด้วยเลย ส่วนที่คาด

หวังว่าจะได้พบเห็นคนกวนเขมรนั้น เป็นอันสิ้น
หวัง เพราะคนเหล่านี้จะหนีไปเมืองลาวหรือเมือง
ไม่ยอมให้หญิงสาวออกมาพบกันได้อีกหรือจะ
เดี๋ย แต่ความจริงข้าพเจ้าก็มีโอกาสหนึ่งซึ่ง
ทั้งผู้สอนและผู้เรียนต่างก็ตั้งตารอที่จะไป
ไปไม่คุ้มค่าเมื่อกลับมาที่นี่ ที่ได้ตั้งหน้าตั้งตา
มาถึงเขมร ข้าพเจ้าจึงได้รีบออกตัวเสียก่อน
จามมามากยิ่งกว่า

แต่ถึงอย่างไรข้าพเจ้าก็มีสิ่งหนึ่งที่ได้นำมาพบปะ
และทำความรู้จักกับคนที่นี่ซึ่งได้ชื่อว่าเป็น
ภาษาของเขามาพอสมควร และก็มีคำที่พาดพิง
อยู่หลายคำคือ คำว่า กัด คำ เขมร con
เสียงชัด ๆ เป็น ซิยาม เราแปลว่า สวม จับเข้า
ได้ยินแล้วอดนึกถึงคำสยาม ไม่ได้ที แม้จนกระทั่ง
บัดนี้ก็ยังไม่มีใครรู้ว่ามันคืออะไรได้ แปลว่า
กระไร อีกคำหนึ่งก็คือ คำ ต๋อ แปลว่า กัด
ตรงกับคำ เตยเขียน (เร็น ทอชาน) และ ทรา
หาน ของเขมร คำนี้ทำให้ข้าพเจ้าคิดว่า ทราของ
เราจะแปลว่ามาจาก ทรา ที่แปลว่า หนึบ ในภาษาล้าน
สักฤกษ์ หรือจะได้มาจากภาษาของเขมร (ที่แปล
ได้ทั้งทหารและกล้าหาญ) หรือเขมรจะได้มาจาก
คู่ยานของจามอีกทีหนึ่ง ข้าพเจ้าเห็นจริงแล้วที่
ภาษาเป็นเครื่องช่วยให้เกิดความเข้าใจในกันและ
กัน ถ้าต่างฝ่ายต่างได้เรียนรู้ภาษาถิ่นของตน
กันก็จะเกิดมิตร และไมตรีซึ่งมีประโยชน์แก่
เหมือนดังที่ข้าพเจ้าได้มาเรียนรู้ภาษาถิ่นและได้
อริยาบดียไมตรีจากผู้เป็นเจ้าของภาษาอริยาบดีย
เจ้าจะเว้นขอบคุณเดี๋ยมิได้เลย (อันที่จริงแล้ว)

โรงเรียนทางบก

เขมร

ยังไม่ทันจะได้ออกเดินทางไปประเทศญวน ข้าพเจ้าก็รู้สึกเชื่อแน่ว่าจะต้องมีความยากลำบากคอยอยู่ข้างหน้าแน่นอน และความลำบากอื่นใดจะเท่ากับลำบากเรื่องไม่รู้ภาษาของเขาเป็นไม่มี เพียงแต่ไปติดต่อที่สถานทูตญวน ๓๐ กว่าชาติ ข้าพเจ้าก็ทราบได้ทันทีว่า ภาษาญวนที่เรียนมาคง ๒-๓ เดือนนั้นใช้การไม่ได้เลย ต้องอาศัยกิมเฮงเป็นตัวคิดต่อให้ตลอดเวลา ยิ่งกิมเฮงแสดงความห่อหุ้มไปถึงกับจิตหาหนังสือภาษาญวนเทียบภาษาอังกฤษมาให้ข้าพเจ้าดูบททวน ข้าพเจ้ายิ่งท้อใจมากขึ้น บทเรียนที่ประเทศเขมรทำให้ข้าพเจ้าออกจะหย่อนคลายความแค้นดังกล่าวไปเป็นอันมาก ข้าพเจ้าคิดตงใจสองใจว่าจะไปหรือจะล้มความตั้งใจเสีย แต่ความที่อยากจะได้ไปพบคนไทยเผ่าต่างๆ โดยเฉพาะไทยไท้ผู้พลัดถิ่นจากญวนเหนือ เป็นกำลังใจอย่างแรงกล้าให้ข้าพเจ้าตัดสินใจไป โดยโชคที่ติดต่อเสมอมาว่าไปตายเอาดาบหน้า แต่แล้วด้วยความที่เคยได้รับความช่วยเหลือทุกครั้งจากที่ลำบาก ทำให้อดแอบ

นึกไว้ในใจไม่ได้ว่าถึงจะอย่างไร ตนใหม่ก็ลงมือทำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ ก็กระตือรือร้นที่จะไปหาคนไทยที่ได้มาจากสถานทูตญวนที่เมืองไซ่ง่อนนี้ แก่ข้าพเจ้าได้ในยามที่กระตือรือร้นที่จริงข้าพเจ้าก็ออกจะตกใจไปก่อนทีเดียว แต่ไม่เห็นมีสิ่งใดน่ากลัวเลย ถนนหนทางที่เขมรไปญวนก็เป็นถนนดินลูกรังที่ขรุขระทางที่ไม่ไกลนักหนา คงไม่เกิน ๒๐๐ กิโลเมตรโดยดรรชนีก็เป็นรถเก๋งไฮโดรลิก ๒-๓ คันจะ ๔ คันพอสบาย ค่าโดยสารก็ไม่แพงนักเท่าที่เมืองนี้แล้ว ข้าพเจ้าเชื่อว่าเงินคงจะช่วยให้ข้าพเจ้าได้เดินทางไปประเทศญวนได้สุดปลายทางพอดี แต่ที่ห่วงที่สุดในเรื่องเงินนี่เองที่เป็นปัญหาอยู่ยาก และนี่จึงทำให้ข้าพเจ้าประสพความเดือดร้อนร่วมถึงที่ติดตั้งหรรณีได้ทุกประการ

น่าขอบคุณกิมเฮงที่ได้ช่วยเป็นธุระเรื่องต่างๆ รวมทั้งเรื่องพาหนะโดยสาร เขาแนะนำให้ข้าพเจ้าไปรถบริษัทชินจงฮิว ซึ่งบริการของเขามหาเป็นที่ยอมรับ เพราะว่าเขาจะได้มีโอกาสสั่งเสียคนนั้นไปซะแล้ว

ข้าพเจ้าต้องทำการเมื่อรถถึงไซ่ง่อนแล้ว ทั้งยัง
ได้ซื้อไซเตลจันไนโรของท้อยโกตกับบริษัทกเมต
ที่พูด เพื่อให้ข้าพเจ้าได้ติดต่อขอควมในคอนชาดัม
ได้สะดวกสบาย นอกจากนั้นยังมีผู้ใจเอื้อเพื่อ
ช่วยไปซื้อ ตำนานผู้รักษาเครื่องในโรของอีกด้วย
เพื่อที่ ข้าพเจ้าจะได้พูดและฟังเขาเรื่องดังกล่าวภาษา
กวางตุ้ง ข้าพเจ้ายังหนักเสียใจไม่หายที่ไม่ได้แสดง
ความจริงในที่นั้นจนทราบว่า ข้าพเจ้ามีความรู้
พูดภาษาแต้จิ๋วได้เพียง ๒-๔ ประโยคเท่านั้น ส่วน
พี่น้องที่แทนกล่าวได้ว่า ไม่เข้าใจเขาเลยทีเดียว
แต่ถึงอย่างไรข้าพเจ้าก็ยังรักชอบคุณท่านผู้ใจอารี
นี้ของผู้ซึ่งทำให้เป็นห่วงและพยายามหาทางให้ความ
ช่วยเหลือเท่าที่จะช่วยได้ นอกจากนั้นอาจารย์ผู้สอน
ภาษาพูดให้แก่ข้าพเจ้าก็ยังให้ตามต้อยของน้อง
ชายที่อื่น ทั้งยังกำชับไว้ว่า ให้พยายามไปหาตำบ
ที่อยู่ที่ไหนในวงจก็ได้ แม้ข้าพเจ้าจะยังไม่ออกเลย
สักทีได้พบ กับเจ้าของจดหมายนั้นๆ แล้ว ปรากฏ
ว่าพูดกันไม่เข้าใจ การไปหานั้นจะเกิดประโยชน์
อันใด แต่ข้าพเจ้าก็ไม่กล้าที่จะหวังจดหมายอันมีค่า
เหล่านี้ เพราะรู้ว่าเมื่อถึงประเทศญวนแล้ว
จดหมายเหล่านี้จะเป็นประโยชน์แก่ข้าพเจ้าเพียงใด
ข้าพเจ้าจึงไม่เต็มใจหมายถึงสมเด็จพระสังฆนายก
แห่งกัมพูชานั้นแล้วให้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเล่าเรียน
ภาษาเขมรอย่างสะดวกสบายกว่าที่คิดไว้
นอกจากเรื่องเหล่านี้แล้ว ยังมีเรื่องเงิน ทุก

คนที่เคยเดินทางไปในประเทศญวนทางรถยนต์พา
กันและกำชับกำชาข้าพเจ้าอย่างแข็งขันว่า อย่าได้
พกเงินสดเข้าไปเกินจำนวนที่ทางกระทรวงประเทศญวน
กำหนดไว้เป็นอันขาด จำนวนนั้นคือเงินญวน ๕๐๐
และเงินเขมร ๕๐๐ เหรียญ กระเป๋าถือจะต้องถูกค้น
บางทีตามตัวและร่องเท้าก็จะถูกค้นด้วย หากเป็น
หญิงกมกจะมีเจ้าหน้าที่หญิงมาเป็นผู้ค้น ฉะนั้นผู้
โดยสารที่ไม่ใช่ชาวญวนจึงต้องปฏิบัติตามระเบียบ
นี้อย่างเคร่งครัด และถ้าหากไม่แจ้งลงไว้ในแบบ
ฟอร์ม แต่เจ้าหน้าที่เกิดค้นพบ เงินนั้นก็ถูกริบ
ส่วนโทษนั้นเขากล่าวถึงประหาร ถึงแม้ว่าจะมีผู้พูด
อย่างเดียวกันนั้นถึง ๓-๕ คน ข้าพเจ้าก็ไม่อยากจะ
ปลงใจเชื่อสนิท เพราะเท่าที่ข้าพเจ้าผ่านมาทาง
อินเดียและพม่า และอินเดียก็มีชื่อเสียงมั่งค
อดชุกชุมกับคนเดินทางยิ่งนัก ข้าพเจ้าก็ไม่เคยถูก
ค้นกระเป๋าถือเลยสักครั้งเดียว แต่เมื่อมีคนทักทวง
อย่างนี้ ข้าพเจ้าจะไม่เชื่อเขาอย่างไรได้ คราวนี้
จึงเกิดเดือตริอนต้องหากที่ฝากเงินเขมร และนำค
ตัวไปเท่าที่ได้รับอนุญาตใหม่ไปได้ แต่ถ้าจำนวน
เงินที่ได้รับอนุญาตให้หน้าเขาได้นั้นชางน้อยนิดเดียว
ข้าพเจ้าคิดว่าเพียงจะไซเตลคาฟพอกคงพอสำหรับ
คนเดียวเท่านั้น ทั้งนี้เพราะได้ยินว่าเงินเหรียญ
ญวนราคาต่ำกว่าของเขมร เงินเขมร ๑๐๐ เหรียญ
แลกเงินญวนได้ ๓๕๐๐ ถ้าเป็นเช่นนั้นข้าพเจ้าจะ
ได้เงินที่ใหม่ใช้ในเวลา ๓-๕ วัน (อ่านต่อหน้า ๑๐๑)

เรื่อง นันทะเมต

ไม้ตรีทางภาษา - ต่อจากหน้า ๑๗

ก็จะพานักในประเทศไทย เรื่องนี้เป็นปัญหาใหญ่
ที่ข้าพเจ้าจำต้องปรึกษาหารือกับผู้เคยผ่านฉนวน
จนแล้ว และดูเหมือนจะไม่มีความเห็นที่จะสะดวก

สำหรับหาพึ่งธนาคารเอกชน คือฝากเงินเชมรไวท์ทาง
นี้แล้วไปเบิกเงินญี่ปุ่นใช้ทางนั้น และไม่ว่าวิธีที่จะ

ส่วนในเงินเงินไทยนั้นคือ เศษกระดาษขนาดเล็กขนาด
๑๓ ทางนี้ มีชื้อถนนและเลขที่บ้านไว้ให้ และมี

ทำหนังสือเขียนเป็นตัวเลขตัวเล็ก ๆ ไว้ตรงมุมข้าง
ล่าง ข้าพเจ้าปรึกษากระดาษเช่นนี้ไว้อย่างทะนุถนอม

ราวกับสิ่งมีค่า เพราะถ้าหากเกิดเป็นอันตราย
หมอนเงินนี้จะเสียหายได้อย่างหนึ่งแล้ว ข้าพเจ้าคงไม่

หวังจะไปพบชาวไทยที่แน่นอน

เมื่อเสร็จธุระเรื่องนแล้ว ข้าพเจ้าก็เบาใจ
ที่จะใจสันติที่คิดว่าทุกอย่างจะต้องเป็นไปอย่าง

เรียบร้อยตามที่กำหนดไว้ทุกประการ เหลือธุระที่
จะต้องทำอีกอย่างเดียวกคือ จัดของเท่าที่จำเป็น

ใช้ไปไม่กี่วัน บรรจุลงในกระเป๋านักใบที่พอจะหิ้ว
ไปใส่รถเองได้โดยไม่หวังพึ่งแรงผู้ใด ข้าพเจ้ามา

ถึงแหลมแล้วจึงรู้ว่าแจ้วแก่ใจว่า ถึงจะหวังพึ่ง กหา
จนกว่านี้ไม่ได้ เพราะทางแถบนี้ไม่มีคนห่มอาชีพ

เป็นอันขาด เขาในอินเดีย การเตรียมการล่วงหน้า
ของข้าพเจ้าในครั้งนั้น จึงนับว่ามีประโยชน์อย่างยิ่ง

ตลอดการเดินทางในประเทศไทย
ความจริงข้าพเจ้าก็อดเสียตายไม่หายที่ไม่รู้

ภาษาญวนพอจะสนทนากับคนโดยดลอีก
๒ คนในรถคันเดียวกันนั้นได้ มีฉนวนแล้วการเดินทาง

ทางคงจะสนุกน่าสนใจยิ่งกว่านั้น ข้าพเจ้าต้องนั่งเป็น
ไม้มาตลอดเวลา ๗ ชั่วโมงกว่า กว่าจะถึงไซ่ง่อน

นึกนึกนึกนึกเร่าเต็มทน คนโดยดลเหล่านั้นคงไม่
เข้าใจว่าข้าพเจ้านั่งรถอย่างโรจิ่งได้เดินทางมา

ประเทศของเขาแต่ถ้าพึ่งอย่างนี้ คงจะมีหลายคนที่
อยากรู้ แต่จะอยากหรืออยากรู้จักกันสักเพียง

ใดก็ไม่มีความที่จะช่วยได้ ในเมื่อต่างฝ่ายต่างไม่รู้
ภาษาของกันและกัน อากาศในขณะนี้ร้อนอบ

อ้าวดูช่างไม่เหมาะสมแก่การเดินทางมาประเทศ
ญวนเสียเลย ยิ่งต้องหยุดคอยที่ท่าข้ามเพื่อคอย

แพขนานยนต์วิ่งครั้งละกว่าชั่วโมง ทั้งการอดกลืน
บังคับให้หยุดรถเพื่อตรวจข้อมือ ยันกับแล้วไม่

ตากแดด ๑๖ ครั้ง บางแห่งก็ต้องคอยครั้งละนาน ๆ จึง
ก่อให้เกิดความหงุดหงิดใจอย่างเหลือจะพรรณนา

แม้จะไม่ได้กินอาหารอย่างใดเลยตั้งแต่เข้ามา
ข้าพเจ้าก็ไม่หิว ไม่อยาก ต้องการอย่างเดียวเพียง

ให้รถถึงที่หมายโดยสะดวกและปลอดภัย และรอด
เรื่องอย่างเท่านั้น

ข้าพเจ้าไม่ค่อยเชื่อเรื่องโชตาง หรือแม้การ
ตั้งหรณี่ใด ๆ แต่ในการเดินทางคราวนี้ ข้าพเจ้า

อดตั้งหรณี่ใจไม่ได้ ในใจนั้นก็หวังหาโชคอย่างไร
เหลือจะพูดได้ถูก จะหวังนักดีอะไรก็ยังไม่อาจ

ตลอดมา แต่พวกออกจะเบียดเบียนพวกนี้
 น้อยกว่า แต่ข้าพเจ้าไม่เคยรู้สึกเดือดร้อนอะไร
 มากเท่า เพราะเห็นว่าเขาทวดความหมาย กว่าจะอ
 กนๆ แรกแต่... ที่จะคำนับเขาเด็กหลาย ๆ ที่
 เจ้าไป เห็นแก่หน้าใจเดียว ไม่อาจจะเป็นหนายืน
 หนึ่งวัน (ตามที่เขาเรียกคนไทย) เขาควรที่จะ
 เลี้ยงคนหมก และคนผู้ด้อยกว่าจนยอมความ
 เครื่องบริบทอย่างถึงขนาด จึงมีคนกรวมใจพวก
 เจ้าหน้าแห่งอันเหลือเกิน เสร็จจากด้านนี้แล้ว
 ข้าพเจ้าคิดว่าคงจะได้รับอนุญาตให้ไม่ได้เสีย แต่
 ก็ใหม่ได้ เมื่อนำไปแสดงกำหนดเงินและสิ่งของมา

ให้เจ้าหน้าที่ประชุมกัน... ระเบียบ... จัด
 ราชการเข้ามาขอกระทำการ... ราชการ
 แรกข้าพเจ้าไม่รู้สึกเดือดร้อนอะไร...
 เพราะเห็นใจว่าคน... หนึ่งวัน...
 ที่เขาถามหาใจให้ตรง... หนึ่งวัน...
 ราชการข้าพเจ้าก็ยอม... หนึ่งวัน...
 ใจกับมือเย็น... หนึ่งวัน...
 ว่างๆ ไม่ได้แจ้งได้มาก... หนึ่งวัน...
 เจ้าเองก็เพิ่งได้เห็น... หนึ่งวัน...
 กระไรของข้าพเจ้า... หนึ่งวัน...
 แต่จะสั่งหนังสือ... หนึ่งวัน...

อัตราครุ่างในโรงเรียนแจ่มะสิริกษัตริย์

รับสมัครตั้งแต่มต้นจนกว่าจะเต็ม

ครุุทวุฒิ	อัตราเงินเดือน ท.ร.ร. จ่ายให้ท่งสน	อัตราเพิ่มเงินเดือนรายปี
ครุ ป.	๕๖๕	๒๖๕ บาท
ครุ ม. ๘	๕๗๕	๒๗๕ บาท
ครุ พ.ป.	๖๒๕	๓๒๕ บาท
ครุ ป.ป.	๖๕๐	๓๕๐ บาท
ครุ พ.ม.	๘๐๐	๕๐๐ บาท
ครุ ป.ม.	๘๕๐	๕๕๐ บาท
ครุทุกระดับที่โรงเรียนพิจารณา เห็นความสามารถดีเยี่ยมภาษา อังกฤษมีรหมมบ้าง	โรงเรียนจ่ายให้ส่งค่า อัตราเงินเดือนข้างบน	เพิ่มร้อยละ ๕ ต่อปี เงินเดือน ๘๐๐ บาท

- หมายเหตุ
๑. ครุทุกระดับที่เข้ามาแล้วไม่ต่ำกว่า ๕ ปี โรงเรียนไม่พิจารณาให้เพิ่มเงินเดือน
 ๒. ผู้สมัครต้องทำสัญญา ๑ ปี ครุทุกระดับที่ปฏิบัติงานโดยเรียบร้อยจะมีสิทธิลาออกได้ในวันที่ ๓๑ ธันวาคมของปีถัดไป
 ๓. ผู้สมัครจะได้รับเงินโบนัสปลายปีการศึกษาคือ ๕% และอื่นๆ ไป

เสียงปืนทางภว

เขมร

(16)

บัดนี้ข้าพเจ้าหลุดเข้ามาได้ลงประเทศเวียดนาม
 งด ภาวจะผ่านด่านมาได้ก็เฉยเฉยจนหนักหนา
 ขว้ให้การเดินทางที่ไม่ควรระกนเฉยจนหนักเพียงน
 กนเฉยารวม ๘ ชั่วโมง ถ้าไม่ยกให้เป็นเรื่องของ
 หนังกของเขาดั่งข้าพเจ้าคงจะไม่เฉยจนเคื่องไป
 ออกนันทเคื่องทกตรวจคนเฉยจนทกกระเป่าอย่าง
 นม แต่แม่กระหนกตามข้าพเจ้ากอดครนคดอง
 แต่เรองนไม่ได จนดมสันใจโยดกับประเทศบ้าน
 เมืองของเขาไปดัยทเคื่อง แต่ถึงจะสันใจก็หา
 ได้เห็นดังใดดัยงามน่าเพดเพดนิยนิคไม่ เพราะ
 ขณะนั้นไม่คตมารวมเคื่องแเดว ทคินทกแห่งไม่
 ว่าจะเป็นเขตเขมรหรือเวียดนาม คางกแห่งแเดว
 เคกระแห่ง หานาไม่ไดดักหยดเช่นเคื่องกน พุดไป
 ทจริงแเดว คินแค้นทมาบั้นเขตเป็นเขมรเป็นญอน
 กเป็นแผนดินสันเคื่องกน เพียงแต่ไม่ทกนบอก
 ขาดนาเขตเทานทแบงแบกแผนดินนออกเป็นดอง
 รัชของ และคดอยไม้ชนไม้ใหญ่ไม้คดนเองทสร้าง
 ระเบียบกตคนททำให้การไปมาหาสู่เป็นไปคดอยคดวาม
 คดนคดอยคดอย ขณะนการชาอเขมรจะเขาดังประเทศ
 ญอนกจะคดองทาดชา และเฉยคดเขาเมือง

เหยย จะใช้เพียงหนังกดอผ่านอยางดริทที่ ๒๕๖๖๖๖
 ปกครองหาได้ไม่ ข้าพเจ้าคดอย สดดวเวทท
 ค้าหากข้าพเจ้ามารประเทศญอน เพียงคดองทจะ
 ได้เห็นกมประเทศบ้านเมืองแเดว ข้าพทาดจะเฉยก็
 เหน็ดเคื่องทคดมค แต่เมื่อมาเพรระมคททจ่าเป็น
 ดิงกดองแเดว แม้จะระดระความด้างนคดองกน
 ทกนคดองยอมทน แต่ถึงกระหนมางนงนงแล้ว
 คงไม่คดจะมออีกแม่จะจ่าเป็น

รกแค้นมาออกไม่กตมกโตเมด กนคดนเคื่อง
 แดะตรงทางเฉยเฉยเขาเมืองนเอง รกคดองทงเป็น
 คดงดุดทาย เจ้าหนาททตรวจคนคดองทแเดว คด
 ่นุงกวางเกงชากคดอย ได้เฉยคดองเชงเคื่องนคดอง แลดู
 เหมือนนจกคดุด ดอนด้างนคดองนคดองททันทนเพ
 ข้าพเจ้าไม่เข้าใจจ่าเป็นเจ้าหนาทคดอง สดวคนคด
 เมือง หรือเป็นเจ้าหนาทคดองคดอง แต่จะเป็นใครก็
 คดวามข้าพเจ้าเบอหน้าเคื่องคดอง เพราะ คดองกนไม่
 ได้เฉยเฉยทเคื่อง จนหนังกคดองคดองทงทงนคดอง
 นนคดองชว เพราะกตพุดไปพุดคดองนคดองไม่จ่าน
 อนทข้าพเจ้ามารังเชงอน เป็นคดองคดองกน
 ประชาณารคค ใจคดองกนคดองคดองคดองคดอง ๓๓๓

จนจึงมีชม มีแผ่นผาเขียนคำอธิบายของวงดนตรี
ให้ในพระยะๆ บ้านเมืองไซ่ง่อนดูไม่ติดกับพมเม็ญ
เลย จะผิดกันที่ตรงที่ใหญ่กว่า และที่ตัวคนก็
สะอาดกว่าเท่านั้นเอง แต่ข้าพเจ้ายังไม่พอใจ
จะสั่งเด็ดดังใด ใจมื่อพระองค์ถึงสถานทีที่ของกร
จะไม่ขึ้นเงิน ข้าพเจ้าตั้งเคษกระตาสชนนให้คน
ขึ้นรถที่รถถนน เขาพยักหน้ารับรู และเมื่อเขาเขต
ซึ่งคนชน เขาจ้อรถดังคนดัง และเรียกคนช
ไ้ให้พาข้าพเจ้าไปยั้งถนนน ข้าพเจ้าจำไม่ได้ว่าขอ
ถามอะไร แต่เชื่อว่าคงเป็นถนนที่หาไม่ยาก เมื่อ
คนขับรถเรียกแท็กซี่และตั้งกระตาสแผ่นนให้ค
คนขับแท็กซี่จึงไม่ชักใช้ได้อตามอย่างไรบอก

ข้าพเจ้านั่งแท็กซี่คนนั้นไปด้วยจิตใจตื่นเต้น
ไม่ใ้แปลกตนัก ใจหนึ่งก็คิดว่าแท็กซี่จะพาข้าพเจ้า
ไปตามถนนต่างๆ แล้วจะกลับมาบอกว่าไม่รู้จัก
ถนน และถ้าหากพาข้าพเจ้าผิดคิดเบ็ดเบ็งเช่นนั้น
แล้ว จะมีทางพุดจากนี้ให้เข้าใจได้อย่างไร ส่วน
อีกใจหนึ่งก็คิดว่า ค่ารถบ้านและซื้อถนนที่เขียน
ให้ให้กระตาสนั้นจะไม่ชัดเงิน จะหายาก จะไม่จริง
และอะไรที่อะไรก็มากมายสุดแต่จะคิดขึ้นมาใน
ภายหลังใจไม่ปกติอย่างนั้น แต่ว่าคนขับรถแท็กซี่
ของประเทศเวียดนามนั้นเห็นจะได้วางใจได้ เพราะ
จึงพอเห็น ข้าพเจ้าจะมี โอกาสได้คิดเป็นทุกข์เป็น
ร้อนอะไรอย่างไรอีก รถก็เลยออกมาจอดที่มุมถนน
แห่งหนึ่งทางปากซอยมี คนรถให้ข้าพเจ้าดูเลข

ที่ของตึกแถวห้องหนึ่ง ซึ่งเขียนไว้ด้วยใหญ่ ขาน
ง่าย เป็นเลข ๕๖ ตรงกับที่เขียนได้เนกระตาส แล้ว
เขาก็ออกซื้อถนนตามที่เขียนไว้นั้น แล้วตั้งว่าเขา
ได้พามาถูกที่หมายแล้ว ข้าพเจ้ามองครึ้นหน้า
เห็นเป็นร้านตัดเสื้อผู้หญิง จัดแบบร้านในกรุงเทพฯ
ตรงตามที่ได้รับคำบอกเล่ามาทุกประการ แต่ก็ยังไม่
แน่ใจว่าจะไร คนขับรถแท็กซี่จึงต้องลงรถไป
เรียกหญิงเจ้าของร้านออกมาพุดจากนั้น เมื่อ
ข้าพเจ้าตั้งกระตาสแผ่นนให้ เธอพนนพยักหน้า
รับรองว่าใช่ค่ารถบ้านของเธอ จึงเป็นอันหมดธุระ
ของคนขับรถแท็กซี่

ข้าพเจ้าหอบข้าวของเดินตามเธอเข้าไปในร้าน
คอยอยู่สักครู่หนึ่ง เธอจึงกลับออกมาพร้อมด้วย
หญิงสาวผู้หนึ่ง เขาเออว่าคงเป็นมารดา นิ่มม่ม
กระตาสรายชื่อออกคดมือมาด้วย หญิงเจ้าของร้าน
นี้เป็นผู้หญิงญวนที่เคยอยู่ในเขมรมาเป็นเวลา
นานจึงพุดภาษาเขมรได้ เมื่อทราบว่ข้าพเจ้ามา
จากเขมร จึงพุดกับข้าพเจ้าเป็นภาษาเขมร ใน
ขณะนั้นเหมือนข้าพเจ้าจะรู้ภาษาเขมรดีกว่าภาษา
ใดๆ ทั้งสิ้น คำแรกที่เธอถามข้าพเจ้าก็คด จำนวน
เงินเท่าไร ข้าพเจ้าให้เธอคดดูเลข ๕๕๐๐ ที่มุม
กระตาส เธอหันมาปรักษามารดาอีกครู่หนึ่ง แล้ว
ก็กลับพาข้าพเจ้าเป็นภาษาเขมรว่า เงินตั้งเท่า
นั้นไม่มีหรือ

คำว่าเงินไม่มีของเธอทำให้ (อ่านต่อหน้า ๑๐๑)

วิไล นิมิต

ไมตรีทางภาษา—ต่อจากหน้า ๑๗

ข้าพเจ้าถึงกับขมขื่น หืออตาตาย แต่ยังไม่เชื่อ หือ
 คิดว่าตัวเองคงฟังภาษาเขมรไม่เข้าใจดี และอาจ
 จะฟังผิด จึงขยับจะถามให้แน่ใจอีกครั้ง แต่ไม่
 ทันจะถามว่าอย่างไร เธอก็นั่งหลังจะเดินกลับ
 เข้าไปข้างในอย่างไม่มีเชื้อโยไมตรีกับข้าพเจ้าเลย
 ข้าพเจ้าจึงรีบอธิบายให้เธอฟังว่า ข้าพเจ้าให้เงิน
 เขมรได้ที่เขมรแล้ว และก็ได้รับใบรับแผ่นเล็กๆ
 มา ซึ่งเธอเองก็รับว่าใช่ ถูกต้อง เหตุใดเธอก็
 จะบอกว่าไม่มีเงินและไม่จ่ายเงินให้แก่ข้าพเจ้าแล้ว
 แล้วข้าพเจ้าจะได้เงินที่ไหนไซ้ เธอก็ตอบออกมา
 ดังนี้ อย่างไม่ได้สนใจในเรื่องที่ข้าพเจ้าพูดเลยว่า
 เงินไม่มี ครัวของข้าพเจ้าเข้าใจอย่างถูกต้องแล้วว่า
 เธอจะไม่จ่ายให้ข้าพเจ้าแน่ ถ้าเช่นนั้นข้าพเจ้าจะ
 ทำอย่างไร ปัญหาเรื่องเงินไม่ได้มัน ไม่ได้อยู่ใน
 หัวข้าพเจ้ามาก่อนเลย จึงไม่ได้เตรียมนึกดูทางใด
 ก่อนว่าถ้าต้องเผชิญกับปัญหานี้ข้าพเจ้าจะแก้ไขอย่างไร
 คนที่รับเงินไปจึงดิ้นรนให้ข้าพเจ้า ก็คงไม่ทันนึกว่า
 จะเกิดเหตุอย่างนั้น และข้าพเจ้าคงจะฝากเขาเข้า
 ไป เพราะเพียงจะตกลงใจกับตนเองเมื่อครั้ง
 ข้าพเจ้าจะไม่ยอมอยู่ในบัญชีฝาก หญิงผู้เป็นมารดา
 พยายามหาข้ออยู่ต้องลำบาก แต่อดคิดหัว แสดง
 ว่าไม่มีข้อข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็อดอกจะเห็นใจเขาว่า
 จะจ่ายเงินให้ได้อย่างไร ในเมื่อไม่มีข้ออยู่
 ตามระเบียบ และเงิน ๓๕๐๐ เหรียญก็มิใช่เงินเด็ก
 น้อย แต่พูดทางฝ่ายข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็คิดว่า เขาเอง
 น่าจะเห็นใจข้าพเจ้าบ้างว่า ข้าพเจ้าเป็นคนแปลก

หน้ามา ถ้าไม่มีเงินไซ้จะลำบากสักเพียงไหน แต่มี
 โยข้าพเจ้าจะพูด พูดสักเท่าใดว่า ข้าพเจ้าไม่มีเงิน
 มาเลย นอกจาก ๕๐๐ เหรียญที่ทางการอนุญาต
 ให้นำเข้ามาเท่านั้น ทั้งข้าพเจ้าก็ไม่รู้จักใครที่
 เคย ขอให้จ่ายแก่ข้าพเจ้าบ้าง แม้จะไม่ครบตาม
 จำนวนก็ยังดี เธอผู้นั้นก็ไม่ได้เห็นใจ หรือเห็น
 ความจำเป็นของข้าพเจ้าเลย หนำอื่นชาวแปลงปลูก
 ของเธอไม่เคยเคย ไม่รับไว้ในความทุกข์ร้อนของ
 ผู้ใดทั้งนั้น จนข้าพเจ้ารู้สึกเหมือนหงอนหงายจาก
 เฝ้าน้ำร้อนกับขี้คนผู้ใจเหี้ยม พร้อมกับจะเข่น
 ขำมนุษย์เสียได้โดยปราศจากความเมตตาปราณี

DAILY ENGLISH FOR THAI PEOPLE

หนังสือคู่มือเรียนภาษาอังกฤษทางวิทยุ
 กระจายเสียง ออกจำหน่ายแล้วตามร้านขาย
 หนังสือทั่วไป ราคาเล่มละ ๑๕ บาท ต่าง
 จังหวัดส่งทางเช็คไปรษณีย์ ในนามของ
 มาสเตอร์ไพรัตน์ กฤษณมัย

๑๕๖ พญาไท พระนคร โทร. ๕๔๒๓๗

บทเรียนนี้สอนทางสถานีวิทยุ อาทิตย์ละ ๓ ครั้ง คือ

วันจันทร์ สถานี ท.ท.ท. เวลา ๖.๔๕ น.

วันพฤหัสบดี สถานีกรมการรักษาดินแดน เวลา ๘.๓๐ น.

วันเสาร์ สถานี ท.ท.ท. ภาคเพลินเพลง เวลา
 ๑๖.๔๕ น.

รับรองว่าท่านจะพูดได้คล่องในเวลา

อันสั้น

ข้าพเจ้านลอบตกด้วยความหมดหวัง แต่ก็ไม่
 ยังไม่ละความพยายามคิดหาหนทางตั้งร้อยพันทาง
 เพื่อจะได้เงินจำนวนนั้นมา แต่ข้าพเจ้าไม่ทางจะหา
 ได้หรอก ในเมื่อข้าพเจ้าไม่รู้ภาษาใดๆ พอจะ
 พูด หรือ เขียน แข่งแกร่งของเธอ อ่อนไหวลงจน
 ถึงกับจะหอบขยับเงินให้คงไว้ราวถนาค เป็นอันว่า
 ข้าพเจ้าจะคงมีชีวิตอยู่ในประเทศญอนด้วยเงิน
 ๕๐๐ เหรียญนี้ ข้าพเจ้าคิดแต่คิดแต่ก็ไม่เห็นทางว่า
 เงินเหล่านี้จะพอสำหรับเดินทางกลับเขมรได้อย่างไร
 แม้ว่าจะเดินทางกลับในอนึ่งวันก็ตาม ยังคิดถ้อย

เสียใจว่า ไม่ควรคิดที่จะมาประเทศญอนให้ลำบาก
 เลย เท่าที่เดินทางมาไม่อยากจะเดินลงไปให้ไกล ก็จะ
 บรรลุความยากลำบาก แล้วจึงพอมันขึ้นเรือขึ้น
 ได้บ้าง มาถึงที่นี้ ไม่มีเงิน ข้าพเจ้าจะขอความช่วยเหลือ
 ได้ดีอย่างไร ที่ข้าพเจ้าไม่เฝ้าเห็นจะไม่จริงดังแล้ว
 ข้าพเจ้าก็คิดๆ ไปใจก็อดสงสัยไม่ได้ ทั้งๆ ที่
 ข้าพเจ้ามาก่อนใหญ่กำลังกล้าหาญอยู่ด้วย ข้าพเจ้า
 เป็นที่ที่ใครจะร้องให้ได้ มันก็มาจะร้องให้เสียให้ละใจ
 แต่ถ้าข้าพเจ้าจะมาทำอะไรที่นี้ไม่ได้ทั้งนั้น มันอยู่
 อย่างเดียวที่ควรทำที่สุด และเร่ร่อนอยู่ก็ วิชา

อัตราคร่าวในโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์

รับสมัครตั้งแต่บัดนี้จนกว่าจะเต็ม

ครุฑาาณ	อัตราเงินเดือนขั้นต้น ๓ ร.ร. จ่ายให้ทั้งสน	อัตราเพิ่มเงินเดือนรอบปี
ครุ ป.	๕๕๕	๕ ๕๕๕ บาท จนนงเงิน ๑๑๐๐ บาท เปลี่ยนเป็น ๕๐๐ บาท
ครุ ม. ๑	๕๖๕	
ครุ พ.ป.	๖๒๕	
ครุ ป.ป.	๖๕๐	
ครุ พ.ม.	๗๐๐	
ครุ ป.ม.	๗๕๐	
ครุทุกอุมทท โรงเรียนพิจารณา เห็นความถ่วงวารถถอนภาษา อังกฤษมัธยมปลาย	โรงเรียนจ่ายให้สูงกว่า อัตราเงินเดือนข้างบน	๕ ๕๕๕ บาท และ ๕๖๕ บาท จนนงเงินเดือน ๑๑๐๐ บาท เปลี่ยนเป็น ๕๕๕ บาท เพิ่มรอบปีตามอัตราข้างบน

- หมายเหตุ
๑. ครุที่เคยสอนที่อื่นมาแล้วไม่ต่ำกว่า ๓ ปี โรงเรียนนี้เต็มให้เป็นพิเศษอีก ๑ ชั้นทุกอัตราไป
 ๒. ผู้เป็นครุต้องทำสัญญา ๑ ปีการศึกษา ผู้ที่ปฏิบัติงานโดยเรียบร้อยและทำสัญญาต่อไปในปี ๒ จะได้เพิ่มเงินเดือนอย่างน้อย ๑ ชั้น ถ้ารับเงินโบนัสในปลายปีการศึกษาที่ ๒ และปีต่อไป

ต้องออกไปให้พ้นจากร้านเขาเสียเร็วๆ เพราะเจ้า
 ของร้านเองก็ไม่ได้แสดงความรักแต่อย่างใด
 อ้อ เธอขยับเท้าจะเดินเข้าไปข้างในเสียรำไป ทั้ง
 ไม่ยอมตอบโต้หรือพูดจาให้ความหวังใดๆ แม่แต่
 น้อย ข้าพเจ้าเห็นไม่ได้เงินแน่ จึงจำต้องยอมแพ้
 ริมด้วยกระเป๋าคงจะออกจากร้านไป แต่ในขณะที่
 ข้าพเจ้าเตรียมจะออกเดินไปนั้นเอง คงมีอะไรมา
 คุดใจเธอด้กอย่างหนึ่ง ทำให้เธอถามข้าพเจ้าว่า
 ข้าพเจ้ามีเงินเขมรมากด้วยหรือเปล่า ข้าพเจ้าจึง
 หนักงมาได้ความเงินเขมรมาอีก ๕๐๐ เหรียญ จึงเปิด
 กระเป๋ายีบยื่นดู เธอเห็นเข้มนนจึงออกปากว่า ถ้า
 หากต้องการจะแลก แลกที่เธอทำได้ ข้าพเจ้าเห็น

ไม่มีทางอื่นดีกว่านี้ เพราะไปข้างหน้าอาจจะไม่มี
 ผู้โดยยอมรับแลก ข้าพเจ้าจึงตกลง และเธอก็ให้
 เงินญวนแก่ข้าพเจ้าเพียง ๕๐๐ แทนที่จะเป็น ๕๐๐
 เหรียญกว่าตามราคาตกลง แต่ข้าพเจ้าก็ยังยินดี
 ทยบดนมเงินญวนเพิ่มจนอีก ๕๐๐ เหรียญ ถ้าจะถกถ
 วังชกคงไม่เคียดวุ่น
 เห็นอย่างนี้แล้ว ข้าพเจ้าเข้าใจได้ด้ว่าการ
 ดำเนินธุรกิจการค้าต้องตรงไปตรงมา จะเห็นแก่
 หน้าผู้ใดไม่ได้ แม้ข้าพเจ้าจะรู้สึกดีว่าตลอดเวลา
 ที่ข้าพเจ้าพูดจากับเธอ หน้าตาข้าพเจ้าคงจะน่า
 เวทนา เธอคงจะเห็นแก่หน้าข้าพเจ้าไม่ได้ ถ้าหาก
 ข้าพเจ้าไม่มีเงินเขมร ๕๐๐ ไม่แลก ข้าพเจ้าคง

เวอริตีซิง

แท็บเล็ต

เวงกันที่ใช้ ลดความอ้วน

ของเยอรมัน
ปราศจากอันตราย

ดิมโปสแลม

ยาแก้ปวดหัว
แก้ไข้หวัด
แก้เจ็บคอ

ยาแก้ POSLAM ฤทธิ์รุนแรง

สับก็อติจิมินโปสแลม

เพื่อรักษาอาการไข้หวัด อ่อนเพลีย
และครีมให้ลดอาการปวด แก้จุกอากา
ของทารกและเมดิซีนคนยามอากาศร้อน

1 ก้อนหนัก 135 กรัม ราคา 7.50 บาท

เป็นกษัตริย์ โปสแลม เสิร์วันนี้เห็นจริงไม่ลืมน้อง

เบรนนีล

บิซิตอเทรมีนวางเนื้อจากกล่มของดีเจนนม
แก้การปวดศีรษะ เบื้องจรกการอ่านเชิงจดเฉลี่ย
แก้ไขเมอฝันสับสนหรือสับสนหาสติใจร้อนจากพลัง
ง่วงได้สัมผัสองไปเร่งความจำดีขึ้น และนอนหลับสบาย

BRAIN PILLS

ผู้คิดค้นยา

679 ถนนสุขุมวิท 36 กรุงเทพฯ

ผู้แทนจำหน่าย บริษัท ทีเอสทีกรุ๊ป จำกัด โทร 640 196457

ไม่ได้เงินยวง ๔๐๐ เหยยญมา แต่อย่างนี้ใครจะ
 ว่าเป็นไม่สำคัญ ณ มติน ทประเทศญอนน ข้าพเจ้า
 ก่าตงเห็นความสำคัญของเงินอย่างเห็นอกเห็น
 ณาจะมีผู้กล่าวในขณะนั้นว่า มบัญญัติความทรัพย์
 ข้าพเจ้าคงเห็นว่าเขากล่าวด้วย โฉหารยังกล่าวด้วย
 ตามความจริง เพราะถ้าทรัพย์ไม่แล้วบัญญัติ
 ที่ไหนจะมา ย่างตัวข้าพเจ้าเองในเวลานั้น ข้าพเจ้า
 ก่าตงรู้สึกหิวมันหีบ คิดอะไรไม่ออก แต่คิดว่า
 หมกบัญญัติเขาเสียทีเดียว คิดได้อย่างหนึ่งว่า
 จะไปหาที่พัก แต่ก็ไม่มีความคิดว่าจะไปพักไหน
 หรือไฮเตดจันทกมเส่งแะมา ให้มันหลุดหายไปจาก
 หัวหมกฉัน จำได้คำเดียวว่า ไชตอง ซึ่งเป็นถิ่น
 ของพวกฉัน ข้าพเจ้าจึงขอให้เจ้าของร้านชอย
 เรียกแทกซ์ และบอกแทกซ์ว่าข้าพเจ้าต้องการไป
 พักที่ไฮเตดจันทกมสักแห่งหนึ่งในไชตอง เธอคง

จะนึกที่ข้าพเจ้าคิดจิตใจไปโดยไม่รีบร้อน
 อย่างใดอีก จึงรีบถูกจุดจุดจัดหาให้ซึ่งข้าพเจ้า
 ขอขอบคุณ แต่ถึงจากเธอมา พยายามจะดื่มความ
 สุขุมอง ความทุกข์ทงหงายใจ ณ ทนนั้น นึกเสียว่า
 เป็นเคราะห์กรรมของตัวเอง คิดได้อย่างนั้นนึกว่า
 ให้ค่อยสบายใจขึ้น จนดื่มเดียวสิ้นคิดว่าไม่ได้รอกระ
 ติงไปรีบคืนมาด้วย จนแทกซ์มาไกลแต่ยังไม่
 ด้คืนได้ แล้วท่านจะไปถอนเงินเขมรคืนได้อย่างไร
 ทั้งตามตบ้านกตตอยู่ในนั้นด้วย หากจะต้องการ
 ยื่นนอยอย่างไรก็คงทำไม่ได้ เป็นอันว่าฉันเป็นอน
 เคราะห์ร้ายทำอะไรมิค่อยดีตลอดเวลา แต่ข้าพเจ้า
 ทอดอาลัยเสียแล้ว คิดแต่เพียงว่า ทำอย่างไร
 จึงจะพบนอนไปให้ตลอดรอดฝั่งเท่านั้น

(อ่านต่อฉบับหน้า)

สมยน์ เป็นยุคเด็กก้าวหน้า

ทุกคนต่างยอมรับแล้ว

ถ้าท่านต้องการทราบว่า เด็กของเรา ผู้เยาว์ นักเรียน นักศึกษา ก้าวหน้าแค่ไหน เพียงไร
 ต้องอ่าน

ครุณสาร

หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ที่เฉลยโลกทัศน์ ความปรารถนา และความสามารถของผู้เยาว์
 มีจำหน่ายทั่วไป

นิลวรรณ ปันทอง ผู้จัดทำ

บอกรับเป็นสมาชิกได้ที่สำนักงาน "ครุณสาร" ๖๔ ถนนอนุสาวรีย์ แขวงเค็ยวักกับ "สตรีสาร"

หนทางจากไซ่ง่อนมาไซลอง เห็นจะไกลพอ
 ที่เดียว คนขับแท็กซี่พาข้าพเจ้าตัดเดี่ยวมาตามถนน
 หลายนัดหลายสาย สุดปัญหาที่ข้าพเจ้าจะทราบ
 ได้ว่ามุ่งไปทางไหนบ้าง แต่จะไปไหนก็ตาม
 ที่ ข้าพเจ้าได้ตระแกว่าคนขับแท็กซี่แล้วโดยสิ้นเชิง
 เหตุอันวายเป็นที่ประคองกันเกิดขึ้นแก่ข้าพเจ้า
 ตั้งแต่เข้ามา ทำให้ความรู้สึกของข้าพเจ้าซึมซา
 ค่อยความทุกข์ร้อนเต็มหมดแล้ว และคิดว่าถึงจะ
 เกิดอะไรขึ้นก็คงจะไม่เดือดร้อนเท่าที่ประคองมาแล้ว
 และถ้าหากจะเกิดอะไรร้ายๆ ขึ้นอีก ข้าพเจ้าก็
 เห็นจะต้องปล่อยไว้กับโชคชะตา นึกถึงเรื่องโชค
 ชะตาข้าพเจ้านึกคิดใคร่ครวญมาในรถแท็กซี่ตลอด
 ทางว่า ชะตาข้าพเจ้าคงจะไม่ถูกกับประเทศญวน
 แน่ชอน เพราะฉะนั้นจึงให้มือนั้นไปเรื่อยมา ทั้ง
 ที่คนไทยคงร้อยดวงพันมาเที่ยวเมืองญวนไม่เห็นเคย
 ประคองกับเหตุการณ์อย่างนี้ ความเกิดขึ้นแล้วบ้าง
 แต่ข้าพเจ้าไม่เคยได้ยินก็เป็นได้ แต่จะอย่างไร
 ความข้าพเจ้าก็คงโทษตัวเองไว้ก่อนว่า ข้าพเจ้าคง
 จะชะตาไม่ดี ไม่ว่าจะทำอะไรจึงสำเร็จได้ด้วยยาก

หรือว่าข้าพเจ้าจะไปเกิดการผิดกฎหมายบ้านเมือง
 ของเขา จึงได้ถูกลงโทษเสียด่าดม ด้วยว่าการ
 ชนาคกรแบบนั้นต้องถือได้ว่าเป็นชนาคกรเถื่อน ผู้
 ประกอบการนั้นถ้าถูกจับได้คงถูกลงโทษทัณฑ์แต่จะ
 หนักเบาส่วนใด ข้าพเจ้าไม่ทราบได้ แม้สาวญวน
 ผู้นั้นอาจจะไม่ได้ใจข้าพเจ้าในเรื่องนั้นก็ไม่ได้ จึง
 ไม่ยอมให้เงินมา ถ้าอย่างนั้นก็น่าเห็นใจเขา แต่ว่า
 ชีวิตที่ไม่มีเงินในที่ที่ไกลบ้านหลายพันไมล์อย่าง
 ไม่น่าเห็นใจกว่าหรือ แต่ข้าพเจ้าไม่มเวลาจะคิด
 ขอบความเห็นใจจากใครได้อีก เพราะรถแท็กซี่หยุด
 ถัดที่ใกล้มมถนนแห่งหนึ่ง ข้าพเจ้าแหงนหน้า
 บ่ายเห็นชื่อโฮเต็ลสูงๆ คุ้ทำทางโฮโลงพอใช้ได้
 เป็นอันว่าคนขับแท็กซี่ของเราช่วยเหลือถนัดตามที่
 ให้ข้าพเจ้าได้ตามที่ต้องการ เป็นห้องแต่ว่าค่าที่พัก
 จะแพงลิบลิ่วเท่านั้น

ข้าพเจ้าต้องมาปลุกคนใช้ที่นอนหลับตามเวลา
 ของเขา ให้ช่วยขนของขึ้นไปห้องพักของโฮเต็ล
 ชั้นบน ทำทางอันวิงว้าง และพลาดจะหงุดหงิดของ
 คนใช้ผู้นั้น ทำให้ข้าพเจ้าออกเสียใจที่ไม่ควรม

ทุกคนเขาในเวลาอันดำราญเช่นเคย เพราะเวลา
ตั้งแต่ ๑๒.๐๐-๑๔.๐๐ น. เป็นเวลาหยุดพักกลางวัน
ของคนในเมืองญวน เช่นเดียวกับในเขมรและลาว
ที่เขามาถึงในเวลาระหว่างนพศก ไม่ว่าจะผ่านไป
กี่วันก็เห็นถนนโล่ง ไม่ค่อยมีคนเดินไปมา
ที่โรงมิดเจียบ เพราะคนพากันไปนอนหมด ที่
ออฟฟิศขบมนมมีแต่ผู้หญิงเฝ้าอยู่คนเดียว เป็นผู้
หญิงคนถือศาสนาคริสต์ ข้าพเจ้าเห็นกางเขนของ
คำห้อยอยู่ที่ตรัยคอก แหวนเพชรที่สวมอยู่ที่ข้อมือ
ทำให้ข้าพเจ้าเดาได้ทันที ต้องเป็นภรรยาเจ้าของ
หรือผู้จัดการไฮเต็ลนี้ และจริงเช่นนั้น ข้าพเจ้า
คงจะเป็นผู้หญิงแปลกถิ่นคนแรกที่มาพักที่ไฮเต็ลนี้
เธอก็จึงถูกใจให้คนใช้ไปไขกุญแจห้องคืนหลัง
คืนเป็นห้องที่อยู่ลับตา ไม่มีคนผ่านไปมาพลุกพล่าน
แต่ถึงตนเองไปก็แสดงความระอวดเรียบร้อยให้ แต่ไม่
ต้องทำอะไรมาก เพราะห้องนั้นสะอาดเรียบร้อย
อยู่แล้ว ฉะนั้นนอนปลดอกหมอนขวานนอน อ่าง
ล้างหน้าเล็กๆ นกขาวสะอาดเหมือนว่าเพิ่งติดตั้ง
ลงในเคยมั้ใครใช้มาก่อนเลย เสียแต่ในห้องสวม
รองเท้าไม่ได้อยู่ในห้องด้วย แบบเดียวกับไฮเต็ลอื่น
ในเขมร แต่กระนั้นข้าพเจ้าก็พอใจแล้ว แต่ยังไม่
ไว้วางใจเรื่องราคา แม้ว่าป้ายที่ใส่กรอบไว้ในห้อง
จะบอกได้เป็นภาษาฝรั่งเศส ญวน และจีน เห็นเลข
ฝรั่งเศสเงินว่า 90 ข้าพเจ้าก็ยังไม่เชื่อว่าตนเองจะ
เข้าใจถูกต้อง เพราะเห็นราคาถูกกว่าที่คาดไว้มาก

เงินญวนถูกกว่าเงินเขมร ราคาควรจะแพงกว่า
ไฮเต็ลในเขมร ข้าพเจ้าจึงถามหญิงผู้นั้นเป็นภาษา
แต้จิ๋วว่าสองสามครั้ง เธอก็ตอบว่า เกาซิม อยู่
สองสามครั้งเช่นเดียวกัน ครั้นเห็นข้าพเจ้าทำหน้า
ไม่เชื่อ เธอต้องทำมือ ชวนอนบให้คิดท่อนอ ข้าพเจ้า
จึงแน่ใจ ทำให้ค่อยโล่งใจไปได้บ้าง เมื่อคิด
ดูระตะอยู่ในใจว่าจะมีเงินเหลืออีกสักเท่าใดแล้ว
ข้าพเจ้าก็ตั้งข้าวผัดมากินเป็นอาหารมื้อแรกในญวน
แต่ไม่ได้มีถามให้รู้ราคาว่าถูกแพงเพียงใด และก็ได้
ทราบว่าอาหารที่แพงกว่าในเขมร ข้าวผัดราคา
จานละ ๑๗ เหรียญในเขมรจึงมีราคา ๒๔ เหรียญ
ทันที (ราว ๘.๐๐ บาท)

ข้าพเจ้านั่งลงจดหมายที่ผู้เขียนแนะนำข้าพ-
เจ้าให้รู้จักกับดีทนายของเขา ผู้เป็นแต่จอยู่
ในสองวัน ข้าพเจ้าจึงหยิบขานมาให้หญิงเจ้าของ
ไฮเต็ลดู เธออ่านชื่อและคำบดทักจำหน้าตาของเธอ พด
ทำทำให้คิดว่าท่อนอนไม่ไกลนัก เธอจะให้คนใช้ถือ
เขาไปให้ ซึ่งข้าพเจ้าไม่ขัดข้อง ทั้งยังอดขอบคุณ
ในความอารีอารอบของเธอไม่ได้ เธอกับข้าพเจ้า
เห็นจะถกชะตากันดี ถึงแม้จะพูดกันไม่สู้จะรื่นเริง
นัก ก็ยังคุยกันได้ตลกเกออบครึ่งชั่วโมง เธอจับดูเสื้อ
ข้าพเจ้า พิจารณาดูแบบเสื้อ ตกไม้และแม่กระดุม
ติดเสื้อ แล้วแสดงท่าทางว่าชอบใจ ขณะนั้น
เธอเองแต่งเครื่องแบบของไฮเต็ล คือถุงกางเกง
ผ้าสีดำ ใส่เสื้อขาวแขนสั้น (อ่านต่อหน้า ๑๐๐)

วิมล นิมิต

ไมตรีทางภาษา - ต่อจากหน้า ๒๕

แบบจมน้ำเตรียม มีปากกษรสีแดงชื่อไฮเตดท์หน้า
ออกซ้าย หญิงรับใช้ตามไฮเตดท์ในเขมร ก็แต่ง
เครื่องแบบอย่างเดียวกันนี้ แต่หญิงจมน้ำในญวน
มีทวารงมัยใหม่กว่า ทุกคนได้ผมสั้นและตัดผม
ทาบปาก หน้าตาสะอาดน่าดู ส่วนความเป็นกันเอง
นมนมเหม็นกัน ทำให้ข้าพเจ้าคอยส่ายใจจน

คุยกันพอเมื่อยมือ ก็ต้องทำท่าทำทางให้กัน
คอยตอดตอเดาแล้ว เธอก็ออกไป ปล่อยให้ข้าพเจ้า
จัดข้าวของไว้ที่โถงเตรียมร้อย ความร้อนในตอน
บ่ายขณะทำให้ข้าพเจ้าอ่อนเพลีย ใครจะนอนพัก
เสียสักครู่ แต่แล้วความกังวลใจในเรื่องต่างๆ
ทำให้นอนไม่ลง คิดว่าข้าพเจ้าควรจะหาทางไปยัง
สถานทูตไทยที่ข้าพเจ้ามีตามตักตั้งอยู่แล้ว ทั้งนี้
เพื่อจะได้ถามถึงที่อยู่ของพวกไทยให้ จะได้กระจบ
ประมาณค่าเงินจะพอหรือไม่ ถ้าจะเดินทางไป
ทันที หากไม่มีทางจะเป็นไปได้จริงแล้ว ข้าพเจ้า
จะได้เดินทางกลับเขมรในเช้าวันรุ่งขึ้น ดังนั้น
ข้าพเจ้าจึงเตรียมตัวออกจากไฮเตดท์ไป แต่ขณะที่
จะลงบันได หญิงเจ้าของไฮเตดท์ทักข้าพเจ้าว่าเหตุ
ใดจึงจะออกไปข้างนอกในเวลานี้ ขอให้คอยอยู่
ก่อนเถิด บ่าย ๓ โมง ชายผู้ทักใช้ของเธอนำจด
หมายไปให้จะมหา แต่ข้าพเจ้าบอกแก่เธอว่า จะ
ออกไปใกล้ๆ ครู่เดียวก็จะกลับมา แล้วข้าพเจ้า
ก็ลงบันไดมา

บันไดไฮเตดท์อยู่ตรงทางเข้าพอดี เมื่อลงบันได
ขั้นสุดท้ายถึงฟุตปาทหน้าไฮเตดท์ ข้าพเจ้ามายืน

ตรงฟุตปาทอยู่ครู่หนึ่ง ตาเหลือบไปเห็นตำรวจ
หนึ่งกำลังยืนอยู่ที่ถนนฟุตปาทข้าม ข้าพเจ้า
ขึ้นมาทันที เห็นจะต้องถามตำรวจดูว่า ถนน
Truong Minh Yang ตามที่เขาคิดมาให้คือ
ทุกตไทยตั้งอยู่ที่ถนนนี้ อยู่ใกล้ไกลจากถนนสักเท่าไร
ไปยากหรือง่าย เชื่อว่าตำรวจญวนคงจะพอจะ
ได้ในเรื่องนี้ เมื่อคิดกตของทำ คงนั้นข้าพเจ้าจึง
สาวเท้าลงไปถนน เห็นหน้าไปมองครกทางซ้าย
ซ้าย เห็นมีรถมอเตอร์ไซค์คันหนึ่ง กำลังแล่น
จากมุมถนน ข้าพเจ้าจึงรีบเดินข้ามถนน แต่
ขณะที่มายืนอยู่กลางถนนซึ่งกว้างขนาดถนนเพื่อน
นคร ตากบังเอิญไปเห็นรถยนต์คันหนึ่งแล่น
จากทางขวา โดยที่ข้าพเจ้าไม่ทันได้สังเกตเห็นมาก่อน

เลย ความตกใจทำให้ข้าพเจ้าหยุดชะงักอยู่กลาง
ถนนนั้น คงจะเป็นด้วยว่าเคราะห์ร้ายไม่มาหนเดียว
อย่างภยชาติฝรั่งเสียแล้ว จึงทำให้ข้าพเจ้าคิด
ผิด คือแทนที่จะหยุดยืนนิ่งอยู่กลางถนนรอให้รถ
ผ่านไปแล้วจึงข้าม หรือไม่ก็วิ่งข้ามถนนไปเลย
เพราะถนนแคบชนิดเดียว ข้าพเจ้ากลับไม่ข้ามทั้งนี้
ไม่ยืนอยู่ที่เท้าอีกด้วย คิดว่า ธุระอะไรจะไป
อยู่กลางถนนให้เกะกะ สู้ถอยมายืนบนฟุตปาทเสีย
มิดีกว่าหรือ คิดแล้วก็ถอยหลังมายืนที่ฟุตปาท
เตรียมจะหันหลังเดินถึงฟุตปาท ถมเสียสิ้นที
รถมอเตอร์ไซค์แล่นมาข้างซ้าย ดังนั้นยังไม่ทัน
ข้าพเจ้าจะเดินกลับมาถึงฟุตปาท ก็ปรากฏว่า
ข้าพเจ้าลงไปนอนทางบ่อกอยู่ข้างถนนตรงหน้าไฮเตดท์

นั่นเอง กระเป๋าถือหลุดมือกระเด็นไปไกล

ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าล้มฟาดลงไปแนบหน้า
กับถนนเมืองไซ่ง่อนนครงเพราะอะไร ขณะเดิน
ลงไปรับข้าพเจ้าหิวหลุดลอย ไม่มีติดกับกระเป๋า
ถือใบนั้น คิดว่าขวิดเห็นจะเดินสุดตงที่ไซ่ง่อนเอง
เพราะรถชนข้าพเจ้าล้มตงน คงจะต้องทบตงมา
รับด้วยแน่นอน แต่แล้วก็ไม่รู้สึกเช่นนั้น ข้าพเจ้า
จึงพยายามลุกขึ้น รีบไปคว้ากระเป๋าถือไว้ก่อน
แล้วเดินตามคิดว่าความบาดแผลที่ตรงไหนบ้าง แต่
เมื่อหันหน้าขึ้น ก็เห็นชายผู้สวมเสื้อคอวีไซคนนั้น
ผู้ซึ่งคงจะเป็นทหารล้อมหมอกเบเรตต์แดง กำลัง
มองความขยอขวย หน้าตาบงกม่งทง ทั้งยังพูดจา
ภาษาญองต้งเตียงอ้อยเอะอะ โดยยหน้าเตียง แม้จะ
ไม่รู้ใจภาษา ก็รู้ได้ทันทีว่า เขาคงจะกำลัง
บริภาษข้าพเจ้าที่เชื่อซา เต็มไม้เต็มตาม้าตาเรือ พดอข
ยให้เขาเสียหลุดไปด้วย พังแล้วอดแปลกใจไม่ได้
ว่าเหตุใดเขาจึงต้องแฉ่งแฉ่งความโกรธเคืองข้าพเจ้า
เล่าหมา ในเมื่อข้าพเจ้าเองก็เป็นผู้เคราะห์ร้ายถูก
เรารชนตงไปนอนกตงโคได้อยู่ข้างถนนแล้วอย่างนั้น
จึงอยู่ข้าพเจ้ายอมรับว่าเป็นความผิดของตัวเอง
ก็มิได้เสียให้รอบคอบก่อน แต่เมื่อข้าพเจ้าต้อง
ประณตเคราะห์กรรม ถูกรชนตงตงไปค่อหน้าค่อตา
ก็ยิ่งเป็นผู้หญิง ข้าเป็นผู้หญิงแปลกหน้าเสียออก
ด้วย นึกว่าเขาจะช่วยเหลือ หรือไม่ก็เพียงแฉ่ง
ความเสียใจหรือเห็นใจบ้างตามสมควร จึงจะถก
ถกไม่ยักทำ ข้ากลับมากโกรธข้าพเจ้าเสียออก
ข้าพเจ้าคิด ๆ ไปก็เลยโกรธขึ้นมาบ้าง อยากจะ
ปฏิญาณตอบกลับไปยังอย่างทักคั้น แต่กจใจ

ไม่ทราบจะพูดภาษาอะไรให้เขาเข้าใจได้ ข้าพเจ้า
ช่างอยากให้มีเพื่อนมาด้วยสักคนหนึ่ง จะได้ช่วย
เหลือพูดจาจากต่างก้นบ้าง แม้จะเป็นภาษาไทยก็
ยังดี แต่ในขณะนั้นข้าพเจ้ากำลังเผชิญหน้าอยู่กับ
บุรุษหนามงตงผู้น้อยแต่ผู้เดียว ความคนเด่น หวาด
เสียวในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดฝันอย่างนั้น
ทำให้ข้าพเจ้าพูดอะไรไม่ออก ไม่มีความคิดแม้จะ
พูดคำใดออกมา คิดได้อย่างเดียวก็คือขอคุณ
โชคชวศา ที่มันตาลให้รถที่ชนข้าพเจ้าเป็นเพียงรถ
มอเตอร์ไซไม่มีไซรยยนตร์ บาดแผลที่เกิดขึ้นจึง
เป็นเพียงแผลถลอก ๆ เพราะควัดไปกับถนน เลือด
ไหลออกซึม ๆ คลุกเคล้ากับฝุ่นละออง แม้จะมี
หลายแห่ง คือที่ข้างปาก แขน และมือซ้าย แต่ก็
ไม่ฉกรรจ์นัก หากไม่แล้วข้าพเจ้าคงไม่มีโอกาส
ได้มาเล่าเรื่องนี้ให้ผู้ใดฟังได้เลย คิดถึงตรงนั้นแล้ว
ข้าพเจ้าอดรู้สึกขวยหยาไม่ได้ เห็นไม่มีทางใดที่
ดีกว่ากลับไปส่งบัสติอารมันในที่พัก ข้าพเจ้าจึง
ออกเดินจากที่นั้นชนบนโตไซเต็ดมาโดยไม่ได้พูด
อะไรออกมาสักคำเดียว พยายามจะเดินไปยังห้อง
ที่พักโดยไม่ให้ใครได้เห็น แต่หญิงเจ้าของโตเต็ด
ก็ยิ่งได้เห็นจนได้ ข้าพเจ้าไม่ทราบจะอธิบายเรื่อง
ราวให้ฟังได้อย่างไร จึงปล่อยให้คิดเอาเองว่าเกิด
อะไรขึ้น นึกว่าหากข้าพเจ้าเกิดมือนเป็นตมตมตายตง
ไป หญิงนั้นคงจะตกใจหนอยไม่ เพราะข้าพเจ้า
เพิ่งจะจากไปเมื่อไม่ถึง ๓๐ นาทีตนเอง ทั้งจะต้องพูด
ด้วยว่าเพราะไม่เชื่อคำทักท้วงจึงประณตเคราะห์
ร้ายอย่างนั้น ข้าพเจ้าเองก็กำลังคิดเสียใจอยู่
เหมือนกัน (อ่านต่อฉบับหน้า)

โรงเรียนทางกาย

เล่มที่ ๗

๑๕

ยาแดงมีประโยชน์มากคราวหนึ่ง นับว่าไม่
เคยทักต้องมิตัดความด้วยทุกครั้ง ไม่ว่าจะเดินทาง
ไปที่ใด ทำให้เขาใจว่าแดงจะไม่สลับปรกและถก
ตามต่อไป แต่ว่าการที่มีสีแดงตามหน้าตามดวงต
หลาย ๆ แห่งอย่างนี้ กตขอกจะแปลกชอบกต
เหมือนกัน ข้าพเจ้าพิจารณาตนเองแล้วเห็น
ดังปรกมอมแมมเต็มทน เสื้อผ้าหน้าตามแต่เปลี่ยน
เปลี่ยนไปทั่ว แม้แต่ในปากก็ยังมียื่นเข้าไป ข้าพเจ้า
จึงต้องจัดแจงไปอาบน้ำ พอถูกลูบเขา จึงรู้ว่า
ขนาดแดงกรรจไม่กรรจเพียงไร ทั้งเนื้อตัวก็ข
ยง แม้จะถอดเสื้อ สวมเสื้อก็ไม่ถนัด เพราะ
ยงเช่นไมซน และยังปรากฏว่ามีรอยฟกช้ำดำ
เขียวเพิ่มขึ้นมาจกที่เห็นในตอนแรกอีกหลายแห่ง
ข้าพเจ้าอาบน้ำไปพวดง นึกลำบากแห่ง โชคเคราะห์
ของตัวไปพวดง ที่ต้องมาได้รับบาดเจ็บในที่ที่ไม่
รู้จักมักคุ้นกับใครเลย คิดถึงเรื่องแล้วอดขยอไป
คิดถึงเรื่องเงินอีกไม่ได้ ดูเหมือนว่าเจ็บกายยังไม่
ร้ายแรงเท่าเจ็บใจที่ถูกแม่ผู้หญิงฉวยเงินตอก
ไม่ยอมจ่ายเงินให้ ทั้งยังจะมาถูกผู้ชายฉวยเงิน

เสียอีก ยิ่งเหลือเด็ดอีกตั้งเป็นสิบ ๆ รูก็ไม่กล้า
จะผ่านพ้นวันไหนจนถึงวันรุ่งขึ้น ข้าพเจ้าไม่แน่ใจ
เลยว่า จะผ่านพ้นวันนั้นไปได้โดยตลอดตลอดทั้งไม่มี
อะไรร้าย ๆ เกิดขึ้นอีก แต่ถึงจะมีอะไรเกิดขึ้น
ข้าพเจ้าก็คงไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้ เพราะเป็นเรือ
ของโชคชะตาจะบังคับตลอด แต่เพื่อปลดทุกข์ใจก่อน
ข้าพเจ้าจึงตกลงใจว่าจะอยู่แต่ในห้องนี้เสีย จะ
ลงมือจับบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่เช้าถึง
เที่ยง แต่ข้าพเจ้าไม่รู้อีกก่อนเลยว่า แขนงและงัด
ข้างขวาที่พาดลงไปกับพื้นถนนนั้น ขณะนั้นกำลัง
ไม่มีแรงแม้แต่จะหยิบจับอะไร เพราะฉะนั้นจึง
ข้าพเจ้าหยิบปากกามาจะเขียน และยังไม่ได้เขียน
เขียนลงสักตัวเดียว ปากกาก็หลุดจากมือ แล้วจึง
ไปกระแทกกับพื้นห้อง ข้าพเจ้ารีบหยิบขึ้นมาดูก็
เห็นว่าปากก้าออกอย่างไม่มีทางจะเยียวหรือทำไร
ให้ใช้การได้เลย เป็นอันว่าข้าพเจ้าเขียนอะไรไม่ได้
คืนสองคืนเคยมีมาด้วย ก็ไม่ทราบว่าจะพ้นเทศไป
เสียตั้งแต่เมื่อใด ก็จะทำอะไรดีละ ข้าพเจ้าไม่
นอนคิดสิ่ง ๆ อยู่บนเตียง มองดูนาฬิกาเรือนดี เห็น

คนที่เสียใจจะดองไปเลย เพิ่งจะ ๑๖.๓๐ น. เท่านั้น
ros ยังพูดหลายข้อไม่ว่าจะคำ กว่าจะถึงเวลา
นอน ในเวลาที่หนึ่งดึกไม่มีอ่าน งานเขียนก็ทำ
ไม่ได้ เพราะไม่มีเครื่องมืออย่างนี้ คุณคงจะ
ทำอะไร รับเข้ามาของไปดักห้อง ไม่เห็นทางจะ
ทำอะไรได้ จะนอนก็งไม่หลับ และอ่านหนังสือไม่หลับ
ยิ่งหาหนังสืออ่านไม่มีทางใดจะดีไปกว่าออกไป
ข้างนอก

ถามมาจริง ถ้าข้าพเจ้ารู้ภาษาแต่ใจพอจะ
ฟังภาษาฝรั่ง ข้าพเจ้าก็คงได้ทำอะไรทำพอฆ่า
เวลาบ้าง อย่างน้อยก็ได้สนทนากับชาวจีนแต่ใจ
พูดๆ ฟังแต่สิ่งๆ หมายไม่ถึงเขา แต่ในเมื่อข้าพเจ้า
พูดก็ไม่ได้ฟังก็ไม่ว่าง พดกันอยู่เพียงสองนาฬิกา
ก็พอพูด ข้าพเจ้าจึงตัดสินใจออกมาเดินเล่นนอก
โถงสี่ห้องที่ขี้ไม่ค่อยจะรดน้ำนัก แต่ผิดเป็นครุ คราว
หนึ่งข้าพเจ้าจึงคิดว่า จะต้องระมัดระวังตัวมากเพียง
ไรในเรื่องที่เกี่ยวกับการจราจร. ยิ่งรถของเขา
เดินคล่องทั้งกับบ้านเราซึ่งต้องระวังมากจน ถ้า
พลาดพลาดไม่ร่ามถนนได้เป็นดี ข้าพเจ้าจึงคิดว่า
จะเดินลงถนนฟุตปาธเรื่อยไป ตั้งแต่หน้าโฮเต็ลไป
ทางขวา แล้วข้ามถนนมาโฮเต็ลตั้งเก่า ถนนใน
โฮเต็ลข้างในเดียวกับถนนเบญจ คือมีถนนสั้นๆ
แยกจากถนนใหญ่มากมาย ตักบดตักหนึ่งๆ จึง
มีถนนหนึ่งทางตั้งตาม เดินคิดต่อถึงกันได้ ไม่มี
อันตราย

ข้าพเจ้าอยากจะทำเรื่องๆ ถนนที่ข้าพเจ้าลงไป
วัดความกว้างความยาวเมื่อตอนบ่ายฉนั้น มีข้ออา
การอะไร แต่มองไม่เห็นว่ามีป้ายชื่อถนนอยู่ที่ใด
จนกระทั่งเดินผ่านร้านร้านหนึ่ง อยู่ใกล้กับโฮเต็ล
เขาเขียนชื่อถนนไว้ใต้ชื่อร้านด้วย จึงเห็นคำชื่อ
Duong Ngu Quyen (คำที่เขียนไว้ข้างหน้าว่าต้อง
แปลว่า ถนน) ข้าพเจ้าจะจำใจไม่ได้ลืมเลยทีเดียว
ถนนชื่อแปลกๆ อย่างนี้และมีเหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับ
กับตัวข้าพเจ้าด้วยอย่างนี้ ข้าพเจ้าเดินมาถึงหัว
ถนนเห็นรถกำลังวิ่งไปมาด้วยดี เพราะเป็นเขตเด็ก
เรียนและเด็กทำงาน คำจราจรของเขาทำหน้าที่
ที่แข่งขัน หน้าตาที่เข้มงวดชนิดที่จะตกลงด้วยไม่ได้
ง่ายๆ นิดกับตำรวจเขมร ซึ่งหน้าตาทว่าทงเหมือน
กับญาติผู้ใหญ่ที่ใจดี แต่ข้าพเจ้ายังไม่กล้า
ใจไม่หายว่าเหตุใด เมื่อข้าพเจ้าถนัดรถชนล้มลงไป
นั้น คำจราจรคนนั้นจึงยื่นมือ ไม่มาเหลียวแลดู
เลยว่าจะเกิดอะไรขึ้นที่ถนนฟากตรงกันข้าม หรือว่า
จะไม่เห็น หรือว่ากลัวอิทธิพลทหาร ข้าพเจ้าผู้มา
ถึงเมืองญวนยังไม่ทันข้ามวัน ไม่มีปัญญาจะตอบ
คำถามนี้ได้ แต่ก็ยังแอบยื่นมือหนีออกจากตำรวจจะ
ไม่เข้ามาเกี่ยวข้องของด้วยแล้ว คนธรรมดาสามัญที่มี
สัญชาติญวนชอบการดูเหตุการณ์ร้ายๆ ทั้งหลาย
ก็ไม่มีใครได้มาเห็นเหตุการณ์นั้นแม้แต่คนเดียว ทั้งๆ
ที่เหตุเกิดขึ้นในที่ถนนหนทาง ถ้าจะให้สันนิษฐาน
ก็เห็นจะเป็นเพราะเป็นเวลาที่ทุกคน (อ่านต่อหน้า ๑๐๗)

วิไล นิมิต

ไมตรีทางภาษา - ต่อจากหน้า ๒๓

กำลังนอนหลับสบาย ยังไม่ได้ออกมาทำมาหากิน
เห็นเลย จึงไม่มีความเห็น นับว่าดีไปอย่างหนึ่งที่จะ
ไม่ต้องถูกโทษจนไปอีกนาน

สมมติพรุ่งนี้ข้าพเจ้าขอยืม ออกจะเป็น
ธรรมดาที่แม่จะ คือ เจ็บ สบ ไม่ค่อยมีคนมา
ไปมา ทั้งยังมีพวกคนด้วยงามชวนดู คือมีคนมา
มาชม ออกตลกแฉะประพริบเคมคิน ทอดกังกาน
สหายจะมาดลมนม ฉะนั้นอากาศจะชอบอา
คดียิ่งขึ้น ถ้าหากมีสวนสาธารณะอยู่ใกล้ๆ
กันก็จะดีด้วยไม่ คงจะเป็นที่ชวนแก่ข้าพเจ้า
ในขณะ ที่กำลังไม่ทำอะไรจะทำนงนุก คนใน
ประเทศนี้ควรจะทำงานครัวเรือนกว่าคนในประเทศ
อื่นๆ ภาวะนั้นในยามเด็กงานจึงเห็นต่าง
กันบ้างมีเงินน้อยน้อย และเครื่องเครื่อง และ
ข้าพเจ้าเอง เขาก็จะรีบกลับบ้านด้วย จะรีบ
กลับบ้านไม่คิด จึงต้องรีบแต่เช้า แต่เด็กนั้น
ไม่ใช้แต่เช้าเพราะคนเดียว คนขับเขี้ยวเรียก
ว่าคนขับเขี้ยว นามนี้ด้วยจนเต็มรถ ไม่ทราบ
ที่ใดมาตาจากเพียงไร เห็นจะเฉียดแล้วไม่
แพงกว่ารถคนอื่น บรรดาคนงานและนักเรียน
จึงต้องได้ นับว่าเป็นบริการที่สะดวกอย่างหนึ่ง
ไม่ต้องมีรถส่วนตัวด้วยไป เพราะฉะนั้นรถเม
อของเรายังไม่เห็นขยับเขยื้อนอย่างรถเมอในเมืองเรา
ถ้าหากมีอะไรต่ออะไรเกิดขึ้นจนไม่ทันเห็น
ที่ร้านใกล้ๆ กับมณฑลนั้น เป็นร้านขายอาหาร
ได้กลิ่นหอมระรวยจึงเหตยไปเห็น ข้าพเจ้า

เห็นหญิงคนขายกำลังทำอาหาร ซึ่งมีลักษณะ
คล้ายเนื้อสีเตหรือไส้กรอก คือมีเนื้อละเอียด
ยาวตรงหรือยาวไปอยู่บนเตาไฟ คงจะเป็นอาหาร
ชนิดนี้เอง ที่ส่งกลิ่นหอมกระจายไปทั่วข้าพ
เจ้าผู้นอนอยู่นอกบ้าน ไม่ทราบเรียกชื่ออะไร
เห็นแล้วก็นึกอยากลอง แต่อาจจะลองดูสัก
ทำไม่ได้เพราะไม่ทราบว่าเป็นเนื้ออะไร ข้าพเจ้า
จึงรีบเดินหนีไปเสียให้พ้น เดินออกมาถึงถนนใหญ่
ด้านหน้า ถนนด้านนี้ไม่ติดกับถนนเขาดราช มี
ผู้คนเดินไปมาชุกชิว ตกแดดก็อยู่พักเดียวกับ
โต๊ะเต่งเป็นร้านขายของ ซึ่งตกแต่งหน้าร้านด้วย
งามน่าดู ได้มาเดินตามถนนแถบนี้แล้ว ข้าพ
เจ้ารู้สึกทึ่งที่ว่า ซึ่งอันจะขาดกว่าหมื่นเป็ญ
เพราะแม้แต่ในไซของอันเป็นถิ่นคนจีน ตามฟุค
ปราชก็ยังมีขาดไม่มีเศษผงเศษกระดาษ หรือเส็ด
ขาดาย ทำให้เดินได้สะดวกและสบายใจยิ่งกว่า
ในพนมเปญหลายสิบเท่า และสิ่งที่ทำให้สบายตา
สบายใจยิ่งนักก็คือน้ำในร้าน ข้าพเจ้ามาคิดใจ
ร้านของเท่า ที่มีรองเท่าส่งๆ ให้เด็กมากมา
ทั้งรถก็เปิดไว้ก็ไม่แพงนักหนา บางคู่ บางคู่
๓๕ หรือ ๕๐ คิดเป็นเงินไทยก็ ๓๐ มากกว่าๆ
ขนาดแล้วก็อดกำหนดได้ในใจไม่ได้ว่า ชอบคน
นี้ ทั้งคนขายก็ยังออกมาเชิญชวนให้ลองเสีย
ด้วย แต่อาจจะลองได้อย่างไรในเมื่อไม่มีเงิน
ข้าพเจ้าเพิ่งเข้าใจความหมายของ หมายเห็นข้าว
เปลือก ได้ทราบซึ่งประเทศไทยเอง ข้าพเจ้าขยันท

กำหนดเงิน ๘๐๐ เหรียญที่ข้าพเจ้ามอญ และ
 ใช้ไปเสียบ้างแล้วนั้น ถ้าชอรองเทาเดียวกันจะ
 เหลือเท่าไร เห็นจะไม่พอค่ารถกลับแน่ และ
 เมื่อข้าพเจ้าจำเป็นจะต้องกลับ ข้าพเจ้าก็ชอรอง-
 เทาไม่ได้ เป็นอันว่าข้าพเจ้าได้แต่ชมด้วยๆ ไปเท่า
 นั้นเอง นึกหากข้าพเจ้ามีเงิน ๓๕๐๐ เหรียญอยู่ใน
 มอญคนเดียว ข้าพเจ้าคงไม่ตั้งใจเลย แต่บ่ด้วย
 การที่จะไปฟังถึงเรื่องนั้น ว่าแต่ข้าพยายามจัด
 การกับเงินที่มีอยู่ให้พอตัดอัตรอดังไปจะดีกว่า
 คิดได้ดังนี้ ข้าพเจ้าก็หึกใจออกจากบ้านมา ตั้งใจ
 จะเข้าไปเด็ด บังเอิญไปเห็นร้านบะหมี่อยู่ตรงกัน
 ข้าม ข้าพเจ้าจึงอยากจะลองรสชาติบะหมี่ในประ
 เทศญวนตบ้าง แต่ร้านข้างเด็กซ่อมซ่อมเหลือเกิน
 คนนั่งกินพร้อมๆ กัน ๗-๘ คนก็เต็มร้านเสียแล้ว
 คนขายเป็นจีนนางคง เพราะฉะนั้นจึงเป็น
 แบบเดียวกับบะหมี่กรุงเทพฯ แต่ไม่อร่อยเท่า
 เขาทำ ๒ ราคา คือ ขนาดชามใหญ่ ๘ เหรียญ
 และชามเล็ก ๕ เหรียญ ข้าพเจ้าก็ใจที่ไม่ได้ตั้ง
 ขนาดชามละ ๘ เหรียญ มีฉะนั้นคงจะน่าเสียดาย

ของของทั้งเงิน โดยเฉพาะในยามที่ข้าพเจ้าหาร
 แคลงเงินอยู่อย่างนี้ เพราะบะหมี่ชามละ ๘ เหรียญ
 คุมมากมายเกินอรรถเดียว เป็นอันว่าข้าพเจ้า
 ข้าพเจ้าจึงเงินได้ถึง ๒๐ กว่าเหรียญ แต่ข้าพเจ้า
 จะเป็นอาหารเย็นที่อนาคามีใช้น้อยเลย ถึงแม้จะมี
 ขนมแห้งๆชอคตมอมมาด้วย ก็กินกับน้ำแข็งใสหน้า
 เป็นอาหารหวาน ก็ยังรู้สึกแค้นแค้น เมื่อได้ชมนก
 ที่อยู่ที่พนมเปญ ทำให้คิดเสียใจอีกที่ไม่พอที่จะ
 รนมาหาความลำบากเลย แต่กระนั้นเมื่อคิดไปถึง
 ถ้าเหตุที่ทำให้ต้องมาลำบาก ข้าพเจ้าก็คิดว่า
 หนักที่ว่าจะไม่ยอมกลับจนกว่าจะได้พบกับคนใหม่ผู้
 พลัดถิ่นจากญวนเหนือตามที่ตั้งใจไว้ แม้ว่าจะ
 ลำบากยากเย็นเพียงไรก็ตาม และข้าพเจ้าก็
 ค่ารถและค่าใช้จ่ายคงจะพอ เพราะคนเหล่านั้นอยู่
 แถบเมืองดาลัด ซึ่งค่ารถไปเพียง ๑๐๐ กษาแต่นั้น
 เท่านั้น แต่ว่าเขาอยู่ตำบลอะไรไม่รู้ ถ้าเงินไม่
 ทรามจนกว่าจะไปสืบคุ่อครั้งหนึ่งในวันรุ่งขึ้น

(อ่านต่อฉบับหน้า)

ลูกไม้ปูโต๊ะเครื่องเบ็ง- ต่อจากหน้า ๕๖

แต่ละโต๊ะ ๕ ครั้ง, ๓ ค. ลงในช่อง ๓๓ ซ, ๓ ค. ลง
 ในช่องต่อไป: ขาคงแต่ ๑๓ ค. ลงด้วย ๓๓ ซ, ๓ ค. ลง
 ในค. แรก

แถวที่ ๔, ๕: ๓ ค. ลงในช่องแต่ละโต๊ะจนถึง
 กึ่งกลาง, ๓ ค. ลงในช่องเดียวกัน และทำช่อง ๑๕
 ไซ้จนรอบ, เว้นการทำ ๓ ช่องระหว่างดัมประด
 ทั้งสอง (ทำ ๓ ค. ลงในแต่ละช่องติดกัน ๒ ช่อง โดย
 ไม่ติดกัน ๑๕ ซ, ระหว่างนั้น) คือ และตัดด้วยออก

เมื่อจบแถวที่ ๕
 เป็นอันเสร็จจนเด็ก ทำออกจน
 ซักดงเบ็งแล้ววัด □

หมายเหตุ พ๑จ. = พันหัวเข็ม,
 เข็มลงในที่ที่ต้องการ พันหัวเข็ม ๑ ครั้ง ๑
 เข็ม * พันหัวเข็มควักด้วยผ่านหว่างบนเข็ม
 ตั้งแต่ * จนเหลือหัวเข็มบนเข็ม
 ส่วนคำอธิบายอักษรย่ออื่นๆ ดูใน ลจว

7 วิธีหาเงินทางออนไลน์

เขมร

ไซ่ง่อน ร้อนเท่าๆ กับพนมเปญ แต่ตั้งที่
 เหมือนกับพนมเปญก็คือ ไม่มียุ่ง นอนไม่ต้องกาง
 มุ้ง แต่ว่าความสะอาดสบายในเรื่องนี้หาได้เป็น
 ประโยชน์แก่ข้าพเจ้าสักเท่าใดไม่ เพราะดูเหมือน
 ข้าพเจ้าจะไม่ได้หลับดังกับเคยในคืนวันนั้น
 ด้วยว่านอกจากจะเจ็บปวดเพราะพิษบาดแผลอักเสบ
 และชดช้อยออกไปทั่วตัวแล้ว ข้าพเจ้าก็ต้องกระแฉน-
 การที่จะทำในวันรุ่งขึ้น ให้ได้ผลดีที่สุด และ
 เปิดทองเงินเปิดทองเวดตามนอยที่สุดอีกด้วย เพราะ
 ฉะนั้นเมื่อเตรียมตัวจะออกจากไซ่เต็ดเพื่อไปค้นหา
 ที่อยู่ของคนไทยพลัดถิ่นจากญวนเหนือ กระจ่า
 เดินทางของข้าพเจ้าทุกใบจึงอยู่ในสภาพเรียบร้อย
 พร้อมทั้งจะออกเดินทางได้ทันที ไม่ว่าจะเดินทางไป
 ยังที่อยู่ของคนไทย หรือ จะเดินทางกลับเขมร

ข้าพเจ้าออกจากไซ่เต็ดมายังมณฑลนันทมายืน
 เดินเมื่อเย็นวานนี้ เห็นรถเม็ตต์แดนผ่านไปมา ไม่
 ทราบว่าเป็นรถผ่านไปที่ศทางใดบ้าง ข้าพเจ้ายืน
 ดึงเดดองจิตส่องใจว่าจะชนรถเม็ตต์หรือจะชนรถ
 แท๊กซี่ ถ้าชนรถเม็ตต์คงจะส่งเงินได้มาก แต่

ก็ไม่แน่ว่าจะถึงที่หมายโดยสะดวกหรือไม ในใจ
 ข้าพเจ้าเองก็ยังไม่รู้จักถนนหนทางเป็นที่ตั้งของสถาน
 ทศไทย ถ้าชนรถแท๊กซี่ คงจะสะดวกกว่า แต่
 คงเปลืองเงินไม่น้อยกว่า ๑๕-๒๐ เหรียญ เพราะ
 เมื่อข้าพเจ้ามาจากไซ่ง่อนเมื่อวานนี้ ราคัของรถแท๊กซี่
 รถแท๊กซี่ถึง ๑๗ เหรียญ และถ้าไปแล้วไม่พบที่
 หรือไม่ได้เรื่อง ยังจะต้องเสียค่ารถกลับมายังอีกทาง
 คุกออกจะน่าเดียดตายอยู่ไม่น้อยเลย แต่ทำ เวลา
 ไม่รอท่า ข้าพเจ้าจะมายืนเดินอยู่ตรงไหนก็ได้
 ทั้งจะทำรถไม่ได้ จะต้องตัดสินใจลงไปอย่างใด
 อย่างหนึ่ง และผู้ที่ช่วยตัดสินใจใช้รถที่สุจริต
 ขณะนั้นเห็นจะไม่มีใครคิดไปกว่าค่ารถ ซึ่งกันจะ
 กำตั้งหมายตาอยู่คนหนึ่งแล้ว ข้าพเจ้าเดินกับัง
 บงการอยู่ริมถนนฝั่งตรงข้าม ไซ่เต็ดแห่ง
 กวาดหน้าร้านของตนให้สะอาดหมดจด ทั่ว
 ญวนเขมรมองดูคนอย่างตนเอง ทัศนคติของ
 เขาจึงสะอาดน่านิยม ข้าพเจ้าเร่งใจข้ามถนนไป
 หาดำรอด ทั้งๆที่ไม่อยากจะทำเลย แต่ถ้า
 ประวัติศาสตร์จะข้าวยอก แต่สภาพที่

เพราะ รมิต ระวัง ควบคุม มาก จนดูน่าขำ เหมือนแมง
ที่เดินดกหัวร้อนมาแล้ว แม่จะถูกฆ่าเยนทงยอด
เสียไม่ได้

ข้าพเจ้าตามคำวิจารณ์เป็นภาษาฝรั่งเศสที่
หนักหน่วงไว้ถึงผู้คนดกคน และความที่คิดว่า
เขา ฝรั่งเห็นขำว่าเราไม่เข้าใจ ข้าพเจ้าจึงยื่น
ข้อเสนอกับเขาว่า ถ้าท่านพูดตามทฤษฎีเขียนได้กระต่าย
งาไป ก็ยาก และไม่ทันต้องถามข้าพเจ้าถึง
ว่าดีหรือจะดีอะไรน่ะจะไป คำวิจารณ์บอก
ใจไป เขาก็เห็นขำ และตั้งภาษาฝรั่งเศสกับ
คนนั้น คำวิจารณ์ด้านนี้มาก ตามความ
รู้สึกของข้าพเจ้า คือ พูดภาษาฝรั่งเศสให้ข้าพเจ้า
พอเข้าใจ เห็นจะเป็นด้วยออกเสียงแบบชาว
อเมริกัน ไม่ใช่ฝรั่งเศสแท้ๆ ทำให้เสียใจที่คน
เราไม่สนใจฟังภาษาฝรั่งเศสที่เรียนมาเรื่อยๆ
ถ้าบางทีคนพูดจะพูดดังๆ ออกไปไต่บ้าง หรือ
บางทีพอเข้าใจได้ก็ไปพบคนพูดด้านนี้เรื่อยๆ
สำหรับงานนี้ คงจะช่วยให้สะดวกขึ้นบ้าง ค
ก็ทั้งใจที่หาไปอย่างที่เคยทำมา แต่ผมเห็น
คนนั้น ได้ยินภาษาฝรั่งเศสได้เสียทุกคน เพราะ
คนนั้นก็จะตั้งใจที่จะฟังแต่เพียงภาษาไปไม่
เป็น คนที่พูดที่เรียนจบคำวิจารณ์เป็นอย่างดี ทั้ง
ข้าพเจ้าหรือคนอื่นๆ นั้นก็ไม่ต้องการคำอธิบายจาก
ใครอีกแล้ว ข้าพเจ้าจึงเบาใจและได้วางใจว่า
จะตั้งใจฟังโดยเรียบร้อย

คนขำแท้ๆ ในประเทศญวนได้ใจได้จริงอย่าง
ทศ เพราะฉะนั้นถึงแม่จะเฉยเฉยตามถนนสาย
ต่างๆ นานพอจะทำให้ตกใจได้ ไม่ช้าก็เฉยเข้า
มาตามถนนแห่งนี้ เห็นขงเขมรระดับค้อยไม่ไกล
นัก และต่อไปก็เป็นขงไทย เห็นจะไม่มีเวลา
ไหนตลอดเวลากว่า ๒๔ ชั่วโมงที่อยู่ในเมืองญวน
ที่ข้าพเจ้าจะมีความสุขตายทุกขั่งวอดเท่าเวลานี้
ข้าพเจ้ารับชำระค่าแท็กซี่แล้วเดินเข้าไปในสถาน
ทูต ข้าพเจ้ายืนแกล้งอยู่ครู่หนึ่ง ไม่ได้เห็นใคร
เพราะขณะนั้นเพิ่งจะ ๗ โมงกว่าเท่านั้น กำลังที่
หันหน้าหันหลังอยู่นั้น ก็ได้ยินเสียงทักเป็นภาษา
อังกฤษว่า Good morning คงมาจากข้างหลัง
ข้าพเจ้าออกแปลกใจที่ได้ยินเสียงพูดภาษาอังกฤษ
ในประเทศญวน เพราะเท่าที่รู้ ดูเหมือนจะมีคน
ไม่กี่คนที่พูดภาษาอังกฤษ และรู้ภาษาอังกฤษ จะ
มีก็แต่พวกนักศึกษาที่กำลังเริ่มเรียนกันอยู่ เมื่อ
ข้าพเจ้าหันมาดูเจ้าของเสียงเต็มหน้า ก็เห็นเป็น
เด็กผู้ชายญวนหน้าตาหมัดจืด กำลังถือไม้ข้าว
แต่ตั้งว่ากำลังทำความระอาคัดตามทันอยู่ และ
ยังไม่ทันที่ข้าพเจ้าจะตอบเขาว่าประการใด เขาก็
ถามข้าพเจ้าเป็นภาษาอังกฤษอีกว่า What kind of
you? ได้ยินประโยคนี้ ข้าพเจ้าจึงตอบไม่ออก
เพราะมีแต่เขินหัวเราะ ถ้าหากจะแปลประโยคนี้
เป็นไทยก็คงหมายความว่า ท่านเป็นพันธุ์อะไร และ
ถ้าจะตอบให้ตรงคำถาม ก็ต้อง (อ่านต่อหน้า ๑๐๗)

วิไล นิมิต

อันเต็ม แยกได้แค้นหนึ่ง เป็นแต่
 การณ์ที่หมดเรี่ยวหมดแรงและอยาก
 ไปได้ เสียใจเท่าห่างหายไปแล้ว
 ได้ยินเสียงอะไรอีกแล้ว แต่กระนั้น
 หัวใจไปอีก มื้ออยู่ครึ่งหนึ่งหรือสอง
 ะทำงานที่ยังค้างอยู่ แต่แล้วก็กลับ
 หมดแรงอย่างเดิมอีก
 แล้วว่า เสียงลมนั้นไม่เป็นที่น่า
 ใจ แต่เสียงลมก็ทำให้โธ่โธ่ถึงเกิด

กลิ่นและสัมผัส โธ่ โธ่ โกรนนิ่ง รอคอยและ
 คอยฟัง ฟังทั้งๆ ที่ไม่ได้ยินเสียงอะไรเลยในร้าน
 นิ่งนิ่งอยู่เช่นนั้นโดยที่ไม่รู้ว่าภัยมาถึงตัวแล้ว จน
 กระทั่งเสียงหวูดสัญญาณอันตรายดังขึ้นซ่าๆ ซากๆ
 เสียงทุบโหม่งๆ เสียงตะโกน และเสียงไล่
 กระหน่ำกันดังกราว

“ไฟไหม้” แกล้มได้ยินเสียงคนเอะอะโดยฉวย
 อยู่ที่ถนนข้างนอก “ไฟไหม้! ไฟไหม้!”

เป็นนาน กว่าแกล้มจะค่อยๆ เข้าใจได้ว่าไฟกำลัง
 ไหม้บ้านของแกล้มเอง (อ่านต่อฉบับหน้า)

ไมตรีทางภาษา - ต่อจากหน้า ๑๕

ตอนที่ พี่สุโขทัย ข้าพเจ้าจึงหลุดปากออกไปคำ
 หนึ่งว่า โธ่ และคำนี้เองทำให้แกล้มวิ่งไปมา ไม่
 ทราบจะทำอะไรดี ทำอะไรจึงวิ่งไปดังมาอย่างนั้น ดู
 แกล้มก็เหมือนตัวคนไร้ในละครพูด และใน
 ละครพูด ก็มีรายผู้หนึ่งออกมาจากตึกถนน คนที่คน
 ชาติฝรั่ง ข้าพเจ้าเห็นหน้าและผิวอันขาวสะอาดแล้ว
 ออกทักไปไว้ไว้ว่าเป็นญวน จนกระทั่งได้ยินพูด
 ภาษาไทยจึงทราบว่าเป็นไทย เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่าย
 ทหาร

อย่างไรก็ตาม ภาษาได้ออกแล้วในใจกัน ที่จะหวนหา
 หน้าพูดทำเพื่อภาษาไทย ข้าพเจ้ารู้สึกอย่างนี้
 ทุกครั้งที่มีโอกาสได้พูดภาษาไทยในต่างประเทศ
 ซึ่งในคราวที่ฉันมากรุงเทพฯ ได้พูดกันเป็นไทยๆ ด้วย
 ภาษาที่เข้าใจกันรู้เรื่องอย่างนี้ มันช่างเป็นความ
 ยากลำบากที่จะหาสิ่งใดมาเปรียบได้ หากจะ
 เปรียบเหมือนกับคนจีน คงเปรียบได้เหมือนนรก

กับสวรรค์ ข้าพเจ้าอดไม่ได้ที่จะเล่าเรื่องเคราะห์
 ร้ายต่างๆ นานาให้ท่านเจ้าหน้าที่ผู้หนึ่ง ซึ่งทราบ
 ภายหลังว่าชื่อคุณวารินทร์ โชติช่วง ฟัง ความ
 ซึ่บานที่ได้พูดภาษาไทย ทำให้ข้าพเจ้าเกือบจะ
 ดมไปว่า ทั้งตั้งใจมายังสถานทูตไทยนี้ ก็เพื่อจะ
 มาถามถึงที่อยู่ของพวกไทยแท้ คุณวารินทร์ฟัง
 จะมาทำงานที่นี้ได้เพียงไม่กี่เดือน จึงไม่อาจจะให้
 ความรู้ในเรื่องนี้แก่ข้าพเจ้าได้ แต่ก็ได้แนะนำให้
 ข้าพเจ้ารู้จัก คุณประนอม ก้องสมุทร์ เจ้าหน้าที่
 ฝ่ายต่างประเทศ ซึ่งมาทำงานในเวลาด่านพอดี้ ได้
 พบคุณประนอม ไม่ผิดกับได้พบขุมทรัพย์อันมหา
 ศาสตร์ เพราะคุณประนอมรู้เรื่องคนไทยพลัดถิ่นเหตุนั้น
 นิด แต่อย่างไรก็ตามเป็นคนไทยแท้ดังที่ข้าพเจ้าต้องการ
 พบไม่ กลับกลายเป็นคนไทยชาวไป ข้าพเจ้าออก
 เสียใจอยู่บ้างที่ไม่มีโอกาสจะได้พบพวกไทยแท้ แต่
 ก็ยังเป็นไทยชาวกบึงดี บางที่ข้าพเจ้าจะได้

โลกาภิวัตน์ของเขากับภาษาไทยคำทับศัพท์
มาจากหมู่บ้านดงคัง โกลเมืองเวียงจันทน์

ขณะนั้นเขานั่งฟัง เจ้าไตรแล้วว่า มีคนไทย
พดด้วงจากญวนหนีมา มาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ตำบล
ดงเจีย ห่างจากเมืองดาดัก ๓๐ กิโลเมตรตามคำ
บอกเล่าของคุณประนอม ปัญหาคือไปก็กลัวการ
เท่าไร มีเงินเท่าไรจึงจะพอใช้ และปัญหาที่
สำคัญที่สุดคือ เงินหมอยังไม่ถึง ๕๐๐ เหรียญนั้น
จะพอใช้หรือไม่ และจะหามาเพิ่มเติมได้จากไหน
เมื่อข้าพเจ้าปรารภเรื่องนี้ คุณประนอมบอกว่า น่า
จะได้เงิน ๓๕๐๐ เหรียญนั้นคนมาเหลือเกิน ถ้าได้
มาแม้แค่เพียงครึ่งของเงินนั้นก็ยังดี จะได้ใช้จ่าย
อย่างสะดวกสบาย หรือจะลงไปหาเจ้าของร้าน
นั้นดูใหม่สัก เพื่อว่าฉันได้รับแจ้งจากเขมรแล้ว
เธออาจจะจ่ายให้ก็ได้ คุณประนอมแนะข้าพเจ้า
ว่าอย่างนั้น แต่ข้าพเจ้าไม่แน่ใจเลยว่าจะสำเร็จ
ความรู้สักเมื่อวานนี้ยังฝังใจอยู่อย่างไม่ยอมลดละ
ไปง่ายๆ ข้าพเจ้าจึงขอให้ต้องวิธีอื่นก่อน ทั้ง
คุณวารินทร์และคุณประนอมช่วยกันคิด ทันใดนั้น
คุณประนอมก็พูดขึ้นมา ถ้ามีเงินไทยมาด้วยก็ยัง
จะพอมีทาง เพราะเงินไทย ๒๐๐ บาท ก็พอจะแลก
ได้สัก ๗๐๐ เหรียญ

ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าคุณประนอมทราบหรือไม่
ว่าข้าพเจ้ามีเงินไทยมาด้วย แต่ด้วยถ้อยคำเพียง
ไม่กี่คำเอง ที่ได้สร้างคามหวังขึ้นในใจข้าพเจ้า
ถ้าเงินไทย ๒๐๐ บาทเท่ากับ ๗๐๐ เหรียญญวน ข้าพ
เจ้าจะต้องได้พบคนไทยเหล่านั้นแน่นอน เพราะ
ขณะนั้นเงินไทย ๒๐๐ บาทนั้นอยู่ในกระเป๋าข้าพเจ้า

เรียบร้อยแล้ว มีคนขึ้นรถครึ่งหนึ่ง ในรถ ๒๓
ชั่วโมงในประเทศญวน ที่เข้าโศกพิสัยอันแปลก
อย่างประหลาด ทั้งหนักเพราะความกลัวที่มิอาจ
หายศูนย์ไปได้แล้วแต่บายความ ได้คิดข้อดีข้ออื่น
ใหม่อย่างไม่คาดฝัน ข้าพเจ้าไม่เห็นหน้าตัวเองใน
ขณะนี้ แต่วรรู้สึกว่าหน้าคงจะกลับอ้อมอ้อมด้วยตา
มึนตึ๋น คือที่ขมอดแน่นมาหลายชั่วโมงแล้ว ก็ตร
จะกำลังคลายออก ข้าพเจ้าเดินต่อไป ข้าพเจ้า
รถไปดาดักทันในวันนั้น ข้าพเจ้าจะออกเดินทางทันที
ทีเดียว ถ้าได้ไปถึงบ้านคนไทยแล้ว ก็จะได้เห็น
การลำบากกว่ามาประเทศญวนครั้งนี้ ไม่ใช่
เพียง

แต่ยังไม่ทันที่ข้าพเจ้าจะขึ้นรถจะไปอย่าง
ไรก็ คุณประนอมก็พูดขึ้นมา ถึงจะมีเงินไทย
มากก็ต้องแจ้งที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองด้วย ที่ไม่
ได้แจ้งก็แตกที่ธนาคารไม่ได้ เพียงเท่านั้นเอง จึง
ของข้าพเจ้าก็ทลายลงย่อยยับ ก็เพราะไม่ได้แจ้ง
นะซึ่งได้มีเรื่องตกอกตกใจในเมื่อเห็นหน้าทั้งนั้น
เข้า และความผิดที่คิดไม่ได้แจ้งนั้นเอง ได้ซึ่ง
ตามต้นของทันตาเห็นแล้ว ถ้าใช้ตาหาเป็นคน
ข้าพเจ้าคงจะลงโทษเสียให้สาสมที่ทำอะไรกันไม่
กลับมา ทำให้ข้าพเจ้าจิตใจอยู่ครุ่นคิดว่า จะไป
ไปพบคนไทยตามความปรารถนา แต่แล้วก็คิดว่า
ให้หมดหวังเสียอีกในครู่ต่อมา เมื่อใกล้จะถึง
บ้านก็กลับหัดหึ่ง หน้าตาที่กังวลนั้นเห็น ก็กลับ
ส่งตลงอีก คุณวารินทร์จึงเห็นเงินที่หาของ
ข้าพเจ้าน่าเจตนา เธอจึงกล่าวขึ้นว่า "จะหาเงิน
ที่ธนาคารไม่ได้ก็ไม่มีอะไร ผมจะรับแลกให้เอา"

100 เห็นจากที่ภาพงานที่ติดอยู่อย่างไม่เชื่อหรือ
กลัว มีพี่น้อง ๑๐ คน มารับที่รถด้วยจักรยานขับไป
มัน แล้วยังบอกว่ามาก ก็นำเงินมามอบให้
พี่เขา ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐ มากกว่าอัตราธนาคารถึง
100 ๑๐๐ ๑๐๐

แต่พอถึงบ้านพี่จะไม่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นคน
ตกใจ ๑๐๐ มีหมัก ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้
อย่าไปได้ เห็นจะมีแต่ต้องกล่าวได้ว่า ข้าพเจ้า
พี่เขา ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐ ทั้งสองเพียงใด ชอบคุณคุณ
ประหม่อมที่สาม ใจความคิด และชอบคุณคุณ
วาทะที่คิดสมหวังให้มีความคิดนั้นสำเร็จสมดัง
มีหรือที่ในเวลานี้ ข้าพเจ้าทำเงินไว้ในมือ
ด้วยของที่มีใจ เพราะมันช่างได้มาเหมือน
พวงมณี แต่จะไม่ได้นำไปทำอะไรก็ตามเถอะ คิด
แล้วคิดจนคิดว่าข้าพเจ้าถูกทอดทิ้งความอดทนและ
ความบริสุทธิ์ของข้าพเจ้า แต่เมื่อเห็นว่าข้าพเจ้าดู
อย่างน่าเอ็นดูใจดีแล้ว โชคชะตาที่ยอมผ่อน
ผ่อนใจให้ข้าพเจ้าได้ทันเวลาเสมอ ซึ่งถ้าหาก
ช่างเจ้า สามวัน ถ้าแต่ก่อนที่ทุกสิ่งทุกอย่างดัง
เดิมทั้งนี้แล้ว ไม่มีผู้ใดล่วงรู้ได้โดยจากการเดิน
ทางไปส่งของให้คนอื่นต่างๆของข้าพเจ้านั้น กว่า
จะสำเร็จอะไรก็เสร็จๆ เป็นไปอย่างลำบากยาก
เย็นเพียงใด

เป็นอนา บัดนี้ข้าพเจ้ามีเงินน้อยในมือ ๑๕๐๐
กว่าเหรียญแดง เพราะฉะนั้นจึงไม่มีปัญหาขอ
ใดๆที่จะทำให้ไปคาดคิดไม่ได้ แต่คุณประหม่อมยัง
คิดใจเรื่องเงิน ๑๕๐๐ เหรียญอยู่ จึงชวนข้าพเจ้าไป
กินอาหารร้านติดเดือนนี้ แต่อาจที่ข้าพเจ้าเอาใจ
แล้วว่า ความซนเคืองหญิงเจ้าของร้าน ทำให้
ข้าพเจ้าต้องทนทุกข์ทรมานและจำนวนเงิน
จากหญิงนั้นเสียสนิท และข้าพเจ้าก็จำไม่ได้แม้แต่
น้อยว่า ถนนวนช่ออะไร ข้าพเจ้าจำได้เพียงราวๆ
ว่าถนนวนหารานนั้น มีรถยนต์จอดอยู่เป็นอันมาก
ตรงกลางถนนคล้ายจะเป็นวงเวียน คุณประหม่อม
พยายามขับรถไปตามวงเวียนทุกแห่งเท่าที่มีในไซ
ง่อนง แต่แต่ละแห่งก็หาได้มีลักษณะอย่างที่คุณเจ้า
บรรยายไว้ไม่ ข้าพเจ้าเห็นจะเป็นการเสียเวลา จึง
ขอให้คุณประหม่อมเลิกมีความพยายามในเรื่องนี้
เสีย เพราะถึงจะหารานพบ ก็ยังไม่แน่ใจว่าจะได้
เงิน ทั้งยังอาจจะได้พบหน้าตาที่ไม่ค่อยน่ารักอย่างเคย
อีก และถ้าหารานพบ หญิงเจ้าของร้านคงตกใจ
มากในเมื่อรู้ว่าคุณประหม่อมเป็นข้าราชการสถาน
ทูต ผู้ที่อาจจะทำให้เรื่องธุรกิจแบบนั้นแพร่ไปถึง
ทางการได้ และกฎหมายของเมืองอาจได้รุนแรง
มากในเรื่องนี้ จึงนับเป็นโชคดีของเจ้าหัดสนผู้
ที่เรารหารานไม่พบ (อ่านต่อหน้า ๑๐๒)

ชนหญิงต่างจังหวัด ที่จะมาเวียนต่อในกรุงเทพฯ เชิญติดต่อได้ที่ทาง
ร้านผลิตภัณฑ์ไทย ๕๐ แขวงศาลาเฉลิมกรุง ถนนเจริญกรุง พระนคร

เมื่อเด็กหาบ้านที่จะไปขเงินแล้ว คุณประ
 นอมก็แนะนำอีกว่า ควรจะไปกับบริษัทรถเม็ต
 ซินจงฮงทซาฟเจ้านั่งมาจากเขมร ถามว่าคุณจะ
 กัดบะจะไปจ่ายเงินที่เขมรได้ไหม บริษัทรถเม็ต
 หาไม่ยาก อยู่ใกล้กับโฮเต็ลที่พักของข้าพเจ้า
 แต่เรื่องนั้นยาก ไม่มีทางจะทำได้ ผู้จัดการจึง
 แนะนำให้โทรเลขบอกเพื่อนซอตัวให้ทางเขมรคิดว่า
 ความคิดนั้นแน่ ข้าพเจ้าจึงขอให้คุณประนอม
 ช่วยพาไปที่ไปรษณีย์กลางในไซ่ง่อน เพื่อโทรเลข
 ดึงกิมเฮงให้ช่วยซอตัวให้ ความจริงการที่ต้อง
 ยุ่งจัดการในเรื่องนี้ ก็เพราะคิดว่าจะมีโอกาด้ใช้
 เงินได้พุ่มเพื่อยืนเมื่อเดินทางไปตลาด และตุงเงย
 แต่แล้วก็หาได้ประโยชน์แต่อย่างใดไม่ เพราะกว่า
 จะรู้เรื่องก็ต่อเมื่อเดินทางกลับมาจากตลาดแล้ว
 และข้าพเจ้าหารู้ไม่ว่าด้วยความเขลาของข้าพเจ้า
 ที่ไม่ได้ระบุลงไปให้ชัดเจนว่าเป็นรถเม็ตบริษัทใด
 ได้ก็เรื่องยุ่งยากให้แกกิมเฮงไม่น้อยทีเดียว

คุณประนอมพาข้าพเจ้าไปยังที่จอรรถเม็ต
 บริษัทมีนจุงถามราคาค่าโดยสารไปตลาด ได้ความ
 ว่าคนละ ๑๕๐ เหยียนเท่านั้น ถ้ารู้เสียก่อนว่าราคา
 ไม่แพงอย่างนั้นคงไม่ต้องไปโทรเลขให้ลำบาก ถึง
 คราวที่ไซครายไป ไซครัดจะมา ทุกสิ่งทุกอย่างจึง
 มักจะเป็นไปด้วยดีเสมอ เช่นเรามาที่รถเม็ตกัน
 เวลารถเที่ยวย้าย ซึ่งจะออกเวลาบ่ายโมงตรง
 และข้าพเจ้ายังได้ที่นั่งที่สะดวกสบายเสียอีกด้วย
 คุณประนอมรีบพาข้าพเจ้ากลับมายังโฮเต็ล เพื่อ
 เก็บข้าวของ แต่ด้วยเหตุที่ข้าพเจ้าจัดกระเป๋มาได้

เรียบร้อยหมดแล้ว จึงไม่ต้องเดินมาหาเลย ทั้ง
 เมื่อนำกระเป๋าเข้ามาเก็บไว้ที่รถแล้ว ยังมีคนพอ
 จะกินอาหารกลางวันได้ทัน คุณประนอมจึงจัดการ
 พาข้าพเจ้าไปเลี้ยงอาหาร แต่จากเวลานี้ก็ไม่มี

เวลาอาหารกลางวันของคนในไซ่ง่อน บ้านเรา
 แต่งร้านที่อยู่ใกล้กับที่จอรรถเม็ต จึงยังไม่เห็น
 ที่จะขาย มีแต่ร้านก๋วยเตี๋ยวและร้านต้มยำเท่านั้น
 ที่เริ่มขายแล้ว แต่ก็ยังไม่มีการกิน ในวันนี้
 มีแต่เราคนไทยสองคนเท่านั้น รับประทานอาหาร
 สะอาดพอใช้ แต่กลิ่นอาหารแปลกของเขมร ได้
 กลิ่นอาหารโซยมา ข้าพเจ้าจึงนึกออกว่า ที่บริษัท
 เขายังไม่มีอะไรตักถึงท้องเลย ตั้งแต่นั้นเอง
 ข้าพเจ้าย่นย่ออาหารไปได้หลายมื้อแล้ว ก็หาเห็น
 พรตอดอาหารได้อย่างทุกวันนี้ หลอดหรือจอร
 เหวดข้าพเจ้าคงจะระโอดระองลงไปอีกหากได้มา
 พุดที่จริงแล้วอาหารเมืองญวนนั้นช่างมีรสชาติไม่ถูก
 ปากข้าพเจ้าเลย ทั้งยังมีรสประหลาดประหลาด
 ออกด้วย เช่น ก๋วยเตี๋ยวเนื้อจืด แทนที่จะมีรส
 กลีบได้ซ้อดมะเขือเทศ ข้าพเจ้าจึงระอนมากในคืน
 เหล่านั้นเข้ามารับการอบรมวิดิที่ประจวบฯ และกิน
 อาหารในเมืองไทยเสียเหลือเกิน จักได้เขียนถึงว่า
 อาหารที่มรดอรอยนั้นคงจะมีรสเป็นอย่างไร แต่
 ถึงจะมีรสชาติเป็นอย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าก็คิดต้อง
 กินให้หนักท้องไว้ เพราะไม่แน่ว่า ระวังถึงที่จอร
 เวลาใดและจะได้กินอาหารเย็นเมื่อไร

คุณประนอมใช้เวลาระหว่างวันไปหาอาหาร
 นแนะนำข้าพเจ้าหลายอย่างหลายประการ หันมาคิด
 เดินทางที่จะต้องไปตลาดก่อน เพื่อไปหาเงิน

ในไทย เอเมร และ ดาว
ข้าพเจ้ารับคำเชิญ และคำแนะนำทุกประการ
ด้วยความขอบคุณอย่างมีอาจริจะถาวรตลอดมา
เป็นด้อยคำใด ๆ ได้ รวมเจตคติคุณประนีประนอมจัด
ระเบียบให้ข้าพเจ้าเข้าใจจนพร้อม ๓ ชั่วโมงเต็ม ข้าพเจ้า
คิดว่า ถ้ามีคนไทยมารับจดหมายนี้ที่สถานทูต
อย่างข้าพเจ้าบ่อย ๆ เจ้าหน้าที่คงไม่มีเวลาได้ทำ
งานประจำ แต่ข้าพเจ้าก็อดคิดถึงอยู่ในใจเสมอว่า ถ้า
เมื่อใดข้าพเจ้าช่วยตัวเองได้ ข้าพเจ้าจะไม่รับจด
ผู้ใดเลย แต่อามาถึงนี้ ข้าพเจ้าไม่หวังช่วยตัวเอง
ให้ได้ดังตามต้องการเลย ข้าพเจ้าจึงต้องมาขอ
ความช่วยเหลือ และก็ได้รับความช่วยเหลือเป็น
อย่างดียิ่ง อย่างที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อนและเช็ดได้ว่า
คงจะไม่มีโอกาส จะได้รับคงไม่ช่วยเหลืออย่างนี้
จากชนชาติอื่นใดเลย นอกจากชนชาติไทยด้วยกัน
(อ่านต่อฉบับหน้า)

ทับทรวงคืนลี้ภัย - ต่อจากหน้า ๑๓

จึงหันหน้ากลับมามองเข้าไปใน
บ้านหมอกไปหลายช่องแล้ว ทับ-
ทรวงได้ยกรับประทานอาหาร
ไปกล่าวเต็มเสียงอีก --- ข้า
ผู้ลี้ภัยเองจะ... ให้เด็กมัน

ความอยากเห็นและ
อยากได้เป็นปกติ มองหาเด็กทพจะ
มีคนเดียวคนเดียวหดหู่ถึงใจ มีค
คิดจะหนีความหวาด
กลัวความหวาดกลัวทำให้ไม่หลับนอนได้
นี่ท่านจะ
จะเอาชนะท่าน

ด้วยวิธีนี้เห็นจะไม่เหมาะเสียแล้วเพราะมันทรมาณกว่าหล่อน
เองมากกว่าใคร หญิงสาวอนนิกหาทางออกอยู่จนลี้ภัย
จึงคิดได้... หล่อนจะทำให้การหมั้นสิ้นสุดลงด้วยการขอ
ให้ฝ่ายชายร่วมมือด้วย แน่นนอนละ หล่อนไม่หาญไปขอร้อง
ต่อคุณพระวิชัยหรือ แต่หล่อนจะขอร้องไปยังตัวสำคัญ
ของเรื่อง คือตัวนายชลธิ์เอง
ดังนั้น ทีนี้ข้าพเจ้าขอรับรองคุณพระ
จิตฉันกับภรรยาที่ต้องมองตากันแต่ด้อมยมนั้ เมื่อ
เห็นหน้าคนเล็กของท่านวางหน้าวางตาเฉย ลงมา
นั่งคอยรับประทานอาหารอยู่ก่อนแล้ว

ทับทรวงไปได้ตามลี้ภัยของชลธิ์จากบ้านที่สาวคน
หนึ่ง หล่อนจึงเขียนจดหมายถึงเขา มีใจความว่า หล่อนเพิ่ง
ทราบเรื่องการหมั้นเมื่อเร็ว ๆ นี้ มีควมเห็นว่าเห็นเร็วเกินไป
สมัยและ รู้สึกไม่พอใจเป็นอย่างมาก จึงได้ขอร้องผู้ใหญ่ให้
ยกเลิกหมั้น แต่ท่านผู้ใหญ่ของหล่อนยังเกรงใจฝ่ายเจ้า จึง
นั่งอยู่ หล่อนจึงขอร้องมาให้เขาร่วมมือกับหล่อน ในกรณี

จะมรดกเป็นของ
เก็บตาม ข้าพเจ้า
ไม่แน่ว่า รกจะ
เห็นเมื่อไหร่
ระหว่างรับมรดก
หลายประการ
เพื่อไม่ให้

เสียงปืนทางภ เขมร

หนทางจากไซ่ง่อนไปตลาดโกดถึง ๓๐๐ กว่า กิโลเมตร เพราะฉะนั้นจะถึงที่หมายก็คงจะมีความรู้เรื่องเมืองตลาดที่คุณประนอมช่วยกวดวิชาให้ในเวลาไม่มากนัก ช่วยทำให้ข้าพเจ้าสบายใจขึ้นมาก อย่างน้อยก็ได้ทราบว่าจะไปพักที่ไหน ถึงหากรถจะถึงตลาดในเวลาค่ำคืน ก็คงไม่ลำบาก ข้าพเจ้าตรวจเช็คกระต่ายที่ขอสั่งตามที่ต่างๆตามที่จำเป็นจะต้องไปติดต่อ เห็นอยู่เรียบร้อยแฉกแฉกหมดห่วง ทำให้ค่อยมีใจอยากดูภูมิภาพต่างๆบ้าง แต่ว่าความร้อนและความแห้งแล้งของคุณ ไม่ทำให้มันตั้งได้น่าดูเลย ไม่ว่าจะมองดูหน้าผู้ใดในยามเที่ยงวันท่ามกลางอากาศอย่างนั้น จะได้เห็นแต่หน้าที่ยืน หายน่านไม่ได้ ที่นั่งของข้าพเจ้าบังเอิญไปอยู่ทางที่ร่มแต่ หน้าตาข้าพเจ้าที่ของแดดอยู่ตลอด ๒-๓ ชั่วโมง จึงไม่ผิดกับของคนอื่นๆที่ข้าพเจ้าได้เห็นอยู่ข้างทาง ทั้งนานๆก็ยังคงระคั่งและสตัปปากด้วยความเจ็บปวด เมื่อหมวกของแม่ผู้หญิงคนหนึ่งอยู่ข้างๆ กระแทกมาโดนแผลของข้าพเจ้า เรื่องหมวกผู้หญิงคนหนึ่งออกจะเป็นเรื่อง

ยุ่งยากแฉะแฉะที่สุด เพราะมีก๊อปปี้แข็ง แต่ไม่ได้จะเก็บไว้ที่ไหนก็ได้ ถ้าไม่สงวนไว้ที่ตัวก็กลัววางไว้บนตัก รถเดียวครึ่งหนึ่ง แฉกก็ค่อนข้างตักที่หนึ่ง และเมื่อหัดจากที่นี้แล้วก็กลัวรถคันหนึ่งข้างเข็มของข้าพเจ้า ด้วยเหตุที่รถที่จกักไม่เพียงพอจะหลบหนีให้พ้นจากการรบกวนนี้ได้ ข้าพเจ้าจึงได้แต่บ่นในใจว่า ไม่ว่าจะยอมมาด้วยก็ตาม และถ้าเธอผู้นั้นได้ยินถ้อยคำของข้าพเจ้า เธอจะตอบว่า จะไม่นำมาด้วยอย่างไรได้ ในขณะนั้นเป็นดังจำเป็นสำหรับเธอ ไม่ผิดกับพ่อและกรรมที่สวมอยู่นั้นเลย ข้าพเจ้ายังไม่เคยได้ยินผู้ใดวิ่งตามถนนโดยไม่สวมหมวกเลย จนได้เห็นหน้าถ้าขาดหมวกแล้ว บรรดาหญิงเหล่านั้นก็ไปไหนมาไหนไม่ได้ และคงจะเป็นเพราะหมวกแบบนี้ช่วยกันแดดกันลมให้เอง ผู้หญิงคนหนึ่งจึงมีผ้าห่มอยู่ด้วยเป็นนวล

รถแล่นมาได้ครึ่งทาง ก็รู้สึกได้ว่ากำลังขึ้นเขา แต่เห็นพวกชาวเขา มีพวกแล้ว และยังมีแต่งตัวแปลก เดินกันเป็นหมู่ๆ ตามข้างทางมี

ตามข้อต่อตามหนึ่ง โดยเฉพาะที่ตำบลดวง
มีร้านทองในซอยบ้านตรงที่รถจอด เวลา
รถหยุด ผู้หญิงหนึ่งมายืนขายให้ เขาห่อกระดาษ
เก็บเงินทุก ๆ เย็นก็เก็บบ้าง ใหญ่บ้าง ไม่ทราบว่ามี
ของอะไรบ้าง คิดว่าคงไม่ถนัดนัก แต่กระนั้น
ฉันก็เดินแข่งกันซื้อ ในร้านนี้เป็นสินค้าสำคัญของ
ชุมชนประเทหนึ่ง เพราะคนกินกันทั้งบ้านทั้งเมือง
แต่สำหรับที่เขารัก แะ หรือ ครว ตามดำเนิน
คุณเขาคือและคุณใดนั้น ไม่หอมเหมือนชาจีน
มีผู้ซื้อเพราะ เป็นเพราะไม่ได้ชอบ และญอนอยาก
ได้รสอยู่ในซองที่พิมพ์ถึงกับยอมยกถุงดำให้
แต่ก็ไม่ได้รสอย่างที่ใจ เพราะเขาไม่ยอมส่งของมาให้
ให้ ผู้หญิง

จนกระทั่งเช้า อากาศเย็นชื้นชื้น ท้องแดด
สีอ่อนทอง ทำให้รู้สึกสบาย อยากจะให้รถเดินอยู่
อย่างนั้นเสียใจไป ไม่ค่อยหยุดเลย แต่จะทำไม่ได้
เพราะไฟใช้ใกล้ส่วนตัว บางแห่งยังต้องหยุดเพื่อให้
ถนนเรียบได้กินของสดต่างวันเดียวเวลาตงกวาครึ่ง
ชั่วโมง ข้าพเจ้าพอได้มีโอกาสหาเครื่องดื่มดื่ม
ดื่ม แต่ที่ซื้อด้วยความพยายามอย่างมากเหมือนกัน
ทาง ทำให้ฉันรู้สึกได้ว่าข้าพเจ้าต้องการกาแฟ
ดำนั้น ทั้งที่เพราะข้าพเจ้าจำไม่ได้ว่าข้าพเจ้าใน
ภาษาเขมรเรียกชื่ออะไร ภาษาเขมรเรียกตังกอก
ที่ข้าพเจ้าซื้อคือกาแฟดำเย็น กับบอกเขาเพียง
กาแฟตังกอก ซึ่งเห็นว่ากาแฟเข้ม และเขาจะ

นำมาเพียงกาแฟเข้มบ้างจริงๆ ถ้าต้องการจะ
ได้น้ำตาล คนกินต้องเติมเขาเอง ที่ญอนก็ทำเช่น
เดียวกัน คนรับใช้คงจะชินกับคนไม่รู้ภาษาญอน
ที่มาเที่ยวตลาดตังกอกจนแล้ว เพราะฉะนั้นเมื่อ
ข้าพเจ้าเอ่ยเพียง กาเฟเนอ (เนอออกแฉอาน่า)
เขาก็เดาออกว่าต้องการอะไร รับของมาส่งของมา
ขึ้นมา และเพียง ๒-๓ นาทีข้าพเจ้าก็ได้กาแฟดำเย็น
ตามความประสงค์

เรื่องภาษาที่จำเป็นจะต้องใช้พูดกันข้างเป็น
ปัญหาเดียวกัน คิดแล้วยังเสียใจไม่หายที่ไม่ได้
ท่องศัพท์ภาษาญอนให้ได้มาก ๆ อย่างน้อยต้อง
ให้ได้มากเท่าที่เรียนมาอย่างดี คงจะพอใช้พูดกันได้
ไปได้บ้างคำสองคำ แต่จำเวลาไม่มีเสียแล้ว และ
ข้าพเจ้าจะขอยกข้อไม่ถนัดส่วนนี้ จะคิดอย่างไรก็
ไร้ประโยชน์ คิดแต่จะทำอย่างไรจึงจะพบคนไทย
ชาวตามที่ตั้งใจไว้ จะคิดว่า ข้าพเจ้าตั้งตาม
หลายชั่วโมงแล้วว่าเมื่อไรรถจะผ่านตำบลตุงเจง
และถาวรจอตันทนาน ข้าพเจ้าจะหาทางฝาก
จดหมายคุณประนอมไว้ เพื่อเจ้าของบ้านจะได้
รู้ตัวว่าข้าพเจ้าจะมาพักด้วย หรือถ้าปะเหมาะ
เพราะเหตุ ข้าพเจ้าก็อาจจะได้พำนักกับเขาเสียที
เลย ไม่ต้องลำบากไปถึงตลาด แต่ด้วยอันเหตุที่มา
ในวันรุ่งขึ้น แต่ด้วยความไม่คุ้นกัน ไม่คุ้นเสียง
ข้าพเจ้าฟังเท่าไรจึงไม่ได้ยินใครเอ่ยถึงชื่อตุงเจงเลย
ขณะรถชนเขาสูงชัน ๆ อากาศ (อ่านต่อหน้า ๑๐๑)

วิมล พินิจ

เกิดชนนเป็นดังทศดาหารบเรา”

“เรณดีพูดว่าอย่างไรบ้าง?” เขากถาม

ศุทาทางหล่อนประหลาดใจ “คุณอยากทราบจริงๆ ิจะเรณดีเป็นคนซื่อตรงมาก เขาบอกฉันว่าเขาได้ยื่นใครๆพูดว่าเราพบกันเกือบทุกวัน และเขาก็ไม่ห้าม... แต่ฉันต้องตัดสินใจเป็นครั้งสุดท้าย เขาบอกว่า ฉันจะแยกไปจากเขาหรือจะอยู่กับเขาคำตามใจ เขาจะไม่ยอมเป็นรองใคร ถ้าฉันอยู่กับเขาเขาก็จะเลี้ยงดูฉันตลอดชีวิต เขาจะทำพิธีกรรมมอบเงินทองไว้ให้ฉันอย่างเพียงพอถ้าหากเขาตายในการสงครามคราวต่อไป ซึ่งเขาคิดว่าจะมีไม่ช้า แต่ถ้าฉันสมัครใจที่จะมาพบกับคุณ เขาก็จะเลิกกับฉันทันที”

“แต่เธอได้มาพบฉัน” เขาพูด

“จริงค่ะ ฉันจะกลับไปบอกเขาเดี๋ยวนี้”

หล่อนตอบ “ออกจะยากจ้ะ

เข้าใจว่าฉันไม่ต้องการทรมานอีกแล้ว คิดฉันจะสัญญาว่าฉันยังไม่ได้ออกญาที่เคียด... และจะรักษาสัญญาของฉัน..

หล่อนเอื้อมมือมาจับมือเขาเบาๆ เขาเข้าไปในหม้อคน เขายืนอยู่กลางน้ำที่ไหลเอื่อยๆในแม่น้ำที่ปกคลุมไปด้วยกิ่งก้านที่กระโจนลงไปจากสะพานเดินผ่านมาของศุทา ๒-๓ ครั้ง เธอเขาไม่ได้บอกตาย

(อ่านต่อบน

ไมตรีทางภาษา - ต่อจากหน้า ๓๓

ก่เย็นมากจน พระอาทิตย์ใกล้จะดับเหลี่ยมเขาไป แล้วตัวทศดาหารบเขาจึงส่งดงยาม โดยเฉพาะภรรยาใหญ่ที่ขวางกั้นอยู่ข้างหน้า ขณะที่ภรรยาปรากฏชัดอยู่ตรงหน้านั้นเอง ข้าพเจ้าก็ตกใจระงัดดุเดือด ทงนเพราะหญิงผู้นั้นขวางๆ เขามือทั้งสองมาตะปบอย่างแรงที่ตรงแขน และเข่าไปมา พดางพูดชวนให้ข้าพเจ้าดูเขาใหญ่ข้างหน้า เธอผู้นั้นจะไม่เคยเห็นเขาเลย จึงตกใจแทบจะเสียดสีอย่างนทงยังเก็บความตกใจตัวเองไม่อยู่เสียอีก ต้องขอผู้อื่นให้คนเดินไปด้วย ข้างหน้าแปลกทีเดียว แต่ข้าพเจ้าก็ไม่อยากเห็นเธอผิดหวัง เพราะฉะนั้นถึงแม้ข้าพเจ้าจะเจ็บแขนที่ฟักซาด้าเขียวและแผดกำลังระบมอยู่ และฟังภาษาของเธอก็ไม่รู้เรื่องทงยังเบื่อเธอจากกรู๊ซานยังไม่หายก็ตาม ข้าพเจ้าก็จำเป็นจำใจต้องพยักพืดไปด้วย ข้าพเจ้าอยากจะพูดภาษาญวนได้เหลือเกิน ข้าพเจ้าจะได้พูดคุย

กับเธอให้สัมพันธ์กับความคุ้นเคยของเธอที่ได้เห็นเธอแปลกกัน แต่แล้วคำญวนคำหนึ่งก็แวบขึ้นงาในสมองข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจะนำข้าพเจ้าไปไหนในตอนนี้ได้หรือไม่ แต่ว่าเพื่อสนองไมตรีจิต จะถูกอะไรก็ไม่ได้หรือไม่ได้ ข้าพเจ้าก็จะพูดอะไรสักอย่างให้โล่งออกมามาก (ส่วนหน้าหรือหน้า) พอพูดจบก็ได้ไมตรีจิตตอบมากันที่พูดได้ใจ คำว่าดีเธอออกตัวข้าพเจ้าแล้วก็ยิ้มแล้วหันหน้าไปหาเธอ ฉันด้วยความยินดีปรารถนาที่ข้าพเจ้าพูดภาษาของเธอได้ โดยไม่ได้สนใจถึงกันคำว่าเจ้าทำงานหนักแล้วคงความเจ็บปวดอย่างไรบ้าง และเธอก็ได้ใจทีเดียวว่า ฉันว่ามันน่ากลัวจริงๆ เธอไม่คิดว่าจะต้องทุกขทรมานกับแขนข้าง นั้นที่รับบาดเจ็บแล้วถูกเขย่งแรงๆนั้น

ในคืนต่อมาเมื่อเธอคุยตามตามกันฉันเห็นข้าพเจ้าเห็น เธอก็มีดวงตาของเธอ

๑๐๓๗จากละครเวที **และเมื่อเด็กชายมาชน** ข้าพเจ้า
 ก็เห็นหนังสือ **ห้องหมวก** ก้อนหนึ่งอยู่ในห้องนั้น เธอ
 จิตกรรม **ขงหมวก** เป็นสองส่วน แลด้วยส่วนหนึ่ง
 ใต้ฝาเพดาน **หักเป็นวง** แดงไม้ครุฑคืออย่างหนึ่ง
 นอกเหนือไปจาก **ครุฑ** ข้าพเจ้ายืนดูเครื่อง
 หมายแล้ว **ไมตรีจิต** ของเธอได้ด้วยความชื่นชม แม้
 จะเป็นเพียงก้อน **หมวก** เบื้องล่างๆ ไม่มีตั้งใดกินแก้ม
 ก็ยังมี **โถง** เหนือเข้ามาใกล้ๆ อันเป็นเงา
 ข้างบน **ทักหมวก** นั้นดูดีมา **๕** ชั่วโมง แต่ว่า
 หนึ่ง **หมวก** ของเธอ **หาไร** จะเป็นของกินเปล่าๆ ไม่
 หนึ่ง **หมวก** ของเธอ **หมวก** อีกด้วย เพราะว่าในขณะ
 ที่ข้าพเจ้ากำลัง **หมวก** ก้อนนั้นอยู่ เธอก็สังเกตเห็น
 ข้าพเจ้า **ในหมวก** ของเธอที่ **หมวก** อยู่ในนั้น ข้าพเจ้า
 หมวก **หมวก** หนึ่ง **หมวก** เป็นอะไร เพราะอากาศ

เริ่มชมกษัตริย์ มองเห็นไม้ถนัด แต่ด้วยเหตุที่เห็น
 เป็นแท่งขาวๆ ข้าพเจ้าก็คิดว่าคงเป็นเนยสด จึง
 เอามือไปบีบมันดูหนึ่ง แต่แล้วหาใช่เนยสดจาก
 หมวกไม่ กลายเป็นเนยสดจากถั่วเหลืองไป เพราะ
 เมื่อดมรสดูมันหนึ่งแล้วก็ทราบได้ว่าเป็นเต้าหู้ขาว
 เห็นจะเป็นอาหารมีรสชาติของเขา เธอจึงถาม
 กัมตากินอย่างเอร็ดอร่อย แต่ส่วนข้าพเจ้านั้น
 ข้าพเจ้าคิดว่ากินขนมปังเปล่าๆ ร้อยกว่า และด้วย
 ขนมปังนั้นเองที่ทำให้ข้าพเจ้าไม่ต้องกระวนกระวาย
 ด้วยความหิวอดว่าจะถึงโยเด็ด ข้าพเจ้าจึงอดที่จะ
 คิดถึงบุญคุณของเธอไม่ได้ คิดซัดแต่พูดกัน
 ไม่เข้าใจ จึงไม่อาจจะสืบไมตรีให้ขยายต่อ
 ไปได้

(อ่านต่อฉบับหน้า)

โต๊ะรีของอาจารย์ไอริน - ต่อจากหน้า ๔๕

of giving you
 unch. You pro-
 ceer times this
 pe.
 en there is a
 les and rice with
 y, pork and so
 rom.
 . I knew that
 too little.
 here you are
 ating a heavy
 idle of the day
 and then when
 an hour or so,
 I put on weight.
 so indigestion.

ฉันท : ฉันทรู้สึกสบายใจมากที่รับประทานอาหารให้เธอรับประทาน. บางทีถ้าอยู่บ้านเธอคงรับประทานอาหาร.
 ฉันท : ข้าจะเป็นโต๊ะ ถ้าหากได้รับประทานด้วยเคียว
 ะหมี่ หรือมีข้าวแกง, หมู และอาหารอื่นๆ
 ให้เลือก.
 ฉันท : มันอะไรใหม่ล่ะ. นักแต่ก็คิดว่า รับประทาน
 อาหารที่น้อยเกินไปไม่อิมเดย.
 ฉันท : ไม่จริงหรอกค่ะ. ถ้าฉันทรับประทานอาหารตอนกลาง
 ฉันทมากเกินไปล่ะก็ เป็นวงนอน แต่ถ้าไปนอนสัก
 ชั่วโมงหนึ่งล่ะก็, ฉันทแน่ใจทีเดียวว่า น้ำหนักของ
 ฉันทนั้นๆ. ยิ่งร้ายไปกว่านั้น ยังทำให้แน่นอกด้วย.

โรงเรียนทางรก

เขมร

รถมาถึงไฮ้เต็ดเป็นเวลามืดสนิท เจ้าหน้า
 รับแขกแต่งตัวเรียบร้อยออกมาต้อนรับ ข้าพเจ้า
 ไม่ถามค่าของคุณประนมที่ดังให้กำข้มเราว่าต้อง
 การห้องขนาดเล็ก และข้าพเจ้าไม่ทราบว่าคุณ
 แคไหนจึงเรียกว่าห้องขนาดเล็ก เพราะห้องที่เขา
 เลือกลงให้ข้าพเจ้าใหญ่กว่าห้องที่ไฮ้เต็ดฉันในไฮ้ของ
 ดักตองเท่า ข้าพเจ้ากระซิบถามบอยที่ช่วยขนของ
 ขนมาให้ ว่าราคาสักเท่าใด และได้คำตอบว่า ๓๐๐
 เหรียญ ข้าพเจ้าค่อยหายใจได้ทงห้องที่ราคาค่า
 ห้องไม่แพงนัก ถึงหากจะต้องเสียภาษีกองไม้เกิน
 ๒๐๐ เหรียญ น้อยกว่าที่กะไว้เป็นอันมาก ทงห้อง
 ก็น่าอยู่ สะอาดสะอวดสบาย เสียอย่างเดียวกับหน้า
 คางเป็นหน้าคางกระจกขกขมดงแบบหน้าคางในรอก
 ไฟ ทงประตูก็หนักและมืด ช่างไม่เหมาะกับข้าพเจ้า
 ผู้กำลังเจ็บแขนอยู่เลย ข้าพเจ้ารับอาบน้าแต่งตัว
 เตรียมจะออกไปข้างนอก แต่กว่าจะออกไปได้
 ก็ต้องเสียเวลาปิดหน้าคางหมดทุกบาน ทงนเพื่อ
 ความปลอดภัยไว้ก่อน

ไฮ้เต็ดนมช้อเต็ม ๆ ว่าพระราชวังดองเมียง

ไม่ทราบว่าเคยเป็นพระราชวังมาก่อนหรือไม่ แต่
 ถึงจะเป็นอะไรก็ตาม ข้าพเจ้ารู้สึกท้อ ไม่หระมา
 พักตามลำพัง เพราะไม่ว่าจะผ่านไปทงไรดี มีแต่
 ความเงียม เงียมจนน่ากลัว ข้าพเจ้าเดินมาทงทง
 เดินหน้าห้องที่พัก เห็นแค่ห้องเปิดประตูสนิททุกห้อง
 ไม่มีใครจะทราบได้เลยว่า ห้องใดมีตงของอะไร
 ข้าพเจ้าตอนยังเป็นทางมืด ไม่มีไฟฟ้า มีน้ไฟรั่ว
 เด็ก ๆ ดำหรับขันไปบนคาค่า ข้าพเจ้าเดินแล้ว
 ต้องรีบดำงเท้าเดิน เพราะไฟไว้โง่ตงมมืด เทก
 มีเหตุร้ายเกิดขึ้นก็คงจะไม่รู้ได้ตงรู้ได้ตง

ข้าพเจ้าออกจากไฮ้เต็ดตงต้นที่รอกทงไฮ้
 เต็ดนปลุกอยู่บนเนินสูง จึงต้องขึ้นไปทงทงตง
 โกลดพอที่เดียวก็ว่าจะมาทงถนน ข้าพเจ้ามอง
 นาฬิกาข้อมือ เห็นเพียงจะทงกว่าเท่านั้น แต่เขตไฮ้
 ถนนจึงเงียมเงียม ไม่มีผู้คน ข้าพเจ้ารับหรือตงอยู่หนึ่ง
 จึงเห็นเด็กหนุ่มๆเดินมาหมู่หนึ่งราว ๔-๕ คน สร้อย
 เขาเองว่าคงจะเป็นนักศึกษา ข้าพเจ้าจึงถามเป็น
 ภาษาฝรั่งเศสว่าวิทยาลัยแซร์แซงอยู่ไหน ไ้
 ทราบว่าเขาฟังข้าพเจ้าไม่เข้าใจ หรือไม่ว่าน

วิชาฉันนี่มันดีไหม คนหนึ่งจึงตอบว่า ไม่ทราบ
 แล้วก็เดินเข้าไป ข้าพเจ้าเดี่ยหนึ่งไม่ทราบจะ
 ตามใครสัก แต่ก็มีคนคนหนึ่งเดินออกมาทางด้านข้างของ
 ไร่สัก ข้าพเจ้าเห็นแล้วไม่รอรีรีบตรงเข้าไปถาม
 ตาว่า ข้าพเจ้าพูดภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้ฟังพอรู้เรื่อง
 หนึ่ง แต่สอนไม่ได้ จึงตอบเป็นฝรั่งเศษอธิบายว่า
 ถ้า ข้าพเจ้าต้องการไปในคำวนั้น ข้าพเจ้าอาจจะ
 ไปได้ตามทางที่คนค้าเพราะตัวที่ผ่านเข้าไปในพงหญ้า
 ไร่สักสักนั้น เมื่อเดินสุดที่ตรงนั้นก็จะถึงถนน
 ซึ่งบ้านเจ้าอาจะพบแท็กซี่ และแท็กซี่ทุกคน
 รู้จักดี ข้าพเจ้ารีบรับคำแนะนำของเขาไว้ด้วยความ
 ยอมรับ แต่ไม่คิดว่าจะปฏิบัติตามได้ ทั้งนี้เพราะ
 พงหญ้าที่นั่น ไม่สามารถจะประกันได้ว่าจะไม่มิดตัวร้าย
 มาแย่งตัวอยู่ ดังนั้นการที่จะเดินฝ่าพงหญ้าไปใน
 ทางนั้นต่อมารนั้น จึงเป็นการเสี่ยงอย่างเหลือเกิน
 และที่ซึ่งมีบ้านนั้น ก็คือการนั่งแท็กซี่ในยามค่ำ
 ดัน และในที่ซึ่งไม่เคยค้น ข้าพเจ้าจึงกล่าว
 ขอโทษเขา แล้วหันหลังกลับขึ้นไร่สัก และตรง
 ไปเข้าห้องอาคา ซึ่งแม้ว่าดีดีก็ทำงานเดียวจะมีราคา
 ถึง ๕๐ ๒๕๖๖ และมะละกอดูกอย่างเดๆ แต่
 น้ำแข็งจะมีราคาถึง ๖๐ เหรียญ ข้าพเจ้าก็ยังรู้สึก
 สิ้นหวังใจที่ได้กินอาหารในที่ซึ่งแน่ใจได้ว่าปลอดภัย
 ภายใต้อาณาเขตเด็กความคิดที่จะออกไป
 ที่มหาวิทยาลัยแยบแยบในยามค่ำคืนนั้น นับว่า

คุ้นชินใจทุกทีเดียว เพราะถึงแม้ข้าพเจ้าจะทราบ
 มาว่าวิทยาลัยแห่งนี้เป็นวิทยาลัยใหญ่ประจำชาติ
 ไม่น่าจะมีใครในชาติไม่รู้จัก ข้าพเจ้าก็ยังเสีย
 เวลาค้นหาเสียเกือบสองชั่วโมงในตอนเช้าวันรุ่งขึ้น
 ถ้าจะพูดว่าเป็นเหตุเพราะไม่รู้ภาษาญอน ก็ก ไม่ผิด
 เพราะว่าข้าพเจ้ามองแต่เดินตามมือช้ ไม่ได้ฟังคำ
 อธิบาย เดินเท่าไร ๆ จึงไม่ถึงความหมาย ครั้นเมื่อ
 เดินเดาสุ่มไปเองจนพบสถานทีนั้นแล้วจึงทราบว่า
 วิทยาลัยนี้มีสองแห่ง แห่งหนึ่งเป็นวิทยาลัยใหญ่
 Grand Lycée อีกแห่งหนึ่งเป็นวิทยาลัยเล็ก Petit
 Lycée ถ้าจะพูดให้ถูกแล้วก็คือโรงเรียนมัธยม
 เอง นักเรียนไทยที่เป็นผู้หญิง ๒ คนอยู่ประจำที่
 แต่ไปเรียนที่วิทยาลัยใหญ่ ข้าพเจ้าต้องตามไปที
 หนึ่งอีก จึงได้พบนักเรียนไทยทั้งสามคน โดยเฉพาะ
 ดุเมซ ตันคีเวชกุล ผู้ที่ข้าพเจ้าตั้งใจมาชวนไป
 หมู่บ้านไทยชาวดอยกัน เพราะทราบจากคุณ
 ประยอมว่าเป็นผู้ชำนาญทางกับทงรภาษา
 ฝรั่งเศสพอใช้การได้ คงจะช่วยเป็นดามให้ข้าพเจ้า
 ได้ดี ข้าพเจ้าอธิบายให้ดุเมซฟังเป็นเดๆถึงงาน
 ของข้าพเจ้า แต่ไม่ต้องเสียเวลาอธิบายสักเท่าไร
 นึก เพราะดุเมซรับรับคำชวนด้วยความเต็มใจ
 โดยไม่ได้แสดงท่าดังเดใจจนนิดเดียว ซึ่งทำให้
 ข้าพเจ้าโล่งใจ เหมือนว่ากระเด็นไปตั้งครึ่งค่อน
 แล้ว ความเห็นตื้นเขินเมื่อยดๆที่ต้องเดินหาอยู่
 เกือบสองชั่วโมงหายไปเป็นปลิดทิ้ง (อ่านต่อหน้า ๕๐)

โรงเรียนบ้านบึง

ไมตรีทางภาษา - ต่อจากหน้า ๓๗

ถ้าพระที่นั่งหมายมาดำเร้งดังอย่างระดกตาย
อย่างนี้ ถึงจะเห็นขยยากสักเท่าไร ข้าพเจ้าคง
ไม่บ่นเลย

ข้าพเจ้าต้องขออนุญาตผู้อำนวยการวิทยาลัย
ให้ดูเมฆออกนอกบริเวณและชดถับเข้าหอพักก่อน
๓๘.๐๐ น. ส่วนนักเรียนหญิงต้องคนนั้นขออนุญาต
พากออกไปข้างนอกชั่วโมงหนึ่ง เพื่อจะได้มีเวลา
ค้นหาปราศรัยได้ตามทุกชุดรถกันบ้าง เพราะคุณ
พ่อของเธอคนหนึ่งในสองคนนั้นเป็นอาจารย์สอน
ภาษาญวนแก่ข้าพเจ้าเมื่อก่อนเดินทางมาประเทศ
ญวนนี้ และที่ที่เหมาะที่สุดในเดือนนี้ไม่มีที่ไหนดี
ไปกว่าร้านอาหาร ข้าพเจ้าจึงขอให้เขาพาไปร้าน
แม่โจงตามที่คุณประหม่อมบอกไว้ว่าอยู่ที่ตลาด
ตลาดอัยห้วงกับวิทยาลัย แต่อาศัยที่มรดกเม่นผ่าน
จึงมาถึงได้รวดเร็วไม่เสียเวลามาก คงจะเป็น
ด้วยความหิวที่ตึงแต่เขายังไม่ได้กินอาหารเลย
ข้าพเจ้าจึงรู้สึกว่าการที่ร้านนี้ โดยเฉพาะขนม
จับขาดเปาะอ้อยไม่แพ้ที่กรุงเทพฯ จนถึงต้อง
ซื้อหอบคิมมาด้วยเผื่อจะหิวกลางทาง เพราะ
ข้าพเจ้าไม่มีทางทราบได้เลยว่า จะเดินทางไปตั้ง
บ้านคนไทยชาวเมื่อไร ด้วยว่าต้องแฉ่แค้นรตเม่น
ที่พาเราไปจะออกเวลาใด เสร็จเรื่องอาหารแล้ว
ผู้เมฆพาข้าพเจ้าไปสอบถามเรื่องรถเม่น ได้ความ
ความตลอดทั้งคืนถ้าหากจะไม่ที่ใด ๆ อย่างนี้ จึง
ทำให้ระดกใจจนที่ไม่ต้องรีบร้อน แต่ถึงข้าพเจ้า
จะรีบสักเพียงใด ก็หาเกิดประโยชน์แต่อย่างใดไม่
ด้วยว่าไม่มีรถคันไหนจะรีบพาข้าพเจ้าไปให้ได้

รวดเร็วอย่างใจ รถที่จะพาเราไปส่งชื่อเฟิงหรอ
เอกชน เจ้าของรถต้องไปจัดเวลาชดชวน หรือ
พูดที่จริงคือไปต่อหลังออกคนโดยสายให้มาหนึ่งสองรถ
ครบจำนวนเสียก่อนจึงจะออกก็ได้ ครั้นถึงที่
รถเม่นหรือที่เขาเรียกว่าแท็กซี่เป็นลตยัดคนหนวดหนึ่ง
ได้เพียง ๘ คน มีฉนวนแต่ก็ทำง ๑๐๐ครกได้ตั้ง
มีตค่า เพราะหากคนโดยสารใช้ฉนวนจำนวนไม่ได้

แต่ถึงกระนั้นก็จะไป๑๐ครก ข้าพเจ้าก็
คอยเสียกว่าสองชั่วโมง หากตามผู้ซื้อของ
ข้าพเจ้าในขณะนั้นรู้สึกว่าเป็นง ไรไรไรไร
เกินกว่าการคอย ยิ่งคอยนานก็ยิ่งเดือดร้อน ทั้ง
ของรถช่างไม่รีเลยว่าเวลาของทัพทัพมีหือด ถ้า
หากได้ค้างคืนที่ตึงเขียงก็ยังมีเวลาหลายชั่วโมง
แต่ถ้าไม่มีโอกาสได้ค้างคืนแล้ว ทั้งเจ้ายังมีเวลา
คอยที่นั้นไม่เกิน ๓ ชั่วโมง ในเพื่อที่ว่าเข้าเดินทรง
ตึง ๓ วันกว่าจะมาจากเซมรลัทธิศ และสาม
ตึงเขียง ก็มาถึงตอนเช้าที่ตึงตึงนั้นในใจ
อีกไม่ได้ว่า พวกคนไทยนี้ต่างอะไรเขาจะเข็ด
หากอยู่ให้ไกลบ้านไกลเมืองสักเดือนก็ไม่ได้ ไม่
ว่าจะไปบ้านไหนที่ข้าพเจ้าได้พบมา ล้วน
แต่อยู่ถึงกับเข้าไปในป่าระดกแทนที่นั้น กว่าจะ
ได้ไปมาหาสู่กันแต่ตั้งที่กันแสนยาก พวกไทยที่
ที่หมู่บ้านสองคือ นับว่าอยู่ในที่ระดกนั้นที่
คือห่างเมืองเพียง ๒๘ กิโลเมตรเท่านั้น แต่ก็ยัง
ไกลกันเพียงเท่านั้น ก็หาไปรับได้โดยง่ายไม่
หากไม่มีรถยนต์ เพราะฉะนั้นจึงทำให้คนยาก
ง่าย ๆ กลายเป็นเรื่องยาก ดูแต่การขาดของพวก

โทษที่ก็... คุณคงทักทายอยู่ไม่ขาด
 ทั่วทั้งวัน... ไม่เกินครึ่งชั่วโมงก็ถึง... แล้ว
 ก็ไป... ก็เจ้าต้องคุยกับดีเมธอยู่ตั้งหลาย
 สองสามเรื่องเป็นการฆ่าเวลาแก้เบื่อ การสนทนา
 หนักไปทางดีเมธได้ทราบว่าคุณชอบการท่องเที่ยว
 ฝากฝากเรื่อง... เหมือนกัน... ได้ไปถึงบ้านพวก
 ขามแก่นมาอยู่... ต้องขึ้นมาไปตวงจนถึงหมู่บ้านที่
 สิบสามของพวกคุณ... อันเป็นหมู่บ้านเก่าแก่ที่ยังรักษา
 ปรมาจารย์... ของเขาไว้อย่างเคร่งครัด... ที่นั่น
 โงงก็ได้อ่านวิชาตัวอักษรของเขาใจได้... ทั้ง
 ข้างหน้า... และ... ไปซึ่งทำให้เขาอยากเห็น
 และอยากศึกษามาก... และยังอยากจะแจ้งให้ครู
 วิชาโงง... ของเขาในพนมเปญด้วยตัวอักษร
 งามหนึ่ง... ซึ่งคงจะเบรตงน่าเรียนรู้อีก
 พวกพวกมัน... ว่าอักษรอาหรับ... เขาเจอตยงค์
 ไม่ใช่... ในเรื่องเหล่านี้ไม่น้อย... คง
 จะไม่ผิดหรอก... จะเป็นเพื่อนเขาเจ้า... แต่ว่าต้อง
 คงเห็น... โดยไม่กำหนดอย่าง... เขาเจ้า
 อดใจ... เพราะแม่เขาเจ้าเองก็งั้น... ของ
 ของคุณ... วิชาที่มากที่หลังอีก ๒-๓ คน... ที่ช่วย
 ทำ... ได้... และเมื่อรถเดินแล้ว... ไม่นานก็ถึง
 เพชร... ๓๐ กิโลเมตรเท่านั้น

เราคงจะ... งาม... เป็นห้อง
 ภายใต้อุโมงค์... คน... มีร้านแอมดอยอยู่เป็น
 ละ... มองหาไม่เห็นคนหน้าตาเป็นไทย ๆ... ดักคน
 ฆ่า... วิชา... ไม่ได้... คงจะ
 แอม... ที่... จะ...
 เดิน... วิชา... ของคุณ... ▶

ตาบ

ไม่ว่าที่ไหน หรือโอกาสใด
 ผู้ใช้ "ตาบ"
 ย่อมได้เปรียบเสมอ

กลิ่นหอมที่ติดใจ...

TABU
 the "forbidden" perfume by Dana
PARIS - NEW YORK

มีจำหน่าย... โทร. 23181...
 ผู้แทนจำหน่ายในประเทศไทย

ความเป็นอื่น และกระเป๋านางคือที่ข้าพเจ้าคิดว่าไม่
 ใช่อะไรหรอก ทั้งที่ใครเถียงก็เถียง ทำให้รู้สึกเหมือน
 ว่า บทบาทที่นางได้ดั่งจริง ทั้งเมื่อเราเดินมา
 ถึงบ้านของเธอสองฝั่งหนึ่งก็เกิดฝนตกจุกๆ ต้องรีบวิ่ง
 เข้าไปหลบฝนที่ใต้ถุน แล้วเข้าไปนอนในห้องนอน
 ของเธอที่ บ้านตึก เจ้าของบ้านใจดีไม่จำได้ว่า
 ออสการ์ ส่วนตกที่อย่างไม่มีท่าว่าจะหยุดเฉยเฉย
 จำได้ว่า จึงเขียนจดหมายมา มาแบ่งกันกิน
 เพราะฝนที่ตกมาอยู่ ๒ โมงแล้ว อาหารที่กินกัน
 แต่ ๑๐ โมง ไม่เหลือเหลืออยู่เลย ราว ๒๐ นาทีฝน
 จึงหาย เห็นแสงไฟ ผ่านตึกที่แห่งหนึ่ง ซึ่ง
 ไม่ทราบว่าเป็นที่ทำการอะไร เพราะบ้านของเธอ
 เป็นตึกเป็นตึกสูง ซึ่งดูเมฆเองอ่านไม่ออก ทั้ง
 ดูตึกที่ใกล้ๆ ก็เห็นเป็นโรงอยู่กับดิน ไม่
 ได้เหมือนกัน จึงเขียนจดหมายมาบอกถึงที่
 เราต้องกรงูไฟได้ จึงบอกให้ข้าพเจ้าคอยอยู่ข้าง
 นอก ส่วนนางเดินเข้าไปข้างในคนเดียว ดูเมฆ
 นางเข้าไปหาจนข้าพเจ้าแปลกใจ
 อยู่ใหญ่ ๆ จึงถามนางของและเรียก
 ในใจว่า เข้าไปข้างใน มีผู้ชาย
 ไป ๑๐๐๐ คน หน้าตาตายตา เขา
 ไปรับนางที่ประตูออกครึ่งหนึ่ง จึงเห็น
 เจ้าหน้าทีออกมด ท่าทางเห็นจะเป็น
 ตัวทรง เพื่อไล่ตึกหน้ามาเห็นเป็นคน
 แปลกหน้าก็ตบถกลับใจแต่ตัวใหม่
 จนได้รับเรื่องออกมา เราจึงได้ทราบ
 ว่านางของข้าพเจ้าที่เสียแล้ว ทั้งนี้
 เพราะ นางนั้นหน้าเป็นตำรวจและทน

คือตึกตำรวจ ตอนนั้นหน้าทีของดูเมฆที่จ้อง
 เจริญใจได้ตอบกับเขาเป็นภาษาฝรั่งเศส เขาดู
 ว่าข้าพเจ้าเป็นใคร เกี่ยวข้องกับคนไทยเหล่านี
 อย่างไร และทำไมมาจ้องประตูดังนี้ ข้าพเจ้าขอ
 ให้ดูเมฆบอกเขาตรงไปตรงมาว่าข้าพเจ้าไม่รู้จัก
 เขาเหล่านั้น แม้บ้านก็ไม่รู้จัก หากแต่ถ้าอยาก
 รู้เรื่องภาษาของเขาจึงเดินทางมา ถ้าเขาเห็นเป็น
 การไม่สมควร จะไม่ให้พบข้าพเจ้าก็จะถนัด หรือ
 ถ้าหากเขาสงสัยอยากจะฟังการสนทนา ก็เชิญไป
 ฟังเขาได้ ที่จริงก็เป็นหน้าที่ของเขาที่จะต้อง
 ระวังระวังการติดต่อกับคนแปลกหน้า เพราะคน
 ไทยเหล่านี้พูดกันมาจากญวนเหนือ ซึ่งเขา
 ทราบไม่ได้ว่ามีผู้ที่มีใจเอนเอียงทางฝ่ายซ้ายพลัด
 เข้ามาด้วยหรือไม่ และการที่ข้าพเจ้าเป็นคนไทย
 เผ่าเดียวกับคนเหล่านั้น เดินทางข้ามประเทศมา
 เพื่อมาด้อมภาษาของเขานั้น ฟังก็ออกจะขมขม
 อยู่โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่ไม่เข้าใจในเรื่องนี้ ข้าพเจ้า
 →

บ้านหญิง

..... ไม่ต้ออกใจ!

ประจำเดือน ไม่ปกติ
 มีกระปริดกระปรอย ปวดมดลูก ปวดหลัง เหว ประสาท
 หน้ามืด มึนงง มดลูกอักเสบๆ สิว ฝ้า ดำๆ

ควรใช้ เอ็ม.บี.พี.โทนิค

มีจำหน่ายทั่วประเทศ และที่ ...

ห้างหุ้นส่วนจำกัด นิว บี.ดี.โปรดักชัน
 1324 เซิงสพานสีลม โทร. 32209

จึงเห็นเป็นการสมควรที่เขาจะต้องซักถามอยู่ช้านาน
ทั้งยังต้องทำทักตักแล้วคิดอีกว่าจะสมควรอนุญาต
หรือไม่ และคงจะด้วยความสามารถของสุเมธ
พูดเสียจนทำให้คารวดีจนตกลงอนุญาต ชายัง
ชทางให้เราเสียอีก แต่ถ้าเขาเจ้าไม่มั่งมีมา
ด้ามพูดภาษาฝรั่งเศสให้คงจะยุ่งพูดทีเดียว จึง
ต้องนับว่าความรู้อาษาฝรั่งเศสของสุเมธใช้การได้
ดี และสุเมธเองก็ยิ่งเฉื่อยฉลาด ทำทางของอาจ
กตต้องแคบลง ทงที่อายุ ๓๕-๓๖ เท่านั้น

เราเดินมาตามทางที่คารวดีจนให้ เพียง
๒-๓ นาทีก็มาถึงถนนซอยขนาดใหญ่ มีบ้านปลูก
ใหม่ๆอยู่ ๒ มั่งฟาก เราเดินจนไปจนมาอยู่พักหนึ่ง

จึงแน่ใจว่าบ้านที่มั่งคั่งตลอดไม่ช้าอยู่หน้าบ้านนั้น
คือบ้านเคอวณมน คนที่พูดประหลาดเพราะพูด
ถึง เพราะดูเป็นบ้านที่โง่งโง่งกว่าบ้านอื่น ใจจึง
มันฉมเป็นภรรยาหัวหน้าพวกโง่งพวกที่ฉมฉม
ด้วยก้น ด้ามเพ่งตายเมื่อเห็นเจ้าโง่ง แต่เจ้า
มันก็ยังเป็นทมิฬของคนที่โง่งมันนั้นนั่นล่ะ ๒๕๐
มาถึงบ้านที่มุ่งหมายจะมา ข้าพเจ้าจับเงินสอง
จดหมายคนประหลาดออกมาและยื่นให้คนถือ
มารับเราทางสอง ซึ่งเป็นหญิงสูงอายุนั้น
ยังไม่ถึง ๖๐ ปี นุ่งซิ่นดำ ใส่เสื้อสีแดงนวลซัก
และรับว่าคน คือเคอวณมน

(อ่านต่อ หน้า ๖๕)

รสนิน - ต่อจากหน้า ๓๕

วิเศษณ์สำนึกที่สุดได้ประกอบกับหญิงสาว

“รสนินไม่ได้แต่งงานหรอก เพียงแต่หมั้นไว้
เท่านั้น”

“อ้อ หมั้น หมั้นกันเท่าไรล่ะ คุณพระหมั้น
ให้หรือเจ้าจิดของเจ้าเอง เขาว่ากันว่าเจ้าเก่งนัก
ไม่ใช่หรือ แต่คุณสามีใครล่ะคู่หมั้นของเจ้า
หรือ”

“รสนินเองแหละ คุณพระก็อย่าตามใจรสนิน
นะซี หมั้นไม่เท่าไรหรอก”

“ถ้า! มันจะดีหรือหนึ่หนึ่ เอ็งเป็นลูกช
นางชนาง ดั่งชอกนทกรังที่ไม่ว่าอะไรเลยยังง
ได้ นึ่งเพื่อกับนึ่งแพวของชาชายังเรียกชนมให้ฉ
เดี่ยวคนตะยียบด้ามดิบคู่ โหนเจ้าคนโหนคู่หมั้นเอง
จะมาเป็นผู้แทนบ้านเรามาให้ดูเงี่ยงดูนาหนาหนอย
หรือ”

“ลุงก็ คนเราท
มี่เขากให้เราเอง จะ
เบ็ดเหมือนไก่ เขามให้
นึกว่าเรารักแต่เงินเขา
เงินมาสู่ขอรสนินเดียวมา
นึ่งกนึ่งโง่งโง่งภา
ดึๆ ยังงได้ล่ะ นี่เข
เงิน ถึงได้มาหาลุงเง
อย่างรสนินพอกนหรือ
ใจแดงเหมือนบึงที่ชอก

“ด้ามะคัญ ด้ามะค
ลุงเงี่ยงหงายหลังหัวเร
ทำไมโยคีต่อไป “ไอพ
มันพูดยั้งทุกคน ได้
อยู่ต้นกระไดมัน เวด

โรงเรียนทางก

เขมร

เดี๋ยววันมน ผู้เป็นเจ้าของบ้านและที่ออกมา
 คือนรับเรา เขยเราทั้งสองเข้าไปนั่งข้างในบ้าน
 ซึ่งมีโต๊ะเก้าอี้ครบแถมไว้รับรองแขก แทนที่จะ
 ให้เขกนั่งกับพื้นอย่างบ้านไทยในถิ่นต่างๆที่ข้าพเจ้า
 ได้พบมา การที่คนเหล่านี้นั่งเก้าอี้นอนเตียงนอน คง
 จะไม่ใช่เพราะนิยมอารยธรรมแบบตะวันตก แต่
 คงเป็นเพราะความจำเป็นอย่างอื่นมากกว่า เพราะ
 ถึงบางบ้านไม่มีเก้าอี้แบบฝรั่ง ก็ยังใช้มานั่งอย่าง
 จีน เท่าที่ได้เห็นบ้านไทยคำใกล้เจียงจันทน์และ
 บ้านไทยชาวทุ่งเจีย รู้ดีว่าคนไทยทั้งสองพวกนี้
 ไม่นิยมปลูกบ้านแบบใต้ถุนสูง บ้านไทยคำยกได้
 ถุนสูงราว ๒ ศอก ส่วนบ้านไทยชาวปลูกอยู่กับดิน
 พื้นเป็นดินเหนียวปรับแน่น เช่นบ้านแม่เตาเดื่อวัน
 มน เมื่อเป็นเช่นนั้นจำเป็นอยู่เองที่จะต้องใช้โต๊ะ
 เก้าอี้และเตียง แต่ข้าพเจ้าไม่อาจยืนยันได้แน่ว่า
 เขานิยมปลูกบ้านแบบนี้ และใช้โต๊ะเก้าอี้เช่นนี้มา
 แต่ดั้งเดิมหรืออย่างไร ทั้งนี้เพราะเท่าที่ได้พบคน
 ไทยคำไทยชาวจังหวัดแต่เป็นผู้อพยพหลบภัย ไม่มี
 ราวของเงินทองติดตัวมาพอจะปลูกสร้างหรือจัดหา
 ด้งต่างๆให้ใครครบถ้วนเท่าที่เคยมี แต่ถึงกระนั้น

บ้านพวกไทยชาวทุกบ้านก็ยังมีโต๊ะ และเก้าอี้หรือใช้
 ทีวีรับแขกและกินอาหาร เพื่อเป็นเกียรติแก่บ้าน
 ผู้มีมหายาๆใช้ไม้ประประคองที่ดัดกันให้ดูดี
 ยิ่งพอใจที่จะมีชุดอยู่อย่างเดนมาร์ก บ้านพวก
 ไทยชาวทุ่งเจีย ออกจะแข็งแรงแทนที่พื้นพวก
 ไทยคำที่หมู่บ้านต้องควักเงินใช้จนสิ้น ทิ้งให้
 แด่บ้านปลูกด้วยไม้จริง ส่วนที่เห็นที่เห็นเพราะ
 บ้านเดื่อวันมนยังใช้ไม้ไม่มากนักจึงรอด ทำให้
 ดูแปลกไม่เหมือนที่ไหน ไม่ทนทานเพื่อให้อายุ
 แปลกเป็นฝรั่ง ตามความถนัดของฝรั่งผู้ซื้อใช้
 เงินช่วยเหลือในการก่อสร้าง หรือจะเป็นเพราะการ
 ใช้ไม้อย่างนั้นหาได้ง่ายราคาถูก หรือจะเพื่อป้องกัน
 ภัยหนาวในฤดูที่อากาศหนาวเย็นยิ่งกว่านี้ บ้าน
 ที่ชุมชนช่วยเหลือสร้างให้ มีหลังคาใหญ่โล่งกว้าง
 กันตามจำนวนคนในครอบครัว บ้านเดื่อวันมนคง
 จะมีคนอยู่มากมายจึงมีหลังคาใหญ่เพื่อใช้ที่นอน ทั้ง
 ยังตกแต่งโอโง่ง มีต้นขี้เหล็กไว้จากกันกันเนื้อหรือ
 เป็นที่นิยมของคนไทยทั้งสองพวกนี้ยิ่งนัก เพราะ
 นอกจากใช้กันห้องแล้ว ยังใช้ใช้ประคองประตู
 และประคองประชันฝีมือในการใช้วัสดุต่างๆตาม

ต่อกันเพื่อสร้าง มีคือปอกด้วย นอกจากยังมีแผ่น
 ที่ห่อสีต่างๆ ทั้งวง เหลือง ขาว แดงอยู่ตามข้าง
 ฝา ทางนี้จะมีอักษรจีนเป็นตัวๆ ภายจะเป็นชื่อ
 ธรรมดา แต่บางรายเขียนเป็นชื่อความยาวเต็ม
 หนึ่งตัว มีอักษรไทยคำ ข้าพเจ้าเพิ่งได้เห็นตัว
 อักษรไทยตัวเดียวเอง เคื่องนี้หมอบอกว่าพวกไทย
 ทวักมีอักษรใช้ รูปลักษณะไม่ผิดกับอักษรไทย
 คำที่ใดที่ก็ แต่การที่แผ่นป้ายเหล่านี้เขียนด้วย
 อักษรไทยสัก เป็นเพราะพวกไทยคำเขียนข้อความ
 นั้นในไม่หกรมูร่าคพดามของแม่เฒ่าที่เพิ่งจะถึง
 แก่กรรมเมื่อไม่กี่ปีมานี้ ชื่อความเหล่านี้
 กล่าวเพราะว่า ความคิดของผู้ตาย เพราะฉะนั้น
 ผู้ที่สร้างตั้งจึงมีนคติที่ปรึกษาบ้านได้เป็นประกาศ
 นั้นมีชื่อ ประกาศกติกาคณะของผู้ลงฉบับไปแล้ว
 หัวใจจะตั้งไปไหนสักว่าพวกหรือของอื่น
 เรื่องตัวอักษรนี้ออกจะเป็นที่น่าสนใจ ข้าพเจ้า
 จึงจะขอไปหา ร้อยเขียนแฉะบอกวิธีการเขียนให้
 แต่ที่พวกผู้เขียนที่มากันมาห้อมล้อมเรา ไม่มี
 ใกรมุดภาษาฝรั่งเศสได้สักคน ทั้งภาษาที่เขาพูด
 มา ทั้งที่ที่ออกเป็นบางคำ และที่ข้าพเจ้าพูด
 ไปก็ดูเขินกัน จำเพาะคำที่เหมือนกันกับภาษาไทย
 ใหญ่ เขาจึงจะต่างทำความเข้าใจกันได้ เช่น คำ
 ที่เขียนเสียงโอ และไรเขียนด้วยไม้้วนในภาษาของ
 เขา oc ซึ่งเป็น เออ-อ (เสียง อา ผสมกับ อ)
 ในภาษาไทยใหญ่ ก็คงออกเสียงเป็น เออ-อ เช่น

เคื่องนี้ในภาษาไทยขาว อย่างเช่น ใจ เป็น เออ-อ
 เป็นต้น แต่ว่าการจะทำความเข้าใจให้ต้องแท้ จะ
 ใช้ภาษาที่ต่างฝ่ายต่างเข้าใจกันคนจะเด็กด้น้อย
 เช่นนี้ เห็นจะไม่ได้ แม่เฒ่าจึงใช้คนไปตาม
 เคื่องนี้กันมา เคื่องนี้กันเป็นคนไทยขาวที่อพยพ
 มาด้วยกัน บ้านอยู่ใกล้ๆ กับบ้านเคื่องนี้กันเอง
 ข้าพเจ้าได้ยินชื่อจากคุณประนอมมาก่อนแล้วว่า
 เป็นคนรู้ภาษาฝรั่งเศสขนาดพูดได้เขียนได้ การ
 พูดจากจะค่อยๆ อดอกจน เพราะมีผู้เมซช่วยเป็น
 ด้ามแปลให้ เมื่อถูกตามตัว เคื่องนี้กันกลับมา
 ให้ทันใจ และข้าพเจ้าก็ไม่รอช้ารีบซักไซ้ไล่ถาม
 ทันททีเคื่อง

แต่ยังไม่ทันจะเริ่มงานไปได้แค่นั้น แม่เฒ่า
 อดอยากไม่ได้ว่า ข้าพเจ้าจะมาพักค้างคืนด้วย
 หรืออย่างไร จึงถามจนมากดางคืน ตอนนั้นข้าพเจ้า
 พังรูเรื่อง จึงมองตากันกับผู้เมซด้วยความไม่แน่
 ใจว่า ถ้อยคำอย่างนี้จะหมายความว่าเขาชวน
 ข้าพเจ้าค้างคืนด้วยหรือไม่ เพราะขณะที่มาระหว่าง
 ทาง ข้าพเจ้าปรารภกับผู้เมซว่าถ้าเจ้าของบ้านเขา
 ไม่ชวนให้ค้างคืน ข้าพเจ้าควรจะทำอย่างไร จะ
 ออกปากขอเขาค้าง หรือจะหอบของเรื่อร่ากดับ
 มาค้างดาดดี แต่ผู้เมซคงจะรู้ใจข้าพเจ้าว่าอยาก
 ค้างกับเขา เพื่อจะได้ไล่ถามให้ได้ความรู้ให้มาก
 ที่สุด ให้คุ้มกับที่มาด้วยความยากลำบาก จึง
 ถามเขาว่าถ้าข้าพเจ้าจะค้างด้วย (อ่านต่อหน้า ๑๐๔)

เรื่อง นินจา

ไมตรีทางภาษา - ต่อจากหน้า ๒๕

จะเป็นไรไหม และคำตอบของแม่เข่าก็ได้ทำให้ หัวใจข้าพเจ้าเบิกบานพองโตด้วยความยินดีปรีดา เพราะไม่แต่จะตอบว่าไม่เป็นไรแล้ว แม่เข่าและ หลานสาวที่ชื่อนางทินยังแสดงความคิดเห็นยินดีที่ ข้าพเจ้าจะค้างที่บ้านของตน แม่เข่ารับให้หลานสาวเข้าไปจัดข้าวปลาอาหารสำหรับเลี้ยงแขกใน คณเณน นางทินจัดแจมยกกระเปาะของข้าพเจ้าเข้าไปเก็บในห้อง แล้วก็กระฉูดกระวาดเข้าไปทางหลังบ้าน ขณะนั้นบ่ายมากแล้ว ดูเมฆเกรงจะถล่มเข้า หอไม้ทัน ๑๘.๐๐ น. จึงขอตัวกลับก่อนและไม่ยอมให้ข้าพเจ้าส่งมาคุณใดคนหนึ่งออกไปจากคำขอของคุณ เพียง ๒-๓ คำ ซึ่งข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าคำเหล่านั้น จะสามารถแสดงความรู้สึกขอบคุณอันจริงใจของ ข้าพเจ้าได้เท่าใดคิดหรือไม่

เมื่อดูเมฆถล่มไปแล้ว ข้าพเจ้าต้องใช้ความ พยายามทำความเข้าใจกับเดวิดกับคุณแม่เข่า

ด้วยภาษาไทยถิ่นต่างๆที่ข้าพเจ้าพอจะฟังออกบ้าง แต่ก็ต้องเปิดพจนานุกรมที่เอามาหรือดูในหนังสือ ให้เดวิดกับคุณแม่ เข่า เพื่อจะได้เข้าใจความหมายที่ถูกต้องของอธิบายกันพอสมควร เพื่อจะได้ให้ความหมายที่ถูกต้องการ เช่น คำว่า ล้อน ที่แปลว่า ขาง แม่เข่าต้องทำท่าทางให้รู้ว่าเป็นคำที่รับทราบแล้ว หลายประการ เช่น เอามือชี้ที่หน้าผาก แล้ว บอกว่า หนะค่อน เยื่อค่อน (เยื่อ แปลว่า เนื้อ โดย เฉพาะเนื้อคน) แต่ของเดวิดกับคุณแม่ ล้อน แล ล้อ ของพวกไทยเขาเขาก็เรียกกันทำให้ล้อน อธิบาย กันอย่างนี้ ข้าพเจ้าจึงแน่ใจว่า ล้อน แปลว่า ขาง เมื่อข้าพเจ้าถามถึงคำว่าราว แม่เข่าก็ว่ามีแต่ไม้ ค่อยใช้กัน เช่นคำว่าโก๊ (ก๊อ) ก็ใช้กัน เพื่อพูด กัน แต่ที่ใช้กันใช้คำ หยาน

ส่วนเรื่องการที่โยเซฟนั้นยังต้องทำอะไรไป มิ ใช่ว่าเขาจะตั้งถิ่นฐานเอง ทั้งจริงเป็นเพราะคนอื่น ดึงให้ และดูเขา ชาวไทยส่วน งามเวียงจันทน์ก็กล่าว ผู้สร้างนั้น คือ พวกฝรั่งนั่นเอง ทั้งนั้นพวก คนไทยแข่งตัวด้วยเพื่อค้าขายกับ ตามลักษณะดินฟ้าอากาศ คือ พวกไทยค้าอยู่ในที่หนาวจัด แต่ ตัวด้วยดีคล้ายๆกันที่ไซบีเรีย ส่วน พวกที่อยู่ในที่อื่นนั้นก็แข่งกันด้วย ดีแต่ทั้งเสื้อและอื่น (ข้าพเจ้ายังไม่มีโอกาสได้พบ) และพวกที่อยู่ ในเขตร้อนที่พวกอื่น ๆ ยังกางร่ม

อพบตักทาย

ร้านเก่ามีชื่อ 1350 ถนนบึงกอกอ กรมช่างตลาดกลางใจ
(ย้ายจากสามย่าน ปรับปรุงใหม่)

- ห้องพิมพ์เรียงสำเนา รับลายลมและแสงสว่างตามธรรมชาติมากที่สุด
- ถกสัจวิทยาทางทฤษฎีและจิต
- ช่างฝีมือดี สะอาด ปรานีดี สักภาพคน เปิดถึงกลางคืน
- เฉพาะช่างเสื้อ เข็มจริง ๆ ใหลองใหม่
- น.ร. คัดผมตัดเลือกจากน้องคนขายฝีมือดี ตางตัวได้ทุกคน
ไม่ควรรื่อง่ายต่อคำโฆษณา โปรดสืบก่อน (มีหอพักนักเรียนด้วย)

ชื่อนี้ แต่โดยทั่วๆ ไป พวกฝรั่ง จึงตั้งชื่อให้
เป็นไทยดำ Tai Noir ไทยแดง Tai Ronge ไทยขาว
Tai Blanc แต่ที่จริงคงเป็นไทยเผ่าเดียวกันมา
แต่ในภาษา ไทยดำกับไทยขาวยังมีเดือน
ต่างกันกับพวกไทยอยู่หลายประการด้วยกัน เช่น
ใช้นอนหัดในสภาพทุ่งเขา จะกลายเป็นเพียงเตียง
น.ส. ในสภาพไทย ตัวอย่าง คำ เขา เป็น เข้า
ร้อน เป็น เห็น แขน เป็น แขน คิงเป็นคัม แต่
พวกในสภาพอื่นออกเป็นเตียงอื่น ซึ่งแปลกันไป
ทำภาษาไทย อื่น ๆ ทั้งหมดเท่าที่ข้าพเจ้าผ่าน
พบมา

ข้าพเจ้าได้เกิดความแตกต่างนี้ได้ เมื่อตอน
กินอาหารเย็นกับฉันนั่นเอง แม่เฒ่าเชื่องเคื่องฉัน
กินอาหารด้วย นางกินจึงคิดเครื่องใช้ & ที่ด้วยกัน
แต่ตะกุ่มจานที่เขาเรียกว่า แด่ และถ้วยโต้แกง ที่
เรียกโดยกินน้ำแกง แด่มช้อนและตะเกียบ อาหาร
ทุกอย่างจัดมาเรียบร้อย คู่ชาน้ำกิน ทั้งแต่จะ
ชามยังตั้งกร้อนๆ ออกมาจากในครัว ดังกลิ่นหอม
หอมชวนหิว เดียวคายแต่ไม่มีโอกาสได้อาบน้ำ
ก่อนกิน มิฉะนั้นข้าพเจ้าคงจะรู้สึกแสบคอ รอยกับ
อาหารรสมือของนางกินอีกมิใช่ย่อยทีเดียว แม่
เฒ่าไม่ยอมให้โอกาสข้าพเจ้าเลย แม้ข้าพเจ้าจะ
ขอตัวไปอาบน้ำ ก็กลับบอกฉันว่า หนาว ไม่มีใคร

วิเชียร

เม็ด

กักขี้ไขมันโปสแลม

เพื่อรักษาไขมันให้อ่อนนุ่ม กำไขมัน
และครีมให้ละลายรวดเร็ว กำลดอาการคัน
ของทารกและเมื่อกินคั้นนมอาภากรอ่อน

กักขี้ไขมันโปสแลม

กักขี้ไขมันโปสแลม

กักขี้ไขมันโปสแลม

เวรภคินี

ลดชวามอวัน

ของเขตรน

ปราศจโรคอันตราย

กักขี้ไขมันโปสแลม

เพื่อรักษาไขมันให้อ่อนนุ่ม กำไขมัน
และครีมให้ละลายรวดเร็ว กำลดอาการคัน
ของทารกและเมื่อกินคั้นนมอาภากรอ่อน

กักขี้ไขมันโปสแลม

กักขี้ไขมันโปสแลม

กักขี้ไขมันโปสแลม

เบรนนพิล

บำบัดอาการนี้เนื่องจากกลุ่มของทำงานมาก
แก่การปวดศีรษะเนื่องจากกรออันเซียมเคมีลือ
แก่ลมเมอเป็นลิวส์เสริอ์ตั้งจนวาทะใจตั้งจากเสลือ
ช่วยได้ส่นของใช้ร่วตามจำตั้งอื่น และนอนเคลิบส่นิต

BRAIN PILLS

ขนาด 100 เม็ด 36 บาท

ผู้แทนจำหน่าย บริษัท บิสิเนสไทยกรุงเทพ ตู้ไปรษณีย์ 640 โทร 56487

เราอาบกัน และจริงจังด้วย ไม่มีใครสนใจใน
เรื่องน่ะ ทั้งๆที่หน้าทักหาได้ง่าย ด้วยว่ามี
ถ้าด้วยที่มาจากนาตกโกธนั้นๆอยู่ทางท้ายหมู่บ้าน
กับทั้งอากาศก็มีได้หนาวเย็นจนถึงกับจะอาบน้ำ
ไม่ได้ แต่เมื่อไม่มีใครเราทำกัน ข้าพเจ้าจะคอ
ดิ่งท่าไป ก็คืออย่างไรอยู่ ข้าพเจ้าจึงจำเป็นต้องจะ
กิจวัตรประจำวัน เพื่อหัดดูคาตามคนทันทีไปด้วย

แกงที่อยู่ในถ้อยนั้น แท้ที่จริงก็คอกด้วยเคียว
เดินเล็กคัมกับโกนนั้นเอง เห็นไก่แล้วข้าพเจ้าเคาได้
ที่เคียวว่า คงไม่ใช่ไก่ชื่อ แต่ต้องเป็นไก่เลี้ยงใน
บ้านแน่นอน ทั้งนี้เพราะตามชนบทอย่างนี้ เขามั
อาหารสดขายแต่ตอนเช้าเท่านั้น และถึงแม้จะมี
หมเป็นบางวัน แต่ก็ห้ามไก่ด้วยไม่ ถ้าจะมีก็ต้อง
เป็นไก่เป็นๆ ความรู้ที่ได้จากอดีตทำให้ข้าพเจ้า
ต้องนั่งปลงดังกุดผลบุญไปยังไก่เคราะห์ร้ายที่ต้อง
ต้องชีวิตเพื่อมาเป็นอาหารให้แก่ข้าพเจ้าครึ่ง
นอกจากจะมีก้อยเคียวไก่แล้วก็ยังมิได้ย่างจนน่า
ปลงแถมด้วยผักบุง ซึ่งนางทนนจกเป็นฝอย เมื่อ
เข้าน้ำแล้วมีดวงสน่าดู ทำให้เห็นความประณีตใน
การทำอาหารของเธอ แม้หัวไชเท้าผัดใช้ตามแบบ
ที่ครูเภา ไทยดำ เคยทำเคยง เธอเห็นหัวไชเท้า
เป็นชิ้นเล็กบาง นิ่ม และที่ตกใจข้าพเจ้าที่สุดเห็น
จะได้แก่ ไข่หมัดบิ ที่เธอเจียวไรเดี่ยเหล็องฟุเต็ม
จานแฉ่งก็คิดเป็นค่าๆ และไม่ใช่แต่หน้าคนกิน แต่
อย่างเคียว ครั้นเมื่อชิมแล้วยังมีรสอร่อยอีกด้วย
จนข้าพเจ้าต้องออกทานออกถามว่า หวาน (แปลว่า
อร่อยในภาษาไทยใหญ่) แต่แม่เฒ่าแกก็เดี่ยว่า งอน
อันเป็นภาษาไทยขาว ที่ได้มาจากภาษาญวนเหนือ

ด้วยความที่ถูกใจมากนี่เอง ทำให้ฉันคิดถึงคน
รู้ต่อไปอีก ว่ากับข้าวของฝ่ายนี้ชื่ออะไรบ้าง
นางทนนบอกข้าพเจ้าถึง ๒-๓ ชื่อว่า แม่ช็อค ไข่
แจ่มกับยาหมู แม่กระนั้นเห็นเจ้าก็สงสัยทำไมถูก
เพราะเดี่ยของค่านึงประเดี่ย เก็นช-ไม่ใช้
คำไทยทุกคนจึงต้องช่วยกันคิดหา แม่ช็อคนี่ชื่อ
ตามแบบ Direct Method คือใช้คำกับต้นต้นไม่
สุให้ดูและก็พูดว่า ไข่ เฝ้าหน้าใจ ไม่ใช่ชื่อช็อค
พูดอะไรต่อไปอีก ข้าพเจ้าก็เฝ้าใจแล้วว่า ไข่หน้าช็อค
ใช้หน้าเองแหละ ที่ไทยขาวพูดเห็นงอถกกันภาษาไทย
ถิ่นอื่นๆมาก และเหตุนี้จึงเป็นอันหนักหนักอันเป็น
เรื่องน่าคิด และที่น่าคิดยิ่งกว่านั้น ก็คือมีคำเพียง
ไม่กี่คำที่เป็นเช่นนั้น และเสียง ค ย เป็นเสียงที่เข
ยากในไทยหลายถิ่นด้วยกัน ในไทย คำนี้ ค ย เป็น
จ. ส่วนไทยชานเป็นจ. ผัดกัน ย แต่ไทยพม
ตะวันออกเป็นช. การที่ไทยพมมีเสียง ค ย ใน
เมื่อไทยถิ่นอื่นๆออกเสียงเป็น ห หรือช จึงเป็น
เรื่องน่าสนใจ เมื่อได้รู้หรือทำเสียงใดถกกันเสียง
ในภาษากลางอย่างไรแล้ว ก็ทำท่าตามหน้าใจกัน
ก็ออกจะง่ายขึ้น

นอกจากคำ ไข่ แล้ว ข้าพเจ้ายังได้รู้คำอื่นไทย
ต่อไปดังคำ แจ่มและยา นอก ในสมัยไทยขาวแปล
ว่าช็อค เดี่ยก็ถกกับคำชุน ในภาษาชานที่ชุนแปล
อย่างเดียวกัน ส่วนยานั้นแปลว่าเห็ด ส่วนชก
หมายถึงเนื้อสัตว์ที่นำมาทำเป็นอาหาร เพราะฉะนั้น
คำ ไข่แจ่มกับยาหมู จึงแปลว่า ไข่ทอด กับเห็ดชก
ไม่มีคำที่แสดงว่าดิบอยู่ในพจนานุกรม มีแต่หน้าชกจะ
ต้องมีคำพิภ ซึ่งแปลว่าดิบอยู่ด้วย ส่วน ไข่ชกนั้น

ถ้าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ทั้งคนไทย
 ฐานะทางเศรษฐกิจดีก็ตาม แต่ว่าค่าได้ก็ตามที่
 มี ศ.ศ.ค. และในฝั่งตะวันตก พวกไทยชาว
 จะคนเสีย ศ.ศ.ค. คนไม่ได้เลย เดียงกร่อน
 กว่าจะมีฝรั่งได้งานและหนักหนาค เช่น บัก เป็น
 มี หอดเป็น เพราะ ดอกไม้เป็น เบ้าไม้ ดอก
 กุหลาบ ฝรั่ง เบ้า หอดไม้ ดอกไม้เป็น เบ้าไม้ ดอก
 เป็น เบ้า เบ้า หอดไม้ ซึ่งใช้ได้ทั้งเป็นนามและ
 ฝรั่ง คัดลอกมาเยี่ยมมากได้ หรือมาเยี่ยม

ก็ได้ อย่างเช่นที่เขาพูดว่า มีคนแคระมาแคระ แต่
 ถ้าเป็นคำที่ตรงตรงตรงตรง เราคงออกเสียง ก.
 เค็มเค็ม เช่นคำพ้องข้างต้น หรือ มะพอก ที่แปลว่า
 พอก และ บัก ตก หนัก ปัก ที่แปลว่ากดขี่ (คงจะ
 เป็นคำเดียวกับพอก) การกร่อนเสียงทำนอง
 เป็นลักษณะที่จะเห็นได้ในภาษาทั่วไป คงจะ
 เห็นในภาษาของภาคใต้บ้างจังหวัดและภาษาเขมร
 เป็นต้น

(อ่านต่อฉบับหน้า)

ไดอะรีของอาจารย์ไอริน - ต่อจากหน้า ๔๕

- best thing to จ้อย : แล้วจะมีวิธีคิดต่ออะไรบ้างคะ.
- what kind of
Some people
the feeling
that "sitting
they can go
content again.
w that they
y peace of
do something
n they search
solution to ฉิน : แล้วแต่ถ้าเราเป็นคนชนิดอะไร. บางคนก็คอยจนกระทั่งความรู้สึกนั้นผ่านไป- เรียกว่า "นั่งทน"- แล้วเขาก็จะมีความรู้สึกพอใจในตนเองอีก. แต่มีหลายต่อหลายคนที่รู้ว่า เราจะไม่สงบใจลงได้จนกว่าเราจะได้ปฏิบัติไปทางใดทางหนึ่ง แล้วไม่ว่าจะหาทางแก้ปัญหานั้นได้.
- n the second
ave to find
o to try to
blem, what
? จ้อย : ผมคิดว่า ฉินเป็นพวกหงั่ง และต้องการทำอะไรทำเพื่อแก้ปัญหานี้, อาจารย์จะแนะนำให้ทำอะไรคะ?
- an? ฉิน : นนกอ poser.
- problem or
ery difficult
ething that
al headache.
ask me to
uld say that
to break the
nto its main
r words to จ้อย : หมายความว่าอะไรคะ?
- ฉิน : Poser คือ มีปัญหาหรือคำถามที่หาคำตอบได้ยาก, เป็นเรื่องที่ทำให้ปวดหัว. ฉินขอแนะนำให้ขอแยกปัญหาของเธอออกเป็นสองส่วนสำคัญๆ; หรือนัยหนึ่งก็สำรวจฉิน.

โรงเรียนทาง เรียน

เสร็จจากอาหารแล้ว ถึงเวลาที่จะทำควมรู้จักกัน นางทินพาข้าพเจ้าไปเดินเล่นในหมู่บ้าน ได้พบผู้หญิงหลายคอกหลายคนด้วยกัน บางคนเรียนหนังสือในโรงเรียนรัฐบาล เพราะฉะนั้นนอกจากจะรู้ภาษาญวนแล้วยังรู้ภาษาฝรั่งเศสอีกด้วย ส่วนภาษาของเขาเอง เขาก็เรียนรู้อย่างดี นางทินอ่านเขียนได้คล่องแคล่ว ยังเขียนตัวอักษรไทยราวทงหมดให้ข้าพเจ้าดู พร้อมทั้งออกเสียงให้ฟัง ข้าพเจ้าจึงได้ทราบว่ อักษรไทยชาวแต่ละตัวมีสองรูปและสองเสียง เช่น ก. จะมีสองรูป คือ กอ รูปหนึ่ง และ ก เาะ อักษรหนึ่ง อักษรอื่นๆก็เช่น เช่น เคอ กับ คอ เคะ กับ จอ เจาะ กับ ปอ เปาะ ตง กับ เต็ง ตอ กับ ทอ ตอ กับ ทอ เาะ กับ เาะ เาะ กับ เาะ และ เาะ กับ เาะ มีอักษรอยู่หลายรูปที่คล้ายอักษรไทยสมัยพุทธนาราม กำแหง เช่น ตัว เาะ เาะ และ เาะ ส่วน เาะ นั้นคล้ายอักษรไทยปัจจุบัน คำศัพท์บางคำจึง

เชื่อว่าคนไทยเหล่านี้มาพูดกันตั้งแต่ก่อนจะเข้าเมือง ได้รับแบบอย่างตัวอักษรจากพ่อขุนรามคำแหง และเหตุที่เขียนด้วยปัด รูปที่อักษรจึงแตกต่างกับรูปเดิม ตัวพยัญชนะเหล่านี้เขาเรียกโตชื่อ แต่ตัวรูปสระนั้นเขาเรียกไม้ แต่ถ้าเขียนเป็นข้อความแล้วเรียกว่า หั้น จดหมายที่เขียนกันบางที่ก็เรียกเบอ-อฮั้น (เบอ-อฮั้น) ทำให้นึกถึงคำดำดั้น ที่เราเขียนลงตามรูปไม้ และเรอว่าเป็นคำบาตด้วย นางทินจึงได้สั่งข้าพเจ้าให้ข้าพเจ้ากลับไปถึงบ้านแล้วให้ พี่หั้นมา พี่หั้นนั้นก็คือ ผูกดำดั้น หรือตั้งจากหลานนั้นเอง ข้าพเจ้ามีนึกไม่ออกว่าจะเขียนภาษาอะไรได้บ้าง เขาจึงอ่านเข้าใจ ในเมื่อข้าพเจ้าเขียนภาษาญวนก็ไม่ได้ ภาษาไทยชาวก็ยังเขียนไม่ขึ้นอีก ทางทินบอกว่าเธออยากจะเขียนถึงข้าพเจ้าเป็นภาษาในมอญเท่านั้น เธอเขียน ขอให้ข้าพเจ้าสอนภาษาของข้าพเจ้าให้เธอด้วย แล้วเธอก็ตั้งอกตั้งใจดีดลคดแนบกับอักษรที่ข้าพเจ้าเขียนให้ดู ราวกับกำลังเรียนให้ได้ให้อ่านเป็นที่เข้าใจในคืนนั้นที่ข้าพเจ้าได้เขียนเอาไว้ อาจจะอยู่กับเธอหลายๆ วันก็จะได้เขียน

สองพระองค์รวมทั้ง แม่ข้า (เขียนหนังสือ) ถึง
ข้าพเจ้าให้โลกันคนได้ แต่เวลาข้างมัน้อย
นั้นอีก ข้าพเจ้าใช้ใช้ไดตามเรื่องของเธอทั้งหมด
เวลาแล้วแล้ว ข้าพเจ้าจึงออกจะเกรงใจเธอ แต่เธอ
ก็เข้าใจและมีกับข้าพเจ้าด้วยความเต็มใจ แม่
เฝ้าองค์นั้นก็มาช่วยตอบด้วย แม่เฝ้าเป็น
สามครั้งหรือ เพราะฉะนั้นนอกจากข้าพเจ้าจะได้
ความรู้ความทำการแล้ว ก็ยังได้ความรู้หนักเกิด
เพิ่มขึ้น ข้าพเจ้าจึงนั่งถ้อยจนทุกวันนี้

๓๓๓ ในตอนใกล้ค่ำเย็นนี้คน พวกผู้หญิง
ต้องไปหาซื้อหมอนมาดอม แม่เฝ้าบอกวาทักตั้งเงย
หน้าไม่บอกกล่าวเจ้า บ้านเดิมของพวกไทยชาว
จีนอยู่ตามตำบลดัดดัดทั้งปี ในฤดูหนาวยังมีน้ำ
มาเต็ม น้ำแข็งทำให้ลม นามะเย็นนั้น คอถูกเห็น
และหน้าผกนั้นแม่เฝ้าว่าคือนาคางซึ่งผิดกับภาษา
ใหม่ใหญ่ ทั้งมุขแปดว่า หมอก ส่วนคำว่า คม นน
แปดได้ที่ พรวกค นาค้างก็เรียกนาคม ซึ่งทำให้
หนักทั้งสามัคคีธรรมของเรา แม่เฝ้าบ่นต่อไปว่าด้วย
เหตุที่ตรงใจไม่หนาวนี้เอง ทำให้การเพาะปลูกไม่
ได้ผลดี ทั้งดินไม่ดี น้ำก็มีไม่พอ คนไทยทนจึงยาก
จนคนจีนเห็นคนขอ คนขอในที่นี้หมายถึงคนจน แต่
คำว่าขอ จะเป็นคำเดียวกับคำกริยาว่า ขอ หรือไม่
ไม่ทราบ เพราะ ขอ ที่เป็นคำกริยา พวกไทยชาว
ออกเสียงว่า ซ้อ ตามหลักเดียวกับที่ไซ้ เป็น ไซ้
และ มัน ทั้งนัยความว่าได้ออกไป ก็ออกเสียงว่า
ซึ่ม เช่นที่ ซึ่มมันไปไซ้ เป็นต้น

แต่ถึงแม่เฝ้าจะออกคิดว่างาน ข้าพเจ้าก็ยัง
รู้สึกวาทักบรณยังมีฐานะดีพอ ถึงเกิดจกเกิด
มาเครื่องใช้ด้วย ผู้หญิงไทยชาวที่ต่งเงยไม่ค่อยได้
แต่งตัวตามแบบของตน ทั้งแม่เฝ้าและหลานสาว
ด้อมเดือเซตชาวแฉะขาว จนเมื่อข้าพเจ้าขอซื้อ
ไทยขาว นางทิมจึงไปหยิบมาด้อมให้ดู ทั้งจริง
เดือพวกไทยชาวก็เป็นเช่นเดียวกับไทยดำ คือเป็น
เดือแฉะขาวจกชอมือ คอต้นคอเดือ คอตั้งแบบ
เดือจีน คิดคุมเงินแบบคุมจีนเป็นแถว ตั้งแต่คอของ
มาจกเดือ ส่วนที่คอเดือก็แพร้วหรือวรีเดือเช่นเดียวกับ
กัน ส่วนแตกต่างระหว่างเดือไทยดำกับไทยขาวมี
อยู่นิดเดียวคือเดือของพวกไทยขาวหีบตะเข็มเย็บ
เป็นต้นแข็งอยู่ที่ตรงข้างคอทั้งสองข้าง ซึ่งพวก
ไทยดำไม่มี ส่วนขนนั้นกึ่งขนดากปรอมต้น ซึ่ง
ส่วนมากใช้แพร้วทำญอน ที่เป็นผาพอกม แต่คง
จะเป็นผาซ้อมากกว่าจะห่อเอง ที่บ้านเดือด้อมนั้น
ไม่มักทอผ้า ส่วนบ้านอื่นๆข้าพเจ้าไม่มีโอกาสได้
เห็น ข้าพเจ้าเดือใจทมิเดือเซตผู้หญิงด้อมมาตัว
เดียว จึงได้มอบให้แก่นางทิม ซึ่งเธอขอออกจะ
ชอบใจดี เพราะที่จริงเธอก็งงอายไม่มากนักราว
๓๔-๓๕ ยังไม่ได้แต่งงาน การที่ไซ้ค่านางนำหน้า
ก็เพียบออกให้รู้ว่าเป็นผู้หญิงเท่านั้น จกรรมนิยม
ใช้กันทั่วไปในถิ่นต่างๆทุกถิ่นที่ข้าพเจ้าได้พบมา

ถึงเวลาค่ำทุกคนพากันอยู่แต่ในบ้าน แม่
เฝ้าตั้งให้หลานซึ่มปะตะปะต่าง เพื่อดูความปิดอดภย
คำปะต่างทำให้ข้าพเจ้าอดจะอด (อ่านต่อหน้า ๓๐๒)

เรื่อง นกขมิ้น

อยู่เสมอ แม่เฝ้าใช้วิธี Direct Method อีก คือ
 ปล่อยให้ข้าพเจ้าเด็กที่เอาทางหนึ่งพร้อมกับพูดว่า
 คุ้นแล้วไม่ได้เห็น คุ้นเดี๋ยวนี้นั้น แดงแม่เฝ้าอีก
 หนึ่งครั้งสองครั้งก็ดีขึ้น ความหมายของคำ
 แผลง จึงแจ่มกระจ่างคราวหนึ่ง และอย่างหนึ่ง
 แผลงและสัจจะคำไม่ของแม่เฝ้าจึงงาม ต้นไม้ดอก
 ออกทุกต้น และแม่ข้าพเจ้าจะไม่ดูเต็มใจทำตาม
 อย่างแม่เฝ้านัก แต่อากาศอันเย็นเยือกที่ข้าง
 นอกนั้น ทำให้ข้าพเจ้าวิ่งต่อไปไม่ได้และจะทน
 ต่อไม่ได้ไม่ได้ ทั้งเพราะข้าพเจ้าทนมาตั้งแต่เช้า
 ร่วม 12 ชั่วโมงเข้าไปแล้ว และที่จริงข้าพเจ้าก็
 เติบโตพร้อมที่จะเผชิญกับความลำบากในเรื่องนี้
 อยู่เสมอ ข้าพเจ้าต้องเตรียมทงคิดแก้ปัญหา
 เฉพาะหน้าและเตรียมฝึกกว้างกายให้อดทนต่อความ
 อึดทนหนักที่กระหาย ตลอดจนความผิดธรรมดา
 ใดๆ ในโลกทุกประการ การเดินทางมาทำงาน
 หนึ่งครั้งด้วยความระมัดระวังเหมือนนั่งอ่านตำรา
 อยู่กับบ้านได้ แต่ว่าถ้าไม่ออกมาให้ได้พบเจ้า
 ของหมา ไม่ได้สนิทมาปราศรัย และฟังเสียงตลอด

จนวิธีใช้คำของเขาจากปากของเขาเองแล้ว จะได้
 ความรู้ที่แน่นอนเป็นทฤษฎีที่เชื่อถือได้จากไหน ถึงจะ
 อ่านเขาจากทฤษฎีเขียนไว้ ก็ยังหาได้แจ่มแจ้งเท่าที่
 มาดสอบเขาเองไม่ ตัวอย่างเช่นวิธีออกเสียงพยัญ
 ชนะไทยขาว ที่ยอซมีไนต์ ชาวฝรั่งเศส กำหนดไว้
 ดูเข้าใจยากเกินกว่าจะทำความเข้าใจเขาเองได้
 เพราะฉะนั้นไม่ว่าผู้ใดจะทำพจนานุกรม จึงมักจะ
 เขียนบอกไว้ว่า ให้สอบถามจากเจ้าของภาษาคือ
 ถ้ามีโอกาสจะทำได้ แต่การจะได้พบเจ้าของภาษา
 แต่ละครั้ง มีใช้เรื่องง่ายๆ ดังกล่าวแล้ว การที่
 ข้าพเจ้าคนธรรมดาจนถึงที่หมายจะได้พบเขาครั้งแล้ว
 ครั้งเล่า จึงเป็นของแปลก ซึ่งจะถือว่าเป็นความ
 บ้าชนิดหนึ่ง ก็ควรอยู่ เพราะอยู่ดี ๆ ไม่มีใครใช้
 ด้อย ไม่มีใครจ้างงาน ต้องเสียเงินทองของตน
 เอง ทั้งยังต้องลำบากยากยิ่งนานาประการ ข้าพ
 เจ้าก็ยังคงเพียรทำเรื่อยไปไม่ทอดทิ้ง ข้าพเจ้าไม่
 อาจอธิบายให้ใครฟังโดยแจ่มชัดได้ว่าเหตุใด
 จึงเป็นเช่นนั้น นอกเสียจากผู้อื่นจะสนใจอย่าง
 ที่ข้าพเจ้าสนใจ จึงจะทราบว่ามันเป็นความฉลาด

ยาประจำบ้าน **เบบีส์โอบคอพซีพ**
 BABY'S OWN Cough Syrup

สำหรับเด็กและการกล... **ทอม วิลเลียมแท่งแคเมลา**

ปurgine ที่เสกโดยเจหา เพื่อบรรเทาอาการ
 ไอ สำรอกหวัด เจ็บคอด้านหน้า สำหรับ
 เด็ก และการกล.....

เพียงใดที่ได้พบคนที่พูดภาษาเดียวกับตน - ขยู่
คามที่ต่าง ๆ นอกประเทศไทยไกลออกไปนับพัน ๆ
ไมล์ ทั้งผลงานที่ได้จากการศึกษาหาความรู้จาก
ภาษาของเขาเหล่านั้นยังให้ความสุขเบิกบานใจ ไม่
ผิดกับได้ค้นพบสิ่งมหัศจรรย์ทั้งหลายในโลกนี้ แล้ว
อย่างนั้นข้าพเจ้าจะไม่ยอมเสียเงินทอง และทน
ลำบากตรากตรำครั้งแล้วครั้งเล่าอย่างไรได้

เตียงแม่เฒ่าตูด 'ควอินแกว' (ควอินญวน)
คั่งคด ๆ ปลุกข้าพเจ้าตื่นในตอนเช้าวันรุ่งขึ้น
เพียงจะ ๕.๐๐ น. เท่านั้น แต่ฟ้าสว่างแล้ว อากาศยัง
เย็นอยู่ แม้จะไม่เท่าในตอนกลางคืน แต่แม่เฒ่า
ก็ยงเหงาจาก กอดบ้องยาสูบที่เรียกว่า ควอินแกว
แล้วกอด เมื่อคดครั้งหนึ่ง เตียงผ้าในหม้อตรง
ปลายบ้องที่กลางเตียงคดก็มีเตียงคด และมีควอินกรุ่น
ออกมา ลักษณะบ้องยาสูบนี้ คล้ายกับชกการของ
อินเดียน หรืออย่างที่เรารู้จักมอระกู่ อันเป็นบ้อง
ยาที่อาศัยมาเคี้ยวเป็นยาสูบ ข้าพเจ้าลงจากเตียง
มายืนมอง ไม่ทราบทิศทางของบ้าน ไม่ทราบว่าเขา
ทำอะไรกันที่ไหน แม่เฒ่าช่างรู้ใจข้าพเจ้าไปเสีย
หมด เมื่อตกทายได้ถามทุกซัดซัด ว่านอนหลับไหม
หนาวไหม แล้วก็ถามต่อไปว่าไปนั่งไหม ถ้านอน
ไหมออกแล้ว ทำให้นั่งลงไปแล้ว เมื่อคืนนั้น ข้าพเจ้า
พียักหน้ารับใจก่อน แม้จะยังไม่แน่ใจว่า แม่เฒ่า
จะหมายความว่าอย่างไรที่ข้าพเจ้าคิดหรือไม่ก็ตาม แม่
เฒ่าพาออกมาถึงประตูหลังบ้าน แล้วมอบให้นาง
ทึนนำทางไป หลังบ้านแล้วฉันนั่งมีมบริเวณอีก
มาก แต่ก็เป็นคอก ๆ สองสามแห่งด้วยกัน ไม่
ทราบว่าใช้ทำอะไร ชะรอยจะเป็นคอกฝรั่งช่วย

เหลื่อ ที่ไปนั่งของบ้านไทยกันซึ่งจัดเสวยแล้ว แต่
ยังไม่ใคร่คิดทำหัวล้านหัวล้านในกระแจะ จะไป
ช่วยเรื่องกตัญญูได้ก็ดีกว่า และข้าพเจ้าก็ให้หลบว่า
คอกกตัญญูคล้ายกระแจะนั้น มีให้ฉันรับ เชิญกิน
เขามือข้างตบก็ได้หน้าอันใดได้ใช้ ฉันนั้นเขาแปดกที่
เขาไม่ยกก็คิดหาวิธีให้พร้อมในช่องลับ แต่กระ
อย่างไรก็ตาม การมีน้ำใจให้ฉันนั้นเป็นกรณี
ความสุขอย่างสูงสุด เขารู้หน้าข้าพเจ้าก็ไม่มีใคร
ได้เข้ามาอีก เพราะไม่มีใครเขาตามกัน และไม่มี
มีใครคิดจะถามด้วยว่าข้าพเจ้าทำอะไรตามหน้าเข
ไม่ ข้าพเจ้าจึงจำต้องทำตามที่เขาบอกหน้าเข
คือต่างหน้าแปดกด้วยหน้าทึนทึนตามไป เขา
ใช้กระบวยตักไม้ปลาดิบฝักมะพร้าวแห้งหนึ่งคืบอยู่
จึงตักมาที่อยู่ในบ้องนั้นไปคดคดและคดไว้กับ
ในท้องนอนอีกห้องหนึ่ง ทักใส่ในถ้วยคดแล้ว
นำมาร้อนมาเติมให้และยกไปส่งหน้าทึนทึน
คานหนึ่ง ซึ่งข้าพเจ้าจะส่งต่อความสะอาดกับ
ตัวเองแบบย้อย ๆ พอเป็นดังเพลิงที่ลั่นนั้น หน้าทึน
อันน่าใช้ แม้จะรู้อยู่ทำไมใส่น้ำนี้ เขา คดใจไม่ทำ
รังเกียจ เพราะแต่ดูได้สะอาด ทึนคดคดคด ทั้ง
ยังตักด้วยภาชนะที่ลุดลุดลุดลุด แต่ที่ต่างนั้นค
น่าสงสัยว่าจะเป็นใบเคี้ยวคดที่ใส่น้ำไว้ ใส่น้ำเชยคด
หรือเปล่า ข้าพเจ้ามีความสงสัยคดคดคด คดคด
ธรรมเนียมของบ้านว่าเขาทำกันอย่างไร แต่
เชื่อไปในทางดีไว้ก่อนว่า คนไทยไม่ทำคดคดใน
มักจะทำในเรื่องอย่างนี้ เพราะคดคดคดคดคดคด
ภาชนะรูปร่างอย่างเดียวกัน ทักคดคดคดคดคด
ละอย่าง ไม่ปะปนกัน คดคดคดคดคดคดคดคดคดคด

คือ รันทกข์อ่อนคิ้วให้เร้าเรียมร้อยในเวลาไม่
 ที่แท้ แอ้งกัจจแวงว่าตาแม่เฒ่าเพื่อไปรอรก
 แม่เฒ่าซึ่งไรฟเจ้าตั้งข่าวคราวถึง และถ้ามี
 โทศ ในหูก้างด้วยกันอีก และตั้งแแต่ตั้งเฒ่าให้
 นพททั้งซึ่งว่าฟเจ้าขมรก คอยจนซ้ำฟเจ้าขม
 รกเห็นหรือแแต่จ้งกดับ ความห่อโยของแม่เฒ่า
 ทังต่อทพเจ้า ไม่ผิดกับความห่อโยของคุณย่า
 คุณนททังที่แตกหลาน ทงๆ ที่ซ้ำฟเจ้ากับแม่เฒ่า
 แพรง ได้ทรูจักกันเมื่อวานนเอง ถึงนางทินเองก็
 เฒ่ากัน เธอเฒ่าปรนนิบัติแแต่ให้ความระดกดับมาย
 กกับซ้ำฟเจ้า ทงยังเรียกซ้ำฟเจ้าว่า พี่ อย่างสนิท
 ส่นพรากกันท่าเธอเป็นน้องแท้ๆ ของซ้ำฟเจ้าที่เดียว
 เมื่อไรไมทงทงทำให้ซ้ำฟเจ้าเองกรู้จักความมีความ
 ลูกพี่ เฒ่าหนึ่งซ้ำฟเจ้ากับเธอแแต่แม่เฒ่า ได้
 ถักกันเฒ่าในสายโตทิตเดียวกัน เพราะฉะนั้น
 ขจ้เห็นต้องจากมา ความรักใคร่แแต่ระดกนักถึง
 จ้งจ้งตาจ้งจ้งเวลา ทงนไม่ผิดกับความรักที่
 ซ้ำฟเจ้ามีต่อคนไทยในอดีตมี ซ้ำฟเจ้าอดคิดใคร่
 ตวงไม่ได้ท ความผูกพันเช่นนี้เกิดจากอะไร จะ
 เห็นเพราะที่ เราเกิดมาเป็นชนเผ่าเดียวกัน หรือ
 ได้ภาษาเดียวกัน หรือถือศาสนาเดียวกัน เรื่อง
 ศาสนาตงเป็นอันด้าคัมภีร์น้อยที่สุด ทงนเพราะคน
 ไทยทุกเผ่าไมได้นับถือศาสนาเดียวกัน พวกไทย
 ไทใหญ่ ไทเขมา และไทยในประเทศไทย ถือพุทธ
 ศาสนา พวกอาหมถือฮินดู แแต่พวกไทยคำไทย
 ลาว ถิ่นมรพฤษ ที่บ้านเตวจนกานมทเช่นถ่ง
 ๕๓ ที่หนึ่งตงพน้ำรูปด้าแม่เฒ่าที่อยู่ในห้องนอน
 ๕๓ กิ่งตงประด มีทง แแต่เห็นอหังมกระดษา
 เฒ่ากันตงกับอหังมจัน ตงนทที่ด้าม ใช้ตั้งไม้ด้ามา

TYOTOCIN

ไทโยโทซิน

ระอับอาการปวดและบวมในเข
 ไล่อ่าง

ใช้ในการรักษา

- หูเป็นน้ำหนอง
- ปวดหู
- อาการผื่นคันในช่องหู
- หูหรือกลางอกอักเสบ
- ไข้หูเน่นช่องหู
- เป็นฝีหรือสิ่วในหู
- กลองหูอักเสบ

ไทโยโทซิน ปราศจากดีดตยาและไมทำ

ให้ระคายเคืองแก่ผิวหนัง

มีจำหน่ายที่...
 มีร้านนำยตามร้านขายยาทั่วไป

บริษัท บี.แอล.เอ็ม. จำกัด...
 ๕๓

เล็กๆเหมือนศาลพระภูมิ คงอยู่บนยอดเต่าที่มุม
บ้าน ใกล้กับประตู เมื่อไม่ใช่เรื่องศาสนา ก็
น่าจะเป็นด้วยเรื่องเชื้อชาติ หรือ เรื่องภาษาอย่าง
ใดอย่างหนึ่ง และในฐานะที่ข้าพเจ้าสนใจในเรื่อง
ภาษา ข้าพเจ้าก็อยากจะพูดว่า ภาษาใดมีถ้อย
คำสำคัญอย่างยิ่งยวด ที่ทำให้เรารู้จักกำเนิดในเผ่า
เดียวกัน มีความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมกันยิ่งกว่า
สิ่งอื่น ถ้าหากว่าข้าพเจ้าไม่ได้มาติดต่อกับเขาด้วย
ความสนใจใคร่รู้ในเรื่องภาษาของเขาแล้ว ข้าพเจ้า

ไม่คิดว่า ข้าพเจ้าจะได้รับมิตรจิตจากเขาแน่นอน
เท่าที่ข้าพเจ้าได้รับอยู่นี้ และข้าพเจ้าก็ไม่เคยเรียน
รู้ภาษาของเขา ไม่ได้ใช้เส้นทางของเขาจนหา
พาทแล้ว ข้าพเจ้าก็ไม่คิดว่าตัวเองจะตั้งถามสิ่ง
รักใคร่ กับทั้งมีจิตใจผูกพันกันแน่นหนาขนาดนั้น
ถึงเพียงนี้ เพราะฉะนั้น ครั้นพูดกันนั้นๆ ที่
การตั้งเตรียมภาษาของแต่ละท้องถิ่น เป็นที่ประหลาด
ความแบ่งแยก ข้าพเจ้าก็ไม่ได้เห็นด้วย
(อ่านต่อ หน้านั้นหน้า)

ไต่ประวัติของอาจารย์ไอริน - ต่อจากหน้า ๒๐

Joy : That's right. From Georgia.
And I had to strain my ears
to hear what this particular
man said. Even so, I had to
say "I'm sorry. Would you
mind repeating that." about
a hundred times.

I : Now I'm beginning to see
what you mean. On top of the
accent some of the phrases and
turns of speech sounded odd
to you, is that right?

Joy : That's right. For example.
When this same man couldn't
understand what I had said
which was very frequently—
he would say to me "pardon
me" which meant that I had
to repeat what I had said.

I : But none of this was a matter
of life and death I am sure.
And certainly nothing to
make all this fuss about.
After all a few different
idioms, that's all...

จ้อย : จริงค่ะ. มาจากจอร์เจีย
ของแกคนนั้น. ถึงกระนั้น
เขาว่า "เสียใจค่ะ,
หลายร้อยครั้งที่เคย."

ฉิน : ฉินเริ่มเข้าใจแล้ว. นอก
ประโยคบางอัน และคำพูด
สำหรับเธอ, จริงไหม?

จ้อย : ใช่ค่ะ. ยกตัวอย่างเช่น
ในคำพูดของฉินบ่อยๆ
"เออะ" นี่หมายถึงให้ฉิน

ฉิน : แต่ไม่ใช่เรื่องสำคัญ
อะไรมากมายไปเลย. มี
เท่านั้น...

โรงเรียนทางรถ

เบม

นางทิน พาช้ำพเจ้ามากอยรถตรงหน้าห้อง
ที่เป็นตลาดสดหนึ่ง เมื่อเราเดินมาถึงถนน ยัง
ไม่ ๖.๐๐ น. ตรง ช้ำพเจ้าจะเวลาให้รถวิ่งจาก
ตลาดมาตรงเงยประมาณ ๑๕ นาที การรถออก
๖.๐๐ น. ตามเวลา รถจะต้องมาถึงที่ช้ำพเจ้าคอย
เวลา ๖.๑๕ น. เป็นอันว่า ยังมีเวลาออกราว ๒๐ นาที
กว่ารถจะมา บังเอิญห้องแถวตรงที่เรายืนคอย
เป็นร้านขายกล้วยเคี้ยว นางทินจึงชวนช้ำพเจ้าให้
เข้าไปกินกล้วยเคี้ยวเสียก่อน เพื่อจะได้ไม่หิว
กลางทาง ที่จริงช้ำพเจ้าไม่สู้จะเต็มใจนัก เพราะ
เวลาเข้าออกอย่างนั้น และรถอาจจะมาถึงเร็วกว่า
ที่เรากำหนด จะทำให้ต้องรีบกิน เป็นอันตราย
แก่สุขภาพอีก แต่นางทินยืนยันว่ารถจะไม่มาก่อน
กำหนดแน่นอน ทั้งการปรุงกล้วยเคี้ยวก็ไม่เสีย
เวลาสักเท่าใดนัก ช้ำพเจ้าจึงไม่มั่งทางเลย ทั้งที่
สภาพร้านกล้วยเคี้ยวนี้ ไม่มีสิ่งใดชวนให้กินอยาก
กินเลย เพราะเจ้าของร้านยังจัดข้าวของเครื่อง
ปรุงยังไม่เสร็จ นาเพงจะเคียด และผักก็เพงจะห็น
ตัวร้านก็ทรูเหมือนโรงเตี๊ยมชั้นแถวๆ โตะ ม้า
นั่ง คดอคนพทเป็นดิน แด่ดงปรกไปหมด นาง

ทินคงจะคุ้นเคยกับเจ้าของร้านเป็นปีเศษ เจ้าของ
ร้านพร้อมทั้งภรรยาจึงคุยคุ้ยอยู่กับนาง โตะว่า
เช็ด โตะเกาซีให้ และทิ้งใส่รถที่วางตรงหน้าเรา
ดูเหมือนจะมีเครื่องปรุงพิเศษกว่าปกติธรรมดา แม้
กระนั้นช้ำพเจ้าก็ยังรู้สึกอึดอัดใจของนาง
ทินมือเขียนวนๆไม่ได้ ช้ำพเจ้าเห็นใจเดินไป ๑-๒ ค
แล้วก็ขอตัวออกมาครก ที่ให้เดินโตะ โตะ
จะทำให้นางทินเสียเงินเอง ตามหนึ่งถึง ๕ บาท
ตั้งแต่มาประเทศญวน ตามค่าเป็นหนึ่งกับให้ช้ำพ-
เจ้าเห็นคุณค่าของเงิน แม้จะเพียง ๕-๖ บาท
ก็ตาม และเรื่องอาหารที่เองก็ควรจะรู้สึกอึด
อัดกัน เพราะเงินเขาได้มากสำหรับคนที่อยู่ใ
ตงเนื้อตงตัวได้ แต่ก็หน้าแปดอยู่อย่างหนึ่ง ที่คน
ไม่ทำอาหารเข้ากินกัน ธรรมดาตามร้านก็ควรเข้า
ตามร้านเวลามาจ่ายตลาด เพราะฉะนั้นในขณะ
อย่างนี้ ตลาดจึงเป็นที่ชุมนุมคนเป็นแสนคนมา
ในหมู่บ้าน ช้ำพเจ้าที่เดินโตะโตะเห็นสิ่ง
ทั้งไทยขาว ไทยดำ นเรศที่อยู่ในหมู่บ้านนั้น บาง
คนแต่งตัวตามแบบของเขา ถ้าเดินออกโตะไป
บ้างจึงเตรียมเบ็ดหน้ากซ้อนไว้ แทนอะไรอย่างนั้น

เห็นพี่ เธอ^๑ ^๒ทางรับตัวเอาแล้วพูดกันว่า เอาหลัง
 ๒๓-๐ นัน ^๓ข้าพเจ้าได้ยินแต่นักช่น เพราะบังเอิญ
 พี่มาใส่เรื่อง ข้าพเจ้าจึงรีบพูดให้เชอร์ ว่าข้า-
 พเจ้า เป็นคนไทย ถูกบางกอกมา (มาจากกรุงเทพฯ)
 เธอได้ยื่นตัวทำ ไทย จึงหันมาดี แต่ยังไม่ทำทำไม่
 ล้อมใจ นามกับตั้งต้องอธิบายเพิ่มเติม ครั้นเธอ
 เห็นหน้าพี่เร่ผู้แล้ว ก็เลยยิ้มแย้มด้วย แต่ยังไม่
 ล้อมใจได้สักที ข้าพเจ้าจึงโต้ตอบว่าข้าง ๆ ของเธอ
 มา เพราะมือไม่ไหวขอ

๓๓ ^๔ขณ^๕ พอดีเวลาที่คาดว่ารถจะมาถึงไปแดง
 แห่งรถขึ้นใหม่ นางที่นั่งขอ ไปตลาด เดี่ยวก่อน
 เพื่อซื้อขนมข้าว คำว่าไปตลาดของเธอฟังไม่ผิดกับ
 ๓๔ ^๖ข้าได้ เห็นเป็นสิ่งที่แปลกออกสิ่งหนึ่งที่ไทยชาวเรียก
 ตลาดว่า ตลาด แทนเรียก กาด อย่างภาษาไทย
 ในนี้ แต่จะเป็นคำเดียวกับ คำ ตลาด ที่ใช้อยู่ใน
 ๓๕ ^๗ภาษาของชาวโรมันน่าคิด คำว่า ไป ก็เช่นกัน
 ลงจะมัน ๓๖ ^๘อยู่แต่ในภาษาไทยตะวันออกเท่านั้น
 ส่วนพวกที่พูดตะวันตก คือไทยใหญ่ในรัฐชานและ
 ๓๗ ^๙อัสสัมใช้ กวา หรือ กา แทน เพราะฉะนั้นถ้าจะ
 ๓๘ ^{๑๐}เปรียบเทียบทางภาษาทั้งสองฝ่ายกับภาษาไทยภาค
 ๓๙ ^{๑๑}กลางแล้ว พียงเสียงและความหมายของคำบางคำใน
 ๔๐ ^{๑๒}ภาษาของพวก ออกจะคล้ายคลึงกับของไทยทาง
 ๔๑ ^{๑๓}ตะวันออกมากกว่าตะวันตก ทั้งนี้ไม่พูดถึงคำ
 ๔๒ ^{๑๔}ที่มีภาษาอื่นที่ปนอยู่ในภาษา
 ๔๓ ^{๑๕}ไทยแล้ว เห็นอันมากนัก เห็นจะมีแต่ภาษาญวน

โดยเฉพาะญวนเห็นเท่านั้น ส่วนมากเป็นคำที่มีใช้
 ไม่ตรงกันในถิ่นต่างๆ อันแสดงว่า คำดั้งเดิมไม่
 มีใช้ ต่างฝ่ายต่างก็เพิ่งมาคิดขึ้นใหม่ หรือหยิบ
 ยืมจากภาษาอื่นมา เช่น คำ ขอบคุณ ที่พวกจีน
 ทางเขียงตุงและพวกภาคพายัพใช้ ยินดี พอกไทย
 ใหญ่ใช้ว่า โจม (ซึ่งก็แปลได้ว่า ชื่นชมยินดี) ไทย
 ชาวและไทยคำ ใช้ว่า ได้ย่อน (เดียง ย. นพังศด้วย
 มี ๕ คอบอยู่ด้วย) และถ้าต้องการจะอวยชัยให้พร
 เขาก็ใช้ว่า เहांฮั้นเห่อ-อหลาย คำว่า การงาน
 ก็เหมือนกัน ใช้ต่างกันไปตามท้องถิ่น ในอดีต
 ใช้ตามภาษาอัสสัมมีคำว่า เฮ็ดฮามู ในชานใช้
เฮ็ดก้าน ส่วนทางเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ
 ใช้เป็น เฮ็ดเวียก เฮ็ดก้าน ซึ่งคำ เวียก นี้ก็มีใช้
 ในภาษาญวน ในความหมายอย่างเดียวกัน และ
 คำที่ใช้บอกเวลา ที่เราใช้อยู่ว่า โมง ตรงกับคำ
 ๔๔ ^{๑๖}เขมรนั้น ไม่มีใครในถิ่นต่างๆรู้จักเลย พวกไทย
 ๔๕ ^{๑๗}คำดีในอัสสัมใช้น่าดี ออกเสียงตามตัวเขียนของ
 ๔๖ ^{๑๘}พม่า แต่พวกไทยใหญ่ในชานออกเสียงตามเสียงพม่า
 ๔๗ ^{๑๙}ว่านาปี ส่วนไทยชาวใช้คำญวนว่า เจื่อ ข้าพเจ้า
 ๔๘ ^{๒๐}ได้ยินนางที่นั่งพูดคำว่า หักเจื่อ (๖.๐๐น. ตอนเช้า)
 ๔๙ ^{๒๑}แต่วันทพิมพ์ พอดีเธอออกว่าเธอกำลังสาปแช่ง
 ๕๐ ^{๒๒}รถบริษัทมินจง ที่มาไม่ตรงเวลา เพราะข้าพเจ้า
 ๕๑ ^{๒๓}เองก็กำลังทำอย่างเดียวกัน อยากจะเติมคำว่า จื่อ
 ๕๒ ^{๒๔}ให้กลายเป็นชื่อ จื่อมินจง เสียอยู่แล้ววิ่งออกไปใน
 ๕๓ ^{๒๕}ฐานที่ม้าช้า (อ่านต่อหน้า ๓๔)

วิไล นิมิต

ไมตรีทางภาษา - ต่อจากหน้า ๓๗

นางทินไปไม่ถึงดึกมากก็กลับมาก มึนแถม
 หอหนังสือ กับพักที่หนังสืออยู่ในห้องเธอ เธอ
 บอกว่าเป็นอาหารที่จะต้องทำเตรียมไว้สำหรับมอ
 กกลางคืนเวลา ๑๑.๐๐ น. เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึง
 ออกจะเกรงใจเธอมากอยู่ ที่เธอต้องมาขอยกรถ
 กับข้าพเจ้า เป็นเวลาครึ่งชั่วโมงหนึ่งแล้ว ข้าพเจ้า
 จึงขอให้เธอกลับไปก่อน ข้าพเจ้าจะคอยรถอยู่ที่
 รั้วนกอวยเดี่ยวจนแต่ดึกถึง แต่เธอหายินยอมไม่
 คงจะอยู่ในโอวาทแม่เฒ่า จึงต้องถือคำสั่งของ
 แม่เฒ่า ที่ให้คอยส่งข้าพเจ้าขึ้นรถเสียก่อน เสีย
 เจอบ่นความซัดซัดของรถบริษัท ทำให้ข้าพเจ้า
 ไม่เป็นอันหนึ่ง ๆ ได้ ต้องเผ้าแต่ขะเง้อคอคอย
 มองดู แต่ป้ายหน้ารถหลายต่อหลายคัน ไม่ได้
 แฉ่งให้เห็นเลยว่า เป็นรถบริษัทมีนง คนข้าพเจ้า
 ซักจะทอดสายตาเสียแล้ว ไม่ทราบว่าจะมารับ
 หรือไม่ และจะมาเมื่อไร นางทินจึงพาไปยังอีก
 ทางหนึ่ง ซึ่งมีทางอยู่ตรงกันไม่ห่างกัน มีที่โถง
 อย่าน ข้าพเจ้าก็คอยยืนดู เพราะยืนมานานกว่า
 ชั่วโมงแล้ว แฉ่งแฉ่งในตอนเช้าทำให้อากาศร้อน
 ขึ้น ยิ่งโถงผิงแดดเสียบ้าง ยิ่งสบายนักหนา แต่
 คนที่มิใช่คนเฒ่า ทุกคนแต่งตัวเรียบร้อย มีเสื้อ
 ผ้ายาวมถึงเข่าและผู้หญิง ฉะนั้นจึงไม่จำเป็นต้อง
 พิงแดดแฉ่งหรือเตาผิง ข้าพเจ้าเห็นจริงตามคุณ
 ประหม่อมว่า คนในประเทศเขานุ่งกางเกงผ้าดีฟาดครามและ
 ได้เสื้อเชิ้ตแขนยาวดีด้วยกัน จึงวิตตรา ขูขอม
 ไปตามบ้านต่างๆ เพื่อให้แต่ละคนได้ใช้ประโยชน์

จากฉนวนโดยทอกัน นุ่งกางเกงที่ทอฉนวนนี้
 ข้าพเจ้าได้มีโอกาสที่ทราบมาครั้งหนึ่งจากเพื่อน
 ชาวมากหน้าหลายตา ได้มาแนะนำบอกถึงคุณ
 ของนางทินที่พากันเดินไปตลาดเป็นหมู่ ๆ ไปด้วย
 มีผิงแดดและหมวกแดดด้วย ซึ่งผิงแดดซึ่งรับราชการ
 เป็นตำรวจประจำอยู่ที่ถนนหน้าราช ในหมู่บ้านนั้น
 ยิ่งห่อเห็ดกว่าใครๆ เห็นหน้าแล้วไม่เท่าไรว่าเป็น
 ไทย กล่าวคือ ผิงแดดมาก อกอ่อนนึ่งใหญ่ ขำ
 ผมยงหยิกเดี่ยวอีกด้วย ส่วนรูปตัวไม่สูงใหญ่เท่า
 เดวฉนวนกัน เพราะฉะนั้นจึงเห็นหน้าให้สกปรกตามไทย
 ควรจะมีรูปร่าง หน้าตา และผิวพรรณเป็นอย่างไร
 เพราะแม่แต่ไมเฒ่าเดี่ยวกันก็มีทั้งตัวขาว สูง
 และเตี้ย แต่ตามนี้ดูมากไม่เล็กขี้ให้ทัน ขน
 กัเช่นกัน แม้จะไม่โคงมากก็ยังมีขึ้น แต่พูดว่า
 ฉนวนกันนั้นโคงมากที่สุด และถึงแม้จะทอ
 หน้าเหมือนผืนผืนเหมือนกัน แต่ก็ยังมีสีที่ต่างกัน
 ได้ว่าไม่ใช่กันทั้งต้องราคาก็แพงเกินไปไม่ได้หนัก
 ว่าจะไรที่เด่น แต่เท่าที่รู้จักทุกตัวก็ได้เห็นคนไทย
 ถิ่นต่าง ๆ รู้จักว่าความเป็นไทยที่เห็นเด่น เช่น
 จะอยู่ที่กริยามารยาท ที่พอทำใจไม่ได้มันจน
 ไทยถิ่นใดที่มีฉนวนใช้กันมาก หรือก็มีฉนวนที่เห็น
 ผืนผืน หรือไม่รู้จักรักการเกรงใจผู้อื่น ตามเขาน
 ร้อยในการนั่งดูก็เห็น ฉะนั้นคุณของฉนวน
 ควรจะโดยเฉพาะต่อผู้ใหญ่ขึ้น เป็นสิ่งที่ดีของไทย
 ที่ถิ่นต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าพบมา จึงมีใจดีที่ผู้จัดทำ
 วิชาไว้ได้อย่างน่ายรม และอาจจะเป็นกำนัลที่คนไทย
 มีถึงดีที่ผู้อื่นไม่มีมีเอง คนไทยไม่ว่าถิ่นไหน

จึงมักจะติดกัน และบางทีก็อดทนเหมือนผู้อื่นเต็ม
 ใจเชื่อกัน โทษอาทอนหมื่นนักหนาว่า ผู้หญิงเผ่าต่างๆ
 มารวมกันอยู่ในสังคมด้วยกัน ตลอดจนถึงพวกหญิง
 ยี่สิบ แต่ได้มีผู้ใดก็ตามผู้หญิงอาทอนไม่ เพราะ
 ฉะนั้น กระทั่งอดทนให้ได้แต่งงานกับคนผิดเผ่า จึง
 เป็นสิ่งที่เห็นไม่ได้เลยสำหรับชาวอาทอน พวก
 โทษอาทอนนี้จึงจะเป็นเช่นเดียวกัน คำที่เรียกญวนว่า
 อาทอน และผู้ใดก็ตามที่อาทอนนั้น ใครจะไม่ใช้คำที่
 ยี่สิบอะไรก็ ทั้งนั้นการแต่งงานกับคนผิดเผ่า
 โทษอาทอนนี้จึงต้องเป็น จึงคงจะไม่ปรากฏ
 ในสมัยนี้

ข้าพเจ้าพยายามใช้เวลาดอกยอนนำเบือหน้าข
 สันหาด้วยใจดี และทงที่ไม่ค่อยจะมีแก่ใจสันหา
 หนัก จึงได้จำคำนำสันหาอีกหลายคำ เช่นคำ
 ไปเดิน ก็มักจะไปเที่ยวกัน เขาออกเสียงค.เหมือน
 ค. ของผู้ตั้ง เพราะฉะนั้นจึงเห็นได้ชัดว่าเหตุใด
 โทษอาทอนในรัฐชาน จึงออกเสียง ค. เป็น ด. เพียง
 แต่ต้องฟังเสียงเข้าไปข้างในเล็กน้อย แทนที่จะ
 แทนโดยฟัน เสียง ค. ก็จะกลายเป็นแต่ ค. ดันจึง

ตรงกับเดนมาร์ก แต่เท่าที่สังเกต ข้าพเจ้ารู้สึก
 ว่า คำไทยขวามี่เสียงตรงกับภาษากรุงเทพมาก
 กว่าภาษาไทยใหญ่และคำดี เพราะคำที่มี่เสียง
 ค.บ.พ. หลายคำตรงกัน จะต่างกันก็เพียงเสียงสระ
 ในคำบางคำ เช่นคำฝน เขาออกเสียงว่า ฟน เช่น
 ดัน

ด้วยกันขยยามเกือบสองโมงทงทของทงท
 ทงทททและข้าพเจ้ารู้สึกอากอออกจะแห้ง ทง
 ททกับบารภษณา แซ่มษา ซึ่งเรอหมายถึง ทงท
 จึงออกจะเป็นคำที่แปลกกว่าภาษาไทยคำดี ที่ใช้
 คือแห่งหน้า และทงทอวกใช้ แซ่มษา แทน ต้องให้
 ซัด หรือ ต้องหมาย อย่างในภาษาไทยใหญ่และ
 คำดี ดังนึ่งทำให้ข้าพเจ้าอดคิดไม่ได้ ถึงการที่จะ
 เขียนคนไทยชาวเหล่านมาประชุมเทียบภาษากันใน
 กรุงเทพาอย่างที่เคยทำมา ข้าพเจ้าได้ต้องถามเคอ
 วจนกันคดตั้งแต่ตอนเย็นแล้ว แต่เคอวจนกันแะว่า
 คอวจะคิดคอกับทางรัฐบาลเวียตนาม ทางรัฐบาล
 อนุญาตให้เขามาได้ เขาก็จะยินค้มาอย่างอึ่งเทียบ
 แต่ข้าพเจ้ารู้สึก ว่า ถ้าต้องขออนุญาตรัฐบาล เขา

เป็นเพื่อนกับเด็ก ๆ และช่วยมารดา.....

กลก... **เบบีส์โอบนแท็บเล็ต**

BABY'S OWN TABLETS

ประโยชน์...

- ส่วนที่เด็กเมื่อเกิดมีอายุไม่ถึงสองปีครึ่ง คับร้อน มีไข้แทรก ไข้ในระยะเวลาสั้นๆ
- เป็นยาที่ปลอดภัยของ หมอวิลเลียม แพทย์และเภสัชกรคนทั่วโลกนิยมใช้มารวมกว่า 50 ปีแล้ว

มีจำหน่ายตามร้านขายยาทั่วไป

คงหาไม่ได้อยู่แน่ เห็นตัวอย่างจาก อ้ายมยาเคง
จากดั่งสังและครเนา จากเวียงจันทน์ ที่จนแล้ว
จนตลอดจนเรื่องภาษาไทยถิ่นไม่ได้

ข้าพเจ้าทอดด้วยความอดทนจนถึง ๘.๐๐ น. รถ
คันหนึ่งจึงแล่นตะบิ่งมา นางที่นั่งไปโบกมือ จน
ถึง ๘.๓๐ ฟ้าแดง และมาหยุดสนิทตรงที่เรานั่งอยู่
นางที่นั่งก็ลงไปจากมือข้าพเจ้า และพูดจากับคนขับ
รถนางหงษ์ว่าควาญใจ เพราะอยากรู้เรื่องว่าเรา
พูดกันที่อะไร ครูคือมานางที่นั่งจึงรายงานว่า
รถคันนี้เป็นรถบริษัทมั่นคงจริง แต่ไม่ใช่รถเที่ยวที่
หนึ่ง เพราะฉะนั้นจึงไม่มีที่ที่ข้าพเจ้าของไว้ แต่
นี่ใช้รถที่วิ่งที่เดินทางไกลอย่างนี้ เรากำหนดให้
ที่ไร้อะไรสักสิ่งหนึ่งเพียงสองคน เหลือที่ตรงกลาง
ให้สองคนหนึ่ง ข้าพเจ้าจึงได้แทรกนั่งลงตรงนั้นและ
สังเกตเห็นความลำบากเช่นนั้นตลอดเวลาเดินทาง
เข้าเมือง พงษ์ที่ข้าพเจ้าเสียค่ารถเต็มราคา และ
เป็นรถสำหรับนั่งแถวหน้าๆ สองแถวด้วย หาก
เป็นที่นั่งแถวหลัง ค่ารถจะลดลง แต่ถึงอย่างไรก็
สาม ชั่วโมงได้ที่นั่งข้าพเจ้าจากพอใจแล้ว เพราะ
จะได้ไม่ทรมาณผู้มาตั้งให้คอยต่อไปอีก นางที่นั่ง
แล้วหัวของข้าพเจ้า และตั้งจนกระทั่งข้าพเจ้า
นั่งรถอันน้อยแล้วจึงกลับ คนในรถทั้งรถพากัน
มาเราเห็นตาเดียวกัน ในเมื่อได้ยินภาษาที่เรา
พูดกันนั้นภาษาที่เขาไม่เข้าใจ และข้าพเจ้าเชื่อว่า
คนที่นั่งข้างผู้ขับรถภาษามืออย่างข้าพเจ้า ที่เรามี
ภาษาของเขา และเราฟังกันเข้าใจ แม้ว่าข้าพเจ้า
จะดูเป็นคนแปลกหน้ามา คนไทยนอกประเทศไทย
ไม่ใช่ประพจน์ ให้อาจารย์ หรือเมื่อตอนพบกัน หรือ

แม้จะขอบคุณก็ไม่ให้อีก เขาให้อาจารย์เท่านั้น
แต่คนไทยชาวเมืองพระ จึงไม่ต้องมีการให้อะไร
การว่ารถคันนี้ไม่มีวิธีอะไรนอกจากถ้าเอาตัวด้วย
วาจา แต่บางทีก็คงจะรู้ความข้าพเจ้ามีความรู้สึก
ขอบคุณเธอมากเพียงไร ถึงแม้จะกล่าวคำ ได้ย่อน
สักก็ร้อยก็พันคำก็หาพอเพียงกับความรู้สึกของ
ข้าพเจ้าไม่

เมื่อรถออกจากกรุงเทพฯ เรื่องภาษาถิ่นเป็น
อันหนักตง แต่ข้าพเจ้าก็ยังต้องเผชิญกับปัญหา
เรื่องภาษาญวนคือไปอีก เพราะปรากฏว่าในรถคัน
นั้นมีคนโคราชจีนเรื่องคือข้าพเจ้า จนเมื่อก่อนเดิน
กันไปถึงรถ ที่ข้าพเจ้าทราบก็เพราะคนที่นั่งแถว
หน้าหันหลังมามอง แล้วจึงพูดกับข้าพเจ้าเป็นเชิง
ถาม ซึ่งข้าพเจ้าไม่ทราบได้ว่าถามอะไร และ
ถ้าจะพูดไปแล้ว ก็ไม่เห็นเรื่องน่าสงสัยได้ถามแต่
อย่างใดเลย ข้าพเจ้าถามจึงพูดซ้ำ ๆ กันเพื่อรอคำตอบ
เสียอีก ข้าพเจ้าจึงหลุดปากกล่าวคำญวนน้อยออกมาว่า
คงเบียด (ไม่ทราบ) และเพื่อตัดปัญหาเสียทีเดียว
ข้าพเจ้าจึงพูดต่อไปอีกคำหนึ่งว่า คงเบียดจันทน์
(ไม่ทราบสักนิดเดียว) เท่านั้นเอง ทุกคนก็พากัน
เงยไป จึงนับว่าคำญวนที่ข้าพเจ้าพูดเพียงคำสอง
คำก็ยังพอใช้การได้ แม้จะลำบากยากเย็น ก็ว่า
จะพูดออกมาได้แต่ละคำก็ตาม

ข้าพเจ้ากลับมาช้าอ่อน และได้รับเลี้ยงอาหาร
ญวนจากคุณประนอม กับทั้งได้รับถนัดเรื่องดีว่า
เข้าประเทศเขมรต่อไปอีก หากไม่ได้มาพบคุณ
ประนอม ข้าพเจ้าคงออกจากประเทศญวนไม่ได้
เข้าประเทศเขมรไม่ได้ เพราะไม่ทราบว่าจะ

ต้องไปประทับตราออกและเข้าพร้อมทั้งเสียเงิน
ค่าตัวชาติด้วยซึ่งข้าพเจ้าไม่ทราบว่าเป็นเงินเท่าไร
เพราะคุณประนอมได้ช่วยเหลือออกเงินให้เสร็จ
หาไม่แล้วข้าพเจ้าก็คงไม่มีเงินพอที่จะเสียด้วย
เพราะเมื่อข้าพเจ้าเข้าถึงเขตเขมรแล้ว ข้าพเจ้ามี
เงินณจนเหลือไม่ถึงร้อยเหรียญ เป็นอันว่าข้าพเจ้า
ใช้เงินไป ๕๐๐ กว่าเหรียญ คิดเป็นเงินไทยก็ ๕๐๐
กว่าบาทเท่านั้น นับเป็นการเดินทางที่เสียเงินน้อย
มาก แต่ก็ได้ความรู้ที่ต้องการมากมายเกินกว่า

ความยากลำบากและเงินทองที่เสียไป และสิ่งที่มีค่า
เหนือสิ่งใดๆควรยกค่าถึงคือ โฉมใจของคน
ไทยอันเป็นกำลังใจดำกัญที่ ได้ทำให้ข้าพเจ้าดำเนิน
การบุกเบิกภาษาไทยถิ่นต่างๆ เพื่อการซ่อมแซม
ต่อไปโดยไม่ทอดทิ้ง ทั้งนี้ด้วยศรัทธาอันร้อนรน
เดียวว่าสักวันหนึ่งข้างหน้า ผลของกตัญญูอันนี้
จะช่วยคดคายภาษาไทยให้แก่ประเทศไทย อันจะ
เป็นประโยชน์แก่การศึกษาภาษาไทยยิ่งขึ้น และ
ข้าพเจ้าคิดว่า วันนั้นคงจะมาถึงในไม่ช้านี้ □

ลมาคมชายโสด (ชั่วคราว) - ต่อจากหน้า ๓๕

ทันมาถึงลมาชิกบ้าง ผมว่าเห็นจะต้องจำกัด
อายุให้พ้นวัยที่ตนเองไปสักหน่อย สัก ๒๕ ปีเป็นอย่าง
ต่ำก็ไหมครับ และโดยเฉพาะจะต้องให้ดีกว่า
ชายที่ไม่โสดก่อน เพราะเป็นบุคคลประเภทที่ควร
เห็นใจในเรื่องนี้มากกว่าใคร ส่วนอายุอย่างสูง
นั้นไม่จำกัด ผู้ชราท่านใดที่ยังมี "อัยยาม" หรือ
กระฉับกระเฉง เพราะยังไม่อยากจะไปอยู่บางแคว
ตะก้อ เข็ญเป็นลมาชิกได้โดยน่ะครับ แล้วบรรดา
ลมาชิกทั้งหลายนั้นก็มักจะหาเพื่อนฝูงเข้ามาใน
สโมสรได้ แต่ต้องให้แน่ใจว่าเขาคนใดคนหนึ่ง
ในนั้นไม่ได้มาเป็นด่าร้ายให้ท่านสตรีผู้หนึ่งผู้ใดเป็น
อันขาด

สโมสรนี้จะเปิดตลอดวันและคืน คือ ๒๔ ชั่วโมง
เพื่อประโยชน์ของบรรดาลมาชิกทุกท่านซึ่ง
อาจจะเกิดอารมณ์อยากจะออกจากบ้านให้พ้นหน้า
หน้าต่างใครเวลาดูไหนก็ได้ เมื่อมาถึงสโมสรนั้นก็
อันหวังใจว่าท่านจะได้เป็นคัวของตัวเองหรือเปรียบ

เช่นตึกเดิม ท่านจะมาแต่
ค้างมาจากบ้านด้วยการ
ทราบดีก็ได้ หรือว่าจะมา
ให้รู้เรื่องโดยไม่ต้องทันท
โดยจงใจจะให้เข้าห้อยต
อีก หรือจะมาห้อยอันไ
ต้องด่ามกระดาน หรือแ
ให้ดื่มความอุ่นวายใจอัน
หญิงตอเด็ก ๆ สักคนที่มี
ใจอันแข็งแรงของคุณไ
แต่ถ้าจะอย่างไรก็ตาม
จะต้องไม่เอาเรื่องในส
สโมสรเป็นอันขาด โดย
แต่ก็ในท่านเองคนเดียวก็
กันเรื่องผู้หญิงภายในกำ
ขาดเหมือนกัน แม้แต่
ได้โดยไม่จำเป็นก็เป็นเร